

**3. mednarodna konferenca o trajnostnem
razvoju v izobraževanju (sodelujoče države:
Slovenija, Hrvaška, Srbija, Severna Makedonija,
Združeno kraljestvo)**

Ilirska Bistrica, 26. 6. 2020

ZBORNİK POVZETKOV

Adrijana Kocjančič, Prešerni Prešeren (proslava ob 8. februarju)

Proslava ob slovenskem kulturnem prazniku je vedno znova velik izziv tako za učitelje kot za dijake. Letošnja je bila – tako kot je že vrsto let pri nas običaj – v sklopu t. i. kulturnega maratona in je predstavljala vrh dogajanja na šoli tega dne (7. februarja). Nadarjeni dijaki iz različnih umetnostnih področij (glasbenega, likovnega, gledališkega in literarnega) pa tudi dijaki, nadarjeni za informatiko in tehniko, so se od 20. januarja intenzivno pripravljali na izvedbo kulturnega programa. Ker je bil podnaslov prireditve STOPIMO IZVEN OKVIROV, je bil scenarij (avtor katerega sem bila) zastavljen multimedijsko in interdisciplinarno ter dovolj odprt, da je pri dijakih vzpodbujal ustvarjalnost in da so lahko pri pripravah in izpeljavi proslave dosegli učno-vzgojne cilje vseh taksonomskih stopenj, t. j. od najnižjih do najvišjih (doživljanje, znanje, razumevanje, sklepanje, uporabljanje, analiziranje, interpretiranje, aktualiziranje, ustvarjanje, iznajdba ...). Zato je delo z dijaki pri pripravi šolske proslave lahko enkraten način dobre šolske prakse dela z nadarjenimi dijaki.

Agota Petric, Uporaba socialnih zgodb za razvijanje socialnih veščin pri osebah z MAS

Motnja avtističnega spektra je v današnjem času vedno bolj prepoznana kompleksna razvojna motnja.

Osebe za MAS imajo kakovostno spremenjeno vedenje na dveh glavnih področjih funkcioniranja: socialne- komunikacijske veščine in imaginacije.

Pri njihovi obravnavi moramo slediti protokolu, ki je sestavljen iz naslednjih korakov: ugotavljanje individualne ocene osebe, načrtovanje obravnave (načrtovanje ciljev, sodelovanje z družino, majhni koraki), sama obravnava (individualna/ skupinska, čas, kraj obravnave), posplošitev in preverjanje učinkovitost uporabljene metode v obravnavi (doseženih ciljev). Pri obravnavi oseb s to razvojno motnjo največkrat uporabljamo multidisciplinarni pristop, več elementov iz več različnih metod združimo za optimalni razvoj komunikacijskih in socialnih veščin.

Izmed mnogih metod za razvijanje socialnih veščin si bom izbrala socialne zgodbe. Preko konkretnih primerov bom prikazala ustrezen način zapisa in uporabe, da z njimi učinkovito razvijamo socialne veščine in neposredno tudi komunikacijske spretnosti.

Ajda Eiselt Čreslovnik, Nadomestne in podporne komunikacije pri gibalno oviranih otrocih

V prispevku sta prikazana dva primera uporabe nadomestne in podporne komunikacije pri gibalno oviranih deklicah. Nevrolška telesna motnja v razvoju otroku ne predstavlja samo zmanjšanih gibalnih sposobnosti, ampak predstavlja oviro za celoten razvoj. Zaradi slabše koordinacije, slabših drugih telesnih sposobnosti ter slabše ekspresije govora se gibalno ovirani otroci pogosto ne morejo verbalno izraziti. Zanje je potrebno poiskati drugačen način komunikacije in pridobivanja znanja. V prispevku bosta prikazana primera uporabe nadomestne komunikacije pri predšolski deklici in primer uporabe nadomestne komunikacije pri osmošolki. Za predšolsko deklico se še ne ve, ali se bo govor razvil. Pri njej ima nadomestna in podporna komunikacija za spodbujanje razvoja verbalnega govora pozitiven vpliv. Poznavanje razvojne psihologije ter osnov nadomestne komunikacije lahko poskrbi za optimalen razvoj takega otroka. Pri osmošolki, ki obiskuje program nižjega izobrazbenega standarda, pa gre za tako vrsto okvare, kjer se verbalna

komunikacija ne more razviti. Pri njej je prikazan primer uporabe nadomestne in podporne komunikacije in uporaba komunikatorja pri pouku.

Aleksandra Horvat, Vloga spremljevalca slepega otroka/učenca

Inkluzija slepih otrok brez dodatnih motenj v večinske vrtce in redne osnovne šole je praksa že kar nekaj let. In izkazala se je večinoma kot pravilna odločitev. Zadnjih nekaj let pa so slepi predšolski otroci in učenci v vrtcu in osnovni šoli dobili tudi spremljevalce. Pravilnik opredeljuje njihovo delo kot fizična pomoč, a v resnici je delo spremljevalca slepemu otroku/učencu mnogo zahtevnejše, kompleksnejše in odgovornejše.

Naloga spremljevalca ima veliko dimenzij: hkrati je otrokova opora in varno zavetje, pa gotovost in varnost na neznanih poteh, je vestni opazovalec in spodbujevalec otroka/učenca pri njegovih novih podvigih, je njegova senca, ki mu nudi varnost, da lahko sam in v družbi vrstnikov raziskuje svet, ljudi, odnose,... Je nekdo, ki z varne razdalje omogoča slepemu otroku/učencu razvijati veščine samostojnosti tako na akademskem področju kot tudi na vseh ostalih področjih življenja. Nekdo, ki iz ozadja otroku ponuja priložnosti, da ga (spremljevalca) nekoč ne bo več potreboval.

Aleksandra Horvat, Dobre prilagoditve kot pogoj za uspešno inkluzijo slepe učenke

Slepi učenci brez dodatnih motenj so dandanes povečini vključeni v redne vrtce in osnovne šole. Vendar pot do uspešne inkluzije slepega učenca še zdaleč ni kratka in enostavna. Pot se začne tlakovati kaj kmalu po rojstvu oz. postavitvi diagnoze slepota. Skozi predšolsko obdobje so slepi učenci deležni redne tiflopedagoške obravnave, kjer urijo spretnosti in kompenzatorne veščine, ki jih bodo potrebovali za kar se da enakovredno vključitev v vrtec, šolo, svet. Pred zaključkom predšolskega obdobja se prične izvajati proces prehoda v redno osnovno šolo, ki ga izpelje tiflopedagog oz. mobilni učitelj, ki je slepega učenca spremljal večino predšolskega obdobja ter ob zaključku le-tega. Poleg priprave bodočih učiteljev so ključne prilagoditve (prostorske, časovne, organizacijske, didaktične...). Dobre prilagoditve slepemu učencu omogočajo visoko stopnjo samostojnosti tako pri gibanju po šoli kot tudi pri vključevanju v pouk in predstavljajo dobro podlago za socialno vključevanje v razredno skupnost.

Aleksandra Ivanšek, Lutke nekoč in danes na OŠ Šentjernej

Na začetku šolskega leta je bila Osnovna šola Šentjernej vključena v projekt z naslovom Obeleženje in obujanje tradicije lutkarstva na OŠ Šentjernej. Namen projekta je bil, da raziščemo zgodovino lutkarstva na šoli in preko različnih šolskih dejavnosti učencem ponovno približamo lutkovno dejavnost. V njem smo sodelovali z go. Mojco Jevšnik, zborovodkinjo Mešanega pevskega zbora Vlaste Tavčar iz Šentjerneja, z go. Ivico Križ iz Dolenjskega muzeja Novo mesto ter z go. Klavdijo Kotar, vodjo območne izpostave JSKD Novo mesto. V prispevku bodo predstavljene dejavnosti, ki so potekale v sklopu projekta, in posamezni izdelki učencev, ki smo jih predstavili na razstavi lutk v prostorih šole ter v okviru koncerta in praznovanja 40-letnice Mešanega pevskega zbora Vlaste Tavčar. Hkrati smo raziskovali tudi zgodovino lutkarstva v Šentjerneju in jo dopolnili s številnimi fotografijami, spomini učiteljev ter osebnimi zapisi nekaterih krajanov. Projekt smo zaključili z izidom publikacije Lutke nekoč in danes na OŠ Šentjernej.

Alenka Rutar, Tipna slikanica

Dejstvo je, da večino stvari zaznavamo preko vida. Ravno zaradi tega imajo lahko slepi in slabovidni napačno oz. osiromašeno predstavo zunanjega sveta, če jim jo ne predstavimo na njim primeren način. Na tržišču žal primanjkuje didaktičnih igrač za naše najmlajše z okvaro vida. Tipna slikanica je pripomoček za učenje otrok, katero lahko naredimo sami.

Ko smo razmišljali o tipnih slikanicah, smo prišli na idejo, da v tipni slikanici otrokom predstavimo različne materiale, iz katerih so izdelana naša oblačila. Odločili smo se, da napišemo preprosto zgodbo o krojačku Jonu. Različne tkanine lahko videči opazimo že s pogledom, medtem ko moramo tkanine slepim in slabovidnim prikazati preko ostalih čutil. Preko zgodbe o krojačku Jonu otroci spoznajo volno, bombaž, žamet, usnje, gumbe in zadrge. Iz navedenih tkanin so narejena tudi različna oblačila. Preko tipa spoznajo strukturo tkanine, ugotovijo, ali je tkanina mehka, gladka, prožna, valovita... Urijo se tudi v fini motoriki; pri zapenjanju gumbov, pasa in zadrge. Spoznajo specifično in posebnost usnja, strukturo volnenih izdelkov, posebnost zadrge in gumbov... Usnje lahko tudi povohajo. Ko spoznajo različne vrste blag, lahko ugotovijo, iz katerih tkanin so pa izdelana njihova oblačila. Preko dotika lahko tudi ugotovijo, kdaj bi kakšno oblačilo oblekli in na katerih oblačilih se vse nahajajo gumbi, zadrge in pas.

Tkanine smo izbrali zato, ker nas oblačila in dodatki vsakodnevno spremljajo. Pomembno je, da jih spoznamo ter seznanimo z materialom, iz katerega so izdelana. V tipno slikanico smo vključili realne dodatke (gumbe, pas, zadrge) ki jih imamo na oblačilih zaradi lažje prepoznavnosti in večje smiselnosti. Ob prebiranju zgodbe lahko tudi ugotovijo, v kakšnih oblačilih so oblečeni sami, iz kakšnega materiala so ter ali imajo oblačila gumbe, zadrge, druge dodatke.

Izdelana tipna slikanica prispevala k razvijanju otrokovega tipanja, zaznavanju različnih občutkov, ki nastanejo ob dotiku, razvijanju fine motorike, razlikovanju trdote materialov, zaznavanju detajlov na posameznem oblačilu ali dodatku.

Preko zgodbe se otroci seznanijo tudi z vljudnimi izrazi, kot sta prosim in hvala. Zgodbo smo napisali tako, da se lahko pripoved še nadaljuje in doda še druge tkanine in oblačila, ki sestavljajo naš vsakdan.

Pri izdelavi tipne slikanice izhajamo iz dejstva, da bo namenjena slepim in slabovidnim otrokom v predšolskem obdobju in tudi otrokom prve triade osnovne šole. Seznanjanje z različnimi tkaninami in dodatki otroci spoznavajo preko kratke zgodbe o krojačku Jonu. Tipna slikanica vsebuje tudi prepis v brajico, tako da jo lahko otroci tudi samostojno prebirajo. Na desni strani slikanice je konkretno oblačilo ali dodatek, da ga bo otrok lahko otipal. Pri izdelavi tipanke je osredotočenost usmerjena na preprostost izdelave, razumljivost besedila, različnost tkanin in dodatkov ter na realnost oblačil.

Alenka Šalej, Stara fotografija – vez z dediščino in ideja za literarno ustvarjanje

V okviru načel pouka o trajnostnem razvoju je povezovanje in negovanje tradicije z razvojem osebnosti in razvijanje nadarjenosti eno od področij, ki zajema več načel trajnostnega razvoja in upošteva tudi različne metodološke pristope sodobne šole. Prispevek predstavlja primer dobre prakse v okviru novega literarnega projekta založbe Beletrina (za gimnazije) Beri-deli, v katerem imamo mentorji proste roke pri ukvarjanju z literarnimi deli. Kot slavistka (poleg prof. slikarstva, ki s svojo skupino dijakov ustvarjajo ilustracije na poezijo iz njihove darovane antološke zbirke pesmi) sem izbrala pristop, ki vključuje zanimanje za nesnovno dediščino – brskanje po starih fotografijah, poizvedovanje o ozadju zgodb (dokumentarno), to pa je potem osnova za kreativno pisanje domišljajske literature po lastnem kreativnem zanimanju (črtice, pesmi, dramski prizor), s čimer dijaki sodelujejo v izboru omenjene založbe za

nastop na njihovih mednarodnih literarnih aktivnostih (dnevi knjige in evropskem srečanju pisateljev na Ptuj – v kategoriji Mlada literatura).

Alenka Vojsk, Jezik vpet v življenje in naravo

Poučujem tuji jezik in opažam, da mnogi dijaki dojemajo jezik zgolj kot vsebino v učeniku, cilj učenja pa je žal zgolj ocena pri predmetu.

Da bi dijaki dojeli jezik kot živ organizem, kot sredstvo zблиževanja in komuniciranja, na šoli že tradicionalno organiziramo 3- dnevni jezikovni tabor z ekskurzijo po avstrijski Koroški in 2-dnevnim bivanjem in učenjem jezika v CŠOD Kranjska Gora.

Ekskurzijo dijaki spremljajo z vnaprej pripravljenim učnim gradivom, ki ga nato pri pouku v CŠOD dopolnimo, analiziramo. Na poti so pozorni na pokrajino, kulturo, jezik, druge značilnosti obiskanih dežel in krajev. Preizkusijo se tudi v sporazumevanju (preprosti dialogi s tujegovorečimi), kar jim še posebej dvigne samozavest in osmisli učenje.

Tabor je namenjen predvsem začetnikom (1.letnik) z namenom, da bi našli prepotrebno notranjo motivacijo in željo za učenje tujega jezika.

Poleg pouka v majhnih skupinah in z različnimi metodami, pa prosti čas pred kosilom ali večerjo namenimo še spoznavanju okolja (TNP), kjer bivamo in tudi športu oz. gibanju na prostem.

Aleš Ambrož, Zimska šola v naravi -Soriška planina- v 4.razredu devetletne osnovne šole

S prispevkom želim predstaviti praktične izkušnje iz zimske šole v naravi zadnjih pet let, ki jih organizira naša šola za učence 4. razreda devetletne osnovne šole. Prikazati želim njen pomen za vsestranski otrokov razvoj.

Zimska šola v naravi poteka po skrbno načrtovanem programu, v katerega so vključene različne dejavnosti: literarne, likovne, glasbene, naravoslovne, družboslovne, zabavne, ustvarjalne. Poudarek je na gibalno športnih aktivnostih, predvsem na šoli alpskega smučanja in šoli teka na smučeh.

Rezultati raziskave, ki sem jo s pomočjo anketnega vprašalnika izvedel med udeleženi učenci, so potrdili, da je v veliki meri prispevala k povečanju interesa otrok za ukvarjanje z alpskim smučanjem in tekom na smučeh. Posebej je viden napredek v teku na smučeh, s katerim se je večina udeležencev srečala prvič. Veliko otrok je zelo motiviranih, zato so izrazili željo po nadaljnjem udejstvovanju v tem športu.

Menim, da je zimska šola v naravi oblika vzgojno izobraževalnega procesa, s katero dejansko na naraven način vplivamo na razvoj vseh temeljnih področij otrokovega razvoja. Zlasti pa ima velik pomen in vlogo pri razvoju gibalno športne aktivnosti otrok.

Aleša Vogrinc, Osebni dnevnik kot način zagotavljanja socialne vključenosti

Problematika socialne vključenosti predstavlja enega elementarnih elementov trajnostnega razvoja. V prispevku prikazujemo primere dobre prakse, s katerimi smo skušali doseči večjo socialno vključenost vseh učencev prvega razreda OŠ.

Praktično delo je potekalo kontinuirano v obdobju več mesecev, v razredu z izrazito socialno diferenciacijo (predstavniki tujih narodnosti, otroci s posebnimi potrebami, prisotna je bila tudi premoženjska diferenciranost).

Namen izvajanja delavnic za socialno vključenost je bil zmanjšati zaznane izključujoče socialne interakcije ter skušati doseči kar se da homogeno in enotno

delujočo skupino, ki bo znala funkcionirati povezano tudi v nadaljevanju osnovnošolskega izobraževanja.

Prek raznovrstnih delavnic »učenec vodi slepega«, iskanje pozitivnih lastnosti posameznika, učenje komuniciranja s sovrstniki, identificiranje skupnih strahov, prepoznavanje in pravilno izražanje čustev itd. smo z oblikovanjem osebnega dnevnika vsakega učenca dosegli razumevanje vloge vsakega posameznika v skupini ter spoznanje in sprejemanje drugih. Oblikovalo se je okolje, v katerem, kot je pokazala analiza in vsakodnevno opazovanje prakse, so se učenci počutili sprejete, pripadne, varne, upoštevane in predvsem sproščene.

Ana Čeligoj, Likovna dejavnost v vrtcu

Likovna vzgoja prispeva k celoviti vzgoji predšolskega otroka. Otrokom omogoča svojevrstno izražanje na njihov edinstven, ustvarjalen način, hkrati pa postavlja temelje, ki jim bodo omogočili polno likovno izražanje v kasnejših likovnih obdobjih. Predšolski otrok skozi likovno ustvarjanje sporoča o doživljanju sveta okoli sebe, razvija intelektualne sposobnosti, ročne spretnosti, vztrajnost.

Kot z vsako dejavnostjo tudi z likovno vzgojo uresničujemo nekatere cilje. Uresničevanje ciljev zgreši svoj smisel, če pri likovni zaposlitvi ne izhajamo iz razvoja otrokovih ustvarjalnih sposobnosti in potencialov. Pri tem se moramo zavedati, da končni izdelek oziroma kakovost izdelka ni tako pomembna kot sam proces ustvarjanja.

S šablonskimi upodobitvami uničujemo otrokove likovno-ustvarjalne potenciale in mu siromašimo likovno predstavljalnost. Zaradi tega lahko otrok obtiči pri nesmiselnem kopiranju šablonskih, otroku tujih in povečini kvazilikovnih upodobitvah.

Cilj likovne zaposlitve, mora v celoti narekovati izbiro likovnega področja, teme, motiva, tehnike, oblik in metod dela, materiala in didaktičnih pripomočkov ter motivacijskih postopkov.

Iz slednjega smo izhajali tudi sami in otrokom pripravili likovno dejavnost, pri kateri smo izhajali iz likovnih ciljev, brez vizije končnega izdelka. V prispevku bomo predstavili cilje, ustvarjalno pot in končni izdelek, ki je rezultat likovne dejavnosti, pri kateri ima otrok pri delu svobodo in se od njega pričakuje neposrednost, drugačnost, izvirnost. Prav to so odlike otroške umetnosti, ki jih gojimo in cenimo ter po katerih jo tudi vrednotimo.

Ana Košir, Celica na različne načine

Celico obravnavamo po vertikali večji del devetletke. Učenci spoznajo osnove na razredni stopnji, ki jih iz leta v leto nadgrajujejo. V sedmem razredu se obravnave celice lotim na različne načine. V letošnjem letu sva z učiteljem likovne umetnosti izvedla naravoslovni dan. Učenci so si ogledali film o celicah, nato sem jih razdelila v manjše skupine in jim dodelila delo. Dve uri so mikroskopirali in risali različne vrste celic, nadaljni dve uri pa so z učiteljem izdelovali velike makete celic. Nato so pri likovni umetnosti makete tudi pobarvali. Pri naravoslovju smo analizirali delo, snov so učenci ponovili, doma pa znanje utrdili z razlago vseh sestavnih delov celice ter odgovarjanjem na vprašanja iz učbenika. Na ta način so celostno spoznali celice, saj so jih obravnavali na različne načine. Učencem tako pridobljeno znanje ostane dlje časa, kar se je pokazalo tudi pri ocenjevanju znanja, saj so naloge povezane s tematiko celic, uspešno reševali.

Ana Križman, Kako učenca motivirati za branje

Branje ter predvsem razumevanje prebranega je veščina, ki je nujna za vsakdanje življenje. Učenje branja pa je za marsikaterega otroka precej zahtevno opravilo. »Nočem brati!« »Nikoli ne bom znal brati!« »Branje je brez veze.« ... so izjave, ki jih v okviru dodatne strokovne pomoči pogosto slišim od učencev. V prispevku bom predstavila nekaj idej, kako učence z učnimi težavami motivirati za branje. Predvsem veliko pomaga že pozitivna naravnost. Poleg tega se otroci lažje učijo preko igre. Prilagojene didaktične igre so način, ki otrokom približa branje na zabaven način. Posebej oblikovane talne igre, domine, bralne kocke in podobno so načini, kako učencem približati branje še na drug način. Na ta način preberejo veliko, pa tega niti ne opazijo. Učenec vidi igro, jaz vidim branje z razumevanjem.

Ana Meglič, Making lapbooks for upgrading learning experience

In my talk I will present how the pupils of my german class upgraded their knowledge with a fun activity of making lapbooks.

After two years of learning german we decided it is time to revise the vocabulary and after searching the internet for ideas we chose to make lapbooks. We talked about that we will call it "a dossier of knowledge". It is some sort of a 3D booklet where the words are assembled in different shapes of pockets or written in the booklet and have some interactive part that is used for learning and revising vocabulary.

We discovered new ways of using this lapbooks such as possibility of playing memory game with it or bingo.

I believe that one of the key tasks of the modern school is to create opportunities for pupils upgrading learning experience and making lapbooks has proven to be one of them.

Students creating Kahoots for revising and using vocabulary

In my talk I will present how to plan revising a vocabulary by students creating their own Kahoots. After learning the vocabulary, doing multiple tasks in workbooks and notebooks students are challenged to make a Kahoot on their own. They are given the instructions about the content they have to apply into the game in school. They prepare it at home and in the next lesson they present their work. After playing the class discussion follows.

I see Kahoot as a great platform not only for revising students' knowledge but also as a break from traditional classroom activities. The student are more engaged and active in the process.

Andrej Čokl, Mlad čebelar, vedno čebelar

Na Osnovni šoli Lovrenc na Pohorju sem peto leto mentor krožkarjem Mladi čebelarji na OŠ Lovrenc na Pohorju. V prispevku bom predstavil, kako poteka delo v krožku Mladih čebelarjev; načine dela; kako vzgajamo mlade čebelarje; kako se povezujemo z lokalnim čebelarskim društvom. Predstavil bom tudi, kako so nekdanji učenci naše šole, zdaj srednješolci, vključeni v delo čebelarskega krožka. Naštel in opisal bom načine sodelovanja lokalnega čebelarskega društva pri dogodkih na šoli. Čebelarsko društvo in Mladi čebelarji sodelujeta pri Slovenskem tradicionalnem zajtrku, na božičnem bazarju v vrtcu in še na mnogih dogodkih na šoli.

Delo krožka Mladih čebelarjev je usmerjeno v trajnostni razvoj v izobraževanju, in sicer s povezovanjem nekdanjih učencev v krožek in članov čebelarskega društva. Krožek skrbi za trajnostno izobraževanje, ki se ne konča s koncem osnovnošolskega

izobraževanja, ampak se nadaljuje v nadaljnjem delu članov krožka na čebelarstem področju tako v krožku, v čebelarstem društvu in lastnem čebelarjenju.

Andrej Peklar, Vpliv mednarodnega sodelovanja na vse zaposlene na šoli

Živimo v obdobju, ko je zeleno, da svoje znanje pridobivamo vse življenje in ga širimo, kar odlično uresničujejo različne možnosti mednarodnega sodelovanja. Mobilnost učiteljev zavzema mobilnost idej in sodelovanje, vključujoč sam razvoj, kot tudi podpiranje razumevanja različnosti kultur. V prvi vrsti gre za raznovrstne dejavnosti profesionalnega razvoja učiteljev, pri čemer usvojijo znanja, ki jih lahko kasneje uporabijo pri svojem delu z učenci, da bi ti izboljšali svoje zmožnosti učenja in posledično svoje rezultate. Hkrati se krepijo učiteljeve organizacijske veščine, saj zahteva vodenje projektov obilico administrativnega dela. Učitelji doživljajo spremembe pri osebnem razvoju, saj se preizkušajo v znanju tujih jezikov, v uporabi računalniških spretnosti, uporabi IKT ter socialnih veščinah.

Tovrstna sodelovanja pomembno vplivajo na sam razvoj šole in boljše sodelovanje vseh zaposlenih na šoli. Ogromen prispevek gre pripisati tudi vodstvu šole, ki s svojim udeleževanjem in podporo sledi strateškim usmeritvam, s čimer doprinese k trajnosti učinkov.

Na konferenci predstavimo izkušnje učiteljev in učencev v okviru mednarodnega sodelovanja na Siciliji, v Estoniji in na Portugalskem, posebej organiziranost transnacionalnih sestankov, dejavnosti LTT (learning/teaching/training), priprav pred mobilnostjo ter sama doživetja z mobilnosti. V zaključku prikažemo aktivnosti, ki smo jih načrtovali in izvedli ob organiziranju mobilnosti na naši šoli, kjer smo dokazali, da zmoremo vsi zaposleni stopiti skupaj, saj smo pripravili nepozabno doživetje za vse učitelje in učence iz sodelujočih šol.

Andreja Blazina, Ekskurzije po domovini in tujini

Sodobni svet nam prinaša spremembe na vseh področjih, tudi v izobraževanju. Družba se hitro razvija in zahteva ustvarjalne in inovativne pristope v izobraževanju otrok. Zelo pomembno je, da v učni proces vključimo izkustveno učenje, ker pri učencih povečuje intelektualne sposobnosti, večja notranjo motivacijo in željo po učenju ter odkrivanju novega. Ekskurzija je med učenci zelo priljubljena oblika izkustvenega učenja. Učenci neposredno proučujejo pokrajino, jo opazujejo in ovrednotijo, razumejo pojave in procese v njej, njihovo medsebojno povezanost, vrednotijo naravno in kulturno dediščino ter spoznavajo oblike terenskega dela. Znanje, ki ga pridobijo na takšen način, je trajnejše, izkušnje pa koristne za vse življenje. Na šoli organiziramo vsako šolsko leto ekskurzije, kjer učenci spoznavajo in raziskujejo lepoto svoje domovine, odpravimo pa se tudi v tujino. Učenci se ekskurzij zelo veselijo, saj potekajo v sproščenem vzdušju, med učenci in učitelji pa se vzpostavijo tesnejši odnosi. Pomembno je, da dajemo v šoli čim večji poudarek raziskovanju, terenskemu delu in ekskurzijam, ker je to pravi namen pouka geografije.

Andreja Jelovčan, Uporaba matematike v kolesarstvu

Matematika je predmet, ki je nekaterim učencem zelo všeč, nekateri učenci pa bi naredili vse, da bi se ji izognili. Predvsem za učence druge vrste je pomembno, da jim znamo približati matematiko kot nekaj uporabnega. Pri pouku matematike namenim nekaj ur malo drugačni matematiki. Učenci si izberejo določeno temo, v kateri poiščejo matematične zakonitosti. Lahko je to že dolgo znan matematični

problem ali izrek kot na primer Fibonaccijevo zaporedje, Pitagorov izrek ali pa si najdejo kakršenkoli primer iz svojega življenja. Kdor zmore, potem to predstavitev predstavi v angleščini. Pri svoji predstavitvi lahko uporablja pripomočke, ki jih lahko odloži na manjšo mizo. Predstavila bom triminutni posnetek svojega učenca v angleščini, ki je razložil, kako s pomočjo matematike postati državni prvak v kolesarstvu. Ta primer je posebej zanimiv zato, ker spoznamo, kako si lahko kolesarji z znanjem matematike in z razmislekom pomagajo k zmagi.

Andreja Konovšek, Pridobivanje življenjskih veščin pri pouku glasbene umetnosti

Vrednote današnjih učencev se razlikujejo od vrednot, ki so jih poznali in cenili v preteklosti. Življenje bo, glede na družbene spremembe, pred njih postavljalo drugačne izzive. Naša dolžnost je, da jih na te izzive pripravimo in jim omogočimo, da pridobijo znanja in veščine, ki jim bodo v korist. Hkrati pa jih moramo spodbujati, da spoznajo in cenijo tudi vrednote, ki so del naše kulturne in narodne dediščine.

Pri pouku glasbene umetnosti je v ospredju spodbujanje ljubezni do glasbe, do ustvarjanja in poustvarjanja. Hkrati pa nam ravno ta umetniški vidik daje možnost, da učencem nudimo dejavnosti, ki gradijo druge vseživljenjske veščine, ki jih bodo potrebovali na poti v življenje. Na tak način osmislimo pouk v drugi dimenziji.

Andreja Kozmus, Svetovalni razgovor z zgodbo in/ali lutko

Svetovalna delavka se v instituciji vključuje v kompleksno reševanje pedagoških, psiholoških in socialnih vprašanj vzgojno-izobraževalnega dela. Ena izmed njenih pomembnih nalog je tudi svetovalni razgovor, ki je namenjen posameznikom ali skupini, da bi ti napredovali in se razvijali tako v osebni kot tudi družbeni življenju.

Pri svetovalnem razgovoru je najprej potrebno vzpostaviti odnos med svetovalcem in svetovancem. Pri mlajših učencih je ta vez lahko lutka, ki je učinkovit učni pripomoček, ima pa tudi terapevtsko vlogo. Omogoča posredno komunikacijo otroka z okoljem, da sam preko simbolične igre najde rešitve za svoje probleme. Tudi pripovedovanje zgodb lahko služi kot medij, ki omogoča posreden način izražanja, če je neposreden način neprijeten. S primerno izbrano zgodbo se lahko mladi poistovetijo, iščejo vzporednice s svojim življenjem, najdejo alternativne rešitve in nove oblike obnašanja.

Avtorica v prispevku predstavi svetovalne razgovore, pri katerih uporablja različne tehnike, za vzpostavitev varnega prostora svetovanja in stika s svetovancem.

Andreja Marucelj Štrus, Logični maraton

Predstavila bi delo z nadarjenimi učenci na področju matematike in logike.

Strokovnjaki v številnih mednarodnih poročilih napovedujejo pomanjkanje v pomembnih

znanstvenih poklicih in pozivajo k posodabljanju poučevanja naravoslovja v šolah. Kako bi povečali motivacijo učencev, oživili interes za naravoslovje in obenem izboljšali raven znanja? Na naši šoli poskušamo to narediti z različnimi dejavnostmi na področju matematike in logike. Te dejavnosti so matematični tabor, logični maraton, sestavljanje Rubikove kocke, recitacija števila pi. Redno se povezujemo tudi s matematično fakulteto v Kopru. Predstavila bi dejavnosti s katerimi krepimo in spodbujamo učence k naravoslovnim znanostim. Učenci s tem razvijajo sposobnosti logičnega mišljenja in natančnega izražanja, logiko lahko uporabijo pri matematiki,

vsakdanjem življenju, tehniki. Razvijajo tudi govor, jasno in argumentirano izražajo svoje misli, spoznavajo miselne sposobnosti drugih, znajo spoštovati argumente drugih in se navajajo tudi za timsko delo.

Andreja Pažek, Vključevanje elementov montessori pedagogike v javni vrtec

Otroci v svojem razvoju prehajajo »občutljiva obdobja«, med katerimi so še posebej dojemljivi za pridobitev neke veščine ali znanja – nekatere priložnosti, ki se ponujajo v tem času, se nikoli več ne ponovijo. Pomembno je, da ta proces zmoremo prepoznati, saj vsaka faza pomeni priložnost, ki lahko – če jo izkoristimo – globoko zaznamuje razvoj otroka. Otrok se v določeni fazi posveti določeni veščini in jo ponavlja dan za dnem, dokler je ne usvoji. Pri tem se ne utruji ali se dolgočasi. Otroci različno vstopajo v posamezne faze, zato je pomembno opazovanje vsakega posameznika in mu v določenem trenutku ponuditi določen material. Otrok se v teh fazah uči brez občutka, da jih je kdo kaj naučil (nezavedno, spontano). Ta občutljivost je prisotna le določen čas, nato ta posebna značilnost počasi izgine. Če se otrok določene spretnosti ni naučil v »občutljivem obdobju«, bo zanjo kasneje potreboval veliko več časa in napora.

Andreja Perhavec Čok, Učenje v naravi – gozdna pedagogika

Otroci so izgubili stik z naravo, gozdom. Premalo so zunaj, premalo se gibajo, zato nimajo razvitih motoričnih in socialnih veščin. Primanjkuje jim motivacije za delo in ustvarjalnosti, ne poznajo svojega doma in njene okolice, saj živijo v virtualnem svetu obkroženi z elektronskimi mediji in socialnimi omrežji. Na ta problem se odziva gozdna pedagogika, ki spodbuja tako odrasle kot otroke, da gredo ven v naravo in v gozdu poiščejo nešteto možnosti za igro, raziskovanje, ustvarjanje in učenje. V ta namen se je naša podružnična šola vključila v Mrežo gozdnih vrtcev in šol, ki deluje od leta 2012. V mreži je trenutno povezanih več kot 100 izobraževalnih ustanov iz Slovenije in zamejstva. V prispevku bom predstavila dejavnosti, ki smo jih v letošnjem šolskem letu izvajali v bližnjem gozdu.

Andrejka Kurbus, Večjezičnost v pesmi kot spremljava lutkovne igre

Otroci se med seboj povezujejo že v zgodnjem otroštvu. Na šoli pa omogočamo otrokom tesnejše povezovanje z različnimi krožki med katerimi so tudi lutke. Otroci zelo uživajo, ko se lahko poistovetijo z lutko. Ker naša šola sodeluje s šolo iz Murecka in imamo na šoli tudi učence iz Bosne in Hercegovine, smo se odločili, da v lutkovno predstavo Kdo je napravil Vidku srajčico vključimo večjezičnost. Večjezičnost smo vključili tudi v pesmi. Najprej smo prevedli pesmi v tuje jezike, nato pa sem morala pesmi še ritmično in melodično preoblikovati. Velik izziv je bil kako se naučiti šest pesmic, od tega kar štiri, v tujem jeziku. Ti so bili angleščina, nemščina in bosanščina. Potrebovali smo kar nekaj vaj, da nam je uspelo. Otroci so v petju in učenju uživali, najbolj pa so se nasmejali in razveselili pesmice v bosanskem jeziku.

Anica Prosen, Promocija zdravja v kraju

Naša šola je vključena v vseslovenski projekt Zdravih šol že 11 let. v tem času smo na šoli in širše organizirali veliko različnih tematskih dejavnosti. V lanskem šolskem letu pa smo organizirali naravoslovni dan za šolo in krajanje ter s tem povezali kraj, šolo in ustanove, ki skrbijo za zdravje vseh nas. Medse smo povabili sodelavke iz

Nacionalnega inštituta za javno zdravje - OE Koper in Ljubljana, Zdravstveno-vzgojnega centra Ilirska Bistrica, Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica, policiste iz PP Ilirska Bistrica, čebelarje. Seveda smo sodelovali tudi učenci in zaposleni naše šole. Privabili smo tudi krajanje, ki so si izmeril sladkor v krvi, opravili test hoje v šestih minutah, ogledali model Svitovega debelega črevesa in še kaj. Dan je bil zelo aktiven, zanimiv in uspešen.

Anija Skrt, Tačke na obisku

V prispevku želim predstaviti drugačen pristop dela z otroki, v sodelovanju s terapevtskim parom iz Slovenskega društva za terapijo s pomočjo psov Tačke pomagačke.

"Prihod terapevtskega psa omogoči otrokom v vrtcu prijetno in varno doživetje. Spodbuja razvoj govora, medsebojne stike, spoštovanje dogovorjenih pravil, vabi h gibalnim igram. Telesni stik s prijaznim psom zagotavlja močno čustveno oporo. Naklonjenost, ki jo pes kaže otrokom, spodbuja občutke sprejetosti in krepi samozavest." (vir: zgibanka Tačke v vrtcih)

V vrtcu prevladuje predvsem spontano učenje. Gre za učenje preko igre in drugih dejavnosti, pri tem pa je pes odlična motivacija. V letošnjem šolskem letu pri obisku Tačk sodelujejo otroci stari 3-4 leta. Cilji katere želimo dosežati so, da se otroci ob prisotnosti psa sprostijo, pustijo da se jim pes približa, se ga dotikajo, se navajajo na delo z njim ter se zabavajo, hkrati pa želimo otroke vzgajati za trajnostni razvoj ter jim čim bolj približati okoljsko vzgojo.

S psom izvajamo različne dejavnosti in otroci pri tem neizmerno uživajo. Zanimivo je opazovati deklico, ki se ne pogovarja ne z otroki in ne z vzgojiteljicami. Ob prisotnosti psa se deklica spremeni. Vedno hoče biti ob psu, se smeje, psu daje povelja, ga vodi. S pomočjo psa in dobro načrtovanih dejavnosti se trudimo razvijati učenje s čutili, čustvi, vrednotami in socialno izkušnjo.

Anita Bajec, Iz starega v novo

Eden izmed glavnih ciljev izobraževanja je, da učenci postanejo aktivni državljani, ki skrbijo za družbo v kateri živijo. Pomemben del tega učnega procesa je poznavanje trenutne problematike družbe.

Zagotovo se bomo v prihodnosti vsi morali temeljito soočiti s posledicami, ki jih prinašajo globalne klimatske spremembe, in se jim tudi prilagoditi. Premalo se zavedamo, da nekatere naše razvade zelo obremenjujejo okolje. Ena izmed rešitev je uporaba odpadnih materialov za izdelavo novih izdelkov. Na OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu že nekaj let izvajamo interesno dejavnost pri kateri je učencem omogočeno, da ustvarjalno razmišljajo in pridobivajo nova znanja in spretnosti, ki so zelo dobrodošle v vsakdanjem življenju. Zelo pozorni smo na kakovostne medsebojne odnose, razvoj socialnih kompetenc, zdrav način življenja ter kakovostno preživet prosti čas. Rdeča nit letošnjih delavnic je ustvarjanje in odpadnih materialov. Interesno dejavnost smo poimenovali » Iz starega v novo«.

Iz odpadnih materialov nastajajo najrazličnejši zanimivi unikatni izdelki. S tem krepimo kreativnost, inovativnost in kritično mišljenje, ob tem pa spoznavamo različne materiale, orodja, stroje in pripomočke. Na konferenci bom predstavila 5 delavnic, ki so potekale ob sobotah dopoldne. V dejavnost so vključeni učenci 2. in 3. triade.

Moj kraj skriva zaklad – učimo se na prostem

Narava je za učenca kot odprta knjiga v kateri je dovolj prostora za vsa njegova čutila. Učitelj je tisti, ki učencem omogoča aktivnosti pri katerih vzbuja njihovo aktivnost in radovednost.

Klasično učno enoto iz družbe sem spremenila v dejavnost, ki je potekala na prostem. Učni cilji so se navezovali na UN iz družbe, naravoslovja in tehnike ter glasbe za 5. razred. Učna enota je bila celovita zgodba, polna praktičnih in miselnih nalog. Učenci so bili v zgodbo in naloge povsem vključeni.

V predvidenem času so učenci začutili svojo okolico, povezanost z njo in razvili globlji odnos z naravo. S samostojnim raziskovanjem in z osredotočeno pozornostjo so odkrivali in prepoznavali elemente življenja prazgodovinskih ljudi. Z medsebojnim sodelovanjem in z znanjem, do katerega so predhodno prišli pri pouku, so odkrili in spoznali, kako so živeli naši daljni predniki. Ob druženju v naravi in medsebojnem sodelovanju so uspešno rešili načrtovane naloge.

Predstavila bom primer dobre prakse Moj kraj skriva zaklad – učimo se na prostem.

Anita Čelhar, Spoznavanje in sprejemanje drugačnosti s pomočjo slikanice

Vključujoča družba naj bi razvijala pozitivne odnose do vseh družbenih skupin, še posebej pa pozornost in občutljivost do vseh drugačnosti, s čimer se viša prag človekove strpnosti. Zato je potrebno in pomembno, da že otroke soočimo s tematiko drugačnosti. Eden od načinov je literatura. S pomočjo slikanice lahko na nevsiljiv način otrokom predstavimo nove svetove.

Danes lahko najdemo veliko slikanic, ki prikazujejo različne problemske teme, saj so tudi otroci izpostavljeni najrazličnejšim življenjskim preizkušnjam. Slikanice z literarnim likom, ki je drugačen, tako pripomorejo k razumevanju in posledično k sprejemanju le-teh. Poleg tega, pa je namen in cilj branja tovrstne literature spodbujanje prijateljstva med učenci, medsebojno spoštovanje, razumevanje in sodelovanje.

Mene osebno, pri branju slikanic učencem vodi misel in upanje, da jih bodo zgodbe in podobe nagovorile do te mere, da bo postal svet prijaznejši in strpnejši.

Anita Zobec, Nasilje nad zdravstvenim osebjem

Pogostost pojavljanja psihičnega in fizičnega nasilja se stopnjuje in posledice občutijo predvsem medicinske sestre, ki so v zdravstvenem timu najbolj izpostavljene tem dogodkom. Ugotavljamo, da se temu posveča premalo pozornosti, kako ukrepati je znano, v prakso pa se celoviti ukrepi uvajajo prepočasi.

Osredotočili se bomo na dejavnike tveganja za pojav nasilja, pri čem je potrebno analizirati dejavnike za izbruh le tega, saj se s tem varnost medicinskih sester in drugih zaposlenih v zdravstvu povečuje, seveda če bodo v prihodnje tej ukrepi za preprečevanje nasilja celostni.

Kratka predstavitev bo zajemala:

- Spoznavanje lastnih osebnostnih in vedenjski značilnosti
- Prepoznavanje rizičnih dejavnikov in prvi ukrepi
- Komunikacija z nasilnim pacientom
- Izobraževanje in usposabljanje delavcev
- Prijava in analiza kritičnega dogodka in pomoč žrtvi nasilja
- Ničelna toleranca
- Nasvet
- Sklep

Anja Božič Grgič, (Na)učí me, da bom lahko samostojen

Otroci z avtistično motnjo imajo težave na področju socialnih veščin. Naučiti jih je potrebno: prepoznavanja in razumevanja čustev pri sebi in drugih, primerne igre z drugimi otroki, izražanja želja in potreb na sprejemljiv način, vzdrževanja higiene, upoštevanja osebne prostora ipd. Kot učiteljica otrok s posebnimi potrebami pri predmetu socialne veščine uporabljam različne tehnike in metode dela. Zgornje veščine učenci usvajajo preko delovnih listov, iger vlog, uporabe lutke, socialnih iger in slikovnega materiala. Otroci dobijo neposredno izkušnjo, kaj lahko naredijo v dani situaciji, ter se počutijo opolnomočeni, da lahko v življenjski situaciji reagirajo na ustrezen način. V dani (zaigrani) situaciji simulirajo vedenje, analizirajo svoje ravnanje in doživljanje ter ga povežejo s teorijo. Vizualna podpora jim daje občutek varnosti, da lahko ob pomoči sličic samostojno izpeljejo zadane korake in pridejo do uspešnega rezultata. Uporaba različnih medijev daje otrokom motivacijo, da se v okolju lažje znajdejo, sledijo navodilom, so bolj organizirani, krepijo samostojnost in odgovornost.

Anja Divjak, Vpliv prisotnosti živali in rastlin v razredu na počutje ter učno uspešnost učencev

Že od nekdaj sem velika ljubiteljica narave. V njej sem preživela vse svoje otroštvo. Na travnikih smo s prijatelji iskali kislice, v gozdovih gradili bivake, nabirali zdravilna zelišča in si iz njih kuhali čaj. Najbolj pa me je vedno osrečeval stik z živalmi. Ko sem jih božala, sem se umirila ter sprostita in vse težave so hipoma izginile. Kot učiteljica s 13-letnimi izkušnjami sem si letošnje šolsko leto zadala izziv, da bom naravo prenesla v svoj razred in vanj vključila tudi kar nekaj živali. Tako vse proste police v razredu zasedajo rože, na pultu pa kraljujejo Novogvinejski trnasti paličnjaki in skakači. Vsako jutro, preden pričnemo s poukom, so skakači in paličnjaki glavna atrakcija v razredu. Čeprav so bili nekateri otroci sprva zadržani in se živali niso želeli dotakniti, jih zdaj velika večina brez predsodkov drži v rokah. Ne pozabijo pa tudi na naše rože. Opazijo vsak odpadel list, poznajo vataste uši, rože zalivajo in presajajo, nekaj rož pa znajo kljub njihovim težkim imenom tudi poimenovati. Na konferenci bi rada predstavila mnenje otrok v zvezi z našimi živalmi in rastlinami v razredu, ter svoja razmišljanja in ugotovitve v primerjavi s prejšnjimi leti, ko jih v razredu še ni bilo tako veliko.

Anja Frank, Spletna razstava Online exhibition

Koncept učenja je v 20. stoletju doživel velik razvoj. Učenje ni pasivno, ampak aktivno. Učenci so pomembni in aktivni sodelujoči v celotnem vzgojno-izobraževalnem procesu. Znanje se ne more prenesti na učenca, temveč ga mora sam zgraditi oziroma si ga ustvariti v procesu učenja. Učenje poteka kot interakcija z že pridobljenim znanjem posameznega učenca, njegovih idej in izkušenj. Poleg poučevanja bistva dejstev je zelo pomembna izkušnja posameznika v procesu pridobivanja znanja. Vsak si ustvari svoje znanje glede na njegove izkušnje.

V prispevku je konkretno prikazana izkušnja priprave spletne razstave učencev 2. in 5. razreda, ki so bili vključeni v eTwinning projekt o hrani. V sodelovanju s šolami v Španiji in razmišljanju o hrani smo oblikovali spletno razstavo, v kateri so na ogled postavljeni izdelki, ki so jih na temo hrana in tradicionalne jedi Slovenije, pripravili učenci s pomočjo smernic mentorice iz Slovenije in Španije.

Spletna razstava se je v dobi digitalizacije pokazala kot zanimiva in inovativna.

Anja Frank, Učenci s posebnimi potrebami skozi oči vrstnikov

Učenci s posebnimi potrebami so zelo raznolika skupina učencev. Srečamo jih praktično v vsakem razredu. Tako kot se učitelji spopadamo z drugačnimi načini poučevanja in prilagajanja učnih procesov tem učencev, se tudi sovrstniki ukvarjajo z različnimi vprašanji. Sprašujejo se zakaj potrebujejo prilagoditve, zakaj hodijo ven iz razreda in še mnoga druga vprašanja.

Zato je pomembno, da tudi sovrstnikom na primeren način razložimo posebne potrebe in pomen vseh pomoči in prilagoditev, ki so jih takšni otroci deležni.

V prispevku bom predstavila primere, na kakšen način lahko vrstnikom približamo in predstavimo posebne potrebe sošolcev.

Anja Namar, Senzibilizacija v naravi s predšolskimi otroki

Otroci v vrtcu odkrivajo naravo z raziskovanjem, ki ga prilagodimo njegovi starosti in razvojnim značilnostim. Stvari v naravi morajo občutiti, doživeti, začutiti, zato je dobro, da jim le tega čim več omogočimo. Vzgojitelji smo pomembni v življenju otroka, saj preživi z nami veliko časa, torej imamo velik vpliv na razvijanje vrednot in odnosa do ljudi, otrok, okolja in narave. S svojim zgledom in odnosom ozaveščamo otroke in nemalokrat tudi starše in ljudi okrog nas. Že samo sprehod skozi naravo, gozd, nas odtrga od vsakdanjega življenja – poslušamo lahko petje ptic, šelestenje listov, gibanje živali po tleh, zrak je čistejši, prijetnejši za dihanje. Gozd je povsem drugačno okolje, in menim, da je vloga vzgojiteljev, da otrokom omogočimo vzpostavljanje pristinega stika z drevesi, naravo, gozdom ter da pri tem spodbujamo izkustveno učenje, čutenje in samostojnost. Lahko si pomagamo z učnimi potmi v gozdu – otrok spozna sebe, svoje zmožnosti, lahko v miru in tišini razmišlja, se igra, poje, pleše...V predšolskem obdobju nam delo pri najmlajših otrocih prinese veliko izkušenj in novih spoznanj. To, da izhajamo iz otrok, njihovih potreb, želj in interesov, nam doprinese veliko motivacije in znanj, ki jih lahko smiselno uporabimo pri načrtovanju dejavnosti in realizaciji le teh. Predstaviti želim nekaj iger senzibilizacije – primerov dobre prakse iz narave, ki sem ji izvajala s skupino otrok v vrtcu.

Anja Sovič, Vpeljava medijske pismenosti v pouk zgodovine

Medijska pismenost je sposobnost dostopanja do medijev in s tem medijskih vsebin, njihovega razumevanja in kritičnega vrednotenja. Nanaša se na vse medije (televizija, film, internet, radio). Komisija Evropske skupnosti (2009) priporoča vključevanje medijske vzgoje v šolski sistem na vseh ravneh znotraj različnih znanosti. Ravno zaradi tega razloga in dejstva, da so mediji mladostnikom zelo blizu, tako po uporabi kot poznavanju, sem se odločila izdati katalog filmov, ki jih lahko uporabljate oziroma vključujete v pouk zgodovine na srednji šoli. V katalogu je zbranih okoli 140 filmov iz različnih zgodovinskih obdobj. Praksa je pokazala, da so bili filmi najbolje uporabljeni v obliki samostojnega dela dijakov. Samostojno delo je zavzemalo kritično analizo filma po lastni izbiri. Kritična analiza je morala biti podkrepjena z dokaznim gradivom za posamezno razlago, morala je dopuščati različne interpretacije dogodkov in pojavov in izogniti se je morala emocionalnemu zaključevanju, pretiranemu poenostavljanju in dovoliti nedorečenost.

Vpeljava revije History v pouk zgodovine

Revija History nam pri pouku zgodovine lahko služi kot motivacijsko orodje, da pa dosežemo njen namen, moramo iz nje izluščiti bistvene informacije, ki se nanašajo

na našo učno vsebino. Pri pregledu več kot 90-tih revij History so nastali štirje obsežni zvezki kolažev iz revij History. Zvezki so opredeljeni glede na zgodovinsko obdobje in čas ter glede učnih vsebin. Izkazalo se je, da so posamezne informacije zelo koristne kot uvodna ali celo vmesna motivacija. Nekatere vsebine so tudi slikovno podkrepljene, kar zanimanju doda vrednost. Zvezki s kolaži so bili uporabni po vsej vertikali in so predstavljali za učence veliko motivacijo predvsem, če so bili prebrani in s tem uporabljeni z njihove strani. Zgodovina se je tako predstavila tudi iz perspektive zanimivosti, anekdot in celo s strani rušenja stereotipov.

Antonija Zakšek, Športni dan-športne aktivnosti za vse generacije

Igra in gibanje sta naravni potrebi otroka. Šport v šoli je tako nenehen proces, v katerem se otroci sprostijo, so močno čustveno vpeti v dogajanja, bogatijo znanja, razvijajo sposobnosti. Šport ima nadvse pomembno vlogo pri oblikovanju celovite osebnosti. Osnovni cilj za ukvarjanje s športom predstavlja doživljanje veselja in zadovoljstva ob gibanju in igri.

Za otroka so gibalne dejavnosti v naravi zelo pomembne in nezamenljivo sredstvo pri ohranjanju in izboljševanju zdravja, zato je zelo pomembno, kako naučiti in privzgojiti učencem navade za gibalne dejavnosti v naravi in kako predstaviti in ponuditi čim več vsebin in dejavnosti.

Vedno večje zanimanje za hojo v naravi pomeni, da moramo tudi v vzgojno-izobraževalnem procesu nameniti pohodništvu veliko pozornosti že v osnovni šoli. Prav zato smo se na naši šoli odločili za organizacijo športnega dne s pohodno vsebino in družabnimi štafetnimi igrami na športnem igrišču.

Športni dan smo povezali tudi z našo prednostno nalogo in nanj povabili starše, kar pomeni, da smo ga organizirali kot dan odprtih vrat šole.

Ariana Babić, Jutranji prihod otrok v vrtec

V vrtcu sem zaposlena kot pomočnica vzgojiteljice predšolskih otrok. Vrsto let sem zaključevala delo v skupini in tako oddajala otroke njihovim staršem. Prvič letos sprejemam otroke v vrtec, kar mi predstavlja velik izziv. Zavedam se, kako zelo pomemben je jutarnji prihod. Vso pozornost moram posvetiti otrokom in staršem, ki mi zaupajo svojega otroka. Glavni cilj, ki sem si ga zadala je; Doživljanje vrtca kot okolja, v katerem, se otrok dobro počuti in je sprejet. Želim spodbujati pozitivno klimo in s tem dobro počutje v oddelku. Jutarnji čas je namenjen individualnim stikom, pogovorom, igri s priljubljenimi igračkami, odkrivanju in raziskovanju, navezovanju medsebojnim stikom, ali pa jutranjemu spanju, če ga otrok potrebuje ali želi ali ga priporočajo starši. Vedno izhajam iz otrokovega močnega področja. Otrokom hočem ponuditi aktivnost, ki bo spodbujala njihovo radovednost in govorno ustvarjalnost. Izbrala sem primeren čas in temo. Vključila sem otrokovo domišljijo, namišljene prijatelje, izogibali smo se glasnosti. Dosegla sem, da so bili jutarnji dnevi prijetni in umirjeni. Pomagale so mi lutke, živali, ki so jih na začetku otroci opazovali, v njih so iskali pomiritev po odhodu staršev, kasneje pa so jih uporabili tudi v igri in pogovorih. Ves čas sem se trudila prepoznati njihovo neverbalno komunikacijo, ki mi je bila v veliko pomoč. Uspela sem spodbuditi njihovo radovednost, ustvarjalnost, motiviranost in iniciativnost.

Barbara Bočkor Starc, Medpredmetno povezovanje na razredni stopnji v luči sodelovalnega učenja

V prispevku je predstavljena poučevalna praksa medpredmetnega povezovanja in razvijanja bralne pismenosti na razredni stopnji skozi metodo sodelovalnega učenja, ki učencem omogoči aktivnejšo vlogo v vseh fazah učnega procesa ter učenje veččin socializacije in komunikacije. Poleg učnih vsebin se učenci učijo strpnosti in sprejemanja drugačnosti, med seboj sodelujejo in si pomagajo. Delo v manjših heterogenih skupinah omogoča vsakemu učencu, da prevzame določeno vlogo, z določenimi pravili. Za uspešno doseganje ciljev skupine je pomembno delo vsakega člana skupine. Šibkejši učenci se v takem okolju bolj sprostijo in več sodelujejo ter posledično večkrat doživijo uspeh, kar pomembno vpliva na razvijanje njihove pozitivne samopodobe. Učitelj sodelovalno učenje sistematično razvija. Pri tem prevzame vlogo organizatorja, ki omogoči spodbudno učno okolje v katerem se povečuje učenčeva notranja motivacija. Realizacijo ciljev posameznih predmetnih področij je mogoče združiti in preplesti ter poučevanje in učenje premakniti iz statičnosti in neaktivnosti učencev v njihovo aktivnejšo vlogo v vseh pogledih.

Barbara Feguš Lepa beseda na dan odžene prepir stran "Projekt "Lepa beseda na dan odžene prepir stran" je namenjen učenju in pridobivanju socialnih in čustvenih kompetenc. Projekt temelji na pomembnosti dobrih medsebojnih odnosov in pozitivne razredne klime za osebni in učni napredek vsakega učenca. Gre za razvijanje intrapersonalne in interpersonalne inteligence, ki jih izpostavlja Gardnerjeva teorija mnogoterih inteligenc.

Projekt je razdeljen na različne tematske sklope, ki izpostavljajo določeno večino ali vrednoto, v posameznem sklopu pa so različne dejavnosti, preko katerih učenci vsebino spoznavajo in se je učijo. Bistveno za projekt je, da je zastavljen kot dalj časa trajajoča dejavnost, ki učencem omogoča učenje, saj tudi pri socialnem učenju potrebujemo vajo. Predstavljen bo potek projekta, konkretne vsebine in pripomočki, ter ugotovitve, ki smo jih dobili ob evalvaciji projekta.

Barbara Čerin, Jezik – vrata v svet

Razvoj govora in z njim v povezavi učenje jezika je veščina, ki jo otroci usvojijo med prvimi. Govor je eno od osnovnih sredstev komuniciranja z okolico. Začne se v ožjem in tudi širšem domačem okolju, a kaj hitro nadaljuje v vzgojno izobraževalnih ustanovah – vrtcih in šolah. Otroci se poleg maternega jezika zelo hitro srečajo tudi z učenjem tujih jezikov. Poznavanje le-teh jim omogoča komunikacijo preko meja, širjenje obzorij, spoznavanje novih kultur, spoznavanje in posledično možnost sprejemanja drugačnosti in jim kasneje odpira vrata v svet.

Na naši šoli se vsi zavedamo, da je poznavanje lastnega in tujih jezikov izredno pomembno, zato vsako leto posebej na ravni cele šole obeležujemo Dan jezikov. V prispevku je predstavljen primer dobre prakse, in sicer izvedba kulturnega dne, kjer sem svoje učence na njim primeren, zanimiv, igriv način z vsemi čuti popeljala čez meje naših sosednjih držav in jim omogočila spoznavanje jezika ter kulture naših sosedov.

Barbara Friškovec, Zabavna matematika v prvem razredu

Predstavila bom zanimivo in zabavno uro matematike v prvem razredu, kjer vsi učenci aktivno sodelujejo. S pomočjo različnih didaktičnih pripomočkov spoznavajo svet matematike in z veseljem rešujejo različne naloge. Ob tem učitelj prevzame vlogo opazovalca, dobi vpogled, kje ima morda kakšen učenec učne težave ali potrebuje pomoč, hkrati pa učence tudi spodbuja k sodelovalnemu učenju.

Barbara Leban, Poučevanje slovenščine kot tujega jezika

V zadnjem času v Sloveniji narašča število otrok priseljencev, ki se zaradi najrazličnejših življenjskih okoliščin želijo (in morajo) čim prej naučiti jezika novega okolja. Šola je za otroke iz povsem različnih jezikovnih skupin in kulturnih navad pogosto stresen kraj, poln njim nerazumljivih zahtev. Številni učitelji si želimo, da bi bilo tovrstnih stisk med otroki čim manj. V svojem prispevku bom predstavila učna gradiva - učbenike, delovne zvezke, spletna orodja in didaktične pripomočke, ki učiteljem slovenščine (pa tudi ostalim) lahko pomagajo pri izvedbi ur in popestritvi pouka. Ob prednostih bom predstavila tudi ovire, s katerimi se soočamo učitelji (in naši učenci) pri vsakdanjem delu, ter predstavila metode, ki jih uporabljam sama. Poučevanje slovenskega jezika kot drugega/tujega jezika od učitelja zahteva drugačen pristop do poučevanja jezika - pa ne le drugačen način obravnave slovničnih pravil. Sploh pri otrocih priseljencev, ki k nam niso prišli po lastni izbiri, je poleg profesionalne strokovnosti nujno potrebna tudi velika mera empatije, potrpežljivosti in medsebojnega razumevanja.

Barbara Pavlovič Plevanč, Šolsko gledališče kot priložnost

S preoblikovanjem šolskega gledališkega krožka v izbirni predmet gledališki klub so bili postavljeni konkretniji temelji za razvijanje tovrstne izraznosti pri učencih. Pri svojem večletnem delu na tem področju se osredotočam predvsem na razvoj izraznih zmožnosti otrok ter pripravo šolskih gledaliških predstav.

Seveda je šolsko gledališče podrejeno temam in časovnim okvirjem ter nenazadnje prostorskim in drugim materialnim omejitvam šolskih predstav, vendar prav to primerno zamejuje ustvarjalni svet mladostnikov, katerih življenje je še vedno uokvirjeno z domom in šolo.

Večina interesentov za ta predmet ima prirojene igralske sposobnosti ter se čutijo sposobne suvereno izvesti gledališko vlogo, vsako leto pa so med udeleženci tudi za to področje manj sposobni otroci, ki radi gledajo gledališke predstave. Moj izbirni predmet so tako že obiskovali učenci z govornimi napakami, socialnimi, motoričnimi in učnimi težavami. Vsi pa so stopili na odrske deske in odigrali svojo vlogo ter sčasoma opazno izboljšali svoj nastop.

Barbara Perhaj, Moja prva kuharska knjiga

Živimo v času, ko se vedno bolj zavedamo, kako pomemben je zdrav način življenja. V obdobju odraščanja je ustrezen način prehranjevanja ključnega pomena, saj telo hrano, ki jo zaužijemo, porabi za delovanje in izgradnjo vseh tkiv, pomembno pa vpliva tudi na razvoj možganov. Kot športna pedagoginja v oddelku podaljšanega bivanja posvečam veliko pozornost temu, da se otroci vsak dan dovolj gibljejo, saj je gibanje primarna potreba otroka in je eno pomembnejših področij v njegovem razvoju. Zadala sem si velik izziv, kako te otroke navdušiti za zdravo prehranjevanje. Obiskali smo knjižnico, kjer smo si pogledali nekaj kuharskih knjig. Nato so učenci od doma prinesli recepte za pripravo zdravih jedi. Obiskali smo gospodinjsko učilnico, kjer smo nekaj teh zdravih receptov tudi preizkusili. Takrat se je rodila ideja, da bi sami izdelali kuharsko knjigo. Napisane jedi smo pretipkali in pri vsaki jedi dodali pobarvanko. Moja prva kuharska knjiga je bila končana.

Barbara Pogačar, Slikovne opore za otroke z avtizmom v šolskem okolju

Slikovni material je tisti, ki omogoča učencem z avtizmom razumevanje. Preko slikovnih opor se lahko izrazijo in tako pokažejo in dokažejo razumevanje, hkrati pa počasi krepijo socialne veščine. Slikovne opore so jim blizu, saj se besedno ne znajo dovolj dobro izražati.

Velik izziv v mojem dosedanem delu z otroki s posebnimi potrebami so mi predstavljali ravno učenci z avtizmom. Ti učenci so navajeni na rutino, navade in nespremenjene vzorce. Težijo k načrtovanju in stalnem nadzoru nad dogajanjem, saj se pri tem počutijo varni.

Učenci z avtizmom so skupina, ki je na tem področju še posebno ranljiva. Zato je pomembno, da jim naredimo lepši vsakdan v šolskem okolju, za kar pa je potrebno začeti graditi ob vstopu v šolo.

Barbara Štimulak, Svetovna popotnica, pisateljica in poliglotka Alma Karlin na Noči branja OŠ Štore

Ker je ob koncu leta 2019 preteklo že 130 let od rojstva Alme Karlin in obenem 100 let odkar se je iz Celja pogumno podala v svet, smo se na OŠ Štore odločili, da bo naša "osrednja gostja" letošnje tradicionalne Noči branja. Dogodka so se udeležili nadarjeni učenci in zvesti bralci bralne značke, da bi skupaj raziskali življenje te neustrašne ženske, ki svetu prinaša pomembna, še danes aktualna sporočila, tudi za otroke. Knjižnica kot osrednje informacijsko središče šole je priskrbela raznovrstno gradivo za raziskovanje. V ustvarjalnih delavnicah so se učenci poglobili v življenjske prelomnice A. Karlin, preučili njena literarna dela, s pomočjo zemljevida spoznali njeno pot po svetu, izbrskali so najzanimivejše dogodke z njenih potovanj in jo uporabili kot navdih pri likovni delavnici. Za popestritev so se v temi po šoli podali na lov za skritim zakladom, do katerega so vodili namigi iz življenja Alme Karlin. Z ustvarjenimi plakati in likovnimi izdelki smo pripravili razstavo o Almi Karlin.

Barbara Tavčar Grlj, Mogoče-nemogoče, verjetno

V vsakodnevnih pogovorih se pogosto pojavljajo vprašanja, na katera nimamo točnega odgovora. Odgovori na ta vprašanja so domneve, ki bolj ali manj slonijo na naših izkušnjah. Tudi med učenci je pogostokrat slišati, kako se sprašujejo: »Ali bom dobil dobro oceno? Ali bom danes jaz ustno ocenjen?« Velikokrat si na ta vprašanja odgovorimo z besedami verjetno, gotovo ali nemogoče.

V prispevku je predstavljen primer tehniškega dneva v 9. razredu na temo Obdelava podatkov in verjetnost. Učenci tekom 5 šolskih ur spoznajo, kako obdelujemo nabor podatkov in kako računamo verjetnost. Učenci usvojijo pojme poskus, dogodek, verjetnost ter srednje vrednosti. Tekom dneva dejavnosti učenci izvajajo razne poskuse (vlečenje igralne karte, metanje kovanca in metanje igralne kocke) in ugotavljajo njihove frekvence ter računajo verjetnost.

Barbara Tomšič Prelec, Ustvarjanje koticčka

Tema dejavnosti: KOTIČEK, izhaja iz želje otrok po novem koticčku, ustvarjalnem koticčku iz pod njihovih rok. Nabirali smo ideje in material za ustvarjanje. Pomoč kot kakšen dodaten material, je bila dobrodošel tudi od doma. Otrok je narisal idejo, načrt za nov koticček. Izbrali smo tudi novo ime koticčka, Mavričen koticček. Otrok je pokazal navdušenje nad ustvarjanjem. Začeli so hitro, zagnano v aktivno delo. Pomoč vzgojiteljic je bila dobrodošla, kot tudi verbalna in neverbalna komunikacija. Povratno informacijo sva jim podajali in oni nama. Ena izmed teh informacij je bil

objem treh deklic in ko so si rekle, da se imajo rade. Tema kotichek nas je popeljala na naslednjo temo sneg. Otroci so iz materiala stiropor naredili »sneg«. Igra je bila tako še bolj igriva. Bilo je opaziti pozitivno klimo in zavzetost otrok za uresničevanje cilja.

Vprašanja za (samo)vrednotenje sva jim ponudili kasneje in zapisali posamezne izjave otrok:

- A: »Meni je všeč cel mavričen kotichek.«
- P: »Pri koticčku sem pomagal, da je kotichek nastal. Otroci so hoteli, da je mavričen.«

V dejavnost sva vzgojiteljici vnašali elemente formativnega spremljanja in spodbujali načela formativnega spremljanja. Pomembna nama je bila aktivna vključenost, učenje, odziv otrok je bil kot pozitiven dokaz dobre dejavnosti, povratna informacija z aktivno vključenostjo otrok in samovrednotenje s pozitivno klimo pri uresničevanju ciljev. Dobili sva občutek kakovostne interakcije, samostojnost in individualizacijo otrok ter povezanost skupine.

Barbara Gril, Interaktivne simulacije pri pouku fizike

V poučevanje fizike se vedno bolj vključuje uporaba različne informacijske tehnologije. Nepogrešljiva sta postala računalnik in projektor. Pri eksperimentalnem delu je možna uporaba različnih senzorjev za merjenje, zajem in obdelavo podatkov. Uporabljajo se programi za video analizo gibanj. Dostopne so številne računalniške simulacije. Zagotovo digitalna tehnologija eksperimentalnega dela pri fiziki ne more in ne sme nadomestiti, lahko pa je dobro dopolnilo učiteljevi razlagi ali eksperimentiranju učencev.

Interaktivne simulacije fizikalnih eksperimentov so dober pripomoček, ki izboljša predstavljenost fizikalnih zakonov in naravnih pojavov. S simulacijami lahko izvedemo eksperimente, ki so prezahtevni ali na voljo nimamo ustreznih pripomočkov. Uporabimo jih lahko za samostojno eksperimentalno delo učencev, kjer učenci z raziskovalnim učenjem odkrivajo fizikalne lastnosti in zakone. Umestimo jih lahko v razlago snovi ali dodamo kot podporo eksperimentalnemu delu. Primerne so za ponovitev in utrditev obravnavanih vsebin. Učenje fizike z uporabo interaktivnih simulacij je za učence, ki so rojeni v svet tehnologije, bolj zanimivo.

Barbara Zalokar, Skupina za vzgojo

Skupina za vzgojo je bila ustanovljena s sprejetjem vzgojnega načrta naše šole. Uradno je začela delovati septembra 2009. Člane v skupini se potrdi s potrditvijo Vzgojnega načrta za vsako šolsko leto.

Ena od pomembnih nalog članov skupine za vzgojo je tudi strokovna pomoč razrednikom. Delujemo kot posvetovalno telo šole (za učence, učitelje in starše). O svojem delu poročamo na pedagoških konferencah in na sestankih šolske skupnosti učencev.

Skupina za vzgojo se sestaja po potrebi (ob reševanju prestopkov) in najmanj dvakrat letno, ko so prisotni vsi člani. Načela delovanja in naloge skupine so določena in zapisana pri vodji skupine. Naloga skupine za vzgojo je, da bi skupaj z učenci in starši pripomogli k medsebojni strpnosti, sožitju in nenasilnemu reševanju težav in ne nazadnje k uresničevanju ciljev in vrednot našega vzgojnega načrta.

S skupino za vzgojo sledimo tudi viziji naše šole: Učitelji v sodelovanju s starši skrbimo, da učenci pridobijo znanje in razvijejo veščine za odgovorno in srečno življenje.

Belkisa Bosnić, Debate Club (Debatni krožek)

In my presentation I will talk about Debate Club, an extracurricular activity based on the World Scholar's academic competition, which has been offered to our students from 7th to 9th grade for the last five years.

This course challenges students to collaborate either in quizzes, writing essays or team debates. It shows the students how to structure arguments and teaches them how to be more convincing presentation-wise.

I will try to focus on the benefits of debate which include gaining broad knowledge as well as increasing learner's confidence, poise and self-esteem. Debate also improves critical thinking skills, enhances the ability to organize thoughts and encourages teamwork.

Our debaters have weekly meetings, usually for two lessons. They debate in groups of three (one team is affirmative, the other is negative) and each debator speaks up to 4 minutes.

The icing on the cake is definitely taking part in the World Scholar's Cup, the annual regional competition (we prefer to call it the celebration of knowledge), which takes place in Ljubljana. In 2020 WSC will be held on 21st and 22nd March (weekend) at OŠ Danile Kumarja and at Cankarjev dom.

Bernarda Klemenc, Timsko delo učiteljev pri projektnih nalogah

V prispevku je obravnavana aktualna tema timskega dela učiteljev teoretičnih predmetov s strokovnimi moduli in prakso. Vsak bi se moral zavedati svoje osebne vrednosti, svojih odlik in tudi pomanjkljivosti, učitelj mora dati dijaku občutek smiselnosti, ga podpirati in spodbujati pri uresničevanju visoko zastavljenih ciljev. Pomembno je kako, učitelji med seboj komunicirajo in prenašajo informacije eden na drugega. Kadar so vsi učitelji v procesu podajanja informacij in znanja pomembni, potem je kvaliteta prenosa znanja na dijake zagotovljena in zastavljeni cilji doseženi. Predvsem se to kaže pri projektnih nalogah v poklicnih in srednješolskih programih. Temu bi lahko rekli tudi medpredmetno povezovanje. S takšnim pristopom, dijake spodbudimo k razmišljanju, komunikaciji, timskega delu, inovativnosti. Dijak pridobi na osebnotnem razvoju, komunikaciji, motivaciji, lažje se vključuje v družbo. Ravno tako učitelji osebnotno rastejo in so v nenehnem pridobivanju komunikacijskih izkušenj ter pridobivanju novih informacij.

Bernarda Okoliš, Uvajanje dolgotrajno bolnega otroka v vrtec z začetnimi obiski na domu

V vrtcu, kjer sem zaposlena, nudim dodatno strokovno pomoč otrokom s posebnimi potrebami, ob tem pa veliko sodelujem tudi z njihovimi starši. Že dolga leta se pri delu poslužujemo različnih pristopov, ki nam omogočajo boljše delo z otroki. Eden od teh je tudi obisk in izvajanje pomoči otrokom na njihovem domu. To se je za zelo uspešno izkazalo pri otroku, ki je bil zaradi hude bolezni izpisan iz vrtca. Po posegu, ki mu je rešil življenje, je bil dolgo časa praktično v izolaciji, nato pa je postopoma navezoval stike z zunanjim okoljem. V vrtcu smo mu ponudili pomoč na domu, nato je k uram dodatne strokovne pomoči začel prihajati v vrtec. Trajanje dodatne strokovne pomoči smo v tem obdobju podaljševali z namenom, da je deček počasi usvajal določene dogodke dnevne rutine v oddelku, kamor sem ga vodila z namenom prilagajanja otrokom in strokovnim delavkam. Na tak način ob dnevu ponovne vključitve v vrtec deček ni potreboval nikakršnega postopnega uvajanja skupaj s starši.

Blanka Tomšič Premrl, Ko učenec postane učitelj

Vsak razred je sestavljen iz nadarjenih, aktivnih učencev in učencev, ki se udobneje počutijo v ozadju in se ne želijo izpostavljati. Pouk tujega jezika pa je naravnani k neprestani komunikaciji med učiteljem in učencem, učencem in učencem. S projekti medgeneracijskega sodelovanja lahko zajamemo vse tipe učencev in jih angažiramo v doseganju skupnega cilja. Nadarjeni učenci dobijo priložnost posredovati svoje znanje in krepijo vodstvene sposobnosti, kritično mišljenje, organizacijske sposobnosti, manj vešč učenci pridobijo na samozavesti pri rabi tujega jezika in sodelovalnem učenju. V letošnjem šolskem letu smo se z sedmošolci aktivno vključili v projekt Teden kulturne dediščine, katerega tema so bile Igre in prosti čas danes in nekoč. S petošolci pa smo obnovili star projekt Indijanci. Z obema smo gostovali v razredu tretješolcev. Starejši učenci so delo skrbno načrtovali in predstavili, mlajši učenci pa pridobili številna nova poznanstva in vzornike.

Bojana Bizjan, Izvenšolske športne dejavnosti dijakinj

V šoli pri urah športne vzgoje vzpodbujam mlade v različnih športih. Predstavim jim individualne (športna gimnastika, ples, ritmična gimnastika, aerobika, atletika) in ekipne športe (odbojka, košarka, nogomet, badminton, namizni tenis...) med rednimi urami športne vzgoje. V današnjem času se mladi vedno bolj zavedajo, kako pomemben je šport za zdravje, zato svoj prosti čas namenijo športu in rekreaciji.

Srednja šola je obdobje v katerem mladi iščejo športne aktivnosti, ki jim bogatijo prosti čas, jih veselijo in osrečujejo.

V nalogi bom s pomočjo anketnega vprašalnika ugotovila koliko deklet se ukvarja s tekmovalnim in rekreativnim športom v svojem prostem času, kateri športi so to, koliko časa trajajo izvenšolske športne aktivnosti na teden. Pridobljene informacije bom vključila v načrtovanje mojega bodočega dela, s ciljem, da čim več mladih vključi šport v svoje vsakdanje življenje kot trajno vrednoto.

Bojana Kronvogel, Mali koraki do velikega matematika

Kot učiteljica matematike že vrsto let spremljam razvoj matematične pismenosti pri učencih več generacij. Pri pouku poudarjam učenje matematike s preiskovanjem, z aktivno udeležbo učencev med obravnavo nove snovi, utrjevanjem ter medpredmetnim povezovanjem. Pregledujem matematične vsebinske sklope, ki si sledijo po vertikali od predšolskega obdobja do zaključka osnovnošolskega obdobja. V predšolskem obdobju se postavljajo vsi temelji matematičnega razmišljanja otrok pri vseh sklopih, ki se nadaljujejo v osnovnošolskem obdobju. Ti sklopi so števila, računske operacije, merjenje, geometrija in prostorska predstavljivost, algebra ter prikaz podatkov. Poudarek pri učenju matematike v zgodnjem obdobju je na konkretnih primerih, vizualizaciji in doživljanju, pri čemer se dodaja gibanje, igro in glasbo, kar pa skupaj ne omogoča le pomnjenja temveč tudi razumevanje učenega. To obdobje konkretnega mišljenja je za otroka zelo pomembno, kako bogato in raznoliko ga doživlja. Pozneje se konkretno mišljenje razvija v abstraktno ali formalno razmišljanje, ki ga dosežejo redki v obdobju otroštva, nekateri v obdobju najstništva, drugi pa v odrasli dobi.

Bojana Lenar, Človeško telo – izdelava modela kože, dihal in prebavil

Učitelji se pri pouku biologije v osmem razredu srečujemo z izzivom, kako predelati učno snov glede na število ur, ki so nam na razpolago. Z izvedbo tehničnega dne učitelj lahko doseže določene splošne cilje iz učnega načrta in tako pridobi nekaj

časa pri rednem pouku za obravnavo ostalih učnih vsebin iz učnega načrta. Z uporabo drugačnih metod in načinov dela kot pri rednem pouku učitelj hkrati dvigne motiviranost učencev za učenje in priljubljenost biologije.

Na naši šoli izvedemo tehnični dan na temo človeško telo – koža, dihala in prebavila. Učenci v okviru tehničnega dne izdelajo modele prebavil, dihal in kože. Pred samim dnevom dejavnosti se v skupini po dva ali trije učenci doma pripravijo na izdelavo svojega modela. Iz učbenika preberejo izbrano snov, pregledajo literaturo in podatke poiščejo na spletu. Na osnovi tega pripravijo načrt in material za izdelavo modela. Na koncu dneva dejavnosti sošolcem predstavijo model in pripravijo razstavo.

Boštjan Božič, VideoSvet POZITIV v DIC-u/Lens of love

Prispevek opisuje mednarodno mladinsko filmsko izmenjavo Ljubljana - Nurnberg, kot kandidatki za EPK 2025. Izmenjava je potekala na pobudo mesta Nurnberg in bila izvedena pod okriljem Kina Dvor in MOL-a, v izvedbi KUD-a POZITIV in DIC-a. Sodelujoči mladi obeh mest v projektu so se srečali dvakrat za 5 dni, enkrat v Nurnbergu in drugič v Ljubljani. S podporo štirih mentorjev, dveh iz Slovenije in dveh iz Nemčije, so morali udeleženci med seboj sodelovati in skupaj ustvariti video oz. filmski izdelek. Spoznali so vse faze ustvarjanja nekega konkretnega filmskega dela, se seznanili s procesom filmskega ustvarjanja, rokovali z opremo, ki je za to potrebna, ter premagovali medsebojne kulturne in jezikovne razlike. Rezultat sodelovanja mladih obeh mest je bil mladinski festivalski film Lens of love.

Boštjan Petak, Razvijanje izbranih kompetenc 21. stoletja v inovativnih učnih okoljih podprtih z IKT

Razvijanje kompetenc 21. stoletja postaja ena glavnih prioritet poučevanja v srednješolskih programih (gimnazijskem in strokovnih). Če je v splošnoizobraževalnih predmetih poudarek na razvijanju jezikovne kompetence, socialne in državljanske kompetence ter krepitvi kulturne zavesti in izražanja, pa učitelji mentorji v strokovnih moduli, dajemo velik poudarek na razvijanju kompetence samoiniciativnosti in podjetnosti in digitalne kompetence. Še posebej je mogoče to učinkovito početi na področju poučevanja ekonomskih oziroma podjetniških vsebin, v ekonomsko naravnanih strokovnih programih. Navedena strokovna področja so namreč zelo povezana in odvisna od uporabe sodobne IKT, kar je zelo prikladno za doseganje načrtovanih učnih ciljev. IK tehnologijo je možno uporabiti na zelo širokem področju podjetniških aktivnosti, kot so snovanje in razvijanje poslovnih idej, medsebojna komunikacija tudi izven rednega dela pouka, izdelava celostne grafične podobe zasnovanih učnih podjetij, promocije na internetu ... Potrebno je poudariti tudi, da med mladimi obstaja velik interes za podjetniško udejstvovanje. Primarno jih podjetništvo privlači zaradi možnosti izražanja lastne kreativnosti in inovativnosti že v samem učnem procesu, nekateri izmed njih, pa podjetništvo prepoznajo tudi že kot možnost svojega nadaljnjega kariernega razvoja in stopanja na lastno podjetniško pot. Vzpostavitev inovativnih učnih okolij podprtih z IKT, omogoča izvedbo poučevanja po načelih projektnega učnega dela in sodelovalnega učenja. Takšni pristopi omogočajo kreativne načine uporabe sodobne IK tehnologije v smislu ustvarjanja dodane vrednosti k ustvarjenim rezultatom procesa dela (izdelki in storitve, ki jih brez uporabe IK tehnologije ne bi bilo mogoče realizirati oziroma ustvariti). Za konkretno merjenje doseženih rezultatov je smiselno uporabiti SAMR model, s katerim določimo stopnjo didaktične uporabe IKT v učnem procesu in posredno tudi učne cilje, ki jih želimo doseči in model DIGICOMP 2.0, s katerim natančno določimo komponento digitalne kompetence, ki jo razvijamo in stopnjo zahtevnosti, ki smo jo dosegli. Pri razvijanju inovativnih učnih okolij, ki

vključujejo smiselno uporabo IKT, je učiteljem v veliko pomoč tudi nacionalni projekt Inovativna učna okolja podprta z IKT – Inovativna pedagogika 1:1, ki je vsebinsko orientiran na sistematično metodološko usposabljanje učiteljev za uvajanje in razvijanje modelov, ki krepijo navedene kompetence. Potrebno je tudi poudariti, da uvajanje inovativnih učnih okolij podprtih z IKT od učiteljev zahteva visoko stopnjo prilagodljivosti in odmik od ustaljenih pedagoških praks, kakor tudi neprestano strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje.

Breda Črnčec, Navanje na samostojnost

S svojim prispevkom bi vas rada vzpodbudila k razmišljanju, koliko vi dopustite svojim učencem, da so samostojni pri skrbi zase, delu in razmišljanju. Odrasli že v zgodnjem otroštvu, v vrtcu in seveda mi učitelji v šoli, hote ali nehoti veliko stvari naredimo namesto otrok. Damo jim premalo možnosti in časa, da bi lahko bili samostojnejši, s čimer bi pridobivali spretnosti, ki so pri učenju in v življenju nujno potrebne - motoriko, finomotoriko, pripravljenost za delo, empatijo do sočloveka in komunikacijske veščine.

Zaposlena sem že 35 let. Delam z otroki z različnimi težavami, ob tem še precej let individualno z otroci z govornimi težavami v OŠ. Ker se populacije otrok močno spreminjajo, predvsem v čustvenem reagiranju, sposobnosti koncentracije, in motoričnih spretnostih, veliko razmišljam o vzrokih teh sprememb. Z vami želim izmenjati izkušnje, kako meni uspe umiriti učence in jih vpeljati v šolske spretnosti in učenje.

Breda Vidmar Mandič, Slovstvena folklor – spodbujevalka medgeneracijskega sožitja in interdisciplinarnih pristopov

Pospešen razvoj tehnologije in globalizacija temeljito spreminjata podobo vsakdanjega družinskega življenja in nemalokrat se zdi, da med preteklostjo in sedanjostjo nastaja vse globlji prepad, ki ločuje tudi posamezne generacije. Slovstvena folklor kot umetnost govornega jezika z naravno komunikacijo, tj. z govorno besedo, ki prehaja iz roda v rod, zapolnjuje zevajočo vrzel in spodbuja interdisciplinarni pristop. Tvrstne pripovedi poleg literarnega segajo tudi na področja drugih znanstvenih disciplin.

Prispevek predstavlja srečevanja dijakov strokovne šole z duhovno kulturno dediščino, kakor so jim jo v pogovorih odkrivali njihovi stari starši, dijaki pa so njihova pripovedovanja zapisali v obliki intervjujev in krajših sestavkov ter jih obogatili s fotografijami iz družinskih albumov. Ob tematskih izhodiščih o praznikih ter o vasovanju in poroki v preteklosti so ustvarili dve knjigi, v katerih so poudarili trajnostne vrednote, kot so odprtost, spoštovanje sočloveka, ljubezen, iskrenost, solidarnost, mir in medgeneracijsko sožitje, ki nas povezujejo v veliko, strpno in sodelujočo skupnost 21. stoletja.

Damijana Hrastelj Ploj, Eko zeliščni vrt, kot trajnostni razvoj

Vzgoja in izobraževanje predstavljata ključno vlogo preko katere vzgajamo in izobražujemo za trajnostno prihodnost, ki lahko traja vse življenje. Trajnostni razvoj slišimo v povezavi z različnimi konteksti. Najpomembnejšo vseživljenjska naloga in vloga učitelja je, da pridobiva novega znanja in jih prenaša na učence, kateri nadgrajujejo in pridobivajo nova znanja, ter jih koristno uporabljajo. Da bi dijaki spoznali trajnostni razvoj in pomen tega smo v okolici šole postavili visoke grede in zeliščni vrta z namenom kot učni pripomoček. Omogoči namreč, da neposreden stik

z naravo, spremljanje rasti in razvoja rastlin, ter skrb zanje postane dragocena izkušnja. Spoznajo kako se lahko uporabljajo različna zelišča, ki so jih sami vzgojili. Kakšen pomen imajo zelišča, kot dišavnice, kot začimbe in kot preventivna zdravila. Zelišča lahko delujejo tudi kot antibakterijske snovi. Spoznajo različne produkte, ki jih lahko sami pridelajo od zeliščnih sokov, do zeliščnih bonbonov, začimb in čajev. Te izkušnje naj ostanejo za vse življenje. Ključni cilj vzgoje za trajnostni razvoj je, da se trudimo uresničevati kako se trajnostno ravna z okoljem, ki nam lahko zagotavlja zdravo in kakovostno življenje, tudi prihodnjim generacijam.

Damijana Pecman, Zeleno, priročno in učinkovito

V vsakdanjem življenju se dnevno srečujemo z nevarnimi kemikalijami. Vsebujejo jih čistila, kozmetika, sredstva za nego stavb in vrtov, izdelki, ki jih uporabljamo pri hobijih...Nekatere snovi so kancerogene, povezali z motnjami v razvoju možganov in hormonskega sistema, ali z motnjo delovanja živčevja in reproduktivnih organov. Njihove naravne alternative najdemo v kuhinji . Te so: soda bikarbona, limonin sok, kis, sol in celo jogurt. Marsikatera med njimi so užitna, kar pomeni, da nam ne škodujejo, ne obremenjujejo okolja in nam prihranijo denar. Prikazan bo praktičen primer izdelave pralnega praška in detergenta za ročno in strojno pomivanje posode.

Damjan Gašparič, Kako s pomočjo šaha izboljšati učenje

Šah je starodavna igra. Igra je zanimiva zato, ker se jo lahko naučijo igrati že predšolski otroci. Skozi igro, kar šah nedvomno je, se učijo različnih spretnosti, taktik, otvoritev in še česa. Šah igramo na 64 črno-belih poljih. Pri tem vsak igralec od začetka partije upravlja s 16 figurami, ki jih premikamo na različne načine, zato v šahu obstaja ogromno število kombinacij, odigrane poteze vplivajo na vedno nove kombinacije. Učenec med šahovsko igro razvija veliko različnih sposobnosti, med njimi je tudi spomin. Ugotovljeno je bilo, da se učenci, ki se ukvarjajo s šahom bistveno boljši pri numeričnih in prostorskih predstavah, boljše imajo razvito tudi logično sklepanje.

Obstajajo dokazi, da so otroci, ki igrajo šah v povprečju bolj inteligentni, tudi bolj zdravi in bolj socialno prilagojeni. Kar je še posebej pomembno je to, da lahko šah igra vsakdo in kjerkoli, zato je igra razširjena po celem svetu in jo pozna večina ljudi." Damjan Gašparič Kako tekmovanja iz področja tehnike izboljšajo motivacijo za pouk fizike "Fizika v osnovni šoli spada med težje predmete. Je temeljni naravoslovni predmet, kjer poleg poznavanja narave rabimo tudi znanje matematike. Prav zaradi tega je fizika predmet, ki se ga učenci težje naučijo. Obstajajo pa načini, kako učencem ta predmet približati. S svojimi učenci sem se kar nekaj let udeleževal tekmovanj Elastomobilov in prireditev Verižni eksperiment. Učenci izdelajo avtomobil, ki ga poganjata elastika in vzmet ter pri danih omejitvah vozila poskrbijo, da se elastomobil čim dlje premika z energijo, ki mu jo dajeta elastika in vzmet. Pri verižnem eksperimentu skupina učencev izdelava napravo, ki omogoča kovinski kroglici potovanje po napravi na čim bolj izviren način. Seveda to ni možno brez upoštevanja fizikalnih zakonitosti. Učenci pri tem na zanimiv način preizkušajo, prilagajajo elastomobil ali napravo, da dosežejo najboljši možni rezultat. Za oboje sem uspel navdušiti tako fante kot tudi dekleta, ki so tudi sicer pri fiziki na ta način izboljšali razumevanje fizikalnih pojavov in s tem tudi ocene.

Damjana Pregeljč, Vzgajamo za življenje

Šola ne sme biti ustanova, ki usposablja zgolj za finančno preživetje in ekonomsko usposobljenost. Znanja s področja različnih ved so sicer nujna za aktivno delovanje človeka in preživljanje. Toda zgolj eksistenčna varnost človeku ne zadošča. V nas je potreba po pripadnosti, zadovoljstvu in izpolnjenosti. Vsak od nas potrebuje trdno ljubečo družino in prijazno, spodbudno okolje.

Šola otroka v veliki meri oblikuje, saj v njej preživi veliko svojega časa. Učitelji se moramo zavedati velike odgovornosti, ki je postavljena pred nas. Kvalitetno poučevanje je zagotovo nujno, a še bolj pomemben je pristen človeški odnos. Vsak posameznik se mora počutiti ljubljenega, sprejetega, enakovrednega in slišane. To je osnova za dober razvoj na vseh ostalih področjih. Učitelji pri pouku zaznavamo pozitivne spremembe, če se naravnavamo in vzgajamo za sočutje, empatijo, čuječen pristop, in na vrhu vsega za ljubezen. Otrokom moramo privzgjajati solidarnost, medsebojno pomoč, odgovornost ter ostale veščine, ki so potrebne za sožitje v medsebojnih odnosih.

Darja Pleterski, Učenec kot kreator lastnega znanja

Spremenjeni načini učenja in poučevanja zahtevajo spremenjene poglede na preverjanje in ocenjevanje. Sprotno spremljanje učenčevega dela in napredka ima pomembno vlogo tako v procesu poučevanja, kakor v procesu učenja. Sprotna in konstruktivna povratna informacija, podana v pedagoškem jeziku, je eden od ključnih elementov uspešne komunikacije, ki mora biti dvosmerni proces. Poleg dobre poučevalne prakse, tudi način posredovanja povratne informacije vpliva na to, kako se učenci učijo, kakšno znanje in spretnosti pridobijo, ter kako gradijo odnos do učenja in znanja. Kvalitetna povratna informacija vpliva predvsem na izboljšanje učenja, saj je individualizirana in učencu konstruktivno pove, kako napreduje pri doseganju zastavljenih ciljev. Z optimiziranjem napredka, učencu omogoči izgrajevanje in poglobljanje znanja, saj ga kvalitetna povratna informacija usmerja k nadaljnjem učenju, izboljšanju dosežkov in mu ob enem spodbuja miselne procese. Tako učenec prevzame nadzor in odgovornost nad svoji učenjem.

Darja Roškar, Izkustveno učenje skozi celostni pristop

Pedagogi v najširšem pomenu besede smo oz. naj bi bili tisti, ki »bdimo« nad učečimi se, od blizu in daleč, včasih intenzivneje in aktivno, spet drugič iz ozadja kot opazovalci, spremljevalci. Včasih je pridobivanje »golega« znanja premalo, osebna naravnost postaja bistvenega pomena. Pri mlajših učečih se je pomembno, da pedagogi, učitelji, starši spodbujamo razvoj osebnosti in življenjskega sloga, ki bo hkrati sovpadal z njihovimi osebnostnimi značilnostmi kakor tudi zahtevami družbenega okolja. Pravo učenje je oblikovanje vedno novih spoznanj, ne le kopičenje novih znanj. Ker me zanima predvsem izkoristek procesa učenja, sem se poglobila v celostno učenje kot prepletanje jezikovnih, matematičnih in gibalno čutnih spretnosti. Učenje lahko pojmuje kot biološko potrebo vsakega živega bitja, vendar je ta pri ljudeh izrazito družbeno pogojena in zato veliko bolj vezana na zavest o sebi kot na razum. Učenje je prepoznavanje in spreminjanje sebe, da bi se znali ustrezneje prilagoditi za vedno drugačne pogoje okolja.

Darko Rupret, Problemski pouk pri ekonomskih predmetih

Srednja poklicna oz. tehnična šola je institucija, ki omogoča izobraževancem pridobiti osnovno poklicno izobrazbo. Izobraževanci prvič pokažejo svoj interes za področje,

na katerem se želijo izobraževati, pridobivati znanja in se razvijati. Na tej stopnji izobraževanja bi se morali srečati interesi posameznika z interesi delodajalcev in družbe. Delodajalci bi si lahko ob primernem sodelovanju z izobraževalnimi institucijami pridobili kader, ki bi bil izobražen v skladu z njihovimi interesi in usmerjen v trajnostni razvoj. Lahko bi predlagali in pomagali pri oblikovanju srednješolskih programov oz. učnih vsebin. Izobraževanci bi bili bolj zainteresirani za pridobivanje znanj, ki bi jih kasneje uporabili na svojem delovnem področju. Delodajalci bi šolam posredovali konkretno problematiko, ki bi jo izobraževanci reševali v šolskem okolju ali po možnosti v konkretnem delovnem okolju. Izobraževanci pa bi z opravljanjem dela po sistemu »learning by doing« poglobljali teoretična in pridobivali praktična znanja z ekonomskega področja, poslovnega bontona in trajnostnega razvoja pod vodstvom učitelja - mentorja.

Darko Špacapan, Test merjenja moči s stiskom pesti

Otroci so v času odraščanja podvrženi raznim spremembam. Ena od teh sprememb je tudi razvoj mišične moči. Praviloma se s kronološko starostjo otrok spreminja (povečuje) tudi njihova mišična moč, kar nas je tudi zanimalo na OŠ Ormož. Te razlike in spremembe smo preverili (testirali) na skupinah učencev 5., 6. in 7. razredov v okviru naravoslovnega dne Zdravje, ki smo ga izvedli 8. 10. 2019.

Na ta dan so učenci v mešanih skupinah krožili po raznih delavnicah, ki so zajemale preventivo, gibanje, prehrano in higieno ter so bile prilagojene starostni stopnji otrok. Delavnice so vodili tudi zunanji sodelavci, ki so učencem in učiteljem posredovali svoja strokovna znanja iz medicine, zdrave prehrane in gibanja. Že v sam način izvedbe naravoslovnega dne smo vključili gibanje, saj so se učenci premikali od delavnice do delavnice, ki so bile razpršene po vsej šoli in pri tem izkoristili tudi ostale površine šole ter mestni park. V svojem prispevku bom podrobneje opredelil in analiziral rezultate ene od aktivnosti, in sicer test mišične moči.

Daša Rebec, Otroci kuhajo: hrana kot kulturna dediščina

V prispevku bom predstavila šolski natečaj, v okviru katerega smo z učenci druge triade odkrivali stare, pozabljene jedi. Starejše so povprašali, kaj so v preteklosti jedli in kako so se te jedi pripravljale. Recepte so zapisali in jih v šoli tudi preizkusili. Učenci so se med delom povezali z ožjo lokalno skupnostjo, spoznavali živila lokalnega izvora ter prehransko kulturo, ki je del kulturne dediščine. Recepte smo izdali v knjigi Babica, povej mi 3. Namen projekta je bil tudi ozaveščanje učencev o pomenu lokalno pridelane hrane, ki je kakovostnejša in bolj ekološka od tiste, ki jo kupimo v trgovini, saj ne obremenjuje našega okolja z odvečno embalažo in dolgimi transportnimi potmi. Učencem smo želeli predati spoznanja, da je najbolj zdravo živeti s hrano, ki raste okrog nas, da je sezonska hrana vir zdravega življenja ter da je hrana kulturna dobrina in del naše kulturne dediščine, ki jo moramo ohraniti.

David Rebernik, Trajnostni razvoj v izobraževanju – Dobre prakse (primerjava dobrih praks v formalnem in neformalnem izobraževanju)

Izkušnje in dobre prakse v programu PUM-O (Projektno učenje mlajših odraslih – Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza; neformalno izobraževanje)

Eden od ciljev programa PUM-O (Seznanjanje udeležencev o trajnostnem razvoju v zvezi s spodbujanjem zdravega življenjskega sloga...

- Projektno delo: Npr.: Vrt - obdelava vrta; vzgoja za prehransko samooskrbnost. Kuharske delavnice: Kuhanje zdrave, lokalno pridelane hrane...

- Obisk socialnih podjetij in seznanjanje z dobrimi praksami na področju trajnostnih praks. (pravična trgovina Smetka, Kooperativa Dame, trajnostni turizem in gostinstvo, z.o.o., trgovina brez embalaže Zelena Jabka, Zadruga dobrina...)
- Delavnice na temo trajnostnega razvoja (sodelovanje z nevladnimi organizacijami (nevladna organizacija Umanotera (Slovenska fundacija za trajnostni razvoj...)). Umanotera že vrsto let izvaja delavnice za mlade, podjetja, občine, nevladne organizacije, mentorje, na katerih izpostavljajo izzive sodobnega sveta. Udeležence na delavnicah aktivno vključujejo in jih spodbujajo k iskanju predlogov ter rešitev za okoljske probleme sodobnega sveta.
- Sodelovanje v vseslovenski akciji pogozdovanja poškodovanih gozdov.

Delo v šolski knjižnici (izkušnje)

Raziskovalne naloge s področja ekologije in trajnostnega razvoja

(pomoč pri iskanju informacij pri seminarskih in raziskovalnih nalogah pri predmetu Ekologija, biologija...).

Sodelovanje v projektu eko šola.

OŠ dejavnosti v povezavi z eko šolo (izkušnje)

Nekaj mojih izkušenj: Ekскурzija v Vrhniko. Obisk komunalnega podjetja. (Ravnanje z odpadki). Sodelovanje s podjetjem Interseroh.

Zbiranje rabljenih telefonov...

Davor Mandič, Nagrada kot zunanji motivator učenja

Učitelji velikokrat naletijo na prizore, ko dijak nemotivirano gleda po razredu, ne sledi obravnavani temi in išče različne spodbujevalce lastnega zadovoljstva, kot so telefon, pogovor s sošolcem ... Če so takšne situacije redkejše v programih splošne in strokovne gimnazije, pa jih nemalokrat zaznamo med dijaki poklicnih in strokovnih šol. Učitelji iščemo načine, kako pri dijakih vzpodbuditi zanimanje in vzpostaviti okolje, ki jih bo motiviralo k aktivnemu poslušanju, predvsem pa k lastnemu udejstvovanju pri pouku. Sodobna pedagogika ponuja množico metod, velikokrat pa morajo biti strokovni delavci inovativni in morajo sami poiskati načine, ki se izkažejo za uspešne v določenem učnem okolju. V pedagoški praksi se je kot zelo uspešen motivator izkazala metoda nagrajevanja. Nagrada je zunanji motivator in le začetna vzpodbuda, s katero želimo dijake vzpodbuditi k aktivnem udejstvovanju pri pouku. V prispevku bodo predstavljeni primeri, kako dijake z metodo nagrajevanja spodbujati k večji pripravljenosti za delo.

Dejan Čeranič, Ocenjevanje pri predmetu šport

Problematika ocenjevanje v osnovni šoli je vedno bolj pereča. V zadnjih letih smo dodali številčno ocenjevanje tudi pri predmetih, ki so bili prej ocenjeni z U, ZU in MU. Pritisk na otroke je s tem postal še večji. Na konferenci bom predstavlil primer dobre prakse načina ocenjevanja pri predmetu Šport, ki dodatno motivira uspešne učence in ne zapostavlja tistih, ki jim šport ni bil položen v zibelko.

Dejan Korotaj, Smučanje v Kaprunu kot možnost izvajanja izbirnega športa pri urah športne vzgoje

II. gimnazija Maribor je ustanoviteljica izbirnih športov v Sloveniji. Zasnova temelji na izvajanju tretje ure športne vzgoje kot svobodne izbire pri zapolnitvi 35 ur, ki jih morajo dijaki opraviti. Pri tem lahko dijaki izbirajo med široko paleto ponujenih

športnih panog. Omogočamo jim, da se prijavijo na tiste, ki jih najbolj zanimajo in z njimi dosežejo zastavljene cilje. Vsebine se izvajajo po pouku v šolski telovadnici ali izven šole. Eden izmed zanimivejših in priljubljenih programov je smučanje v Kaprunu. Gre za strnjeno obliko pridobivanja ur v tujini, kjer dijaki nadgradijo svoje smučarsko znanje. V prispevku so predstavljeni organizacija in izvedba programa, odzivi dijakov in pozitivni učinki nanje.

Dejan Korotaj, Življenje nadarjenih dijakov športnikov v času srednješolskega izobraževanja

Vsakodnevno se srečujemo z definicijo nadarjenosti. Velikokrat je to pogojeno z uspehi in izjemnimi dosežki. II. gimnazija Maribor s športnimi oddelki že 30 let aktivno sodeluje pri razvoju dijakov športnikov, ki so gibalno nadarjeni ter dosegajo rezultate v evropskem in svetovnem merilu. Zavedati se moramo, da se mladi ljudje v današnjih družbenogospodarskih razmerah s tem, ko se odločajo za športno dejavnost, ki je usmerjena k vrhunskim dosežkom, podajajo na izjemno trdo pot, ki bo terjala od njih veliko umskih in telesnih naporov. Za njihov razvoj je potrebna sinergija sistematičnega treninga, športne vzgoje, podpore staršev in šolskih obveznosti. V prispevku je prikazan dober primer prakse razvoja nadarjenih dijakov športnikov, njihov proces udejanjanja potenciala v šoli in športu, predstavljena je tudi organizacija dnevnih obveznosti, ki je nujna za doseganje optimalnih rezultatov.

Denis Divjak, Teambuilding igre pri športu

Igra je otrokova spontana, prostovoljna, prijetna in ustvarjalna dejavnost, ki sama sebe krepi in nagraduje. Preko igre otrok spoznava sebe, svet in se uči. Otrok s pomočjo igre razvija svoje različne sposobnosti. Igra vpliva na razvoj mišljenja, na pridobivanje izkušenj in znanja, na otrokovo čustveno in socialno življenje ter prispeva h govornemu razvoju (Sabina Žnidaršič).

Pri pouku športa poskušam pri otrocih razvijati različne za življenje potrebne veščine kot so zaupanje, komunikacija, sodelovanje, odprtost do drugih mnenj in sprejemanje le teh. Skozi raznolike igre učenci v parih, manjših in večjih skupinah rešujejo probleme oz. poskušajo priti do skupnega cilja.

Divna Dimitrijević, Jelena Dinić, Medijacija u školi

Kreiranje pozitivne atmosfere u školi i negovanje dobrih saradničkih odnosa doprinosi postizanju boljih rezultata. Težimo da smanjimo konflikte koji se neizbežno javljaju u školama i razvijamo tolerantnije odnose tako što razvijamo ideje poštovanja različitosti. Nastojimo da usmeravamo učenike da postanu ravnopravni članovi u kolektivu, a kroz slobodu učešća, odlučivanja, izražavanja mišljenja i prihvatanja odgovornosti.

U rešavanju konflikata u školi treba da učestvuju svi – i učenici, i nastavnici, i roditelji, i psiholozi, i pedagozi. Tako škola postaje prepoznatljiva kao škola koja funkcioniše na demokratskim principima, a svi učesnici preuzimaju aktivnu ulogu u rešavanju konflikata.

Naši učenici mogu veoma dobro međusobno da se razumeju i veruju jedni drugima, ali potrebna im je pomoć, podrška i razumevanje odraslih kako bi pomogli svojim vršnjacima. Formiranje školskih timova za medijaciju je izuzetno važno za sve nas koji aktivno učestvujemo u radu škole. Kada kod naših učenika razvijamo veštine koje treba da ima dobar medijator, pripremamo ih da te veštine koriste i izvan škole, u svakodnevnoj komunikaciji sa drugima.

Dolores Rijavec Strosar, Graditev pozitivne samopodobe pri učencih s specifičnimi učnimi težavami

Le samozavestna oseba je lahko odgovorna oseba – odgovorna do sebe, do družbe in tudi do narave, v kateri živi. Učenci s specifičnimi učnimi težavami so kljub povprečnim ali celo nadpovprečnim sposobnostim pri določenih nalogah manj uspešni ali celo neuspešni. Prav zaradi neuspeha se pri njih pogosto pojavijo sekundarne težave, kot so odpor do šole, slabša učna motivacija in slabša samopodoba. Kako torej pri otrocih s specifičnimi učnimi težavami izboljšati njihovo samopodobo in samozavest? Veliko pozornost je potrebno posvetiti gibanju, saj so motorično in gibalno spretnejši otroci pogosto čustveno stabilnejši, zaupajo vase in imajo boljšo samopodobo. Spodbujati moramo otrokova močna področja in preko njih vplivati na zmanjševanje pojavnosti primanjkljajev. Ker je dobra učna samopodoba tudi eden izmed dejavnikov, ki omogoča učencu, da postane samozavesten, je potrebno učence motivirati za šolsko delo, jim olajšati zapomnitev preko vizualnih opor, raznih mnemotehnik in jim ponuditi možnosti, da svoje znanje izrazijo ter doživijo uspeh. Uspeh pa je ključen za dvig samozavesti in graditev pozitivne samopodobe.

Dolores Štrukelj, Instrumenti iz odpadnih materialov

Kaj se zgodi, ko se združijo radovednost otrok s podporo in iznajdljivostjo staršev in starih staršev? Stare vodovodne cevi, odpadna embalaža, prazne platenke in konzerve postanejo čudoviti ritmični instrumenti. Nekateri proizvajajo tudi več različnih zvokov. Odpadni material ni samo za na odpad ampak ga lahko z malo potrpljenja in iznajdljivosti uporabimo za instrument.

Učenci so v šolo prinesli različne ropotulje, narejene iz platenk. Nekatere so bile na bambusovih palicah, druge samostojne. V nekaterih je bil riž, v drugih oves, v tretjih pa stare lego kocke oziroma odpadna plastika. Brenkala so nastala iz odpadne plastike, čez pa napeta kuhinjska elastika, laks ali žica. Pihala so bila narejena iz odpadnih slamic (kot npr. trstenke) oz. iz odpadnih tulcev za kuhinjske brisačke. Največ je bilo tolkal. Najrazličnejši bobenčki iz konzerv z opnami iz balonov, peki papirja, razne kühalnice in stare ponve in kozice. Nastali so tudi kombinirani instrumenti, ki lahko proizvajajo več različnih zvokov.

dr. Mateja Maljevac, Sistem izvajanja dodatne strokovne pomoči za slepe in slabovidne otroke oz. otroke z okvaro vidne funkcije

Z vidom dobimo 80-90% informacij iz okolja, ki nas obdaja. Vsaka odsotnost ali okvara vida bistveno vpliva na otrokovo zaznavanje in življenje v odraslosti. Slepim in slabovidnim otrokom oz. otrokom z okvaro vidne funkcije pripada status otrok s posebnimi potrebami in pomoč za premagovanje primanjkljajev, ovir oz. motenj, ki se bistveno razlikuje od učne pomoči.

Strokovni delavci Centra za izobraževanje, rehabilitacijo, inkluzijo in svetovanje za slepe in slabovidne Ljubljana smo (po vzoru kolegov iz tujine in ob upoštevanju slovenske zakonodaje) oblikovali organizacijsko zahteven, a učinkovit sistem izvajanja dodatne strokovne pomoči, ki temelji na Razširjenem kurikulumu za slepe in slabovidne. Le-ta zajema devet področij dejavnosti in programov celostne obravnave, ki jih predstavljamo v prispevku: pomožna in podporna tehnologija, senzorne spretnosti, orientacija in mobilnost, socialne veščine, pristočasne in rekreacijske dejavnosti, vsakodnevnne veščine, opolnomočenje, kompenzatorne spretnosti in poklicno usmerjanje.

David Štrukelj, Razvijanje praktičnega znanja pri osebah s posebnimi potrebami

Kot učitelj strokovnih predmetov za lesarstvo in učitelj praktičnih predmetov za strojništvo, zaposlen na srednji šoli Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana (ZGNL), se pogosto srečujem z težavami pridobivanja znanja naših dijakov. Zavod izvaja celostno obravnavo gluhih in naglušnih otrok, oseb z govorno-jezikovno motnjo in oseb z motnjo avtističnega spektra.

V prispevku želim predstaviti pomembnost in način razvijanja praktičnega znanja in veščin dijakov s posebnimi potrebami, ki so vključeni v naš zavod. Menim, da lahko s pravim pristopom in iskanjem močnih področji posameznika, dosežemo mnogo več, kot z ocenjevanjem standardov učnega načrta. Na primeru dobre prakse, ki ga na zavodu izvajamo preko praktičnega usposabljanja z delom in mobilnosti dijakov v domačem in tujem okolju, želim v prispevku prikazati razvoj posameznega dijaka, in to ne samo na področju praktičnega znanja, ampak tudi na področju krepitve socialnih in komunikacijskih veščin. Rezultati dela na posamezniku so vidni v povečani samozavesti, večji samopodobi, boljši komunikaciji in tudi boljšem učnem uspehu.

Dragica Močnik, Matematična delavniva in string art tehnika

Izbirni predmet matematična delavnica daje učencem možnost, da svoje matematično znanje izrazijo v različnih aktivnostih in različnih oblikah dela, ki so prilagojena njihovim interesom in različnim sposobnostim. Pri predmetu smo dali poudarek na lepoto matematike in matematiko lepote. Matematično znanje, pridobljeno pri rednem pouku, smo na drugačen, zanimiv način uporabili v sklopih Zgodovina matematike in Drugačna geometrija. S tehniko String art smo iz ravnih linij oblikovali matematične krivulje. Koncept šivanja matematičnih vzorcev (curve stitching) je v drugi polovici 19. stoletja prva svojim učencem predstavila matematičarka in učiteljica Mary Everest Boole. Z živopisanimi nitkami smo s pomočjo bucik in žebličkov ustvarili osno in središčno somerne geometrijske vzorce. Izdelki so bili unikatni, domiselni in natančni. Zelo pogosto v naravi nastopajo števila Fibonaccijevega zaporedja, zato smo preiskovali življenje in delo Leonarda Fibonaccija. S String art tehniko smo, navdihnjeni z vzorci v naravi, z veliko domišljije »narisali«
Fibonaccijevo spiralo, s katero smo prikazali lepoto Fibonaccijevih števil.

Dušanka Filipič, Naravoslovni dan - danes je na šoli prav posebna energija

Imamo brez trajnostnega razvoja možnost preživetja? Se zavedamo odgovornosti do našega planeta? Kaj moremo in kaj smemo, ne da bi porušili ravnotežje v naravi in med ljudmi?

Na šoli stremimo k čim večji aktivnosti učencev, razvijamo kritično mišljenje, interdisciplinaren in problemski pristop ter izkustveno učenje v naravi.

Naravoslovni dan ob dnevu Zemlje je poskušal zajeti čim več od naštetega. Učenci, razdeljeni v skupine, so se posvečali različnim temam. Zasadili so dvignjene grede in izdelovali zloženske o samooskrbi s hrano v Sloveniji. Nespolno so razmnoževali rastline s potaknjenci in naredili predstavitvene kartice o potaknjencih. Skuhali jedi iz lokalno pridelanih živil in razmišljali o pomenu lokalno pridelane hrane. Spoznavali ribe v akvariju in kuščarja v terariju ter naredili plakat o vnašanju tujerodnih vrst. Načrtovali in postavili hotel za žuželke in razmišljali o pomenu žuželk. Izvedli biološke in kemijske analize reke Krke ter obiskali kmetijo in o vsem posneli film.

Zjutraj, pred pričetkom dejavnosti je eden izmed učencev izjavil: »Danes je na šoli prav posebna energija.

Dušica Štiblar Božovič, Pozdravljen, slovenski rojak!

Namen prispevka je predstaviti projektno učno delo, na podlagi katerega se dijaki sicer seznanjajo z drugačnimi in dejavnejšimi oblikami poteka samega pouka. Ta metoda dobre in učinkovite učne prakse je prikazana na konkretnem primeru večdnevnega učnega projekta Pozdravljen, rojak!, ki smo ga organizirali in izpeljali s slovenskobistriškimi gimnazijci v 2. letniku. Projekt je združeval več predmetnih področij, katerih skupni cilj je bil zgodovinsko, geografsko in splošno (s)poznati tako pretekle kot tudi aktualne razmere, povezane s problematiko položaja zamejskih Slovencev v Italiji, Avstriji, na Hrvaškem in Madžarskem. Dijaki so se razvrstili v štiri skupine, ki so obiskale Trst, Celovec, Zagreb in Monošter, kjer so se med drugim tudi srečali s tam živečimi Slovenci, sama ekskurzija pa je predstavljala osrednji izvedbeni del našega projekta. Prispevek konkretizira in natančneje predstavi učne aktivnosti, ki so nastajale pred in med ekskurzijo ter po njej, vključno z evalvacijo samega projekta ter osebno izkušnjo oziroma vtisi dijakov.

Dušica Štiblar Božovič, Esej na maturi 2016 – kako so maturantje športnega oddelka vzljubili Tolstojevo Ano Karenino

Prispevek obravnava učne dejavnosti pri pouku književnosti dijakov maturantov športnega oddelka, ki so opravljali maturo v šolskem letu 2015/2016. Državni izpitni center vsako leto razpiše nov tematski sklop iz književnosti, ki je podlaga za pisanje eseja na maturi iz slovenščine. To pomeni, da gre za (vsaj) dve literarni deli, ki ju maturantje komparativno obravnavajo in zato vedno znova prebirajo praktično ves 4. letnik do mature. Dijaki športnega oddelka so gimnazijci, ki se s športom ukvarjajo na vrhunskem nivoju – že za šolske obveznosti jim tako ne ostaja prav veliko časa, kaj šele za dodatno branje literature, ki pri športnikih, odkrito povedano, načeloma ni priljubljena dejavnost. Zato je pomembna tako učiteljeva prepričljiva uvodna motivacija kot tudi aktivnosti v nadaljevanju interpretacijske obravnave. Namen prispevka je na konkretnih primerih predstaviti ter posledično evalvirati, kako in koliko uspešno smo se spopadali predvsem z Ano Karenino, romanom, ki ga je Tolstoj ovekovečil na dobrih 1000 straneh.

Ela Leskovšek, Trajnostni razvoj pri pouku likovne umetnosti

Učim predmet, kjer prihaja do izraza ustvarjalnost, ta pa je v mnogočem odvisna od sproščenega in spodbudnega vzdušja, za katerega si prizadeva učitelj. Čeprav imajo učenci različne težave, so lahko pri mojem predmetu uspešni. Tu namreč dobijo priložnost za lastno izražanje, pri izražanju pa ni omejitev. Svet na risbi ali sliki si lahko postavijo po svoje. Nič ni zelo narobe ali edino prav. Pridobijo oziroma krepijo zaupanje vase. Postanejo ponosni na svoje delo in to jih žene, da si želijo delati, ustvarjati. Tudi kaj novega in tudi z novimi materiali.

Prikazala bom delo pri urah likovne umetnosti, največ v razredih od 5. do 8. razreda, ter skupinah posebnega programa. Poudarek je na odsluženem materialu, ki dobi novo obliko. V trgovini kupljeni stanejo, so vedno enaki, najdeni pa so brezplačni, ter veliko bolj raznovrstni. Spontano lahko sprožijo željo po preoblikovanju. Ob ustvarjanju pa učenci spoznavajo likovne in naravne zakonitosti. Pomembno je, da učence vzgajamo ter da iščejo načine, kako odsluženim materialom dati novo življenje.

Želim vzpodbuditi učitelje, da sami iščejo možnosti, kako odsluženim materialom dati novo življenje v izobraževalnem procesu ter vzgajati učence za zmanjševanje odpadkov ter s tem varovati okolje.

Elena Sedmak, Pouk glasbe "na daljavo"

Izobraževanje na daljavo je učitelje postavilo pred velik izziv. Kako začeti, nadaljevati in izpeljati postopke učnega procesa, ki je čez noč prešel iz žive komunikacije v e-komunikacijo? V svojem prispevku želim deliti izkušnje podajanja učnih vsebin, preverjanja razumevanja in vzpodbujanja učenčeve lastne kreativnosti skozi glasbene dejavnosti na daljavo.

Ključnega pomena je izbira pravih učnih vsebin, ki sledijo uresničevanju ciljev predmetnega učnega načrta, hkrati pa lahko pomenijo odmik od začrtanega v najbolj dostopnih učnih gradivih. Sledi izbira glasbenih vsebin, pri katerih posegam po prenekaterih spletnih aplikacijah, ki nudijo bogat izbor glasbenega gradiva in njihovega nalaganje (YouTube kanal, Koncertna ruleta, Pojmovnik glasbe, izobraževalne oddaje, arhivih inštitucij, google sites, ...). Za razumevanje in preverjanje predlaganega se poslužujem spletnih kvizov, križank in drugih bolj ali manj znanih orodij za skupinsko komuniciranje, ki jih oblikujem po svojih smernicah (kahoot, padlet, powerpoint, ...). Kreativnost pri učencih vzpodbujam z izbranimi predlogi za ustvarjanje ob glasbi (likovno, gibno, literarno) in ustvarjenje glasbe z orodji, ki učencem pomagajo ustvarjati in deliti dodelane posnetke (acapella maker, audacity, ...)

Pri izboru vsebin, načina dela in postopkov me vodi misel na čim večjo motivacijo učencev za delo (zanimive, humorne, sproščujoče vsebine) ter doseganje najvišjih standardov znanja in uresničevanje ciljev pri vsakem učencu posebej.

Rezultat je razgiban proces učenja na daljavo, ki učence ne le pritegne k delu, ampak tudi navduši za nadaljnje raziskovanje, ustvarjanje in sprejemanje novega na način, ki je populaciji šolske mladine v današnjih časih precej blizu.

Elizabeta Hernaus Berlec, Združitev prijetnega in koristnega z dobrodelno noto

Na Srednji trgovski šoli Ljubljana je decembrski čas vsako leto še posebej zanimiv. Že več let zapored zaposleni in dijaki skupaj pripravimo prednovoletno srečanje, ki je ekološko in dobrodelno naravnano. Povabimo nekdanje zaposlene, delodajalce, poslovne partnerje in starše. Dijaki pripravijo kulturni program, s katerim obenem obeležimo tudi Dan samostojnosti in enotnosti. Dogodek ima dobrodelno noto, saj na različne načine zbiramo sredstva za dijake zaključnih letnikov-maturante in sicer za njihov maturantski ples. Gostom dogodka tako poleg prijetnega druženja ob hrani in pijači ter pestrem kulturnem programu ponudimo tudi možnost „nakupa“, decembrskih daril, ki so jih izdelali naši dijaki v različnih delavnicah. Tako se v ponudbi znajdejo glineni izdelki iz šolske lončarije, predelani tekstilni izdelki, unikatni nakit izdelan s 3D tiskalnikom, čaji s šolskega vrta, adventni venčki, novoletne voščilnice ter še mnogi drugi izdelki, ki so iz recikliranih materialov. Kot Ekošola se zavedamo, da je trajnostni in ekološki pomen v izobraževanju primarnega pomena. Dogodek popestrimo tudi s srečelovom in ogledom šolskih prostorov. S tem dogodkom vsako leto združimo prijetno s koristnim.

Elizabeta Hernaus Berlec, Vloga in način sodelovanja z mavričnimi bojevniki

Mavrični bojevniki smo praktično vsi, dijaki in učitelji. Lastnosti osebnosti lahko imenujemo kar mavrica, ki je pisana, živahna, vedoželjna, Odrasli se te mavričnosti lažje zavedamo, kot dijaki. Najstniki, obdobje pubertete, hormonske spremembe, vse to spremlja srednješolca, ki potrebuje poleg učenja in izpolnjevanja obveznosti tudi zgled in ponujeno roko takrat, ko gre kaj narobe. Na šoli se srečujemo z najstniki, ki imajo različne posebnosti, motnje, življenjske izkušnje, za katere ne najdejo rešitve. Odraz tega je nejevolja, slabo vedenje, nestrpnost, netolerantnost, Na šoli smo se odločili, da na razredne ure dijakov prvih letnikov

povabimo mavrične bojevnike. Trajnostni razvoj je potrebno gledati tudi na področju odnosov v družbi.

Namen delovanja zavoda je pomoč mladim z motnjo ADHD (motnja pozornosti in hiperaktivnost). Med drugim zavod promovira zdrav način življenja in razmišljanja med mladimi in odraslimi v Sloveniji. Skozi aktivnosti v naravi spodbuja k umiku od vsakodnevnih novodobnih in tehnoloških naprav, ob katerih mladi danes preživijo veliko časa (računalniki, telefoni, videoigrice). Zavod mladim ponuja pomoč pri iskanju osebne samorealizacije, iskanju skritih potencialov ter dvigu kvalitete življenja.

Elizabeta Vovko, Muzikal kot dodana vrednost pouka

V svojem referatu bom orisala, kako poleg obveznih vsebin učence motivirati za lastno igro. Današnja šola se mora razvijati z uporabo sodobnih tehnik in pristopov. Učenci zelo radi ustvarjajo, kar je najvišja taksonomska stopnja, zelo radi pa imajo tudi skupinsko delo. Prednost tovrstnega dela je medsebojna soodvisnost učencev in prevzemanje lastne odgovornosti vsakega posameznika. Pri tem se razvija odnos med učenci, krepi se njihovo sodelovanje, stiki se poglobljajo in postanejo kakovostnejši, navsezadnje pa je to tudi druženje z dodano vrednostjo, saj omogoča boljše spoznavanje med učenci, razvoj skupinske identitete, doživljanje medsebojne podpore. Delo v skupinah krepi pozitivno soodvisnost, posameznikovo odgovornost in razvija socialne veščine. Predstavila bom, kako smo se tega lotili in končni rezultat. Delo je potekalo v več fazah: pisanje scenarija, določanje vlog, izbor glasbe, izbor plesnih vložkov in način, kako bomo muzikal predstavili. Odločili smo se, da bomo muzikal posneli. Največje zadovoljstvo je bilo navdušenje učencev ob delu in končni izdelek.

Emma Agali, Ocenjevanje projektnega dela pri matematiki

V prispevku opisujem moja opažanja v zvezi s povezavo med načini ocenjevanja in znanjem pri matematiki od 6. razreda naprej. Pišem o tem, na kakšen način učence ozaveščam o smislu sprotne delo in učenja in kako s projektnim delom uspešno dosežem to povezavo. Hkrati omenjam prednosti in težave, ki jih imamo učitelji zaradi takega načina ocenjevanja.

Erna Zabukovec, Vrtec in ločitev staršev

Družinski zakonik (ki se uporablja od 15.4.2019) določa, da je starševska skrb celota obveznosti in pravic staršev, da v skladu s svojimi zmožnostmi ustvarijo razmere, v katerih bo zagotovljen celovit otrokov razvoj. Starševska skrb pripada skupaj obema staršema. Kaj pa, ko družina razpade? Ko starša ne zmoreta (ali nočeta) – tudi ob vsej pomoči institucij – razrešiti medsebojnega konflikta? Ko se maščevalno vedenje, prepri, spreminjanje otrok v orožje proti partnerju le še stopnjuje? Ko se starši ne zavedajo posledic, ki jih njihovo vedenje pušča na otroku? Kakšna je pri vsem tem vloga vrtca?

V zadnjem času se s takšnimi in podobni primeru žal pogosto srečujemo v našem vrtcu. Kot svetovalna delavka sem izpostavljena dnevnu psihičnemu nasilju staršev, ki želita z vrtcem manipulirati, da bi dosegla svoje cilje. Pogosto so potrebne hitre odločitve, pri katerih smo prepuščeni sami sebi, saj so druge institucije v svojih postopkih toge in počasne.

Eva Kink Žerjav, Iz malega zraste veliko

Živimo v času, ko je nujno, da ohranimo naš planet raznovrsten, čist in zdrav. Zavedamo se, kako pomembno je, da gremo lahko v naravo, poslušamo oglašanje živali, opazujemo rastline ter se hkrati spočijemo, umirimo in tudi igramo. Ker živimo v stiku z naravo, smo si v razredu zastavili kar nekaj ciljev, ki so povezani z gozdno pedagogiko, sajenjem in ločevanjem odpadkov. Skozi celo šolsko leto urejamo šolski vrt. Čistimo grede, sadimo in sejemo zelenjavo ter rože, jih zalivamo, opazujemo in na koncu tudi poskusimo vse vrtno pridelke. V zimskem času sadimo rože v razredu (netresk, lončnice), naredili smo tudi okrasne aranžmaje iz pšenice. Vsak dan smo opazovali rast ter ugotovili, da je iz drobnega semena zrastle visoka pšenica. Nujno je, da otroci spoznajo življenjski krog rastline, pogoje za rast in življenje rastlin. Otroci so pri tovrstnem delu skrbni, radi sodelujejo pri dejavnostih in komaj čakajo, da rastlina vzkali in zraste.

Eva Traven, 24 ur domačega branja

V prispevku predstavljam primer iz prakse, in sicer obravnavo knjige za domače branje s pomočjo IKT. Z učenci 8. razreda smo se letos obravnave ene od knjig domačega branja lotili malce drugače. Povezali smo pouk slovenščine z izbirnim predmetom šolsko novinarstvo in posneli televizijsko oddajo - večerna poročila na podlagi knjige Med gorami Ivana Tavčarja. Učenci so doma prebrali izbor zgodb, o njih pa smo se nato pri pouku pogovorili in se pripravili na njihovo medijsko predelavo. Najprej smo ponovili značilnosti besedilnih vrst, ki smo jih obravnavali pri pouku slovenščine v preteklih letih, npr. intervju in reklama (8. razred), poročilo, vest, ocena ali kritika, anketa (6. razred) ... in razmišljali, katere tipične novinarske besedilne vrste bi za predelavo Tavčarjevih zgodb še lahko uporabili. Projekt je bil uspešen, zastavljene cilje smo dosegli, hkrati pa je bilo učencem všeč, da so s pomočjo dejavnosti ob branju te, sicer manj priljubljene knjige domačega branja, uživali.

Franja Justinek, Doživetje preteklosti: Pastirjev dan

Babice, dedki ali še boljše naše prababice in pradedki so imeli drugačno otroštvo od našega. Živeli so drugače, kot živimo sedaj. Otroci so se igrali z drugačnimi igračkami in so bili drugače oblečeni. Pomagali so pri drugih opravilih kot danes. Otrok težko razume, da je bilo življenje ljudi v preteklosti drugačno kot je danes, saj takega življenja ni izkusil. Da bo njegovo razumevanje in doživljanje preteklosti pristno, zanimivo in privlačno, moramo skrbno izbrati dejavnosti, ki mu jih bomo ponudili. Tako v prvem razredu izvedemo zaključno ekskurzijo, Pastirjev dan. Otrok spozna bližnjo okolico Ančnikovo gradišče nad Jurišnjo vasjo, pastirsko življenje, kako slastna so jabolka, ki si jih speče na odprtem ognju, se igra pastirske igre ali »pastirske tumarije«, si izdelava pastirski klobuk in poje sveže pečen krompir iz žerjavice. Izkazala se je kot primer dobre prakse. Naš cilj je, da bodo otroci cenili in ohranjali kulturno dediščino.

Gabriela B. Blokar, Bralni klub

Šolska knjižnica OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica se je v šolskem letu 2015/16 vključila v projekt Medgeneracijskega branja mladinskih knjig, ki ga organizira Društvo Bralna značka v sodelovanju z Javno agencijo za knjigo RS. Cilj projekta je povezati skupine mladih in odraslih bralcev, spodbuditi medgeneracijsko branje in

promovirati kakovostno slovensko mladinsko literaturo. Udeleženci delavnic prebrano knjigo dobijo v dar.

Ideja medgeneracijskega branja me je takoj pritegnila in poleg učencev predmetne stopnje sem k sodelovanju povabila članice Univerze za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica. Učencem sem projekt predstavila kot način sodelovanja pri Bralni znački.

Na prvem srečanju, oktobra 2015, nas je obiskala predstavnica Društva Bralna značka, mag. Tilka Jamnik, ki nam je podrobneje predstavila projekt. Od takrat se v naši šolski knjižnici redno družimo. Naša srečanja so raznovrstna, na nekaterih se samo pogovarjamo o prebranem, nekatera pa smo nadgradili z drugimi dejavnostmi. Ob zbirki kratkih zgodb *Otroci sveta* smo prisluhnili potopisnemu predavanju; ob romanu Gorana Vojnovića smo bili gostje Kulturne klepetalnice v organizaciji UTŽO; ob pesniški zbirki Saše Vegri smo pripravili recital; ob branju romana *Iskanje Eve* smo izdelali namizno igro; ob romanu Cvetke Bevc *Desetka* smo avtorico povabili na zaključek Bralne značke.

V prvem letu sem se glede datumov srečanj in izbora knjig ozirala predvsem na želje in potrebe starejših. Posledica tega je bil osip otrok, saj smo enkrat izbrali prezahtevno delo, drugič neprimeren čas, načrtovanih je bilo preveč srečanj ...

V šolskem letu 2016/17 sem predvidela le tri srečanja, vnaprej sem določila dan in uro in učencem dala možnost izbora literature, na druženje smo se z učenci temeljito pripravili. V letošnjem šolskem letu sem poleg članic UTŽO k sodelovanju povabila še eno skupino, starše in stare starše učencev 6. razreda.

V naši šolski knjižnici smo imeli že osem medgeneracijskih srečanj in skupaj smo prebrali prav toliko knjig. Menim, da smo v duhu vseživljenjskega učenja dosegli cilj tovrstnih druženj, saj tako mlajši kot starejši v pogovoru ob literaturi z veliko mero spoštovanja prisluhnejo drug drugemu in s svojimi izkušnjami drug drugega bogatijo.

Goran Bukarica, Delo z mladostniki, ki imajo diagnosticirane motnje avtističnega spektra (MAS) pri športni vzgoji

Učitelji se v svoji praksi srečujejo z otroki in mladostniki, ki imajo diagnosticirano MAS. Pri motnjah avtističnega spektra gre za nevrološko-socialne motnje. Te se pojavijo že v otroštvu in se kažejo kot spremenjeno vedenje na področju socialnih interakcij, komuniciranja in tudi na motoričnem področju v obliki dispraksije.

Delo z njimi je drugačno kot z »običajno« populacijo. V prispevku bi se osredotočil na primer dobre prakse, ki sem jo pridobil v najmanj desetih letih dela na Zavodu za gluhe in naglušne v Ljubljani. Izkazalo se je, da je način dela z gluhih (manjše skupine, znakovni jezik, pristop populaciji s posebnimi potrebami...) najbližji otrokom in mladostnikom z MAS. Številna izobraževanja, vpogled dela s tovrstno populacijo v tujini in sama praksa je pripeljala do nekaterih zaključkov, rešitev ter pogledov kako poteka in kaj bi bilo potrebno še izboljšati v sami vzgoji in izobraževanju. Prispevek se nanaša posebej na področje športne vzgoje. Rad bi opozoril na sprožilce, napake in »ozka grla« pri izobraževanju in vzgoji mladostnikov z MAS. Potrebno je prevetriti učni načrt, skozi vsebine in ocenjevanje dijakov pri urah športne vzgoje, organizacijo športnih dnevor, uvajanje »novih« vsebin, ki jih običajno ne zasledimo v načrtih za izobraževanje. Prispevek bo pomagal učiteljem spoznati in razumeti »drugačne učence«. Mladostnikom bomo z drugačnim pristopom približali in olajšali ure športne vzgoje, marsikoga celo navdušili za delo v telovadnici. S takim pristopom se bodo posledično izboljšali medosebni odnosi med dijaki in učitelji.

Gordana Stepanovska, Razvijanje kompetenc pri Slovenščini v sklopu izvajanja obveznih izbirnih vsebin

Sodobna družba se zelo hitro spreminja, delovni procesi in pogoji dela so vse bolj zahtevni, zato proces vseživljenjskega učenja postaja stalnica. Kritično razmišljanje, raziskovanje in sodelovanje, reševanje problemov, ki so izvedbeno podprti z digitalno pismenostjo, predstavljajo osnovne kompetence pri strokovnem razvoju posameznika v 21. stoletju.

V prispevku bom predstavila primer dobre prakse – jezikovno-zgodovinska ekskurzija po zamejski Sloveniji – kako s spreminjanjem procesa izvajanja obveznih izbirnih vsebin lahko uvajamo metode, oblike in tehnike učenja, ki se bistveno razlikujejo od metod tradicionalnega pouka. S sistematičnim in premišljenim načrtovanjem dejavnosti, uvajanjem raziskovalnega dela pri pripravi na ekskurzijo, uvajanjem skupinskega dela pri izvajanju in predstavitvi ter skupinskega sodelovanja pri pripravi in predstavitvi celovitega poročila sem dosegla bistven napredek aktivnosti dijakov v vseh fazah izvajanja.

Dijaki so kot skupina izdelali pisno, slikovno in multimedijsko poročilo, v katerem so predstavili celoten potek dejavnosti. Primerjava med "klasičnim" in "sodobnim" načinom izvajanja OIV nam kaže večjo razliko pri uspešnosti prenosa znanja in razvoja kompetenc, in sicer v prid "sodobnega" načina.

Hajdeja Črnko, Z znanjem do lepote

V prispevku je predstavljen inovativni in sodobni pristop poučevanja pri praktičnem pouku manikire na srednji šoli, ki izobražuje bodoče kozmetične delavce. Dijakinjam 3. letnikov, smer kozmetični tehnik, je ponujeno aktivno sodelovanje na državnem tekmovanju v kozmetiki, in sicer v kategorijah naravna in permanentna manikira te nail art v škatlici. V prispevku bo prikazana priprava dijakinj na tekmovanje, potek tekmovanja in nastajanje izdelka, s katerim sta se dve dijakinji udeležili tekmovanja v kategoriji nail art v škatlici ter na njem dosegli 1. in 2. mesto, ena dijakinja pa je dosegla 2. mesto v naravni manikiri. Prikazano bo sodelovanje med mentorico in tekmovalkami, medpredmetno povezovanje ter razvijanje in spodbujanje ustvarjalnosti, domišljije, samostojnosti, podjetnosti ter tekmovalnosti. Odlični rezultati ter končni izdelek so primer, kako mladostniku v okviru obveznega šolanja ponuditi več in ga tako usmeriti v učenje za prihodnost, »učenje za jutri«.

Haris Čordiĉ Poučevanje logistiĉnih vsebin dijakov na Finskem V referatu bom predstavil svojo izkušnjo poučevanja v tujini v tujem jeziku. Uĉitelj, ki si prizadeva za osebnotni razvoj v izobraževanju, bi moral v življenju poskusiti tudi poučevanje v tujini. Predstavlja velik izziv za uĉitelja, predvsem zaradi jezika, ki ga nikoli ne obvladaš toliko kot maternega in ker izobraževalni programi niso enaki. Obenem pa zahteva veliko izvirnosti, saj tudi dijaki ne obvladajo tujega jezika toliko, da bi popolnoma razumeli uĉitelja. Na logistiĉnem podroĉju je veliko strokovnih izrazov, ki jih dijaki spoznajo ob delu in ne v šoli, kar poglobi problem sporazumevanja in tako uĉitelju preostane le izvirnost ter sprotna improvizacija. S poučevanjem dijakov v tujini sem pridobil veliko novih pedagoških izkušenj, saj se finski dijaki razlikujejo od slovenskih in so zato potrebni drugaĉni pedagoški pristopi. Le-te bom podrobneje predstavil v zakljuĉnem delu referata.

Helena Bartol Rus, Medpredmetno povezovanje malo drugaĉe

Delam kot mobilna surdopedagoginja in logopedinja. Tako že vrsto let sodelujem z uĉiteljicami rednih šol, ki imajo v svojem razredu tudi uĉence s posebnimi potrebami. Naša skupna želja in hkrati tudi cilj je, otroka ĉim bolj pripraviti, da se bo znal vkljuĉiti

v sredino vrstnikov, razumljivo podati sporočilo svoji okolici, izraziti želje, pokazati svoje resnično znanje. Mu omogočiti komunikacijo in sodelovanje s sošolci tako, da bo kljub svojim težavam z veseljem in samozavestno nastopal v njihovi sredini. Izkazalo se je, da otroci najbolj uživajo in največ odnesejo od neke dejavnosti takrat, ko so sami aktivni in povabljeni k soustvarjanju ure. Zato sem v sodelovanju z učiteljico 3. razreda izvedla delavnico. Pri tem sem se posluževala tehnik gledališke pedagogike in na ta način povezala več predmetnih področij. Omenjene tehnike, poleg drugih stvari, omogočajo vključevanje vseh učencev in jih spodbujajo h kreativnemu reševanju problemov. Prav tako so odlične za utrjevanje in ponavljanje učne snovi ter opazovanje in pridobivanje informacij o predhodnem znanju določene učne snovi. Učencem omogoča boljše psihološko počutje ter povezovanje znanj med različnimi predmeti.

Igor Meden, Tee Ball

Igra Tee Ball (žogica na podstavku) je igra, za katero sem prepričan, da bo zaradi tega, ker je za otroke popolna novost in zaradi tega, ker ponuja urjenje vseh elementarnih gibalnih prvin, zadostila tako otrokom, kot tudi pedagogom. Namenjena je osnovnošolcem od prvega do petega razreda. Predstavitvene aktivnosti, in kasneje lokalno organizirani turnirji, se bodo lahko izvajali v okviru šolskega učnega načrta, verjamem pa, da bo Tee Ball, zaradi svoje preprostosti in atraktivnosti, postal tudi del otroške igre v prostem času.

Igra je pedagoško, didaktično in sociološko gledano, zelo učinkovita za razvijanje otrokovih motoričnih sposobnosti, kolektivnega dela, tovarštva. V igri nastopajo dekleta in fantje skupaj. Za Tee Ball potrebujemo podstavek, palico za odbijanje, žogico, 4 baze, pločevinasti koš ter prostor za igro poljubne velikosti. V vsaki ekipi je lahko hkrati vključenih do 20 otrok (10 deklet in 10 fantov) in igra se lahko začne. Pravila so zelo enostavna in jih po 10 minutah razumejo vsi prvošolci. Igra nima medsebojnih kontaktov in je tako popolnoma varna, še vedno pa dinamična in do konca napeta.

Sama igra zahteva kopicco spretnosti, od teka, poskokov, eksplozivnosti, ocenjevanja situacije na igrišču, metov, lovljenja do natančnega odbijanja, še posebej pa otrokom skozi igro nudi razvijanje logike, predvidevanje bodočih akcij. Najpomembnejše pa je, da otrokom udeležba v tej igri ponuja graditev samozavesti in zaupanje v sotekmovalce ter izkušnjo izenačitve - enakopravnosti deklet in fantov. Projekt je namenjen otrokom na razredni stopnji (6 do 12 let) saj v tem obdobju, razen igre med dvema ognjema, nimamo športa, ki bi ga lahko enakopravno -skupno izvajala oba spola in v njem tudi tekmovala.

Igor Vulić, Povratna informacija o delu učiteljev kot podpora vodenju in pot k učeči se skupnosti

Prispevek predstavlja različne načine zbiranja podatkov o delu učiteljev in povezovanje le teh med seboj. V šolskem letu 2017/18 smo začeli zbirati povratne informacije o delu učiteljev s strani dijakov, analizo lastnega dela učiteljev in te povezovati s hospitacijami in razgovori po hospitacijah. Tako želimo delovati kot soustvarjalec učeče se skupnosti na način, da s pomočjo kakovostnih povratnih informacij (analiza ankete med dijaki, ocena lastnega dela na osnovi ankete za dijake, analiza dnevnikov, hospitacije...), poskušamo pritegniti učitelje k razmisleku o njihovem delu in nadaljnjem razvoju. Želimo si, da učitelji dobljene povratne informacije s strani dijakov in ravnatelja uporabijo za načrtovanje svojega dela v bodoče. V ta namen je opravljen tudi razgovor po hospitaciji, kjer učiteljem predstavimo rezultate ankete izvedene med dijaki, analizo zapisov v dnevnik in

redovalnico ter analizo hospitirane ure. Skupaj z učiteljem analiziramo dobljene podatke, ter na osnovi teh ugotovitev pozovemo učitelja k načrtovanju svojega dela v bodoče. Ugotovitve zabeležimo v zapisnik razgovora po hospitacijah.

Ingrid Bizjak Ergaver, Stari starši – naši učitelji

Vsi vemo, da je znanje trajnejše, če ga otrok pridobi skozi konkretne izkušnje, če se uči prek različnih praktičnih aktivnosti, če posluša zgodbe. Ob obravnavi učne snovi o preteklosti, smo v svoje vrste povabili stare starše. Prosili smo jih, da nam pokažejo in razložijo zgodovino in običaje kraja, predstavijo dejavnosti, s katerimi so se nekoč preživljali, nam pripovedujejo o šolskih časih. Na star način smo izdelovali metlice iz sirka, opazovali izdelovanje preje na kolovratu, si ogledali stare predmete in ugotavljali čemu so služili ter s katerimi pripomočki smo jih v današnjem času zamenjali. Pripravili smo razstavo starih predmetov, ki so jih poiskali doma, ter slik, ki smo jih ustvarili. Preizkusili smo je v tkanju, izdelovanju adventnih venčkov ter izdelavi rožic za voz na visti, igrali smo se stare igre in plesali stare plesse. Učenci so z navdušenjem poslušali pripovedovanja svojih starih staršev, aktivno so sodelovali v dejavnostih in nestrpnostno čakali novih vsebin.

Ingrid Fatur, Praznovanje je priložnost za refleksijo

V letu 2019 je Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica obeležil 70. obletnico organizirane predšolske dejavnosti. Na uvodni delavnici vzgojiteljskega zbora z naslovom Vrtec včeraj, danes, jutri smo pogledali vase, razmislili, kam segajo korenine naše ustanove, kakšen vrtec ustvarjamo v tem trenutku in kako se vidimo v prihodnje. Vprašali smo se, na kakšne načine želimo praznovati in med predlogi izbrali tiste, ob katerih smo čutili veselo vznemirjenje: odigrati lutkovno predstavo Bi se gnetli na tej metli, poslikati betonski zid v okolici vrtca z otroško pisanimi umetninami in pripraviti gozdno druženje, s katerim bi obeležili nekdanjo akcijo Ciciban planinec, ki se je rodila in kalila v našem vrtcu. Poleg tega smo oblikovali zgibanko o vrtcu skozi čas ter napisali prispevek o sedmih desetletjih predšolske pedagogike za lokalni časopis. Ob organizaciji dogodkov se je spontano odvijal vzporedni proces zavedanja lastne identitete in slika zelene prihodnosti. Prišel je čas za izkustveno delavnico, s katero smo prevetrili vizijo in vrednote našega vrtca. Podobe in pomene, ki smo jih skozi ustvarili, smo ubesedili in tako lažje prepoznali v njihovi jasnosti in globini: V varnem in odprtem prostoru povezovanja in ustvarjalnosti podpiramo otroško igro in bivanje v naravnem okolju. Ob tem živimo in privzgapamo vrednote: spoštovanje in skrb za ljudi in naravo, strokovnost in izobraževanje, sodelovanje, odgovornost, odprto in spoštljivo komunikacijo ter strpnost, svobodo in širokomiselnost.

Irena Bezjak, Učenci in pozitivna klima na šoli

Že nekaj časa ugotavljamo, da je med učenci in tudi v družbi vedno manj strpnosti, potrpežljivosti, sodelovanja, socialne bližine, čuta za druge. Vedno bolj prisotno je tudi nasilje. Učenci se velikokrat ne zavedajo, da ni pomemben samo cilj, pač pa tudi pot do njega. Ker smo majhna šola, ti problemi še bolj izstopajo. Razmišljali smo, kako lahko vzdušje na šoli popravimo, oziroma kako lahko predvsem za prvošolce, ki so najbolj ranljiva skupina, izboljšamo šolsko klimo. Za prvošolce je vstop v šolo velika prelomnica, saj prvič vstopajo v njim še neznan svet. Prav zaradi vzpodbujanja dobrih in pozitivnim občutkov, izgradnje dobrih odnosov in varnega okolja, sem se odločila za tako imenovane varuhe učencev. Ker poučujem na podružnični šoli sem poprosila učence petih razredov, kot učence, ki so največji in najbolj izkušeni, da

sprejmejo in vodijo učence iz prvega razreda. Vsak učenec je prevzel skrb za enega učenca. Le-tega je vodil, mu pomagal in ga vzpodbujala skozi celotno šolsko leto. Rezultati tega projekta so bili zelo dobri. Učenci so bili bolj povezani. S strani najstarejših učencev ni bil več nobenega zbadanja najmlajših. Ker so skrb za te najmanjše prevzeli največji učenci, so jih bolj upoštevali tudi ostali učenci. Prav tako so se učenci med seboj bolj povezali in se spoznali. Ne moremo reči, da je nasilje popolnoma izginilo iz naših hodnikov in učilnic, ga je pa občutno manj.

Irena Dirjec, Pomoč učencem z disleksijo v nižjih razredih osnovne šole

Disleksija je ena od specifičnih učnih težav, ki se najizraziteje pokaže v času šolanja, čeprav je prisotna od ranega otroštva in traja vse življenje. Osebe z disleksijo imajo povprečne ali nadpovprečne intelektualne sposobnosti, težave na področju branja in pisanja pa so v razponu od minimalnih in skoraj neopaznih vse do zelo velikih, ki močno ovirajo proces učenja pri vseh predmetih, posledično pa vplivajo tudi na učenčevo čustveno, psihično in socialno področje.

Kot povsod je tudi pri omenjenih težavah pomembno čim prej ukrepanje in pomoč. S tem namenom bom predstavila nekaj enostavnih, konkretnih in učinkovitih strategij, s katerimi lahko pomagamo učencem z disleksijo že v prvih letih šolanja, zelo zabavne in predvsem uporabne pa so te strategije tudi za vse ostale učence."

Irena Dolgan Pomen interdisciplinarnosti pri raziskovanju vodnega ekosistema "V okviru predmeta ITS (interdisciplinarni tematski sklop) naravoslovje smo z dijaki na tridnevnem naravoslovnem raziskovalnem taboru preučevali vodni ekosistem. Vodni ekosistem je zelo kompleksen, saj gre za preplet živih in neživih dejavnikov okolja. Razumevanje delovanja ekosistema in soodvisnosti različnih dejavnikov v njem zahteva kompleksno interdisciplinarno raziskovanje. To je zajemalo različne fizikalne, kemijske in biološke metode raziskav. Dijaki so rezultate analizirali in ugotovitve povezali v celovito znanje. Raziskali so abiotične dejavnike v tekoči in stoječi vodi in jih primerjali med sabo. Najdene organizme v obeh vodnih ekosistemih so opisali in fotodokumentirali. Ugotovili so njihove prilagoditve na tekočo vodo ter jih primerjali z organizmi v stoječi vodi. Glede na vrste najdenih organizmov in dobljene rezultate kemijskih analiz so ugotavljali morebitno onesnaženje in vodo uvrstili v ustrezni kakovostni razred.

Znanje, pridobljeno na takšen način je veliko bolj poglobljeno, uporabno, trajno, predvsem pa omogoča celovito razumevanje.

Jana Hajdinjak, Aktivni odmor pri pouku

Sodoben način življenja je vse bolj sedeč. Otroci in mladostniki z okrivljeno hrbtenico pri pouku presedijo ure in ure. Nepravilno sedenje vodi v razvoj mišično skeletnih obolenj. Sedenje pri mladih prav tako vpliva na nastanek presnovnih težav, kot so dejavniki tveganja za razvoj bolezni srca in ožilja. Večina učiteljev pri svojem delu opaža pomanjkanje pozornosti. Vse več raziskav kaže pozitivne učinke dinamičnega dela pri pouku, ki vključuje aktivne odmore. Aktivni odmor med poukom pozitivno vpliva na telesne strukture, na počutje in koncentracijo ter s tem boljše učne uspehe.

Irena Kozlevčar, Medsebojne hospitacije kot priložnost za strokovno rast vzgojiteljev

Delo vzgojitelja je zelo zahtevno, dinamično in odgovorno. Vzgojo otrok je potrebno jemati kot poslanstvo. Zato je vzgojiteljeva naloga, da se tudi po končanem študiju neprestano izobražuje in dopolnjuje svoja znanja.

Eden od načinov profesionalnega razvoja so tudi medsebojne hospitacije, ki pri vzgojiteljih spodbujajo razvijanje strokovnih razprav, refleksijo o vzgojnem delu, učenju. S tem ko so vzgojitelji pripravljene v svoje igralnice povabiti sodelavce in z njimi deliti svojo prakso, pomembno prispevajo k strokovni rasti celotnega kolektiva. Namen prispevka je predstaviti primer medsebojnih hospitacij v našem vrtcu (imenujemo jih tudi kolegialne), med katerimi smo pridobili zelo dobre izkušnje, se med seboj bolje spoznali in povezali, ob skupnih evalvacijah in povratnih informacijah pa pridobili podporo in iskali rešitve za nadaljnje delo. Vse to je pomembno vplivalo na strokovno rast tako posameznikov kot kolektiva, verjamemo pa, da so ob tem veliko pridobili tudi otroci.

Irena Malovrh, Kdo je napravil Vidku srajčico ali kako preko zgodbe spoznamo postopek izdelave oblačil

V pravljici Kdo je napravil Vidku srajčico Frana Levstika spoznamo celoten postopek izdelave oblačil. Še ne tako dolgo nazaj je bila vsebina pripovedi resnična stvarnost mnogih družin in številnih otrok. Danes pa si takega načina življenja sploh ne morem več predstavljati, je pa vsebina pravljice izvrstna podlaga za predstavitev in spoznavanje postopka izdelave oblačil in spoznavanja kulturne dediščine. Volno, ki jo je Vidku podarila ovca, je potrebno najprej mikati, (kar lahko v skupini ponazorimo z ročnim česanjem surove volne), nato spresti, (pri čemer jim predstavimo kolovrat, kot tehnični predmet snovne kulturne dediščine), stkati blago (uporabimo preproste ročne statve) ga ukrojiti (striženje) in sešiti (šivanje). Vse tehnike (razen predenja) lahko izvedemo v skupini, dodala pa bom še polstenje volne, ki je bila včasih tudi uporabna tehnika izdelave oblačil, sedaj pa se uporablja predvsem v okrasne namene.

Irena Malovrh, Kako smo z različnimi prevoznimi sredstvi prišli do Ljubljane in si ogledali mestno jedro

S skupino otrok, starih 5 do 6 let, smo se jeseni 2019 odpravili v Ljubljano. Pri tem smo uporabili različna prevozna sredstva, avtobus, vlak in vzpenjačo. Za nekatere otroke je bila to prva vožnja tako z vlakom kot z vzpenjačo.

Že pred samim izletom smo se v vrtcu seznanili, kje vse bomo hodili in kaj vse bomo videli.

V Ljubljano smo prispeli z vlakom do železniške postaje, skozi podhod do Kolodvora ter nadaljevali pot po Miklošičevi cesti. Ogledovali smo si velike in visoke stavbe.

Prispeli smo do Prešernovega trga, kjer smo si ogledali, kje se je Prešernu na oknu prikazala Julija, ter kje je izginila prevzetna Urška. Preko Tromostovja in mimo Filipovega dvorca smo prispeli do mestne hiše in si ogledali Robbov vodnjak štirih Kranjskih rek.

Na živilskem trgu so nas prevzele pisane stojnice, ki so ponujale sadje, zelenjavo in druge pridelke in izdelke.

Seveda obisk Ljubljane ne more miniti brez obiska Zmajskega mostu, kjer smo se tudi slikali za spomin.

Pred Šentjakobskim gledališčem smo si ogledali stolpno uro, iz katere se točno opoldne prikazeta Martin Krpan in njegova kobilica. Poleg gledališča je postajališče vzpenjače, s katero smo prispeli na vrh grajskega hriba. Z vrha hriba se nam je odprl pogled na pomanjšano Ljubljano.

V zmajevem brlogu smo prisluhnili zgodbi o zmaju. Z vzpenjačo smo se hitro spustili nazaj na Krekov trg, kjer nas je že čakal avtobus in nas odpeljal nazaj v slikovito Moravško dolino.

Kako kulturno dediščino približati otrokom v vrtcu

Kulturna dediščina je vse naokoli nas, pogosto se je sploh ne zavedamo in jo jemljemo kot samoumevno. Da bi otrokom približali tako snovno kot nesnovno dediščino, ki jih obdaja, ter zvečali njihovo občutljivost za prepoznavanje, ohranjanje in spoštovanje kulturne dediščine, sem izvedla projekt, v okviru katerega so otroci iz svojih domov prinesli predmete, ki jih spremljajo že več rodov in se nekateri danes sploh ne uporabljajo več.

Tako smo v vrtec dobili različna orodja, star denar, pisalni stroj, posodo, kuhalni in jedilni pribor, razglednice, pisma, oblačila, obutev, igrače, svitek, ročni mlinček... K starim predmetom so otroci šteli tudi zvočne in video kasete.

Otroke in starše sem prosila, da o predmetu zapišejo tudi zgodbo, čemu je namenjen in kako se je prenašal iz roda v rod. Predmete smo si ogledali, prebrali njihovo zgodbo, ter jih nato narisali. Nastale so zanimive risbe, ki smo jih združili v pregledno razstavo in jih dali na ogled v Knjižnico Daneta Zajca v okviru projekta Dnevi evropske kulturne dediščine.

Zelo pomembna je tudi nesnovna kulturna dediščina, v katero spada tudi ljudsko slovstvo. Zato sem predelala slovensko ljudsko pravljico Srajca srečnega človeka v obliko kamišibaj gledališča in jo predstavila otrokom. Preko pripovedi sem otrokom približali življenjske vrednote, kot so srčnost, vztrajnost in pogum. Z zanimanjem so jo poslušali ter posamezne prizore prav tako narisali ter vključili v prej omenjeno razstavo. Tako smo otrokom odprli prostor doživljanja umetnosti, ustvarjanja in domišljije.

Irena Mele, Naravoslovna učna pot v okolici šole

Smo majhna podeželska šola, ki živi v neposrednem stiku z naravo. Čut odgovornosti nas je pripeljal do ideje, da bi učencem v šoli, na katere lahko in moremo vplivati v smislu ohranjanja narave in okolja, organizirali način osveščanja in to tak, da bodo osvojili zakonitosti, vzroke in posledice ob lastnem opazovanju in delovanju v neposredni okolici šole.

Predavanja in razgovore o problematiki onesnaževanja in ohranjanja našega okolja želimo prenesti iz učilnice v naravo, kjer si bodo učenci z lastnim delom, razumom in zavestjo vzgajali odgovornost do narave. Sposobni bodo živeti skladno z njo ter v boju za dobrinami in energijo, s svojimi posegi ne bodo rušili naravnega ravnotežja in s tem ogrožali celotnega življenja na Zemlji.

Za doseg teh ciljev se ne trudimo le pri pouku, ampak pri vseh naravoslovnih dejavnostih, ki na šoli vsako leto potekajo.

Pred nekaj leti smo se zato odločili, da pripravimo in uredimo naravoslovno učno pot, ki bi potekala v okolici naše šole. V naslednjih letih bi jo še dopolnjevali in razširjali.

Naravoslovna učna pot naj bi bila podaljšana učilnica, zakladnica znanja, iz katere bi učenci črpali spoznanja o naravi.

Irena Pečovnik, Vključevanje oseb z motnjo v duševnem razvoju v širše okolje

Brezposelnost predstavlja problem tudi osebam z motnjo v duševnem razvoju (OMDR). Osebe z lažjo motnjo v DR, ki so šolanje zaključile na nižjem izobrazbenem standardu (NIS), lahko nadaljujejo z usposabljanjem na 2-letnih programih srednješolskega izobraževanja. Ponudba teh je skrčena na nekaj programov, ki pa so za OMDR ozki v smislu njihovih sposobnosti in interesov.

Osebe z zmerno in težjo motnjo v DR po zaključku šolanja usposabljanje nadaljujejo v varstveno-delovnih centrih. Z zakonom o socialni vključenosti imajo pravico do

storitev socialnega vključevanja, ki jim omogoča širše, bolj neodvisno življenje, izražanje lastne volje in želja ter njihovo vključevanje v ožje in širše družbeno okolje. Na naši šoli starejše učence NIS in PPVI v okviru pouka vključujemo v bližnja podjetja, kjer se učenci tedensko vključujejo v delovni proces, ob tem pa so tudi širše socialno vključeni.

Po nekajletnih izkušnjah so učenci tudi zaradi socialne vključenosti samozavestnejši, bolj zadovoljni in manj socialno izolirani.

Iva Kaplan, Na robu osipa

Marsikateri dijaki v poklicnih programih se dostikrat gibljejo prav po robu vključenosti v šolski sistem. Tja se uvrstijo bodisi s svojim konfliktnim vedenjem, z reakcijami ob neuspešnosti pri ocenjevanjih, s konstantnimi kršitvami šolskega reda in uporništvom ali pa enostavno ne prihajajo k pouku. Tanka meja, ki se začrta v tem območju, zahteva od dijaka spremembo v njem samem pa tudi zmožnost zdržati v novi vlogi. In ni težko spremeniti le samega sebe, ampak tudi priti spremenjen nazaj med sošolce. Sprejeti morajo svojo drugačno vlogo in ustvariti nov odnos z vpletenimi v šolskem prostoru. V prispevku bom predstavila dijaka, ki se je uprl prav vsem in se preselil v romsko družino. Z veliko previdnih potez, zaostrovanj in popuščanj smo dijaka pripeljali nazaj v šolo in v družino. Ni vedno tako, včasih ne uspe. Dijak je danes zelo ponosen na svoj poklic in na svojo spremembo ter se spominja konfliktov v sebi ob vračanju nazaj.

Ivana Matošević Pogačnik, Družabna igra Evropa

Pri pouku geografije smo v 7. razredu izdelali družabno igro Evropa. Igra nam služi kot didaktični pripomoček pri utrjevanju posameznih vsebinskih sklopov Evrope, preko nje pa spodbujamo tudi otrokovo razmišljanje o trajnostnem razvoju.

Igro lahko igra 2–5 igralcev/skupin.

Pripomočki za igro so igralna plošča, 5 kamenčkov, kartice, kocka, splošni zemljevid Evrope.

Potek igre:

Prva skupina vrže kocko in vzame karto iz ustreznega kupčka (npr. če je ploskev kocke modre barve, skupina vzame modro kartico). Če skupina na vprašanje pravilno odgovori, se pomakne za eno polje naprej. Če odgovori napačno ali odgovora ne pozna, se prestavi za eno polje nazaj. Nadaljuje naslednja skupina. Ko skupina prispe na zeleno polje, ne glede na to, kakšne barve je ploskev na vrženi kocki, vzame zeleno kartico, na kateri je vprašanje s področja trajnostnega razvoja.

Če kocka pristane na beli ploskvi, skupina sama izbere, s katerega kupčka bo vzela kartico.

Skupina, katere igralni kamenček kot prvi doseže cilj, zmaga.

Ivana Žagar, Cjelovito učenje

Cjelovito učenje u odgoju i obrazovanju ima svoje korijene u prošlosti, još od doba Piageta, koje se proteže još i danas u suvremenom i modernom načinu učenja i poučavanja. Naime, cjelovito učenje podrazumijeva da učenici uče cjelovito, a ne rascjepkano po predmetnim područjima, te da kroz igru i aktivno sudjelovanje u procesu učenja uče kroz neposredno iskustvo u interakciji s drugom djecom i podržavajućim odraslima.

Učitelj je modelator organizacije cjelovitog učenja koji prati suvremene dosege u odgojno-obrazovnom radu, unosi nove spoznaje u svakodnevne aktivnosti učenja s djecom, te ih mijenja u skladu s interesima i mogućnostima učenika.

U ovoj prezentaciji predstaviti ću vam na koji način sam cjelovito učenje primijenila u svom radu s učenicima, koje sam suvremene nastavne metode i oblike koristila koje omogućuju aktivno uključivanje učenika u nastavu, čime do izražaja dolazi njihovo stvaralaštvo i interesi, u čemu je i cilj suvremene nastave. Učenici su zadovoljni ovakvim načinom učenja i poučavanja.

Jan Filipič, Preprečevanje vedenjske problematike v osnovnih šolah

Opaziti je, da se vedenjska problematika v različnih vzgojno-izobraževalnih ustanovah pojavlja v čedalje večjem obsegu. Odpravljanje le-te bo najučinkovitejše, ko neprimerno vedenje opazimo in nato v najkrajšem možnem času začnemo iskati rešitve za nastalo težavo. Gre torej za večplasten in ne enoznačen proces, katerega se moramo posluževati že v nižjih starostnih skupinah šoloobveznih otrok. Prej ko vedenjsko težavo odpravimo, manj bo možnosti, da jo otrok popolnoma ponotranji in večja bo možnost, da se isto ali podobno vedenje ne ponovi več. Strokovni delavci šole za ukrepanje v tovrstnih primerih uporabljajo interna določila vzgojnega načrta. Natančnejše opredelitve dolžnosti in odgovornosti učencev v času pouka in šolskih dejavnosti so zapisana v pravilniku šolskega in hišnega reda. Nedvomno pomembno vlogo pri tem igrajo učitelji, ki poučujejo učenca s pojavljanjem neprimernega vedenja, kajti ravno pedagogi so tisti, ki lahko v šoli prvi opazijo, prepoznajo in odpravijo takšno obnašanje. Toda to od učitelja zahteva predhodno določitev jasnih mej in njihovo dosledno upoštevanje.

Jana Jovič, Delo z učenci Romi pri pouku angleščine

V vsakdanjem življenju se vse pogosteje srečujemo z multikulturalizmom. Vključevanje različnih kultur v proces poučevanja postaja vedno večji izziv sodobne družbe. Učitelji se zavedamo, da skoraj v vsakem razredu naletimo na učence iz različnih socialnih okolij. Naša naloga je, da vsem omogočimo kvaliteten pouk in enakovredno možnost izobrazbe, kar pa od nas zahteva veliko različnih prilagoditev. V predstavitvi se bom osredotočila na učence Rome, ki predstavljajo specifično skupino in praviloma, sploh pri pouku angleščine, nujno potrebujejo prilagojen način dela in učenja. Angleščina za Rome predstavlja drugi tuj jezik, zato ni pričakovati, da bodo dosegali ali celo presegali enake cilje in standarde učnega načrta kot učenci, ki jim angleščina predstavlja prvi tuj jezik. Ker posebnega učnega načrta za delo z Romi pri pouku angleščine ni, sem se odločila, da predstavim nekaj načinov na katere poskušamo na naši šoli pomagati takšnim učencem, da napredujejo in dosegajo vsaj minimalne standarde znanja.

Janja Černigoj, Raziskovanje lesa

Les je naravni material, katerega ljudje poznamo že od samega začetka človeštva. Iz njega lahko izdelamo različne izdelke. Nekatero ročne izdelke iz lesa v sodobnem času redko vidimo. Les nam nudi ogromno možnosti za konstrukcijsko igro, razvijanje domišljije in ustvarjalnosti. V želji, da bi otroci vzljubili les, se navdušili nad igro z njim v gozdu, na travniku, v igralnici smo se odločili za raziskovanje lesa. Poleg raziskovanja pa smo otrokom želeli privzgojiti naklonjen, spoštljiv in odgovoren odnos do lesa in narave. Pomembno je zavedanje, da so drevesa oziroma gozdovi nujno potrebni za preživetje človeštva. Z nenehnim izsekavanjem dreves ogrožamo

življenjski dom številnim rastlinam, živalim in glivam, na strmih pobočjih povzročamo plazove, negativno vplivamo na vlažnost in kakovost zraka, ki ga dihamo. Na konferenci vam bom predstavila kako smo z otroki spoznavali različne vrste lesa, se z lesom igrali, izdelovali sestavljanke, ustvarjali novoletne okraske in voščilnice, ga brusili in zabijali žebelje, spoznali izdelavo košar in izdelali svoj ekološki papir.

Janja Kogelnik, Sodobni pristopi poučevanja kemije

Novi, sodobni pristopi učenja in poučevanja zahtevajo razvijanje novih smernic in kompetenc na področju vzgoje in izobraževanja. Tega se kot profesorica kemije zavedam tudi sama.

Kemija kot predmet dijake v večini spominja na vsebine, ki so nezanimive, abstraktne, nepriljubljene, težje razumljive ... Zato smo skupaj z dijaki 1. letnikov pri učnih urah kemije pripravili in izdelali kemijski didaktični pripomoček. Izdelali smo periodni sistem, ki je drugačen od običajnega, visečega na steni in ki predstavlja enega izmed nepogrešljivih in ključnih pripomočkov pri pouku kemije.

Izdelali smo učni pripomoček, natančneje didaktično igro, ki bo dijake pri pouku o elementih v periodnem sistemu motivirala ter vzpodbujala za delo. Poimenovali smo jo Kembox oziroma Periodni sistem v škatli. Le-ta dijake vzpodbuja k ponavljanju, preverjanju in utrjevanju učne snovi o lastnostih in uporabi elementov v periodnem sistemu. Sestavljena je iz 73 kart oziroma ploščic. Vsaka izmed kart predstavlja enega izmed elementov iz periodnega sistema ter dve možnosti igre.

Dijaki s pomočjo metode reševanja problemov ter dela s tekstom prepoznajo element iz periodnega sistema, tako da na sprednji strani karte iz slikovnega materiala sklepajo na element, na drugi strani pa iz kviza težavnosti, poimenovanega od 6 proti 1, ugotovijo oziroma prepoznajo, kateremu elementu pripadajo zastavljeni zapisi. Najlažja vprašanja so označena z enico, najtežja pa s šestico.

Didaktično igro lahko dijaki uporabljajo pri vseh treh učnih oblikah: v skupini, tandemu oziroma individualno. Pri učni uri je lahko uporabljena v različnih etapah. Torej uporabimo jo lahko kot motivacijo z uvajanjem, za preverjanje, utrjevanje in ponavljanje učne snovi oziroma znanja ter za poznavanje lastnosti elementov in njihovo uporabo na nekoliko drugačen, bolj zanimiv in dijakom privlačnejši način učenja.

Janja Sunčič, Konkretizacija učne snovi

V devetletni šoli naj bi otrok dobil osnovna znanja in izkušnje, ki jih potrebuje v današnjem življenju: branje, pisanje, računanje in še ostalo, kar bi lahko imenovali »življenjska razgledanost«. Šola, ki poskuša biti življenjska, poskuša vzpodbujati otrokovo mišljenje in ga navajati k samostojnemu reševanju problemov. Na šoli se učenci izobražujejo na formalen in neformalen način. Učenci s posebnimi potrebami pogosto potrebujejo dodatne razlage in predvsem v nižjih razredih konkretizacijo učne snovi. Učenci iz manj spodbudnega okolja imajo pogosto nižjo splošno razgledanost. Zaradi nižje splošne razgledanosti jim je na področju naravoslovja težje usvajati znanje. Lansko šolsko leto sem se z dvema učencema drugega razreda odpravila do bližnje tržnice, kjer sta lahko opazovala različno sadje in zelenjavo. Bila sta zelo navdušena. Nikoli prej nista bila na tržnici. Branjevka jima je z veseljem razkazala zelenjavo, ki jo je prodajala. Pri gospodu, ki je prodajal sadje, sta si pogledala vrste sadja. Naštela sta, katero sadje prodaja gospod. Na koncu pa smo se ustavili še pri gospodu s suho robo. Vsi skupaj smo se po dvournem »potepu« vrnili v šolo. V kabinetu sta pripovedovali o vzdušju. Narisala sta tudi sadje in zelenjavo. Z izkustvenim učenjem se povežeta teorija in praksa. Pomembno vlogo

pa ima osebna izkušnja, saj je za izkustveno učenje značilno, da se najbolje učimo in naučimo, če nekaj naredimo sami.

Janja Žnidarčič, Sami naredimo okolju prijazne izdelke

Ohranjanje okolja je ena od vrednot za zagotavljanje trajnostnega razvoja. Skupaj z učenci z zmerno motnjo v duševnem razvoju (od 18. do 26. leta starosti), ki se izobražujejo v posebnem programu vzgoje in izobraževanja, smo prišli na idejo, da sami izdelamo okolju prijazne izdelke. Pri delovni vzgoji, delovnih in zaposlitvenih tehnikah se učenci učijo tudi rokovanja s čistili. Spoznanje, da ta vsebujejo veliko škodljivih sestavin, nas je spodbudilo, da smo v literaturi in na spletu poiskali recepte za izdelavo čistil iz naravnih sestavin (kis, soda bikarbona, eterična olja ...), ki ne obremenjujejo okolja. Detergent za pranje perila, čistilo za kopalnico, steklo ... smo preizkusili in se prepričali, da so tudi naravna čistila učinkovita. Na podoben način smo raziskali še kozmetična sredstva. Za izdelavo sivkine kopalne soli in trdega mila smo naravno sestavino (sivko) našli kar na našem zeliščnem vrtu. Z neposrednimi izkušnjami in aktivnim sodelovanjem pri dejavnostih so imeli učenci možnost ponotranjiti pozitivne ekološke vrednote in jih prenesti v vsakdanje življenje.

Jasmina Frol, Poučevanje otroka z znaki selektivnega mutizma

Učitelji se pri svojem delu srečujemo z različnimi izzivi. Zame poseben izziv predstavlja poučevanje otroka, ki kaže znake selektivnega mutizma. V razred sem dobila učenca, ki ni zmozel govorne komunikacije z odraslimi in otroki. Bil je sramežljiv, miren, strmel v prazno in se izogibal očesnemu stiku. Z menoj in s sošolci je komuniciral zgolj neverbalno, s kretnjami, prikimavanjem, z obrazno mimiko. Govoril je le doma z družinskimi člani. O selektivnem mutizmu sem poznala le teorijo, s poučevanjem otroka s takšnimi težavami pa nisem imela veliko izkušenj. V prispevku bom predstavila različne načine dela z otrokom, s pomočjo katerih je začel otrok po nekaj mesecih govoriti s sošolci in sošolkami. Kasneje, postopoma pa tudi z menoj, a le preko sošolca, ki mu je najbolj zaupal. Njegov govor, namenjen meni, je bil sprva komajda slišen, sčasoma pa je postajal glasnejši. Z večino sošolcev in sošolk zdaj govori brez zadrege, se z njimi družijo, igra, se smeji; skratka dobro komunicira. Velik napredek je naredil tudi v komunikaciji z menoj. Preko posrednika govori že polglasno, da ga lahko slišim. Včasih se spozabi in govori meni. Učenec trenutno osvaja temeljne cilje.

Jasmina Mulc, Zmaga ali poraz

Novo šolsko leto, nov začetek in s tem novi izzivi. Mlada učiteljica postane razredničarka. Veliko vprašanj se mi poraja v glavi. Za na vrh pa dobim v razred učenca, ki ima zelo negativen sloves na šoli – problematičen, nemogoč, grozen, konflikten, agresiven, so bile besede s katerimi so učitelji opisovali tega učenca. Zgoraj omenjeni učenec je že prve ure pouka opozoril nase, predvsem z neprimernim vedenjem. Tudi učitelji kolegij so poročili o neprimernem vedenju. Učenec je bil simpatičen, zelo bister, vendar je imel veliko težav. To sem ugotovila po nekaj urah pouka. Kaj storiti? Kako mu pomagati? Začela sem se individualno izobraževati in predvsem zaupala svojemu občutku. Vse bolj se mi je dozdevalo, da je to vedenje, le krik pomagajte mi, ker sam tega ne zmorem in tudi ne znam drugače povedati. In se je začelo najino popotovanje, raziskovanje in spoznavanje, odkrivanje vzrokov in težav.

Začela sem izvajati pogovorne ure ob koncu pouka. Sprva je bilo težko. Potrebno je bilo vzpostaviti medsebojno zaupanje. Postopoma se je to zaupanje začelo graditi. Vedenje se je počasi umirjalo, postalo je bolj nadzorovano. Stvari so se odvijale počasi. Bili so majhni koraki, ampak vsak je bil pomemben. Sedaj, ko pogledam nazaj lahko povem, da mi ni žal niti ene same minute, ki sem jo namenila temu učencu, ker vem, da sem s svojim pristopom učenca rešila pred prešolanjem. Otroci, ki potrebujejo največ ljubezni, kličejo po ljubezni na najbolj neljubezniv in nenavaden način.

Jasmina Nose, Reciklirajmo tekstil – izdelajmo igračo

Poučevanje otroka s takšnimi težavami zahteva od učitelja znanje, zmožnost prepoznavne težav, iznajdljivost, prilagajanje, trud, čas, potrpežljivost, strpnost, empatijo, razumevanje otroka in tesno sodelovanje s starši. Otrok se mora v razredu počutiti varnega, sprejetega, šele potem lahko steče proces učenja. Z ustreznimi pristopi v šoli lahko pomagamo otroku, ki je ujet v svet tesnobe in strahu.

Jasmina Šebenik Učenje poštevanka z metodo gibanja "»Za otroke je gibanje normalno in naravno. Svoje telo uporabljajo za igro, učenje, komunikacijo in izražanje čustev. Gibanje otrokom predstavlja stik s konkretnimi pojavi, kjer je temelj za kasnejšo abstrakcijo. Učijo se uporabljati lastno izkušnjo kot temelj lastnega znanja« (Kavčič, 2005; 7).

Dr. Milan Hosta, pravi, da je učenje učinkovitejše takrat, kadar je v možganih prisotno več kisika. Kadar učitelj poda znanje na igriv in čustveno angažiran način, takrat je spominski odtis oziroma pomnjenje močnejše.

V prispevku bom predstavila nekaj teoretičnih izhodišč učnih težav pri matematiki in o učenju poštevanka. Poudarek bo na praktični predstavitvi učenja poštevanka z metodo gibanja pri pouku dodatne strokovne pomoči. S pomočjo fotografij in videoposnetkov bom predstavila kreativne gibalne dejavnosti katere sem vključevala v nekajmesečni učni proces dela z dvema učencema. V zaključku bom predstavila učne rezultate po omenjeni metodi in kako jo doživljata učenca, predvsem iz vidika učne motivacije. Povzela bom prednosti učenja po metodi gibanja in njene pozitivne učinke na učno motivacijo učencev.

Jasmina Vidmar, Ko formativno spremljanje v razredu zaživi

Pri delu z otroki iz dneva v dan ugotavljamo, da tradicionalni pristopi poučevanja ne dajejo več dovolj dobrih oz. zadovoljivih rezultatov pri učencih. Zato je že z vstopom v šolo zelo pomembno, da učenca navajamo na učenje učenja, predvsem pa na pristope učenja, ki učencem pomagajo pri samostojnosti in njihovem napredovanju pri doseganju zastavljenih ciljev. Formativno spremljanje je proces, ki odlično vključuje proces inovativnosti in ustvarjalnosti, saj omogoča stalno spremljanje, vrednotenje, pregledovanje, vrstniško sodelovanje in tako učitelju pomaga pri načrtovanju podajanja snovi, učencu pa daje povratno informacijo o učenju in lastnem napredku. Učenci so pri učenju tako lahko uspešnejši, saj sodelujejo pri učnem procesu in zaradi njihove aktivne vloge gradijo trajnejše in kakovostno znanje. V prispevku je na kratko predstavljena teorija formativnega spremljanja, ki je podkrepjena s praktičnimi primeri večletnega razvijanja formativnega spremljanja v 1. razredu. Pomembno je, da s takšnim načinom začnemo na začetku šolanja, kajti tako učencu približamo šolo, učenci razumejo, kaj in zakaj se učijo, predvsem pa je najpomembnejše, da se na ta način v razredu vzpostavi pozitivna klima, učenci se počutijo varne, sproščene, navdušene in miselno spodbudne.

Jasmina Zupanič, Spodbujanje branja v 2. triletju Prilagojenega izobraževalnega programa z nižjim izobrazbenim standardom

S ciljem spodbuditi otroke k rednemu branju doma je nastal 3-letni model razvijanja bralnih sposobnosti, ki sledi sposobnostim, potrebam in značilnostim učencev.

Tako so učenci v 4. razredu v šolskem letu 2018/19 daljše obdobje sodelovali na »BRALNEM MARATONU«, na koncu katerega je vsakega učenca čakal pokal.

Isti učenci so v šolskem letu 2019/20 sodelovali v projektu »BEREM ZA ŽIVLJENJE«, v sklopu katerega so na dogovorjen dan prinesli v šolo poljubno izbrano besedilo ali odlomek, na katerega so naleteli izven šolskih prostorov in ga predstavili sošolcem.

V šolskem letu 2019/20 smo se z isto skupino učencev usmerili k branju umetnostnih besedil, projekt imenujemo »PRAVLJICE SO ZAKON«.

S spodbujanjem branja in bralnega razumevanja v 2. triletju PP z NIS želimo doseči čim večjo funkcionalno pismenost naših učencev, kar v prihodnosti prispeva h kompetentnejšemu iskalcu zaposlitve oz. zaposlenemu. Razvijanju bralne pismenosti zato pripisujemo močno trajnostno vrednost.

Jasmina Žagar, Celostna glasbena vzgoja

Kot primer dobre prakse bi želela predstaviti učne delavnice, ki sledijo smernicam celostnega poučevanja glasbene umetnosti in vključujejo vse njegove elemente oz. procese: izvajanje, ustvarjanje in poslušanje.

Upoštevajoč smernice celostne glasbene vzgoje učne delavnice vedno, ko jih izvajam, razdelim v tri sklope. V vsakem sklopu nekoliko večji poudarek namenim posameznemu področju oz. procesu celostne glasbene vzgoje, čeprav je značilno, da se le-ti tekom pouka bolj ali manj medsebojno prepletajo.

V okviru delavnic se učenci najprej naučijo zapeti neko pesem (običajno je to ljudska pesem), ki jo predhodno izberem glede na temo in čas, v okviru katerega se tovrstne delavnice izvajajo. Ta del vključuje uporabo metode demonstracije in ponavljanja, s katero učenci postopoma usvajajo besedilo in melodijo pesmi. S tem z vidika celostne glasbene vzgoje »pokrijem« dve področji oz. dva procesa: poslušanje in izvajanje.

Naslednji element, ki ga vključim v učni proces je gibanje, torej ples, ki se vsebinsko običajno navezuje na predhodno obravnavano pesem. Učencem tako najprej predvajam posnetek izbranega (običajno ljudskega) plesa, nato pa demonstriram njegov osnovni korak, ki ga učenci najprej individualno in brez glasbe ponavljajo za menoj. Ko učenci usvojijo osnovne korake in jih izvajajo bolj ali manj usklajeno, jim demonstriram še drugi del plesa: vrtenico. Nadalje predvajam glasbo in učenci usvojeni ples plešejo samostojno.

Plesu sledi izdelava balonskega didžeriduja. Idejo za izdelavo sem dobila na raznih izobraževanjih, v sklopu katerih je svoja predavanja in delavnice izvajal Peter Kus, idejni snovalec omenjenega glasbila. Del materiala (lesene tulce in balone) za izdelavo balonskega didžeriduja za učence priskrbim sama, del pa učenci po vnaprejšnjem dogovoru prinesejo od doma. Učenci izdelajo vsak svoj balonski didžeridu, ki ga po pouku vzamejo domov. Izdelavo glasbila vedno povežem tudi z likovnim ustvarjanjem. Učenci tako po lasnem navdihu svoja glasbila tudi okrasijo.

Med demonstracijo in pojasnjevanjem izdelovanja glasbila učencem razložim tudi princip delovanja le-tega. Pogovorimo se o tem, kako pri tem glasbilu nastane zvok oz. kaj ga proizvaja ter kakšen je. Tako po navadi predvsem fante že v prvi fazi izdelave glasbila zanima, ali bodo iz svojega didžeriduja uspeli izvabiti zvok ali ne, saj je pihanje skozi tulec – ustnik glasbila izjemno naporno in zahtevno.

Ko so didžeriduji dokončno izdelani in okrašeni, sledi igranje nanje. Učenci na svoja glasbila improvizirajo, saj gre za nemelodična glasbila, ki nimajo določljivih tonskih

višin. Po improvizaciji učencem razdelim še glasbene cevi – boomwhackerse, s katerimi se naučijo izvesti skladbice, ki se ponovno vsebinsko navezujejo na temo in čas, v katerem se delavnice izvajajo. Z improvizacijo na didžeriduje ter z igranjem z boomwhackeri tako udejanjimo še dva procesa celostne glasbene vzgoje: izvajanje in ustvarjanje.

Kot pomemben element pouka se danes navaja tudi formativno spremljanje, s katerim učitelj sproti preverja, ali so učenci zares razumeli in usvojili obravnavano snov ter vsebine. Pri glasbenih delavnicah, na katerih se veliko izvaja in ustvarja, je formativno spremljanje že v osnovi nujno in poteka nenačrtovano, saj je učitelj npr. pri plesu ali igranju na glasbila primoran učence, ki plešejo ali igrajo napačno, »popravljanje« in opozarjati oz. jih usmerjati v pravilno izvajanje.

Formativno spremljanje se nanaša tudi na vrednotenje glasbenih procesov in dosežkov učenja, kar je poleg glasbenih ciljev, glasbenih metod poučevanja ter glasbenih vsebin tudi eno izmed področij, ki določajo celostno glasbeno vzgojo. Predstavlja koristno povratno informacijo o stopnji doseganja glasbenih ciljev (Sicherl-Kafol, 2001).

Naše delavnice običajno sklenemo z evalvacijo, ki je pomemben element načrtovanja vzgojno-izobraževalnega procesa. Evalvacija je anonimna, kar najverjetneje prispeva k bolj realnemu vpogledu v razmišljanja učencev. Iz različnih evalvacij je razvidno, da je tovrstni pouk učencem zelo všeč.

Jasna Race, Odbojarski teambuilding v OŠ

Šport, kot trajnostna navada, naj bi po šolanju postal ne samo gibanje, ampak tudi kvalitetno preživljanje prostega časa v družbi prijateljev oziroma somišljenikov. Moj primer dobre prakse izhaja iz 25 let poučevanja odbojke v osnovni šoli v času rednega pouka, izbirnega predmeta, interesne dejavnosti, aktivnega igranja in treniranja odbojke.

Odbojka je več kot tekmovalno rekreativni šport. Je idealen šport, ki ga lahko igrajo vsi sodelujoči, ne glede na spol in starost.

Z elementarnimi odbojarskimi igrami poleg motoričnih sposobnosti razvijamo empatijo, strpnost, soodvisnost in odgovornost na zabaven način. Tako kot ekipa, tudi posameznik napreduje v odbojarskih elementih, hkrati pa sama igra omogoča posamezniku potrditev ob lastnem in skupinskem dosežku.

Jasna Zebec, Vpliv plesa na samopodobo in socialne odnose

Ples je eden izmed najstarejših načinov gibanja in izražanja. Ljudem prinaša zadovoljstvo ter omogoča socialno povezovanje.

Ravno zato je plesno izražanje zelo pomembno za otroke s posebnimi potrebami, saj jih pomaga pri socialnem, telesnem in intelektualnem razvoju.

Kot mentorica plesne skupine otrok z zmerno motnjo v duševnem razvoju, tretje leto zapored spremljam ovire, izzive in napredke otrok, ki obiskujejo plesno skupino.

Pomembno je, da plesne dejavnosti prilagajamo posamezniku. Zakaj je prilagajanje potrebno, če otroci plešejo v skupini? Zato, ker vsak sestavlja delček sestavljanke, da je slika popolna. Ker mi je kot učiteljici pomembno, da se vsak dobro počuti in razvija svoje potenciale. Ker so pomembni še tako majhni napredki in ker si želim, da vsak s pomočjo samorefleksije pohvali sebe in svoj napredek. In ne nazadnje, da s pomočjo plesa gradimo in utrjujejo socialne odnose, ki so pomembni na vsakem koraku našega življenja. Ples je odličen pripomoček za grajenje tovrstne socialne komunikacije.

Jasna Milek, Naravno milo – unikaten izdelek kot prodajni hit šolskega učnega podjetja

Na naši šoli dijaki programa ekonomski tehnik v okviru strokovnih modulov ustanovijo učno podjetje, ki v namen praktičnega izobraževanja eno leto posluje na šoli. Kar 80 % vseh dijakov naše šole so dijaki športniki. V enem od podjetij so se odločili za izdelavo in trženje unikatnih, ročno izdelanih mil iz naravnih surovin, primernih za vsakodnevno nego kože športnikov. V proizvodnji smo združili znanja biologije in kemije, ter za specialno nego in estetske učinke dodali v mila različna skrbno vzgojena zelišča, ki so zrastle na šolskem vrtu, katerega obdelujejo dijaki v okviru dejavnosti Ekošole. Mila so bila pravi prodajni hit, ki je podjetju prinesel tudi precejšen dobiček. Zato smo se odločili, da bomo tudi v bodoče stroko povezovali z različnimi področji ustvarjalnega učenja, ker se je tako sodelovanje izkazalo za zelo dobro prakso.

Jelka Hedžet, Ko se svet in pouk matematike obrneta na glavo

Ponedeljek, 16. marec 2020 je dan, ki si ga bomo učitelji zapomnili za vedno. Dobesedno čez noč smo morali začeti učiti na daljavo. Nekateri učitelji so imeli s tem več, drugi manj, nekateri pa čisto nič izkušenj. Znašli smo se sredi različnih spletnih učilnic, preplavljeni z aplikacijami in spletnim gradivom ter priporočili in vodiči o njihovi uporabi, pri čemer večine od tega še nikoli nismo uporabljali. Vsak se je moral znajti najbolje, kot se je v dani situaciji lahko. V prispevku predstavim svojo spremembo načina dela, količine znanja in veščin, navedem programe, okolja, orodja in druge pripomočke, ki sem jih uporabljala pri delu, pa tudi težave, s katerimi sem se na tej poti srečevala. Opišem dijaško doživljanje pouka na daljavo in razmišljam o tem, kako bo ta nenadna izkušnja spremenila pouk tudi v času po karanteni. Govorim o pomembnih povezavah v službi in doma, ki so mi zagotovile uspešno delo na daljavo.

Jože Pavlovič, Vzgoja za varno mobilnost

V prispevku bom uvodoma predstavil osebno izkušnjo (tragična prometna nesreča), ki mi je kot ravnatelju srednje poklicne in strokovne šole vzbudila notranji izziv, da v letni delovni načrt šole na primeren način vključimo tudi vsebine za večjo prometno varnost mladih. Poleg splošnih in strokovnih znanj, ki so del učnega načrta, je zavedanje o pomenu varne mobilnosti bistvenega pomena, hkrati pa je te vsebine mogoče na primeren in ustrezen način obravnavati prav v srednji šoli. V prispevku bom podrobno predstavil organizacijo aktivnosti, s katerimi na šoli že vrsto let skrbimo za prometno varnost naših dijakov, učencev osnovnih šol, v zadnjih letih pa v okviru posebnega projekta ""Dijaki dijakom za varno mobilnost v srednjih šolah"" tudi dijakov drugih srednjih šol v regiji. Vse zato, da bi bilo med našimi dijaki manj tragičnih dogodkov in več zavedanja, kako pomembna je skrb za prometno varnost v najbolj občutljivem življenjskem obdobju posameznika.

Jože Plavec, Povezovanje klasičnega pouka s spletnimi vsebinami v srednji šoli

Danes si življenja brez svetovnega spleta ne znamo predstavljati. Še posebej srednješolci so veliko na digitalnih medijih, zato jim moramo šolsko snov podajati tudi na ta način. Ker pa splet ne sili dijakov k resnemu delu (nižja motivacija predvsem v SPI) jih moramo pri klasičnem pouku spodbujati, razložiti logične probleme in zahtevati poglobljeno znanje.

Sestavil sem spletno stran, ki vsebuje gradivo, naloge in vaje iz predmetov, ki jih poučujem. Gradiva so še posebej primerna za dijake, ki so več časa odstotni od pouka, kot so vrhunski športniki in dolgotrajno bolni dijaki.

Jože Škrinjar, Medpredmetno sodelovanje: izmenični ojačevalnik

Medpredmetno povezovanje je sodoben način pristopa k poučevanju, pri katerem povezujemo znanja in cilje med različnimi predmeti. Prilagojen je načinu razmišljanja dijakov in omogoča boljše doseganje ciljev sodobne šole. Za uspešnost je pomembna dobra organizacija dela in iskanje predmetom skupnih ciljev. S takšnim načinom poučevanja spodbujamo timsko sodelovanje strokovnih delavcev, dviga se kakovost učenja, dijaki bolj sodelujejo pri pouku, zmanjša se podvajanje vsebin pri pouku.

Dijaki srednje elektrotehniške šole v tretjem letniku spoznavajo izmenični ojačevalnik pri več predmetih: načrtovanje in priklopi električnih naprav z dodatnimi urami za vaje in prakso ter pri matematiki.

Učitelj predmeta načrtovanje in priklopi električnih naprav predstavi zgradbo in delovanje vezja, učitelj matematike zapis, reševanje in uporabo linearnih enačb, zančnih enačb in zaporednega delilnika in učitelj vaj in prakse vaj praktično izvedbo vezja in meritve, ki dokažejo rezultate v teoriji s podporo matematike. Dijaki smiselno povezujejo in uporabijo pridobljeno znanje treh različnih predmetnih področij v realni učni situaciji.

Jožef Knafelc, Otroci brez razvojnih potreb in otroci s posebnimi potrebami

Vsak otrok ima pravico biti sprejet, biti skupaj z vrstniki. Enako velja za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami. Obravnavani morajo biti z vsem spoštovanjem (tako otroci kot njihovi starši). Pomembno je, da otroci brez razvojnih posebnosti vrstnike s posebnimi potrebami bolje spoznajo, oblikujejo nova mnenja, stališča ter jih sprejmejo kot sebi enake in se na tak način medsebojno poenotijo. Dolžnost učiteljev osnovnih šol je razvijati pri otrocih pozitiven odnos do različnosti in spoštovanja drugačnosti.

Drugega marca letos se je skupina učencev naše šole sodelovala v projektu ArtDOWNUP. Projekt, ki je bil letos izveden že sedmič, je namenjen umetniškimi delavnicam za otroke in osebe s posebnimi potrebami. Na eni od ustvarjalnic smo oblikovali integrativno skupino, v kateri so sodelovali otroci brez razvojnih posebnosti in otroci ter mladostniki s posebnimi potrebami. Ustvarjalnico sta vodila posebni učitelj in učitelj splošne šole. Nastali so odlični izdelki, pridobili pa smo tudi zanimive nove izkušnje.

Jožica Čukajne, Polži lezejo v šolo

Na naši osnovni šoli stremimo k izobraževanju za trajnostni razvoj, saj je izobraževanje temelj in ključni pripomoček za spremembe vrednot in stališč, spretnosti, vedenja in načina življenja. Zato imamo velikokrat pouk naravoslovja v bližnjem gozdičku, ob reki Krki ali bližnji podzemni jami. Včasih pa jih poskušam navdušiti za opazovanje tudi v razredu. Tako sem jim prinesla v razred primere vrtnega polža, podala osnovna navodila za samostojno raziskovanje živih bitij in opozorila na ravnanje z njimi. Brskali so po knjigah in priročnikih, v skupini so uskladili svoje poznavanje in si postavili skupne cilje raziskovalnega dela. Po načrtovanju so izvedli praktično opazovanje in eksperimentiranje. Navdušena sem bila nad njihovimi idejami in izvedbami poskusov. Želela sem, da učenci z

opazovanjem pridobivajo nova znanja o vrsti živali, razvijajo pozitivna čustva in vrednote do narave, saj so to ljudje, ki bodo jutri razmišljali in odločali o ekoloških problemih in trajnostnem razvoju.

Od ideje do izdelka

Pri pouku naravoslovja pogosto vključujem aktivnosti, ki temeljijo na okoljski ozaveščenosti in odgovornem ravnanju. Zato sem se odločila, da učenci kot projektno nalogo izdelajo modele, ki se navezujejo na področje naravoslovja. Naloga učiteljev je, da se zavedamo, da je odpadkov v svetu vedno več in da obstajajo tudi druge metode, poleg recikliranja, s katerimi lahko zmanjšamo količino odpadkov. Želela sem, da materialom, ki jih imajo doma in jih ne potrebujejo več, vdihnemo nov namen in izdelajo modele, ki bodo uporabni pri pouku. Učenci so načrtovali in razvijali izdelek, ga skicirali, načrtovali so izvedbo in se pripravili na delo. Modele so izdelovali v šoli, vse pripomočke so prinesli od doma. Kot mentorica sem jim samo priskočila na pomoč, če so jo potrebovali. V šolskem obdobju so za izvedbo uresničljivi projekti, ko učenci izdelajo izdelke, ki služijo svojemu namenu, obenem pa otroke spodbujajo k razmišljanju in tako urijo ne le njihove spretnosti in iznajdljivosti, pač pa spodbujajo tudi njihove miselne procese.

Jožica Ivančič, Gozd – pljuča sveta

Ob novici, da je Amazonski pragozd v plamenih, poimenovan »pljuča sveta«, sem se odločila, da v šolskem letu 2019/2020 učence poučim o pomenu gozda in aktivnosti vključim v učni program. Učence pri motivaciji za delo seznanim, da je omenjeni pragozd absorbiral četrtno ogljikovega dioksida, toplogrednega plina, ki ima velik vpliv na globalno segrevanje.

Aktivnosti smo nadaljevali s Simbiozo giba in povabili stare starše na sprehod v bližnji gozd Bukovnik.

Kmalu smo odšli na športni dan in se iz Padeža po gozdni poti povzpeli do Kozjan in do Tater. Na naravoslovni dan smo povabili gozdarja, ki nas je po učni poti v okolici Divače naučil opazovati drevesa, grme, živali. Pri prednovoletnem tehniškem dnevu so se učenci izkazali z okraševanjem učilnice z izdelki iz odpadnega lesa.

Bliža se projekt Zdrave šole z glavnim poudarkom na vsakdanjih vrednotah. Naredili smo načrt, ki ga bomo izvedli do konca marca z naslovom Gozd - pljuča sveta; pri posamezni dejavnosti bo učenec sam določil vrednote:

- vsak učenec bo posvojil drevo
- učenci bodo raziskali, katera so zaščiten drevesa ali grmi v njegovem
- okolju
- se ozavestili o zdravi izrabi gozda in skrbi za gozd nekoč in danes (naredili
- maketo »ogenjce«)
- izdelali leseno igračo (piščalka ali voziček)
- se predstavili na razstavi ob dnevu šole konec marca.

Projekt bomo zaključili z dramsko igro po besedilu Shela Silversteina Drevo ima srce. Vsak učenec bo posadil svoje drevo. Z računalniško aplikacijo bomo skupaj s starši izračunali ogljični odtis za posamezno družino in ob tem upoštevali napotke, ki nam jih svetujejo na spletni strani (morda bomo povabili strokovno osebo).

Jožica Orož Berginc, Skupna prihodnost v Evropi

Evropsko prebivalstvo postaja vedno bolj raznoliko. Mešajo se različne kulture, nacionalnosti. Problemi, ki pri tem nastanejo, niso zanemarljivi.

Šole imajo nalogo, da pripravijo mlade na kulturne in nacionalne razlike. Pomembno je, da so migranti enako tretirani kot ostali srednješolci. Več vedo mladi drug o drugem, lažje je sprejemajo drugačnost. »Avtohtoni« dijaki, kot tudi tuji se morajo med seboj dobro poznati. Izkušnje migrantov, njihovo vsakdanje življenje bomo primerjali z vsakdanom naših dijakov.

Medtem ko poskušamo migrante bolje razumeti, se bodo tudi oni potrudili in imeli motivacijo, vključiti se v novo družbo.

Tematika je del dvoletnega projekta Erasmus +. Cilji projekta:

- sprejemanje drugačnosti
- vzbujanje empatije
- ovreči stereotipe
- pridobivanje jezikovnih kompetenc, itd.

Skozi skupno in kreativno delo utrjujemo evropsko miselnost mladih glede družbenopolitičnih tem.

Dveletno dogajanje bo vidno na razstavi, ki predstavlja naša spoznanja in rezultate. Odprta za javnost, bo poleg Slovenskih Konjic na ogled tudi v Celovcu.

Jure Mele, Sodobni pristopi poučevanja pri tehniki in tehnologiji

O sodobnih pristopih pri pouku se veliko govori na vseh predmetnih področjih. Današnji čas od učitelja zahteva uvajanje novejših metod dela pri pouku. Kako naj pouk tehnike in tehnologije postane izziv? Na kakšen način lahko učenca postavimo v aktivno vlogo načrtovanja lastnega učenja? Kako lahko učitelji omogočamo medvrstniško sodelovanje?

Kaj lahko spremenim? Katero opremo potrebujem za svoje delovanje? Kaj od opreme je zastarelo in neuporabno? Kaj nam šola lahko ponudi? Ali prostori zagotavljajo varnost pri delu?

Na vsa ta vprašanja smo odgovorili z inovativnimi pristopi pri pouku neobveznih ter obveznih izbirnih predmetih od 4. do 9. razreda ter pri rednem pouku tehnike.

Rezultat? Boljši medsebojni odnosi med učenci in učitelji, visoko motivirani učenci za šolsko delo, odgovornejši odnos do šolske opreme, večja produktivnost ter dobro počutje pri pouku.

Jure Petric, Izdelava in uporaba modela temperaturne komore

V življenju se velikokrat nevede srečamo z uporabo temperaturne komore. Naj bo to navadna kuhinjska pečica, valilnica jajc, sušilnica sadja ali lesa itd. Temperaturne komore srečamo tudi v biologiji, farmaciji, zagotavljanju kakovosti, pri izvajanju kontroliranih testov.

Princip vseh temperaturnih komor je enak, in sicer gre za vzdrževanje stalne temperature, pri nekaterih pa tudi vlage, v zaprtem prostoru. Razlike se pojavljajo pri načinu krmiljenja in nastavitvi temperature.

Za ta namen je avtor izdelal preprost model temperaturne komore, sestavljen iz temperaturnega senzorja in grelnega elementa (halogenske žarnice). Komoro se nadzira in krmili s pomočjo ARM-mikrokrmilnika, uporabniški vmesnik pa se nahaja na osebнем računalniku.

Cilj modela je prikazati delovanje same komore in krmilja, ki je potrebno za nastavitve temperature. "

Jure, Mele KVALITETNA OSVETLJENOST ŠOLSKIH PROSTOROV – POGOJ ZA ZDRAVJE IN USPEH? "V današnjem času nas obkroža množica nasvetov, kako ohranjati in negovati svoje zdravje.

K oblikovanju zdravega življenjskega sloga nas usmerjajo s pravilno izbiro prehrane ter vključitvijo redne telesne aktivnosti v naš vsakdanjik. Nekoliko manj nasvetov

dobimo o tem, kako naša vsakdanja rutina oblikuje naš življenjski slog, ter kako lahko z ustrezno uporabo pripomočkov, s pomočjo katerih opravljamo povsem vsakdanje dejavnosti, poskrbimo za svoje zdravje.

Na naši šoli smo raziskovali, kako na zdravje vpliva osvetljenost šolskih prostorov, ter ali je za naš način dela sploh primerna.

HIPOTEZE:

1. Ali so prostori v naši šoli primerno osvetljeni?
2. Ali je v starem delu šole slabša osvetljenost kot v novem?
3. Ali naša šola zagotavlja zdrave pogoje glede osvetljenosti?

V iskanju odgovorov smo izvedli projekt merjenja osvetljenosti prostorov, ki jih uporabljajo učenci in učitelji. Za merjenje smo uporabljali merilnik osvetljenosti znamke Volcraft ms -1500 – luxmeter, s katerim je merjenje zelo preprosto.

Začetno delo smo usmerili v raziskovanje vplivov svetlobe na človeško počutje in potrebe človeka po svetlobi, na zgradbo ter lastnosti očesa.

Opirali smo se na zakonodajo, posebej na Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (Ur. list RS, št. 89/99 in 39/05) ter Pravilnik o varnosti in zdravju pri delu s slikovnim zaslonom (Ur. list RS, št. 30/00 in 73/05).

Zanimala nas je tudi ozaveščenost učencev osmih razredov o ustrezni osvetljenosti prostorov in delovnih površin, zato smo med njimi izvedli anketo.

UGOTOVITVE:

1. Povprečna osvetljenost učilnic na Osnovni šoli Notranjski odred Cerknica je 560 lx, kar je precej nad normativom (300 luxov). Nekateri prostori so osvetljeni prekomerno, zato smo predlagali, da se del osvetlitve vsakodnevno ne uporablja.
2. Osvetljenost v starem in novem delu se bistveno ne razlikuje. Nekoliko odstopa drugo nadstropje starega dela, ki s povprečno osvetljenostjo 318 lx še vedno malce presega normative.
3. Z raziskavo smo dokazali, da je naša šola s stališča osvetljenosti zdrava šola, kar nas je zelo razveselilo, saj poleg eko šole nosimo tudi naziv Zdrava šola.

Ugotovili smo, da dobra svetloba - osvetljenost vpliva na dobro počutje, večjo produktivnost, kakovost dela, varnost pri delu ter motivira za večje udejstvovanje pri delu.

Karin Kastelic, Projektno delo pri matematiki

V primeru dobre prakse bom predstavila projektno delo pri matematiki v drugem letniku srednje strokovne šole.

Ob koncu prvega ocenjevalnega obdobja dijakom podam navodila, kriterije ocenjevanja in časovnico. Dijaki se v prvi fazi razdelijo v skupine, določijo vodjo in odgovornega za oddajo gradiv ter izberejo teme. V drugi fazi pripravijo obliko strokovnega poročila in življenjepis izbrane osebe. V tretji fazi začnejo z reševanjem izbranih nalog. Zaključno fazo izvedemo konec marca, ko imajo dijaki projektni teden. Ta teden se udeležijo športnega dneva, strokovne ekskurzije, urejajo in dopolnjujejo strokovno poročilo, pripravljajo se na govorni nastop, zadnji dan pa predstavijo svoje delo ostalim dijakom.

S projektnim delom želimo doseči razvoj kritičnega odnosa do uporabe internetnih in drugih virov, odgovorno in pravočasno opravljanje danih nalog, tvorno sodelovanje v skupini in razvoj socialne kompetence. Dijaki se naučijo izdelati strokovno poročilo, utrjujejo govorni nastop, se samoocenijo in kritično ovrednotijo delo posameznika v skupini.

Karmen Ferš Kukolj, Primer dobre prakse – dodatna strokovna pomoč socialnega pedagoga

V prispevku bom predstavila osebne izkušnje iz mojega več kot dvajsetletnega dela z ranljivimi otroci. Otroku je najpomembnejša ljubezen njemu pomembnih odraslih. In velikokrat jih ravno ti prizadenejo, povzročijo bolečino ali jih prezrejo. Taki otroci imajo zato več čustvenih in vedenjskih težav, so bolj žalostni, imajo slabše razvito socialno spretnost, posegajo po drogah in alkoholu, imajo slabo samopodobo. Zelo pomembno je, da prihaja pomoč od zunaj, iz drugih šol, saj tako učenec kot starši zunanje oblike pomoči lažje sprejmejo. Veliko je odvisno od izvajalca, ključna sta prvi stik ter občutek varnosti. Delo, ki temelji na pravičnosti in zaupanju. Drugačni pristopi-sprehodi, družabne igre, pogovori, kjer se nezavedno uči porazov, spoprijemanja z neprijetnimi občutki, kako se spopadati, ko je žrtev verbalnega in psihičnega nasilja (žaljivke, zasmehovanje, poniževanje). Prepričana sem, da smo otroku v resnično pomoč, če pomagamo tudi staršem. Z napovedanimi obiski, sem na neformalen in nevsiljiv način, krepila tudi njihovo vlogo.

Karmen Joimo Šajn, Učenje na daljavo

Poučevanje na daljavo je bila zame zelo zanimiva izkušnja. Bilo je veliko dela, a končni rezultat je pokazal, da je bilo vredno truda. Učenci so se tudi na ta način veliko naučili. Poleg tega sem tudi sama pridobila veliko znanja, ki ga prej nisem imela priložnosti spoznati in uporabiti. Z učenci se zelo rada pogovorim o raznih življenjskih temah, ne samo prenašam znanja, določenega v učnem načrtu in jim zelo rada tudi prisluhnem. Pri učenju na daljavo sem z njimi komunicirala predvsem pisno, poskušala pa sem jim pripravljati takšne naloge, ki so jim bile zanimive in jih še na druge načine motivirati za delo, ki bi jim bilo drugače manj zanimivo. Vesela sem, da sem to tudi dosegla.

Karmen Polič, Primer sodelovalnega učenja pri pouku tehnike in tehnologije

Učiteljeva vloga v razredu se je v zadnjih desetletjih močno spremenila. Pomembno vlogo v učnem procesu so dobili učenci. Le ti večinoma več ne poslušajo le učiteljevega predavanja, temveč so aktivno vključeni v vse faze učne ure, od motivacijskega dela, pa vse do zaključka. Učitelj je načrtovalec učnih ur, ki učencem omogočijo vsestranski razvoj, medsebojno sodelovanje, razprave, pisanje lastnih zapiskov ...

Ena od možnosti dela v skupini je tudi sodelovalno učenje, ki je v primerjavi z običajnim skupinskim delom bolj organizirano in delo posameznega učenca ni prepuščeno naključju. Pomembna je tudi možnost vključevanja vseh učencev, saj učitelj dele tematskega sklopa prilagodi učencem, ki imajo dodatno strokovno pomoč kot tudi nadarjenim učencem.

V prispevku bom opisala primer sodelovalnega učenja (sodelovalni projekt Izvirna sestavljanica) na temo Razvrščanje umetnih snovi v skupine in lastnosti posameznih umetnih snovi.

Katarina Bučar, Spoznavanje ameriške kulture pri pouku angleščine

Učitelji stalno iščemo drugačne načine poučevanja, da bi učence motivirali in jih v procesu učenja postavili v čim aktivnejšo vlogo. Učni načrti za tuje jezike poudarjajo pomen medpredmetnega povezovanja in seznanjanja s tujimi državami in kulturami, zato pri pouku vsako leto spoznamo novo angleško govorečo državo. Letošnji sedmošolci so izbrali ZDA. Glede na prepoznavnost države smo predznanje učencev

preizkusili s kvizom v aplikaciji Kahoot. Glavna geografska in zgodovinska dejstva so nato spoznavali s predstavitvijo v programu PowerPoint. Učenci so izdelali kratke predstavitve na temo po lastni izbiri (naravne in kulturne znamenitosti, praznovanja, kulinarika, športi ...), ki smo jih razstavili v učilnici. Sledile so dejavnosti po skupinah: peka ameriških krofov, učenje priljubljene tradicionalne pesmi in enega izmed tradicionalnih plesov ter rokovanje z žogo za ameriški nogomet. Svoje znanje so izkazali še v digitalni sobi pobega. Poleg pridobivanja znanja so učenci krepili tudi medsebojne odnose ter spoštovanje in strpnost do drugih kultur.

Katarina Bučar, Angleščina v razredu z nizkimi učnimi sposobnostmi in s šibkimi socialnimi vezmi

V razredu pogosto naletimo ne le na težave učencev na učnem, ampak tudi na socialnem področju. V prispevku opisujem delo v 5. razredu, ki je bil učno zelo šibak, imel je tri učence s posebnimi potrebami, med njimi avtista, in štiri učence, katerih znanje angleščine je bilo izredno bogato. Pri pouku je bilo težko vzpostavljati ravnovesje in hkrati omogočati napredek tako učno manj uspešnim učencem kot tudi izjemnim. Učenci so bili poleg tega slabo socialno povezani. V prispevku se osredinjam na ure pouka, ki smo jih posvetili raziskovanju Londona in angleške kulture. Učenci so med drugim pripravili priljubljeno sladico in angleški čaj ter pridedili čajanko, ki so jo v angleščini vodili nadarjeni učenci. V manjših skupinah so izdelali makete londonskih znamenitosti iz odpadnih materialov in tekmovali v kvizu v spletni aplikaciji Kahoot. Tako so na zabaven in učinkovit način pridobili novo znanje, s sodelovanjem pa tudi močno okrepili medsebojne odnose.

Valentina Cuderman, Aktivno nad nasilno

Pomembno je, da se zavedamo, da se je primernega načina komuniciranja in reševanja notranjih in zunanjih konfliktov potrebno naučiti. Učitelj lahko s svojo izvirnostjo, ustvarjalnostjo in inovativnostjo ter s čutom za otroka korenito pripomore k zmanjšanju in preprečevanju nasilja tako, da se dotakne preventive in okrepi otroško zavedanje o tej temi in otroke spodbudi k pogovoru o medvrstniškem nasilju in nasilju na sploh. V prispevku je predstavljen učinkovit pristop reševanja konfliktov na primeru kratkih dramatizacij na temo nasilja, ki so jih odigrali učenci 4. razreda. Včasih sta potrebna le dobra ideja in kanček energije, da naredimo korak k boljšemu jutri.

Katarina Kalin, Razigrani angleški dnevi

Gibanje je za učence izjemnega pomena. Sploh za učence prve triade osnovne šole. Da zadovoljimo vse potrebe učencev po gibanju, je pomembno, da pri prav vseh predmetih iščemo načine, kako v pouk vplesti čim več elementov gibanja. Poučevanje tujega jezika v prvi triadi je izvrstna priložnost za to. Gibanje je moč vnesti v vse aspekte poučevanja tujega jezika v prvi triadi, najlažje pa z gibanjem usvajamo in utrjujemo besedišče. Ena izmed vsebin, kjer v tretjem razredu pri poučevanju angleščine vključujemo veliko gibanja, je obravnavanje angleških dni v tednu. Učno uro pričnemo s plesom, nadaljujemo z iskanjem kartic z zapisom dni, s postavljanjem v pravilni vrstni red, z iskanjem parov in s tekmovanjem v pritrjevanju kartic na tablo. Za zaključek pa angleške dneve v tednu učenci zapišejo v zvezke, in sicer tako, da kartico poiščejo v učilnici, besedo preprišejo, kartico vrnejo in iščejo naslednjo. Tako z gibanjem po učilnici usvajajo novo snov.

Katarina Nagode, Digitalno opismenjevanje prvošolcev

Na naši šoli smo bili učitelji povabljeni, da se vključimo v projekt digitalne pismenosti, ki bi ga začeli uvajati že v prvem triletju. Prednost tega je bila, da smo se učitelji lahko odločili za vključitev povsem prostovoljno. Naši cilji so bili spoznati vrste računalnikov, spoznati računalnik kot napravo, samostojnost učencev pri osnovnih veščinah pri rokovanju z računalnikom in uporabo spleta. Pri uvajanju digitalnega opismenjevanja je zelo pomembno, da učitelji, ki smo vključeni, med seboj sodelujemo, si izmenjamo mnenja, skupaj analiziramo ure in dejavnosti. Učenci pri urah vse delajo sami, učitelj jih vodi z besedami. Zelo je pomembno, da učenci pozorno poslušajo navodila in delajo samo tisto, kar učitelj naroči. Učenci so aktivni poslušalci in dejansko se vsak »korak« praktično lahko preveri, če so učenci upoštevali navodila. Učenci vsekakor potrebujejo razvojni stopnji primerno ter sistematično razvijanje digitalne pismenosti.

Katarina Šulin Žabota, Raznolikost kulturnega dne

Vsako leto se potrudim, da pred Prešernovim dnevom za učence od šestega do devetega razreda organiziram zanimiv in pester kulturni dan, v katerega skušam vključiti različne dejavnosti in deležnike (tudi iz lokalnega področja). Letos se je v okviru tega dne šesti razred najprej seznanil z ljudskimi plesi, sam pripravil par plesnih slik in jih tudi predstavil – zaplesal drugemu oddelku. Nadalje so obiskali tudi bližnjo knjižnico, v kateri so si ogledali zanimive knjige (prevod Dalmatinove Biblije, knjige za slepe in slabovidne, gluhe ..). Sedmi razred je obiskal knjižnico Otona Župančiča, ki jim jo je knjižničar tudi razkazal, jih skušal navdušiti za branje leposlovja in prejel v dar knjigo. Osmi in deveti razred pa sta ustvarjala lastni časopis ali pa plakate na temo slovenske kulturne dediščine. Izdelke smo razstavili v šolski knjižnici. Vsi oddelki pa so si za konec ogledali še predstavo slovenskega umetnika Andreja Rozmana Roze, ki nas je s svojo igro nasmejal do solz.

Katja Čarman, Dan brez telefona v Dijaškem domu Ivana Cankarja

Dijaški dom Ivana Cankarja je največja vzgojno-izobraževalna ustanova te vrste v Sloveniji, ki sledi potrebam mladih. V sodobnosti smo priča hitremu življenjskemu ritmu in velikim spremembam v tehnološkem napredku. Slednji vpliva na vse generacije, še zlasti pa na mladino. Nova tehnologija prinaša številne pozitivne učinke - ljudem izboljšuje kvaliteto življenja, omogoča lažje in hitrejše opravljanje dela, hitrejši je tudi dostop do informacij. Po drugi strani pa se s pojavom novih tehnologij pojavljajo tudi nove oblike zasvojenosti – t.i. nekemične zasvojenosti. Ena izmed njih je tudi odvisnost od telefona oziroma elektronskih naprav. V dijaškem domu opažamo, da dijaki zelo veliko uporabljajo mobilne telefone, tudi v situacijah, ki za to niso najbolj primerne, kot so npr. učne ure ali sestanki vzgojnih skupin. V ta namen smo se ob pričetku tekočega šolskega leta odločili, da med dijaki, v sklopu t.i. projektne tedna, ki je potekal v mesecu oktobru 2019 in v povezavi s projektom »ASTTNP«, izvedemo »Dan brez telefona«. V prispevku se bom osredotočila na pojav zasvojenosti, še posebej na zasvojenost mladih s spletom in digitalnimi tehnologijami, v zadnjem delu pa bom predstavila izvedbo akcije »Dan brez telefona« in rezultate anketnega vprašalnika, ki smo ga, kot obliko evalvacije, pripravili za sodelujoče dijake.

Katja Golob, Premagovanje ovir pri učencih z govorno-jezikovnimi motnjami

Učenci z govorno-jezikovnimi motnjami imajo zmanjšano zmožnost usvajanja, razumevanja, izražanja in/ali smiselne uporabe govora, jezika in komunikacije. Odstopanja na teh področjih pomembno vplivajo na učenčevo vsakodnevno sporazumevanje in učenje. Učitelj je tisti, ki ima pri tem pomemben vpliv in takšnim učencem omogoča premagovati ovire pri učenju. Učitelj pripravi ustrezen material in vaje, predvsem pa poskuša z ustreznimi prilagoditvami, metodami in strategijami vplivati na učenje. Za kvaliteten potek izobraževalnega procesa teh učencev so torej ključne vsebinske, didaktično-metodične, časovne in prostorske prilagoditve, o katerih govori prispevek, prav tako tudi vmesni gibalni odmori, katerih se poslužujemo med poukom in nenazadnje tudi sam predmet komunikacija, ki ga izvajamo v prilagojenem programu osnovne šole za otroke z govorno jezikovnimi motnjami, kjer skozi igro izvajamo komunikacijske sposobnosti otrok.

Katja Golob, Soustvarjanje programa in ustvarjanje pri interesni dejavnosti

Ustvarjanje je ena izmed zelo zanimivih in koristnih dejavnosti. Skozi ustvarjanje učenci pridobivajo izkušnje, znanje, motorične in ročne spretnosti, krepki se jim domišljija, ki je zelo pomembna za njihov razvoj. Učenec lahko postane ustvarjalen in samozavesten, če mu ustvarimo primerno okolje, priskrbimo pripomočke za ustvarjanje, prisluhnemo njegovim idejam ter jih razvijamo. V interesno dejavnost, poimenovano Ustvarjalnica, so bili vključeni tisti učenci 4. razreda. Učenci so se preizkusili v izdelavi različnih izdelkov, z različnimi materiali, orodji in tehnikami. Izkoristili smo vsak primeren trenutek za izdelovanje izven učilnice in najpogosteje ustvarjali kar na šolskem dvorišču. Analiza je pokazala, da dobro organizirana, premišljena in načrtovana interesna dejavnost, ki omogoča učencem soustvarjanje programa interesne dejavnosti, upoštevanje njihovih interesov, predlogov in želja, učencem vzbudi motivacijo za delo, vpliva na njihovo ustvarjanje, sprejemanje novih doživljajev. Učencem moramo ponuditi čim več priložnosti, da bodo imeli možnost odkrivati in iskati rešitve ter ustvarjati nove ideje, saj na tak način krepimo učenčevo ustvarjalnost.

Katja Kokot Asani, Kako vnesti specialno pedagoške prijeme v vsakdanje življenje

Znašli smo se v obdobju, ki od nas zahteva veliko strpnosti, odrekanja in seveda tudi potrpljenja. Kot specialna pedagoginja se čutim odgovorna za to, da ohranjam svojo pedagoško formo, a kako je s tem v času karantene. Doma imam dve majhni deklici, ki ju je potrebno zaposliti tudi v času, ko smo zaprti v stanovanja. Tukaj pa se je vklopil moj pedagoški eros in prišla sem na idejo, kaj če bi dekletoma pokazala, kaj počnem v službi, hkrati pa bi skupaj naredile nekaj dobrega za vse nas. Tako sem jima pričela pripravljati dejavnosti iz preprostih, doma najdenih predmetov in snovi. Dejavnosti lahko pomagajo tako strokovnim delavcem, kot tudi staršem, ki se znajdejo v zagati, kaj početi s svojim otrokom doma.

Naslovi dejavnosti:

Vstavljanke malo drugače

Barvanje s kredami

Senzorne flaške

Igra z denarjem

Stikeezi na 100 in 1 način

Igra s ščipalkami

Igra s slamicami

Zabavni gumbki

Pacanje
Zabava z rižem

Katja Kotar, Kreativen učitelj odpira vrata v življenju

Zagotavljanje pouka, ki danes pri učencih vzdržuje in vzpodbuja zanimanje za vsebine, motivacijo in trud je postal eden pomembnejših ciljev za učitelja. Dober učitelj v tem času ni več »dostavljalec« znanja, vendar bolj »umetnik«. Biti mora kreativen, ustvarjalen- biti mora inovator. Želeti si mora, da učenec šolanje zaključi kot samostojen, vedoželjen in samozavesten, kar mu odpre mnoga vrata v življenju. Če smo kot učitelji pripravljeni na vsakodnevno kreativnost, če smo iznajdljivi in odprti se bomo otrokom lahko prilagajali in v njih odkrivali zanimanje za sodobni svet novitet in za raziskovanje ter preizkušanje. Na tem mestu se mi zdi zanimiva primerjava Robinsona in Aronice (2015), ki učitelja primerjata z igralcem na odru. Bolj kot bo zanimiv za poslušalce, zabaven in drugačen, več poslušalcev bo imel. V prispevku predstavljam primer dobre prakse, ki ga uporabljam pri utrjevanju snovi fizike v 8. razredu. Za utrjevanje uporabljam lesene škatlice, ki so zaklenjene s ključavnico, s trimestno kodo. Učenci dobijo ob vsaki ključavnici list na katerem so tri naloge. Vsaka pravilna rešitev naloge jim da eno od števk kode. Če uspejo ključavnico odkleniti, jih znotraj škatlice pričaka žeton s podobo Isaaca Newtona (»njutenček«). Naloge so zastavljene zelo različno, nekatere so eksperimentalne, druge so računske, spet tretje preverjajo učinkovitost branja podatkov iz grafa.

Katja Kovač, Popestrimo športno vzgojo z uporabo kolebnic

Vsi se zavedamo, kako pomembno je gibanje za ohranjanje psihofizične kondicije. Če so se naši predniki veliko gibali zgolj za ohranjanje vrste in golega preživetja (lov, nabiralništvo, kmetovanje...), se moramo v današnji dobi organizirati in poskrbeti za dovolj gibanja. Nekateri učenci so vključeni v izvenšolske dejavnosti povezane s športom, drugi se gibajo dejansko samo na urah športa. Večina učencev tam nekje do 7. razreda rada telovadi. V zadnjih razredih OŠ pa pade motivacija sploh pri dekletih. V ta namen sem sestavila sklop zanimivih vaj s kolebnico.

Katja Obreht, Naravoslovne dejavnosti z g. Glavco

V prispevku je predstavljenih nekaj naravoslovnih poskusov, s katerimi sem želela učence spodbuditi k samostojnemu razreševanju problemov. Želela sem, da so čim bolj aktivni in da sami pridejo do zaključkov. Vsi namreč vemo, da ni mogoče pridobiti znanja in veščin le z opazovanjem drugih pri delu, ampak si jih mora vsak sam izoblikovati pri učenju. Pri urah naravoslovja v 4. razredu se je večkrat izkazalo, da se učenci naučijo določenih dejstev, pri uporabnih nalogah doma ali v šoli pa tega znanja ne pokažejo. Delo učitelja mora dandanes biti zato vse bolj kompleksno, saj od nas zahteva mnoga znanja, spretnosti in veščine.

Pri svojem delu sem si izmislila glavnega junaka gospoda Glavco, ki učencem pomaga z napotki in namigi ob izvajanju poskusa.

Lutke za vse otroke

V prispevku sem poudarila, da je lutka zelo pomembna za otrokov razvoj. Z njo se spodbuja domišljija, ustvarjalnost, govor in dviguje samopodoba.

Vse to smo razvijali pri interesni dejavnosti lutke. Da bi učenci lutko zares doživeli, sem jim omogočila, da sodelujejo pri vseh stopnjah nastanka lutkovne predstave (od

izbire besedila, do izdelave lutk, do snovanja in izdelave lutkovnega odra in končne uprizoritve).

Učenci so spoznali različne vrste lutk, zgodovino lutkovnega gledališča in poklice, povezane z njim. Med urami smo razvijali medsebojne odnose, se naučili sprejemati druge vrstnike, se medsebojno spodbujali in cenili vložen trud nekoga drugega.

Katja Perko, Izziv: pomoč učencu, ki pomoč potrebuje, a zavrača vse oblike pomoči

V prispevku bom predstavila primer dela z učencem, ki se je na našo šolo prešolal dvakrat in sicer zaradi selitve družine v materinski dom, ki je v našem kraju. V obeh primerih je bil pri nas samo začasno, saj se je zaradi ponovne selitve prešolal na drugo šolo. Ob prejemu dokumentacije s predhodne osnovne šole, smo videli, da je imel učenec veliko opravičenih in neopravičenih ur izostanka; v bistvu je bil več doma kot v šoli. Izvedeli smo, da se je zaradi tega že vključeval pristojni CSD. Učenec je s sabo prinesel veliko negativnih ocen, kar pomeni veliko vrzeli v znanju. Šola se je v obeh primerih trudila, sodelovala s strokovnimi delavci materinskega doma, vabila starše, ki so se vabilu odzvali. V prispevku bom predstavila podrobnejši načrt dela, ki smo ga oblikovali skupaj z razrednikom, materinskim domom, starši in učenci ter v kolikšni meri smo bili učinkoviti.

Katja Turk Medvešček, Gozd – učilnica za življenje

OŠ Col in podružnica Podkraj ležita ob robu mogočnih gozdov Nanosa, Hrušice in Javornika. Gozd je naravno okolje, ki nam ponuja veliko možnosti za učenje, igro in sprostitev. Gozdno pedagogiko vključujem v proces poučevanja že desetletje, saj z učenci redno obiskujemo gozd prek celega šolskega leta, večkrat na mesec. V gozdu izvajam pouk vseh predmetov, dneve dejavnosti, srečanja s starši in starimi starši in druge zanimive dogodke (Gozdna olimpijada, Knjige pod bukvami, Gozdni oder...). V svojem prispevku opisujem didaktične pristope učenja v naravi in doživljanja gozda. Gozd je najboljša učilnica, imenujem jo »živa učilnica«. Predstavlja spodbudno učno okolje, kjer učenci aktivno in na zanimiv način spoznavajo svet okoli sebe, pridobivajo znanje iz izkušenj in osebno rastejo. Skozi igro in neposredno doživljanje gozda z vsemi čutili, začutijo globoko osebno zadovoljstvo in razvijajo pozitiven odnos do narave, ki ga bodo ohranili vse življenje.

Klara Trkaj, Učenje za življenje z mladimi zeliščarji

Vzgoja in izobraževanje za okolje je podlaga za trajnostni razvoj, ki se začne razvijati že v predšolskem obdobju in se nadaljuje z osnovnošolskim izobraževanjem. Smernice trajnostnega izobraževanja lahko uresničujemo na mnogo načinov, tudi preko interesnih dejavnosti. Pri interesni dejavnosti Mladi zeliščarji se poslužujem različnih metod in oblik dela ter izkoriščam, kar nam ponujata narava in okolje. V učilnici na prostem učenci pridobivajo različna znanja in ob tem prihajajo do spoznanja, da je prijetno mogoče povezati s koristnim. Šolski zeliščni vrt učencem omogoča, da spoznajo zelišča, njihovo vsakdanjo uporabnost, zdravilnost in moč. Zelišča spoznavajo z vsemi čutili, znanje za življenje pa pridobivajo preko izkustvenega učenja, kar vodi k trajnejšemu znanju. V prispevku so predstavljene raznovrstne dejavnosti, ki jih izvajam v okviru interesne dejavnosti Mladi zeliščarji.

Klaudija Kovač, Sprejemanje različnosti preko izkustvenih delavnic v 6. razredu nižjega izobrazbenega standarda na OŠPP

Namen izkustvenih delavnic pod imenom "Osebe s posebnimi potrebami" je razvijati spoštovanje do različnosti, kar je dolgoročno pomembno za širšo in ožjo družbo.

V primerih dobre prakse bodo delavnice podrobno predstavljene. Kot dan dejavnosti se izvedejo vsako šolsko leto v 6. razredu. Učenci najprej spoznavajo tri skupine oseb s posebnimi potrebami, in sicer osebe z gibalno oviranostjo, gluhe in naglušne osebe ter slepe in slabovidne osebe. Poudarek je na prilagoditvah in tehničnih pripomočkih za posamezno skupino. Nato učenci po postajah izvajajo dane naloge in se tako vživijo v vlogo osebe s posebnimi potrebami. Preizkusijo se tudi v prilagojenih športih.

V delavnice so vključeni tudi zunanji izvajalci, ki s svojimi življenjskimi zgodbami osupnejo učence, saj so sami premagali težke ovire in dokazali, da različnost ni ovira za uspeh.

Učenci po zaključku izkustvenih delavnic ustvarijo končni izdelek, ki je razstavljen v avli šole.

Klaudija Zadavec, Skozi didaktično igro do boljšega znanja teorije za kolesarski izpit

Učence tekom šolanja v osnovni šoli čaka tudi opravljanje kolesarskega izpita. Na OŠ Mala Nedelja sva se z učiteljico 4. razreda dogovorili, da učenci opravijo praktični del ob koncu 4. razreda, praktični del pa opravimo na začetku 5. razreda. A preden so učenci opravljali spretnostno vožnjo na poligonu in potem še vožnjo po cesti, je bilo treba ponoviti znanje o prometnih znakih, predpisih in pravilih, ki naj bi ga s teorijo sicer že pridobili, vendar delno tudi že pozabili. Ker pa se učenci veliko raje učijo skozi igro, sem jih izzvala, da po skupinah pripravijo čimbolj zanimive predloge za didaktično igro. Iz vseh zanimivih idej smo izluščili najboljše, še kaj dodali in nastala je zanimiva didaktična igra S kolesom varno do cilja. Zdaj jo uporabljajo tudi učenci 4. razreda, ko se pripravljajo na teoretični del kolesarskega izpita in so zelo navdušeni, saj je igra zelo dinamična in hkrati poučna.

Klaudija Zadavec, Sodelovanje z lokalno skupnostjo nas bogati

Pri turističnem krožku smo z učenci proučevali Malo Nedeljo in njeno okolico, ki je zelo bogata z vidika naravnih kot tudi kulturnih in zgodovinskih danosti, poleg tega pa je postala tudi zelo zanimiva turistična destinacija. Z učenci smo obiskali vse turistične točke. Najbolj jih je navdušilo jahanje na Ekološko turistični kmetiji Vrbnjak in padla je odločitev, da jim izdelamo turistični spominek, ki ga bodo lahko ponudili gostom ob odhodu. Sledilo je načrtovanje, nabava materiala in izdelava turističnega spominka, ki smo ga poimenovali Lovilec spominov. Izhajali smo iz tega, da bo ta lovilec ujel vse lepe trenutke, ki jih bodo gostje doživeli na tej kmetiji. S tem unikatnim spominkom jih bodo odnesli s seboj domov, kjer jih bo lovilec sanj vedno spominjal na lepo preživete počitnice. Prav tako smo se s Turističnim društvom Mala Nedelja dogovorili, da bomo naše Lovilce spominov lahko ponudili ob večjih prireditvah v kraju.

Klaudia Turković, Vzgoja za trajnostni razvoj

Izobraževanje za trajnostni razvoj ne sme ostati samo na ravni informiranja, temveč mora biti povezano tudi z vzgojo navad ljudi.

V svetu, kjer prevladuje tekmovalnost, skušajmo oblikovati nove načine življenja, ki bodo spodbujale razvoj solidarne skupnosti. Ne smemo pozabiti na vrednoto sodelovanje. Oblikujmo pozitiven odnos do soljudi in sebe.

Zato smo veliko časa namenili svojim starim staršem, sorodnikom in sosedom. Z njimi smo se družili in jim pomagali.

Ker moramo vsi prebivalci Zemlje skrbeti za naše okolje, smo tudi v razredu razmišljali kako bi čim bolj pripomogli k trajnostnemu razvoju družbe.

Ustvarjali smo iz odpadnega materiala, izpeljali smo čistilno akcijo, aktivno sodelovali v akciji zbiranja starega papirja, starejšim prebivalcem smo razdelili voščila zapisana na recikliranem papirju in se družili s svojimi starimi starši.

Klavdija Paldauf, Samopodoba otroka z Aspergerjevim sindromom

Vsak otrok ima svoje posebnosti, svoje presežke in pomanjkljivosti. To velja še posebej za otroke z Aspergerjevim sindromom. Ker se v šolskem okolju pogosto srečujejo z lastnimi neuspehi in težavami, je tudi njihova samopodoba pogosto nizka. Če hočemo takemu otroku pomagati, da se sooči s tem, ga moramo spoznati in se naučiti razumevati njegov način delovanja, saj tako lahko vzpostavimo pozitiven odnos, v katerem moramo nujno poskrbeti za občutek varnosti, sprejetosti in spoštovanje tega učenca. Skupaj potem lahko oblikujemo način dela, ki bo poskrbel za otrokovo boljšo samopodobo in možnost učenja prevzemanja odgovornosti.

Prispevek predstavlja primer dobre prakse obravnave otroka z Aspergerjevim sindromom skozi izkušnje učiteljev in izvajalcev dodatne strokovne pomoči v osnovni šoli. Osredotoča se na uporabljene strategije in tehnike za korekcijo težavnega vedenja, ki so se izkazale za učinkovite pri doseganju učnih, vzgojnih in socialnih ciljev v šolskem okolju.

Kristina Klopčič, Potovanje z glasbo po svetu

V vrtcu vodim glasbene urice za otroke stare od 5 do 6 let. Otrokom želim glasbo približati na igriv pozitiven način, hkrati pa jih obogatiti z novimi spoznanji. Glasbo kot umetnost sem povezala tudi z ostalimi področji kurikulumu. Rdeča nit glasbenih uric sta knjiga in zgoščenka z naslovom Pesmi in plesi ljudstev sveta, avtorja sta Albinca pesek in Svanibor Hubert Pettan. V glasbeno urico so vključene upevanje (ogrejevalne, dihalne, govorne in pevske vaje), glasbeno-didaktične igre, poslušanje pesmi, seznanjanje z novo pesmijo in učenje pesmi, ples in spoznavanje držav preko zemljevida. Vsi elementi glasbene urice se med seboj prepletajo preko igre. Z vidika otroške igre in njihove domišljije, glasbeno druženje pričnemo v vrtcu iz katerega se z vlakom odpeljemo v določeno državo, ki jo spoznamo preko glasbe, nato pa se z vlakom vrnemo nazaj v vrtec. Pri izvedbi se poslužujem tudi različnih pripomočkov kot so zemljevid, slike držav, zastave, fotografije otrok, inštrumenti in zvočni posnetki.

Kristja Robek, Od sodelovanja med vsemi zaposlenimi do sodelovanja med otroki

V vrtcu Ciciban Novo mesto sledimo dvema prednostnima nalogama, ki sta vključeni v delovanje celotnega zavoda. To sta aktivno učenje otrok v spodbudnem učnem okolju ter razvijanje socialne zmožnosti in povečati medsebojno sodelovanje. Predvsem aktivno učenje otrok je tisto, ki pelje v trajnostni razvoj, brez skupnega delovanja zaposlenih pa tudi težko prihajamo do dobrih oz. boljših rezultatov tako pri otrocih kot pri razvoju vsakega posameznega strokovnega delavca, ki bi moral skrbeti za nadgrajevanje svojega znanja in s tem tudi za razvijanje samega vrtca.

Predstavila bom kako je pomembno, da strokovni delavci med seboj sodelujejo v različnih skupinah: strokovni aktivni, aktivni enot ter kako se takšna praksa izvaja na samih aktivih in v oddelkih. Na koncu se rezultat pokaže tudi pri otrocih, kateri so pri učenju aktivni in poznajo pomen besede sodelovanje.

Ksenija Sever Žižek, Distribuirano vodenje

Temeljna naloga vodij v vzgoji in izobraževanju je zagotavljanje čim boljših razmer za učenje: učenje dijakov, učenje učiteljev in šole kot učeče se skupnosti. Vodja v vzgoji in izobraževanju se pri svojem delu srečuje z različnimi interesnimi skupinami, zato teoretiki poudarjajo, da je področje delovanja vodje v izobraževanju dosti širše, kot to velja za vodenje na drugih področjih.

Izobraževalne ustanove so kompleksne skupnosti, zato je tudi problem odgovornosti zelo kompleksen. Različni vertikalni in hierarhični koncepti tu niso učinkoviti. Potrebno je razvijanje "horizontalne odgovornosti" vodstva, učiteljev, dijakov, staršev in drugih deležnikov izobraževanja.

Na Šolskem Centru smo začeli uveljavljati pogled na vodenje kot na proces in produkt kolektivnih prizadevanj. Distribuirano vodenje se pri nas v praksi pojavlja v obliki timov, ki jih sestavljajo formalni in neformalni vodje. Praksa kaže, da je distribuirano vodenje eden od dejavnikov, ki omogočajo opolnomočenje učiteljev zato sklepam, da je distribuirano vodenje ustrezen odgovor na zahteve aktualnega izobraževalnega okolja v Sloveniji.

Laura Novak, Črkoigra od A do Ž

V želji, da bi v 1.razredu podaljšanega bivanja spoznali različne družabne igre, smo uporabili tudi igralno knjigo. Avtorica Moira Butterfield je oblikovala knjigo Teci, Dino, teci! z zabavnimi igrami z dinozavri. Namesto kocke je v knjigi udorina s puščico (številčnica), ki jo zavrtiš in pokaže za koliko pik se igralec pomakne naprej. Cilj igre je poiskati vse črke iz besed, ki tvorijo Dinozavrovo (Dinovo jajce) jajce.

Ker je črk premalo in je otrokom zanimiva po drugi strani pa dolgočasna, sem se odločila, da idejo igre uporabim, nadgradim in ponudim v bolj zabavni obliki.

Nastala je družabna igra ČRKOIGRA `Od A do Ž`. Igra omogoča uresničevanje vseh ciljev pri spoznavanju glasov, črk. Omogoča dodatno nadgradnjo na istem ali drugih področjih. S svojo obliko in jasnimi navodili, je odličen pripomoček za sproščujočo družabno igro otrok in priročna učiteljem za spremljanje, utrjevanje ali celo preverjanje znanja učencev. Slednje je mišljeno kot ena od izbire nešteti možnosti, ki jo ponuja.

Igralci na svoje lističe prepišejo besedo, ki so jo postavili na polje START nato na izbrano besedo postavijo svoje figurice. Prvi meče kocko tisti, ki smo ga izštevali ali pa je prvi vrgel šestico. Pri premikanju po poljih, mora vsak upoštevati, slediti črte, ki povezujejo črke. Še preden igralec premakne svojo figuro, prešteje polja primerna številu pik na kocki nato pa postavi figuro na črko, ki je še ni prečrtal v prepisani besedi na svojem lističu. Črna povezava omogoča različne strani poti do črk, ki so v besedi. Zmagovalec je tisti, ki je prvi prečrtal vse črke izbrane besede.

ČRKOIGRA omogoča nadgradnjo z malimi tiskanimi ali pisanimi črkami, z drugimi dodatki pa se jo otroci radi igrajo tudi za sprostitev. Na primer ko nekaj črk pokrijemo z žetoni in tekmuje kdo jih bo več pobral. Pravilo – slediti črtni povezavi.

ČRKOIGRA je uporabna tudi pri matematiki kot ŠTEVKOIGRA - prepis števil, seštevanje kovancev, poštevanka...

ČRKOIGRA, ŠTEVKOIGRA, kakorkoli... važno je le, da se igro otroci radi igrajo, se preko nje učijo in na koncu nekaj znajo.

Lenna Korenjak, Učenje tujega jezika je lahko zabavno

Za pozitivno vzdušje in kvalitetno delo v razredu naj bi poskrbeli učitelji. Znano je, da so mladostniki po večini precej nemotivirani za delo v šoli, za to jih pripraviti k aktivnemu sodelovanju pri pouku ni ravno najlažje. Za kvaliteten pouk pa je potrebna dvosmerna interakcija med učitelji in učenci. V prispevku želim predstaviti nekaj aktivnosti, ki jih uporabljam pri poučevanju tujega jezika. Te aktivnosti vpletam v učne ure po potrebi in izmenično. Aktivnosti tudi prilagajam glede na starost, socialno zrelost ter stopnjo znanja učencev. Aktivnosti, ki so se izkazale za uspešne in jih uporabljam pri pouku so:

1. Odmor za možgane
2. Sprehod po učilnici
3. Tibetanski zvončki in preprosta vaja za čuječe poslušanje
4. Učenje s pomočjo pripovednih kock

Učenci, ki so notranje motivirani, nimajo težav pri pouku. Takih učenci so žal v manjšini. Učitelji se trudimo učence motivirati na razne načine, včasih bolj uspešno, drugič spet malo manj. Cilj vsake šole in učitelja bi moral biti, kako motivirati učence, da širijo svoje potrebe, spreminjajo svojo zavest ter izboljšujejo in bogatijo svoje znanje. Za doseg tega cilja potrebujejo tudi motivirane učitelje. Če sami nismo motivirani, tega ne moremo zahtevati od naših učencev. Učenje je lahko tudi zabavno in učimo se celo življenje. Kot je rekel Henry Ford: »Kdor se neha učiti, je star.«

Leonida Vogrinec Kolman, Z lutko čez jezikovne ovire

Zavedam se, da je v današnjem času, ko vedno več ljudi vsakodnevno potuje čez mejo, znanje tujih jezikov še kako pomembno. V šoli se učenci že zgodaj srečujejo s tujimi jeziki, sama sem do sedaj poučevala tri učence tujce, pred nekaj leti iz Moldavije ter učenca Roma in v letošnjem letu učenca iz Bosne in Hercegovine. Otroci, ki pridejo iz tujih držav v našo šolo, ne razumejo slovenskega jezika, zato je veliko ovir, s katerimi se srečujemo pri pouku. Težave pa niso samo jezikovne ovire, temveč je velikokrat prisoten tudi strah ter negotovost. Tako se je porodila ideja, da bi s pomočjo lutke premagali te ovire. Lutka otroku med samo komunikacijo nudi zavetje, oporo ter spodbuja samozavest pri izražanju. Odločili smo se, da bomo znano slovensko pravljico preuredili v večjezično lutkovno predstavo ter jo zaigrali. Veseli smo, da nam je uspelo.

Loredana Sajovic, Združevanje moči za glasbeno izobraževanje otrok s posebnimi potrebami

Temeljna človekova pravica je pravica do izobrazbe. V naši družbi intenzivno potekajo dejavnosti, ki postopno zagotavljajo uspešno vključevanje otrok s posebnimi potrebami v redne oblike vzgojno izobraževalnih ustanov, da se upoštevajo načela inkluzije. V ta proces so dejavno vstopile redne oblike vrtcev, osnovne šole, srednje šole in fakultete. Načela inkluzije so: spoštovanje osebnega dostojanstva, neodvisnost posameznika, nediskriminacija, enakost možnosti, sprejemanje vsakega posameznika kot dela človeške raznolikosti, omogočanje optimalnega razvoja posameznika...Bistvo inkluzije je prilagajanje vzgojno izobraževalnega dela posamezniku, kar vodi v spremembe v vzgojno izobraževalnih sistemov. Tudi na področju glasbenega šolstva so potrebne sistemske spremembe, ki bi odprle prostor OPP in naredile korak proti inkluziji. Prispevek bo prikaz reševanja problema glasbenega izobraževanja za otroke s posebnimi potrebami, ki

so vključeni v programe izobraževanja, rehabilitacije in usposabljanja v CIRIUS Vipava.

Lorin Möscha, Reši življenje

Na stari celini zastoj srca vsako leto doživi 400.000 ljudi. V Sloveniji 1600. Ko pride do srčnega zastoja lahko pomagamo le, če poznamo temeljne postopke oživljanja in znamo ustrezno rokovati z AED napravo, in predvsem, če si upamo pristopiti in pomagati. Čeprav v zdravstvenih ustanovah in šolah prevladujejo plakati, ki promovirajo zdrav način življenja, se odstotek ljudi s srčnim zastojem vsako leto povečuje. Še bolj zaskrbljujoče pa je, da je le slaba polovica očividcev pripravljena priskočiti na pomoč. Razlog za tovrstno dejanje se največkrat skriva v neznanju ter bojzani, da bomo storili kaj narobe, zato je zelo pomembno, da se temeljnih postopkov oživljanja učenci naučijo že v osnovni šoli. Učenja le teh, smo se na osnovni šoli Ledina lotili na nekoliko drugačen način. Iz odpadnega materiala smo povsem sami izdelali lutke za učenje temeljnih postopkov oživljanja in s pomočjo učencev višjih razredov izpeljali izobraževanje za starejše občane, učitelje ter učence.

Loti Ašič, Prostorski model ozvezdja Veliki voz

Veliki voz ni ozvezdje, je le del večjega ozvezdja Veliki medved. Veliki voz je na nebu enostavno najti. Sestavlja ga sedem zvezd - štiri oblikujejo "voz", tri pa oje tega voza.

A videz ozvezdja je odvisen od lege iz katere ga opazujemo. V vesolju je pogled na to skupino zvezd popolnoma drugačen.

S skupino učencev smo izdelali prostorski model Velikega voza. Zvezde so bile kroglice, ki smo jih pričvrstili na različno dolge palice in palice razporedili po mizi.

Le iz ene točke ob robu mize (ta točka predstavlja Zemljo) vidimo razporeditev zvezd kot Veliki voz. Če pogledamo s kakega drugega konca mize ali celo iz drugega dela učilnice, lika velikega voza ne vidimo.

S tem modelom vsakogar prepričamo, da so ozvezdja videti takšna kot so, ker jih opazujemo prav z Zemlje.

Lucija Bivšek, Koncept trajnostnega razvoja pri gledališkem in plesnem ustvarjanju

Pri gledališkem in plesnem krožku Osnovne šole Vuzenica smo se v okviru vzgoje za trajnostni razvoj družbe lotili priprave plesno-pevsko-gledališke predstave Kdo je napravil Vidku srajčico. Zgodba govori o revni družini, ki ima zelo malo oblačil in hrane. Otroci hitro prerastejo svoja oblačila, ki jih potem podedujejo mlajši bratci in sestrice. Ubogi Videk, najmlajši izmed njih, zato vedno dobi najtanjšo srajčico. Zelo si želi nove in ker ima rad živali in naravo, mu pri tem priskočijo na pomoč ovca, trnov grm, pajek, rak in ptica, ki mu sešijejo novo srajčico in mu s tem pokažejo, da se dobro vselej z dobrim vrača. Zgodba lepo prikaže tematiko spoštovanja narave in medčloveških odnosov. V trajnostnem duhu ponovne rabe materialov smo pripravili tudi oblačila za predstavo, ki smo jih poiskali v skrinjah babic, in cel koncept predstave, saj ne uporabljamo posnetih glasbenih podlag, temveč za glasbeno spremljavo plesa poskrbi kitara in pevski zbor.

Lucija Medimurec, Poliedri pri pouku matematike in delu z nadarjenimi

V zvezi z izobraževanjem je v zadnjih letih veliko pozornosti namenjene prenosljivim ali medpredmetnim znanjem. Veliko se govori o prilagodljivih in fleksibilnih sposobnostih, potrebnih za izpolnjevanje zahtev 21. stoletja, vključno s spretnostmi sodelovanja pri reševanju problemov. »Učni načrti morajo zagotoviti, da se otroci in mladi naučijo ne le temeljnih spretnosti, temveč tudi kritičnega razmišljanja, reševanja problemov, zagovorništva in reševanja konfliktov, da bi nekoč lahko postali odgovorni globalni državljani« (UNESCO, 2014). V osnovni šoli se redkeje lotimo reševanja kompleksnejših problemov oziroma matematičnega preiskovanja, saj si mora učitelj za tovrstni pouk vzeti veliko več časa, kot za pripravo na običajni pouk. Še en razlog je moč najti v natrpanem učnem načrtu, ki učitelju pušča malo maneverskega prostora. Za omenjeno obliko dela bi bilo idealno, če bi imeli na razpolago več kot 45 minut, kolikor traja običajna šolska ura. Kljub temu je krajše aktivnosti mogoče vključiti k rednim uram pouka. Lahko pa se tega lotimo na kakšnem izmed tehniških dni ali pa v obliki delavnic, ki se jih navadno udeležijo nadarjeni učenci. Ena izmed odličnih tem za preiskovanje so poliedri, tridimenzionalna telesa, katerih površje sestavlja končno število mnogokotnikov. Ta zanimiva telesa učence zelo pritegnejo, ob njihovem sestavljanju nove ugotovitve in spoznanja kar dežujejo. Tovrstno izkustveno delo je izjemnega pomena, saj otroci vse več časa preživljajo v digitalnem svetu, kar lahko slabo vpliva na njihov miselni proces. Številni znanstveniki zagotavljajo, da si stvari bolje zapomnimo, če jih izkusimo. S študijami, kot je npr. poskus zlaganja kock, so ugotovili, da se otroško dožemanje spremeni, če te kocke zlagajo fizično ali zgolj na zaslonu digitalne naprave. Za boljše razumevanje pojavov torej potrebujejo resnično, ne zgolj navidezno izkušnjo. V prispevku podajam primer tovrstnega učenja.

Lucija Škvarča, Zаметki programiranja v 2. razredu

Poučujem v 2. razredu. V mesecu avgustu 2019 sem se udeležila seminarja v Milanu. Tu so nam bile predstavljene smernice za preprosto programiranje, kodiranje in dekodiranje pri pouku, na razredni stopnji. Poudarek je bil na nalogah, ki niso vezane na računalniško opremo. Poleg tega smo spoznali aktivnosti, ki so vezane na določene robote in programski jezik. Ugotovila sem, da veliko nalog, ki jih že izvajamo, spada v skupino programiranja, kodiranja in dekodiranja.

V razredu sem v letošnjem šolskem letu izvedla nekaj dejavnosti, s katerimi razvijam »računalniško« razmišljanje. Učenci z veliko vnemo izdelujejo in rešujejo naloge, ki so nekoliko drugačne. S tem si razvijajo abstraktno mišljenje. Preizkušajo se tudi v programiranju. V razredu uporabljamo Bee Bot-e. To so roboti, ki jih učenci programirajo s preprostimi ukazi. Bee Bot se premika po mreži do polja, kjer ga čaka določena aktivnost. Nov pristop poučevanja učencem prinaša popestritev in veliko motivacije za delo. Cilji in vsebine pa ostajajo isti.

mag. Barbara Škrbić, Bibliosvetovanje – inovativni pristop k zmanjševanju medvrstniškega nasilja nad učenci priseljenci

Narodnostna nestrpnost je pomemben dejavnik medvrstniškega nasilja v šoli. Učenci, pripadniki drugih etničnih in verskih skupin, otroci migrantov in tujcev, ki ne govorijo večinskega jezika, so pogosteje kot njihovi vrstniki tarče zavračanja, socialne osamitve, krivične obravnave, poniževanja, zasmehovanja, fizičnega nasilja in drugih nasilnih dejanj. Učenci priseljenci spadajo v posebno kategorijo ranljivih skupin otrok, ki od šole terja inovativne oblike preventivnega delovanja.

V prispevku kot primer dobre prakse predstavim različne oblike bibliosvetovanja, nedirektivne svetovalne metode, ki vpliva na bralčev emocionalni, kognitivni in socialni vidik delovanja. Knjige pri bibliosvetovanju ustvarjajo temelj za dialog o medkulturnosti ter učencem omogočajo uvid in spremembo lastnega vedenja. V osnovnošolski knjižnici glede na potrebe šole izvajamo različne variacije bibliosvetovanja (ob slikanici, mladinskem romanu, kamišibaj gledališču), ki pri učencih razvijajo empatijo in prosocialnost.

Danes skoraj ni več teme, ki ni obravnavana v knjigah. To bogastvo lahko v šoli izkoristimo kot preventivo pred različnimi oblikami medvrstniškega nasilja.

mag. Barbara Škrbić, Pohodništvo mladih – spodbujanje zdravega življenjskega sloga skozi gibanje v naravi

Redna telesna aktivnost je bistvenega pomena za razvoj, zdravje in dobro počutje mladih. Predstavlja način življenja in varovalni dejavnik za preprečevanje bolezni, negativnih vedenj in slabe samopodobe.

V prispevku kot primer dobre prakse predstavim večletne izkušnje s področja spodbujanja pohodništva mladih. Gre za večdnevne projekte, s katerimi poskušamo mladostnike navdušiti za gibanje v naravi. Pohodi so ciljno naravnani in izkoriščajo učno ponudbo lokalnega okolja. Učenci poleg klasičnih pohodniških ciljev (utrjevanje osnovnih razgibalnih vaj, orientacija v naravi, urjenje socialnih veščin, učenje ustrezne hidracije pri dolgotrajni športni aktivnosti, pridobivanje kondicije in preizkušanje telesnih sposobnosti, navajanje na poslušnost v skupini, upoštevanje načel prometne varnosti) zasledujejo tudi specifične cilje, ki izvirajo iz nabora možnosti na poti (spoznavanje lokalne turistične ponudbe, različnih športov in poklicev, zgodovinskih obeležij ter rastlinstva in živalstva regije, spoznavanje osnov prve pomoči).

Izkušnje iz prakse kažejo, da neformalno druženje in skupinsko premagovanje pohodniških izzivov vzpostavlja trajne konstruktivne odnose učencev z vrstniki in učitelji.

mag. Igorcho Angelov, Vključitev priseljencev v VIZ in uporaba didaktičnih pripomočkov

Vključevanje otrok priseljencev v slovenski vzgojno-izobraževalni sistem, ni preprost postopek. Odločitev za preseljevanje iz drugačnega okolja v slovenskem prostoru predstavlja naporen, stresen in psihično-socialen poteg, ki ga lahko oseba doživi v življenju.

Tudi delo z otrokom, ki se je z družino preselil na območju Republike Slovenije lahko naruši njegovo psihično stanje, saj otrok ne ve v kakšnem svetu ga starši spuščajo. Izziv, da sprejme nova načela, novo kulturo, vključiti svoje socialne veščine v novem okolju, naučiti se novega jezika, lahko pripeljejo do težavah na različnih področjih učenja, socializacije in asimilacije vrednot, pravil in načel.

Poleg tega večkrat delo z otrokom priseljencem, predstavlja izziv za vse sodelujoče v njegovem življenju (družina, sosedstvo, strokovni delavci na šoli). Strokovni delavci se morajo tudi pripraviti na delo z njim. Morajo oblikovati in nadgraditi svoje delo, da bi otroku pomagali pri vključevanju v učno-vzgojni proces in pri socializaciji v novem okolju.

Namen prispevka je prikazati svoj način vključitve v slovenski vzgojno-izobraževalni proces iz dveh vidikov (slušatelj in predavatelj) ter oblikovano učno-vzgojno delo za vključevanje priseljenih otrok v vzgojno-izobraževalnih zavodih in uporabo didaktičnega gradiva za hitro učenje slovenščine, slovenske kulture in asimilacijo v okolju v katerem otrok živi.

Cilj prispevka je, spoznavanje interaktivnega dela z učenci priseljenci na različnih nivojih, na različnih območjih in različnih načinih.

Poskusil sem razjasniti tudi določena področja na katerem je treba dati poudarek pri delu z otrokom tujcem, kot so: psiho-fizični razvoj, močno področje, biološko-fiziološko stanje, funkcionalno stanje v razredu, jezikovno področje.

Poudarek sem dal tudi na to, ali je potrebno vsako stvar segmentirati in zapisati v Individualiziranem načrtu za tujce in na kakšen način.

mag. Maja Korban Črnjavič, Krožne aktivnosti v heterogenih skupinah pri izpeljavi naravoslovnega dne

Živimo v času, ki nam prinaša spremembe na mnogih področjih življenja. Ker se učitelji na OŠ Ormož tega zavedamo, smo namenili zdravemu načinu življenja dan dejavnosti, ki smo ga izpeljali tako, da so se učenci po starosti med seboj pomešali in v sklopu novo nastalih skupin izvedli krožno menjavo med štirimi pomembnimi učnimi sklopi zdravega načina življenja: prehrana, gibanje, higiena, preventiva. V posameznih učnih sklopih so znanje delili tudi fizioterapevtka, kineziologinja, doktorica medicine, prehranska strokovnjakinja, diabetičarka, trenerji, športni pedagogi. Znotraj učnega sklopa gibanje, smo izvedli testiranje vzdržljivosti učencev v hitri hoji. Osnovni namen raziskave je bil ugotoviti sposobnost učencev od 5. do 7. razreda v hitrosti hitre hoje v določenem časovnem okvirju (2 minuti). Glavni rezultati raziskave so pokazali, da se s starostjo otrok ne večja dolžina prehojene poti in da fantje v starosti od 10-13 let nimajo boljših rezultatov, kakor dekleta v istem starostnem obdobju. Iz tega smo povzeli bistveni sklep, da na hitrost hoje in na dolžino prehojene poti v večji meri vpliva gibalna spretnost učencev, njihova športno-kondicijska pripravljenost, teža, vzdržljivost.

mag. Tjaša Kanalec, Globalno učenje – vključevanjem terapevtskega psa v dejavnosti povezane z branjem

Globalen pristop k pridobivanju znanja, sposobnosti in veščin, potrebnih za trajnostno prihodnost, poudarja spremembo vrednot, vedenja in življenjskih navad. Branje kot vrednota in kompetenca je pri tem izredno pomembna spretnost.

Izhajajoč iz pomena čustveno-motivacijskih dejavnikov bralne učinkovitosti je v prispevku, na primeru iz prakse, predstavljeno vključevanje terapevtskega psa v dejavnosti povezane z branjem. Terapija s pomočjo psa »Beremo s tačkami« je lahko ena od globalnih metod dela, ki učencu omogoča doživljanje pozitivnih izkušenj, vpliva na pozitivno samopodobo, zmanjšuje anksioznost, spodbuja sodelovalno učenje in dviguje motivacijo za branje. Otroka aktivno vključuje v učni proces in mu omogoča, da postane akter in soustvarjalec dejavnosti. Pes kot motivator se pri otrocih obnese predvsem zato, ker ne obsoja, sprejme osebo, takšno kakršna je, pozorno posluša in dovoljuje otroku, da bere v svojem lastnem tempu. Vključevanje terapevtskega psa v pouk omogoča drugačno učno okolje in didaktični pristop, ki je pomemben v kontekstu spodbujanja vrednot solidarnosti, sodelovanja, empatije, enakosti in kompetenc vsakega posameznika.

Maja Poljanšek, Medpredmetno povezovanje matematike in računalništva

CIRIUS Kamnik že več kot 70 let izobražuje in usposablja gibalno ovirane otroke in mladostnike. V predmetniku osnovnošolskega izobraževanja imajo učenci naše šole

dodate predmete, specialno pedagoške dejavnosti, ki so namenjene podpori rednim predmetom. To so socialne veščine, komunikacija in računalništvo.

Vpeljevanje računalnika v pouk ima več namenov. Glavni je, da dobro poznavanje računalnika, njegovih programov in spletne varnosti omogoča dostop do široke mreže podatkov in hkrati odpira možnosti komuniciranja na daleč. Drugi namen je, da računalnik pri pouku uporabljamo kot pripomoček za reševanje prilagojenih gradiv in delovnih zvezkov, ko zaradi gibalne oviranosti uporaba klasičnih učnih pripomočkov ni mogoča. Nenazadnje pa gibalno ovirani učenci računalnik potrebujejo predvsem za zapis obravnavane učne vsebine. Kot učiteljica matematike na predmetni stopnji sem se znašla pred izzivom, kako povezati vsebine matematike in računalništva. Vemo, da je matematičen zapis poseben, saj najbolj pogosto uporabljen program za pisanje (Microsoft Word) ni primeren za pisanje decimalnih števil, ulomkov, raznih matematičnih simbolov, grških črk in geometrijo. Z učiteljem računalništva sva zato poiskala najboljše možnosti, kako za posamezni razred glede na obravnavano snov, povezati matematiko in računalništvo ter na kakšen način zapisati, razložiti in ne nazadnje tudi prikazati matematične vsebine na računalnik.

Maja Sveršina Dobravec, Organizacija in izvedba pouka v kombiniranem oddelku

Posebnost poučevanja v kombiniranem oddelku je ta, da v eni šolski uri učitelj uči več razredov hkrati, realizira učne cilje in učni program za vsak razred ter vsem učencem omogoči enak izobraževalni standard, kot ga imajo učenci v čistih oddelkih. Vzgojno-izobraževalni cilji in učne vsebine se v kombiniranih oddelkih ne razlikujejo in so enaki kot v čistih oddelkih. Učitelj se pri poučevanju poslužuje le drugačnih metod in oblik dela ter drugače razvrsti učno snov. Prav poučevanje v kombiniranem oddelku na poseben način spodbuja učitelja, da išče različne načine dela in pri učencih spodbuja kreativnost. Predstavili bomo izvedbo učne ure v kombiniranem oddelku 1. in 2. razreda.

Maja Štemberger Prosen, Poučevanje slovenščine za tujce (ZIP)

V zadnjih letih v SLO prihaja vedno več ljudi, ki zelo slabo ali sploh ne poznajo našega jezika. Ker je poznavanje jezika ključnega pomena za integracijo, je na Andragoškem centru nastal program ZIP, ki se izvaja v obsegu 60, 120 ali 180 ur in je brezplačen. Namenjen je državljanom tretjih držav, ki so od upravne enote, kjer imajo prijavljeno stalno ali začasno prebivališče, pridobili ustrezno potrdilo. Izvajalec programa mora imeti ustrezno izobrazbo ter opravljeno izobraževanje na AC. Program sem izvajala na treh lokacijah. Tečajniki so bili razporejeni v skupine glede na rezultat, ki so ga dosegli na uvrstitvenem testu. Obravnavali smo različna vsebinska področja, ki so vezana na lažje vključevanje priseljencev družbo ter se pripravljali na izpit iz znanja slovenščine na osnovni ravni. Pri poučevanju sem uporabljala različne vire in literaturo, ki je temu namenjena. Udeleženci so aktivno sodelovali ter bili zelo uspešni pri zaključnem preverjanju.

Maja Štempihar, Spodbujanje reševanja življenj v izobraževalnem procesu.

Mladi v današnjem času individualizma izgubljajo vrednote in željo po nudenju pomoči potrebnim. Na Srednji šoli Jesenice se zavedamo, da je mlade potrebno naučiti in spodbujati k reševanju življenja. Oživljanje je tekma s časom. Nujno je širiti znanje, ozaveščati mlade o pomenu nudenja prve pomoči ter razbijati tabuje pred strahom pri oživljanju. Prav tako je pomembna naložba za prihodnost izobraževanje in osveščanje dijakov na področju krvodajalstva. Izkoristimo vsako priložnost, da jih

učimo in obnovljamo temeljne postopke oživljanja ter spodbujamo h krvodajalstvu. V prispevku so opisani primeri izvenšolskih dejavnosti, s katerimi dijake pripravljamo za pomoč ljudem v stiski in izražanje solidarnosti s tistimi, ki potrebujejo pomoč.

Maja Zidar, Senzorično ocenjevanje kot način izbire

Pri svojem delu organizatorja prehrane se srečujem z velikimi ostanki hrane. Med najbolj pogosto zavrnjene jedi spadajo namazi, pripravljene v šolski kuhinji. Učenci namazov velikokrat zavrnejo, brez da bi jih poskusili. Ker želim zdrave namaze učencem približati na prijazen in zanimiv način, sem izpeljala tehniški dan v okviru projekta Zdrava šola. Z učenci 6. r smo v okviru pouka gospodinjstva izvedli vajo senzorično ocenjevanje, da so se učenci seznanili s postopkom. Z njimi sem nato izvedla tehnični dan. Prvi dan so učenci pripravili 5 slanih in naslednji dan 5 sladkih namazov. Učenci so izdelali ocenjevalne lističe in glasovalne skrinjice. Namaze so namazali na koščke kruha, ki so jih ponujali ostalim učencem šole med rekreativnim odmorom. Učenci od 1. -9. razreda so namaze lahko poskusili in ocenjevali. Izbrali smo najboljši slani in najboljši sladki namaz, ki sem ju uvrstila na redni jedilnik šole.

Marija Pavlovič, Različni pristopi = enoten cilj

Poučevanje tujega jezika v osnovni šoli je zahtevno in hkrati osrečujoče. Zahtevno, ker je potrebno upoštevati ne le (pred)znanje otrok, ampak tudi individualne razlike med njimi. Osrečujoče pa zato, ker se vložen trud v pripravo pouka zaradi različnih učnih tipov, vedno splača. V prispevku bom predstavila različne učne tipe in prilagojene naloge za vsak tip, od 1. do 3. triade. Menim, da le z zavedanjem različnosti v razredu zmoremo v uri doseči cilj. Tako poučevanje pa ima gotovo pozitiven učinek na samopodobo, empatijo, ki sta ključni za razvijanje lastnih strategij uspešnega učenja in delovanja v družbi, ki prinaša preobrate na vseh področjih našega delovanja.

Marija Sedmak, Mednarodna izmenjava kot sredstvo motivacije pri pouku tujih jezikov

Ob praznovanju 30-letnice partnerskega sodelovanja med Novim mestom in Langenhagnom v Nemčiji smo na pobudo nemške šole organizirali enotedensko izmenjavo učencev. Pred izmenjavo smo pri pouku izvedli različne aktivnosti, ki so učence spodbudile k aktivnejšemu sodelovanju ter so nam služile kot predpriprava na srečanje v živo. Naši učenci so se kot prvi odpravili na gostovanje v Nemčijo, nato pa so vrstnike gostili doma. Na ta način so spoznali življenje pri družini gostiteljici in nemški šolski sistem ter svojim vrstnikom podrobneje predstavili Slovenijo, obogatili pa so tudi znanje nemščine in angleščine, saj so ju potrebovali za sporazumevanje z vrstniki, družino in učitelji. Bogat program ekskurzij v bližnjo in daljnjo okolico Langenhagna je učencem ponudil možnost zelo kvalitetnega medpredmetnega povezovanja znanj na številnih področjih, ob gostovanju pri nas pa smo nemškimi učencem ponudili in omogočili, da so doživeli lepo izkušnjo bivanja pri slovenski družini gostiteljici ter jih navdušili za učenje jezikov. Z izmenjavo smo na šoli pridobili zanimivo projektno izkušnjo ter organizacijsko znanje za izvajanje mednarodnega sodelovanja.

Marija Štekar Kosuta, Šolska mediacija na osnovni šoli

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki imajo problem ali konflikt, s pomočjo mediatorja pogovorijo o svojih težavah, izrazijo svoja mnenja, ideje in pričakovanja, si izmenjajo stališča ter poskušajo najti rešitev, s katero bosta zadovoljna oba udeleženca.

Na naši šoli potekajo mediacije od šolskega leta 2010/11 dalje. Izvaja jih usposobljena mediatorica in učiteljica Marija Štekar Kosuta. Prvo šolsko leto je bila mediacija predstavljena učencem od 5. do 9. razreda na razredni uri in na roditeljskih sestankih staršem. Ob dnevu odprtih vrat sta bili opravljeni tudi dve simulaciji za starše. V naslednjih letih je bila mediacija predstavljena vsem 5. razredom na razredni uri. V naslednjih letih je bilo opravljenih več mediacij. Vse so bile uspešne.

Do danes so nekatere učiteljice šole uspešno opravile tečaj za šolske mediatorke in prostovoljno pomagajo učencem reševati konflikte po pouku. Učenci pa so imeli že tri vikend-delavnice. Z osvojenim znanjem uspešno pomagajo sošolcem in mlajšim učencem z vrstniškimi mediacijami.

Razredničarke, ki so predlagale mediacije, so pri učencih opazile, da jim je odleglo, pri pouku pa izboljšave. Nekateri starši so izrazili zadovoljstvo nad uspešno rešenim večletnim konfliktom. Učenci se prostovoljno vključijo v postopek mediacije in ga v nekaterih primerih tudi sami priporočajo sošolcem.

Šolske mediatorke menimo, da je mediacija učencem v pomoč pri mirnem reševanju konfliktov. Spodbuja pozitivno komunikacijo, osebno rast in razvoj, uči in ozavešča sprejemanja odgovornosti in pomen pomembnih družbenih vrednot, krepi pozitivno samopodobo ter zmanjšuje nasilnost in agresijo. Mediacija zmanjšuje psihično trpljenje prizadetih, oživlja konstruktivno komunikacijo, izboljšuje sodelovanja, utrjuje odgovornost, ohranja dostojanstvo, krepi samospoštovanje, razvija pogajalske sposobnosti, širi informiranost, usposablja za samostojno reševanje konfliktov in razvija vzgojne komponente pri odraščajoči mladini.

Sposobnost reševanja konfliktov je ena od temeljnih veščin za kakovostno življenje posameznika v sodobni družbi. Veščine in pozitivne izkušnje razreševanja sporov predstavljajo pomemben del socialne opremljenosti in so posebej dobrodošle pri mladih, saj se lahko izoblikujejo v pozitiven vzorec reševanja problemov. Na mesto izsiljevanja, verbalnega in fizičnega nasilja ter groženj stopi v ospredje konstruktivno sodelovanje pri iskanju skupne rešitve.

Vključitev obvladovanja konfliktov s pomočjo mediacije v šolski vsakdan pripravlja učence na življenje v družbi, zmanjšuje napetost in je sestavni del psihološke podpore pedagoški praksi v šoli.

Marija Tratnik Rutar, Košek za smeti in trajnostni razvoj pri pouku glasbe v 4. razredu

Agenda 2030 za trajnostni razvoj spodbuja k ozaveščanju tem trajnostnega razvoja pri pouku in drugih oblikah vzgojno-izobraževalnega dela. V učni enoti Moje telo – moj inštrument učenci razreda spoznajo, da je naše telo lahko naš inštrument, ki najlepše igra, ko je zdravo. Na zdravje imata velik vpliv zdravo okolje in planet. Učenci gibalno-plesno, likovno in besedno izražajo glasbena in (zunaj)glasbena doživetja ter predstave. Pogovorimo se o ločevanju in zmanjševanju odpadkov. Temo uvedemo s pesmico Košek za smeti. Učenci neobremenjeno, iskreno občutijo potrebo po zmanjševanju količine odpadkov. Ponotranjimo odgovornost vseh nas v prizadevanju za čisto, zdravo okolje. Učenci so bili navdušeni nad uro, zato sem se odločila, da bom poiskala in vpeljala še pesmi s podobno vzgojno vsebino, saj se kot učiteljica čutim odgovorna za naš in njihov boljši jutri. Cilji didaktike glasbe niso samo v vlogi poučevanja glasbe, ampak morajo vzporedno slediti ciljem celostnega razvoja in ciljem za boljšo prihodnost planeta.

Marijana Fidel, InteraKTivni učitelji, interaKTivni učenci

Osnovna šola Rudija Mahniča - Brkinca Pregarje ja majhna šola v vaškem okolju, ki se je z letom 2019 prvič vključila v mednarodno okolje Erasmus+. S KA1 projektom InteraKTivni smo želeli posodobiti metode in oblike dela, izboljšati uporabo IKT-orodij pri pouku ter opremiti učence z znanjem sodobnih tehnologij, ki jim bodo omogočile boljše vključevanje v sodobno družbo.

V prispevku je predstavljena izkušnja učiteljice matematike, ki se je v okviru projekta Erasmus+ udeležila IKT izobraževanja na Finskem. Izobraževanje je ponudilo nove oblike in trende poučevanja, kot so zrcalna učilnica (angl. *flipped classroom*) in t. i. mešano učenje (angl. *blended learning*).

Opisanih bo nekaj novih aplikacij, ki so bile predstavljene na izobraževanju v tujini in so se pokazale kot primer dobre prakse pri urah matematike.

Marijana Kavčič, Izvedba projekta Mednarodni dan strpnosti – dan za strpnost in prijateljstvo 2019

Za izbiro in izvedbo vsakega projekta so v ozadju vedno pomembni in tehtni razlogi. Kot koordinatorica projekta na podružnici Primskovo sem se za izpeljavo tega projekta odločila z namenom, da pedagoški delavci med učenci še bolj poglobljeno spodbujamo in razvijamo strpnost. Pomanjkanje strpnosti (tolerance) in razumevanja je med učenci pogost razlog za nastajanje konfliktov. Strpnost vpliva na to, ali zmoremo, znamo in hočemo živeti v sožitju drug z drugim. Je pomembna vrednota za prijazen danes, prijeten jutri in lepši svet v prihodnosti, zato jo je potrebno trajnostno razvijati. Mednarodni dan strpnosti (16. november) je namenjen ozaveščanju o različnih oblikah nestrpnosti ter spodbuja strpnost, medsebojno spoštovanje, prijateljstvo in sodelovanje.

Tema letošnjega projekta je bila »Past upravičene nestrpnosti«. Učiteljice – mentorice so se z učenci pogovarjale o strpnosti in nestrpnosti (obrekovanju) ter pasteh upravičene nestrpnosti. Ob vodstvu mentoric so učenci skozi lastno izražanje ozavestili problematiko nestrpnosti in spoznali pomen strpnosti. Projekt smo izpeljali v sodelovanju z avtorji programa – Izobraževalnim centrom Eksena.

Mariza Golle, Šolski vrt in sadovnjak

V okvir našega šolskega zunanjega prostora sodita vrt in sadovnjak. Tako sadovnjak kot vrt urejajo učenci z mentoricami že nekaj let. V tem šolskem letu bo sadovnjak bogatejši za novo brunarico in čebelnjak.

Z učenci izbirnega predmeta Likovno snovanje smo se odločili, da bomo tudi mi prispevali k lepšemu izgledu. Za začetek smo med idejami izbrali dve. Prva ideja, ki jo predstavljam, je izdelava glinenih označb za rastline in glinenih okraskov v vrtu. Drugi predlog je bila izdelava in poslikava lesenih panjskih končnic za čebelnjak. To nalogo bomo izvedli v naslednjem šolskem letu.

Pri pouku Likovne umetnosti in Likovno snovanje imamo skozi vsa leta šolanja veliko nalog iz razumevanja in oblikovanja tako notranjega kot zunanjega prostora. V predstavljeni nalogi smo združili uporabnost oblikovanja zunanjega prostora z našimi izdelki iz keramike za vrtno okrasje.

Namen naloge je poleg likovnih ciljev tudi ozaveščati učence o pomenu domače hrane, jih spoznati z vrtnimi opravili in olepšati naše okolje.

Marjana Rozman, Čustveno in socialno navezovanje otrok s pomočjo plišaste igrače

Kot učiteljica razrednega pouka, ki poučujem zadnjih šest let v 1. razredu, vedno znova sprejemam v svoje okrilje male šestletnike ali celo petletnike, ko prvič prestopijo šolski prag.

Prehod otroka v osnovno šolo predstavlja velik korak v njegovem razvoju, tako čustvenem kot socialnem. Vstopa v novo in neznano okolje, kjer se sreča z novimi učitelji, sošolci ter drugačnim načinom dela. Prvič se tudi sooči s potrebo po pridobivanju znanja zaradi produktivnosti. Prihaja v leta, ko se začneja intenzivneje zavedati svoje okolice in svoje vloge v njej. Zato je bistvenega pomena učiteljeva občutljivost in zaznavanje otrokovih čustvenih, psiholoških in fizičnih potreb. Učitelj ima pomembno vlogo pri oblikovanju pozitivnega odnosa otrok do šole ter pri zagotavljanju občutka varnosti in sprejetosti v razredu. Dobri medsebojni odnosi in dobra klima v razredu pa imajo pomemben vpliv na šolsko delo, učinkovitost razreda in učenca kot posameznika v njem.

V ta namen sem si zamislila prav posebno pomočnico, plišasto igračo. Začutila sem, da otroci potrebujejo še nekaj več. Nekoga, ob katerem se bodo učili ljubezni, spoštljivega odnosa do sebe in drugih. Igrača jih bo učila brezpogojnega sprejemanja brez obsojanja, jih povezala med seboj, izboljšala klimo v razredu, motivirala za delo, gradila njihovo pozitivno samopodobo in krepila samozavest, ustvarjala medsebojno zaupanje in povezanost.

Kako sem igrači vdahnila svojo energijo, da je zaživela in postala aktivni član našega oddelka in kaj vse sem z njo dosegla in kako smo se čudovito z njo imeli, pa vam podrobneje predstavim na konferenci.

Marjeta Caf, Izdelava preprostih ljudskih glasbil pri GUM in njihova uporaba

Glasbena umetnost je predmet, ki že v osnovi vabi k ustvarjanju. Sama se pri predmetu dostikrat srečujem z glasbo, ki vabi k temu, da jo oplemenitimo z izvajanjem na inštrumente.

Da pa to začutijo tudi otroci, je najbolje, da inštrumente naredijo kar sami. Tako sem se povezala z učiteljico TIT, ki je pomagala pri zbiranju materiala za izdelavo glasbil. Glasbila, ki smo jih naredili, lahko uporabljamo katerokoli uro in s tem popestrimo glasbene urice. Veseli me, da so otroci z veseljem izdelali svoja preprosta glasbila, pri tem pa uporabili svojo domišljijo, ustvarjalno žilico,...

Glasbila se lahko uporabijo pri petju ljudskih, kot tudi umetnih pesmi. Cilj je enak, glasbeni dosežki in odzivi otrok bodo odražali razvoj njihove glasbene kompetentnosti in sposobnosti doživljanja glasbe, sporazumevanja z glasbo in ob glasbi, hkrati pa tudi kazali vpliv in pomen glasbenih dejavnosti na njihov celostni razvoj.

Marjeta Košir, Matematika okoli nas

Vse prevečkrat pri pouku matematike slišimo vprašanje »Zakaj se moram to učiti?«, »Kje v vsakdanjem življenju bom potreboval to znanje?«.

Eden izmed glavnih ciljev šole je, da učence pripravimo na življenje in jim informacije posredujemo na tak način, da jih bodo znali uporabiti v vsakdanjem življenju. Pouk matematike želimo oblikovati tako, da ne bi temeljil le na pridobivanju formalnih znanj, ampak na oblikovanju spoznanj praktične uporabnosti matematike.

S tem namenom v 6. razredu izvajamo dan dejavnosti, kjer učenci celo dopoldne merijo, ocenjujejo in računajo obsege in ploščine kvadratov in pravokotnikov ter

površino in prostornino kock in kvadrov. Dejavnost poteka tudi zunaj štirih sten učilnice, v okolici šole. Delo poteka v manjših skupinah. Učenci so pri delu bolj aktivni, samostojni in motivirani.

Z aktivnostmi želimo učencem pokazati, kako pridobljeno znanje iz geometrije in merjenja uporabiti na konkretnih problemih iz vsakdanjega življenja. Znanje, ki ga učenci pridobijo na podlagi izkušenj, je zato trajnostno. Učenje pa postane bolj kakovostno.

Marjetka Ganc, Popestrimo geografijo

Pomnjenje podatkov in informacij, povezovanje in posploševanje znanj ter razumevanje abstraktnih vsebin številnim učencem v osnovni šoli predstavlja velik izziv. Vsako učenje zahteva določen miselni napor, a je z uporabo načinov, pri katerih se osredotočimo na posameznika, lahko tudi sproščeno in zabavno, predvsem pa učinkovito. V prispevku so predstavljeni konkretni učni pripomočki (spominske kartice, gradivo z vizualnimi oporami, puzzle, namizne igre ...), ki jih učenci uporabljajo pri pouku geografije in učenju doma. Izdela jih učitelj ali učenci sami. Pri pouku jih uporabljajo individualno, v parih ali skupinah, zlasti v fazi preverjanja in ponavljanja. Služijo kot demonstracijsko sredstvo, pomenijo motivacijo za učenje, vplivajo na aktivnost učencev, pomagajo pri pomnjenju in prehajanju s konkretne na abstraktno raven. Poudarek je na multisenzornem učenju, osmišljanju učenja, spremljanju napredka, postavljanju novih, zahtevnejših ciljev, ob tem pa tudi krepitvi socialnih veščin in ustvarjalnosti.

Marjetka Kastelic Švab, Razumevanje pravilne priprave biološkega vzorca za mikrobiološko analizo

Prispevek predstavlja primer dobre prakse, ki je osnova mikrobiološkemu laboratorijskemu delu, ki jo izvaja z dijaki biotehniške gimnazije Biotehniškega centra Naklo pri izbirnem predmetu Mikrobiologija. V učbenikih in literaturi ni natančno razloženo pri pripravi vzorcev za mikrobiološke analize, samega razumevanja redčenja (dilucije) vzorca, kar se v praktičnem delu pouka izkaže kot problem. V tem prispevku je na zelo enostaven in učinkovit način predstavljeno, kako lahko pri laboratorijskih vajah z dijaki usvojimo to razumevanje. Vzporedno s tem razjasnimo pomen mikrobioloških analiz živil za primere pridelave in predelave v nove izdelke, ki morajo predstavljati za človeka primere varne, naravne, varovalne hrane. Svoje laboratorijsko znanje lahko dijaki naprej uporabijo za svoja raziskovalna dela s področja mikrobiologije, biotehnologije ali biologije. Velikokrat se podobni primeri dobre pedagoške prakse uspešno vpeljejo tudi v vsebine mednarodnih šolskih projektov.

Marjetka Kastelic Švab, Ali pijemo neoporečno, čisto vodo?

Voda je nujna življenjska dobrina potrebna za obstoj žive narave. Pri današnjih naravovarstvenih in okoljevarstvenih problemih onesnaževanja okolja ter posledično zdravja ljudi, smo vedno bližje vsakdanjemu problemu čiste pitne vode. V prispevku je predstavljena kontrola mikrobiološke kakovosti pitne vode na primeru vzorca vode iz nekontroliranega individualnega vodovodnega sistema in iz kontroliranega vodovodnega sistema. Mikrobiološke teste smo izvedli na primeru indikatorskega parametra - ugotavljanje prisotnosti aerobnih mikroorganizmov na PCA gojišču pri temperaturi 22°C in 37°C inkubacije ter na primeru mikrobiološkega parametra –

ugotavljanje prisotnosti koliformnih bakterij v bujonu Brilliant zeleno z nadaljevanjem dokazovanja prisotnosti Escherichia coli na EMB gojišču, za oba odvzeta vzorca.

Marjetka Rupar, Imam svojo vrečko. Kaj pa ti?

Osnovna šola, iz katere prihajam, je skupaj z OŠ Bakovci prva v Sloveniji pristopila k mednarodnemu projektu Eko šola kot način življenja. Že od samega začetka kot učiteljica in tudi šolska koordinatorica (na šoli) zelo aktivno sodelujem pri izvajanju ciljev tega projekta.

Učence navajam na varčnost, racionalno uporabo energije in surovin, inovativnost, predvsem pa na odgovoren odnos do narave. Pri pouku gospodinjstva smo se v zadnjem času še posebej posvetili zelo perečemu problemu – plastični vrečki. Učenci so odkrivali prednosti in pomanjkljivosti plastičnih vrečk. Ugotovili so, da plastična vrečka, odvržena v naravo, povzroči veliko škodo. V naravi se sčasoma razgradijo v mikroplastiko, ki že prehaja v prehranjevalne verige in pitno vodo.

Našli smo več rešitev za zamenjavo plastičnih vrečk. Iz odsluženih bombažnih majic smo brez šivanja naredili vrečke za nakupovanje ali shranjevanje copat. Iz prosojnih zaves smo sešili vrečke za nakupovanje sadja in zelenjave in s tem nadomestili tanke vrečke za enkratno uporabo. Z malce več spretnosti smo bombažne majice spremenili v unikatne nakupovalne cekarje in damske torbice. Pravzaprav smo s tem projektom uresničili dva pomembna cilja. Učenci so aktivno iskali rešitve in z recikliranjem odsluženih materialov naredili nove, trajnostne vrečke.

Včasih se zdi, da posameznik težko kaj spremeni. Pri svojem delu učence spodbujam k iskanju preprostih ukrepov za reševanje okoljskih problemov. Želim jih vzgojiti v prepričanju, da lahko vsak prispeva svoj delček za boljši jutri.

Marko Ocvirk, Vpliv športnih aktivnosti na mladostnike s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami

V stanovanjski skupini Črnuška gmajna že daljše obdobje v strokovno obravnavo vključujemo različne dodatne doživljajske dejavnosti (mednarodne izmenjave, prostovoljce iz tujine, športne dejavnosti itd.), s katerimi želimo mladim omogočiti boljšo kakovost življenja. V šolskem letu 2018/2019 smo se odločili, da v redni program vključimo še več športnih in doživljajskih vsebin. V okviru programa smo mlade seznanili z različnimi športnimi dejavnostmi, jih spodbudili k dejavnemu preživljanju prostega časa in jim z izkušnjo športnih dejavnosti pomagali premagovati ovire tudi na drugih socialnih in psiholoških področjih. Naš cilj ni vzgoja športnikov, ampak izgradnja športnega duha. Šport uporabljamo kot sredstvo za pridobivanje novih, pozitivnih učenj za življenje. Z načrtovanim programom smo izboljšali oz. vplivali tudi osebnostne lastnosti posameznikov, kot so obvladovanje stresa, asertivno izražanje agresije, spodbujanje empatije in timskega sodelovanja, odpravljanje pasivnosti, razvijanje vzdržljivosti, izboljšanje samopodobe in bolj zdrav odnos do svojega telesa.

Marko Sonjak, Medpredmetno povezovanje – kako povezati šport in matematiko s pomočjo IKT

Verjetno se na vseh šolah srečujemo s situacijo, ko so učenci vsaj v odstotkih po večini veliko bolj motivirani za delo pri uri športa kot pri uri matematike. Zaradi navedenega smo se na šoli odločili obe uri združiti v eno. Izvedli smo »blok«uro medpredmetnega povezovanja v 6. razredu osnovne šole. Vsi trije učitelji, ki poučujemo šport in matematiko v 6. razredu, smo načrtovali uro, katere rdeča nit je

bilo ponavljanje osnovnih geometrijskih pojmov. Za dvig motivacije učencev za delo smo pri uri uporabljali tudi tablične računalnike. Delali smo z aplikacijami Geogebra, Actionbound in Socrative.

Znanstveno dokazano je, da gibanje pozitivno vpliva na sposobnost pomnjenja. Znano je, da je razumevanje na najnižji ravni, kadar imajo učenci na razpolago samo slušno razlago, nekoliko večje, če je vključen tudi vizualni prikaz, in na najvišji ravni v primeru izkustvenega učenja, ko učenci sami izkušajo in preizkušajo predstavljeno snov.

Pri sami uri so morali učenci s svojimi telesi ponazoriti geometrijske pojme. V obliki štafete, glede na izbran simbolni zapis, so iz različnih športnih rekvizitov sestavili prikaz le-teh v medsebojnih odnosih. Pri opravljanju nalog so bili pozorni na vse podrobnosti, ki so pomembne tudi pri risanju v zvezek.

Predvidevali smo, da bo med učenci samo prepoznavanje geometrijskih pojmov po uri na višji ravni kot pred uro. Povratno informacijo glede razumevanja snovi in morebitnih pozitivnih učinkov predstavljenega medpredmetnega povezovanja smo iskali na koncu ure s pomočjo aplikacije Socrative.

Marta Slokan, Hiperaktivnost – priložnost, da oviro obrnemo v prednost

Hiperaktivnost danes večinoma velja za nevrološko razvojno motnjo, nekateri pa jo imajo za nepatološko drugačnost v delovanju možganov. Otroci in mladostniki z motnjami pozornosti in koncentracije ter hiperaktivnostjo so posebno v šolskem sistemu predolgo veljali za poredne, lene, razvajene ali manj sposobne. S slabim, ki jim ga vedno znova pripisuje okolica ali ga pri sebi ocenjujejo sami, se lahko istovetijo do te mere, da še bolj izkazujejo slabe vzorce vedenja in ne razvijejo svojih sposobnosti, kot bi jih lahko. Težav, ki izvirajo iz njihove motnje, okolica po navadi ne loči od nevzgojenosti oz. slabih značajskih lastnosti, saj so jim podobne. Za hiperaktivnost osebe z njo niso krive same. Je ne malo obremenjujoča danost, a tudi danost s prednostmi. Pomembno je, da so hiperaktivni pravilno razumljeni in zlasti v šolskih letih dobro vodeni. Potem so lahko uspešni, zadovoljni in v družbo dobro vključeni. Prispevek predstavlja primer hiperaktivnega mladostnika, ki je neprostoovoljno prišel v našo šolo, jo uspešno končal in odšel v nadaljnje življenje bolj samozavesten in socialno bolj opremljen.

Martina Katern Tomažič, Sodelovanje med vrtcem Jelšane in mestno knjižnico

Pravljice in pravljичni junaki so med nami že od nekdanj in tako bo tudi ostalo. Vsi potrebujemo pravljico, tako otroci, kot odrasli. S pravljico smo se srečali vsi že zelo zgodaj v otroštvu. Sprava so nam jo brali starši, stari starši, kasneje pa vzgojitelji v vrtcu. Pravljice in pravljični junaki najdejo svoje mesto v knjigah. Na nas odraslih je, da se zavedamo, kako pomembne so knjige v otrokovem življenju.

V primeru dobre prakse želim predstaviti, kako pomembno je medsebojno sodelovanje med vrtcem in knjižnico. Takšno sodelovanje je opredeljeno tudi s cilji in načeli Kurikuluma za vrtce (1999), kar omogoča kakovostno izvajanje le tega.

Načrtovanje dejavnosti med vzgojitelji, knjižničarji in knjižnico kot ustanovo, mora vključevati tudi otroke in njihove starše. S takim pristopom vzbudimo pri otrocih motivacijo, zanimanje, samostojnost in odgovornost. Knjiga naj služi kot objekt, ki pripomore k medsebojni komunikaciji in navezovanju stikov tako z vrstniki kot odraslimi.

Projekt, »BEREMO Z ZAJČKOM MAKSIJEM« se že nekaj let izvaja pod okriljem Knjižnice Maksa Samca v Ilirski Bistrici. V našem vrtcu ga v skupini otrok izvaja že drugo leto. Vzgojno-pedagoško delo poteka v kombinirani skupini, ki vključuje otroke v starosti od 1 do 6 let. Projekt je bil priložnost, da otroke vseh starostnih skupin

popeljem v svet pravljичnih junakov na drugačen način. Poleg knjig, ki so otrokom vsakodnevno na voljo v igralnici in po njih sežejo, ko se jim to zahoče, je tukaj še knjižna košarica zajčka Maksija. Knjižni kotiček v igralnici nam predstavlja prostor, kjer otroci najdejo svoj mir in vzpostavijo stik s knjigo. Dodatna motivacija otrokom je plišasti zajček Maksi, ki vedno poskrbi, da je košarica polna zanimivih knjig in slikanic.

S projektom sem v skupino želela vnesti nekaj novega, predvsem pa:

- Predšolskim otrokom širiti zanimanje za knjigo in jim olajšati prehod iz vrtca v šolo,
- Vsem otrokom omogočiti vsakodnevni dostop do knjige ali slikanice,
- Naučiti otroke pravilnega ravnanja in odnosa do knjige,
- Vzbujať domišljijo in otroško ustvarjalnost,
- Vzpodbujati starše k branju in obiskovanju knjižnice,
- Vzpodbuditi sodelovanje in ohranjati vez med vrtcem, starši in strokovnimi delavci knjižnice.

S projektom smo uspeli staršem približati knjižnico kot prostor, ki ni namenjen samo izposoji knjig ampak tudi kot prostor, kjer se z otroki lahko igraš, odkrivaš nove stvari, ustvarjaš in se pogovarjaš.

Projekt »BEREMO Z ZAJČKOM MAKSIJEM« je izziv, ki ga bomo z veseljem negovali še naprej.

Delo na daljavo v vrtcu: zgodba, ki smo jo pisali otroci in starši vrtca Jelšane

Ko so se zaprla vrata vrtcev in šol, da bi preprečili širjenje nalezljive bolezni COVID19, smo bili zaposleni v vzgoji in izobraževanju postavljeni pred velik izziv, to je delo na daljavo. Delo na daljavo naj bi predstavljalo posamezniku pridobivanje novih znanj in izkušenj. Ali smo bili vsi pripravljeni na tak način dela? Sama kot vzgojiteljica lahko zatrdim, da nisem bila pripravljena. Delo na daljavo pripelje tudi do težav pri usklajevanju dela in družinskega življenja, kar vodi do napetih odnosov znotraj družine in posledično tudi do stresa. Ali bom v danih okoliščinah lahko odigrala obe vlogi hkrati? To je bil zame izziv. Na poti novega izziva so mi stali ob strani pozitivno naravnani ljudje, družina, sodelavci, otroci in njihovi starši. Začela sem pisati novo zgodbo. Nisem je pisala sama, pisala sem jo skupaj z otroki in starši iz vrtca Jelšane. Pisali smo jo preko spletne klepetalnice. Starši so oblikovali skupino »SONČKI« in igralnica je zaživela. V tej zgodbi se skriva zakladnica lepih misli, vzpodbud, dobrih želja, fotografij, video posnetkov in risbic otrok. Človek ne potrebuje veliko, da je srečen in premaga še tako velike ovire v življenju. Dokazali smo, da smo za celo človeštvo naredili toliko dobrega s tem, da smo ostali doma. Potrebna je le želja po ustvarjanju, skrb za sočloveka in prepričanje, da lepa beseda, lepo mesto najde.

Z roko v roki lahko dosežemo marsikaj

Sodelovanje staršev in vrtca je izjemnega pomena. Delo vzgojiteljice v vrtcu ni usmerjeno samo v delo z otroki, temveč tudi z njihovimi družinami. Družina otroku pomeni posebno mesto, kjer se počuti ljubljenega, varnega in sprejetega. Da bi bilo sodelovanje med vrtcem in starši otrok učinkovito, je potrebno vedno vzpostaviti primeren odnos. Kakšen bo ta odnos, pa je odvisno od prizadevnosti in iskrenosti tako vzgojiteljice kot staršev. Sodelovanje vrtca in staršev je vezano tako na formalne kot na neformalne oblike sodelovanja. Neformalne oblike sodelovanja so vsekakor tiste, ki omogočajo vzpostavljanje sproščenega in iskrenega odnosa s starši in so v veliki meri odvisne od tistega, ki jih organizira. Poleg odnosa, ki ga imamo vzgojitelji in starši pa je ključnega pomena tudi podpora in vzpodbuda ravnatelja. Zavedam, da smo tudi vzgojitelji samo ljudje, ki se včasih lahko izgubimo na svoji poti, za trenutek

obstanemo in ne zmoremo naprej. Takrat potrebujemo ob sebi nekoga, ki nas usmeri in pokaže pravo pot. Z roko v roki lahko dosežemo marsikaj in takrat je to najlepše!

Martina Lenarčič, Spoznajmo naš kraj in bogatimo besedni zaklad

Otroci se s pismenostjo srečujejo že od rojstva, najprej v domačem okolju in kasneje v vrtcu in šoli. Razvoj branja in pisanja poteka v veliki meri spontano v vsakodnevnih dogodkih, nato pa v nekem trenutku prepoznajo prve besede in črke. Skozi simbolno igro otrok razvije vedenje o pismenosti in odkriva njen pomen, njeno rabo povezuje z vsakodnevnimi dogodki v realnih okoliščinah. Znake z napisi otrok vidi že na igračah in v knjigah, ki mu jih berejo starši in drugi odrasli, ki so prisotni v njegovem življenju. Pri načrtovanju srečanj je bil naš glavni cilj vključiti družine in s tem dvig družinske pismenosti, dobro počutje otrok in staršev ter zabava, skozi katero so se otroci veliko novega naučili. Obiskali smo mestno knjižnico v Pivki, Hišo kulture, Ekomuzej presihajočih jezer in Petelinjsko jezer. Otroci iz prve in druge starostne skupine so imeli možnost aktivnega sodelovanja, spoznavanja novih besed, literarnih zvrsti in značilnosti našega kraja.

Martina Ličen Žorž, Dramatizacija v vrtcu

Dramska igra v vrtcu je metoda, ki temelji na igri, otrokovi dejavnosti, spodbuja in razvija otrokovo kreativnost. Dramske igre so otrokova manifestacija, doživljanje. Dramatizacija ali gledališka igra je zahtevnejši program, saj zahteva določene priprave. Otroci se učijo in spoznavajo svoje izrazne zmogljivosti, svoje telo in se učijo izražati. Poleg tega se otroci učijo uživljati v odrsko vlogo in izgubljajo strah pred javnim nastopanjem, saj krepi otrokovo samozavest. Ko pripravljamo dramsko delo, moramo posebno pozornost nameniti načrtovanju in izdelavi scenografije, pri kateri sodelujejo tudi otroci, saj imajo bujno domišljijo. Pri dramatizaciji se otroci preoblečejo, pripravijo rekvizite, izdelajo sceno in se vživijo v vlogo. Aktivnosti so zasnovane tako, da otroci preko dramatizacije povezujejo znanja različnih področji, kot so jezik, umetnost in gibanje.

V našem oddelku, kot najstarejši otroci, smo se odločili, da pripravimo dramatizacijo na knjigo Stonoga Berta. Otroci so bili zelo navdušeni. Z navdušenjem so sodelovali pri pripravi besedila, pripravi kostumov in scene. Izbira kostumov je pomembna, saj se otrok spremeni v novo osebo, zraven spada tudi ličenje in izbira glasbe. Otrok mora imeti dovolj razvit govor, koncentracijo, da ve, kdaj mora nastopiti in spomin, da ve, kaj od njega zahteva vloga. Ves trud, ki smo ga z veseljem vložili, smo pokazali na nastopu Oder mladih v Narodnem domu, ki je potrdil naš uspeh.

Martina Maček, Divja odlagališča v domačem kraju

Pri otrocih je potrebno začeti že zelo zgodaj razvijati odnos do narave in skrb za sočloveka. Prav tako jih je potrebno že zelo zgodaj podučiti o pomenu ločevanja odpadkov in recikliranju. Nato pa jih moramo v tem duhu vzgajati naprej skozi celotno predšolsko in šolsko obdobje, da bodo zrasli v odgovorne in skrbne ljudi, ki bodo znali skrbeti zase in za druge, pri tem pa bodo sprejemali odločitve, ki ne bodo škodovala naravi.

Pri naravoslovnih predmetih okoljevarstveni tematiki namenimo kar nekaj časa. Letos smo se odločili, da pri naravoslovju v 6. razredu učenci raziščejo divja odlagališča v svojem domačem kraju, jih popišejo, evidentirajo, nato pa pripravijo predloge za sanacijo le-teh. Terenskemu raziskovalnemu delu je sledila okrogla miza, na kateri so učenci predstavili svoje predloge in o njih razpravljali. Imeli so zelo zanimive ideje, kako v bodoče preprečiti širjenje oz. nastajanje novih divjih odlagališč. Odločili smo

se, da se v spomladanskem času povežemo z lokalno skupnostjo in skupaj poskrbimo, da bo naš domači kraj zopet lep in čist.

Martina Marc, Inovativnost na šoli

Na Osnovni šoli Notranjski odred Cerknica je potekal projekt z naslovom »Razvoj, implementacija in evalvacija modela za spodbujanje inovativnosti učencev v osnovni šoli.« Omenjeni pilotni projekt je potekal v sodelovanju z Zavodom za šolstvo, Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Javno agencijo Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma. Namen te dejavnosti je bil spodbujati inovativnost pri učencih. Ozvočili smo poglavje učbenika Družba smo mi 5. Hkrati pa smo iskali reprezentančno darilo, ki bi bilo primerno za obiskovalce šole. Učenci so se udeležili raznih predavanj o podjetnosti, trženju, trajnostnem razvoju in inovativnosti. Za reprezentančno darilo smo na koncu izbrali naravno dišeče milo, ki so ga učenci sami pripravili iz čistih surovin. Med delom so se seznanili s koraki od ideje do izdelka - od pridobivanja idej, prototipa, testiranja izdelka in ponudba končnemu uporabniku. To so bili zametki noveletnega bazarja, ki ga na šoli poznamo zdaj že leta.

Martina Sedej Filipčič, Escape land 2

Predstavitel staro mesto Postojne ter pobeg iz njega v smislu, da spodbujamo ustvarjalnost, kreativnost in inovativnost učencev s projektnim delom in inovativnim pristopom. Učenci so razvijali ideje za prepoznavanje možnosti za učenje na prostem, oblikovali nabore najboljših idej za turistično pot po Majlontu in Soviču, raziskovali in se preizkušali z inovativnimi pristopi, združevali znanja ter vire za doseganje uspešnih rezultatov. Ideje so prenesli v dejavnosti, ki so ustvarile vrednost za uporabnike Escape land-a. Nastali so slikopisi (označevalne tablice), naloge - trenje trdih orehov za escape land, zemljevid, hologram, aplikacija za pametni telefon in zgibanka.

Martina Šajn, Vživeti se v zgodovino

V prispevku želim prikazati, kako se lahko z učenci na različne načine vživimo v zgodovino. Sodoben pouk zahteva od učencev vedno večjo aktivnost pri pouku in učenju. Predstavila bom različne metode in oblike dela, s katerimi pridobijo učenci, poleg učnih ciljev in standardov znanj, tudi procesna oziroma proceduralna znanja. Moj prispevek zajema igro vlog, simulacijo ter dnevniški zapis. Pri vseh navedenih metodah se učenci vživijo v preteklost. V snov se poglobijo ter jo tako bolje razumejo. Učenje je problemsko, saj učenci nenehno iščejo rešitve, poveča se motivacija, učenci se učijo skozi igro in preko pozitivnih čustev. Tvrstne metode spodbujajo ustvarjalnost in domišljijo. Učenci se učijo sposobnosti vživljanja v ljudi in okoliščine ter postanejo bolj fleksibilni. Pri skupinskih oblikah dela pa se učijo učinkovite komunikacije in sodelovanja z ljudmi. V svojem prispevku bom prikazala simulacijo konference, igro vlog na primeru intervjuja strokovnjaka ter dnevniški zapis rimske deklice.

Maruša Krnc, Rešujem svet – odgovorno ravnam s hrano in vodo

Ljudje v enem letu pridelamo več kot 1000 milijonov ton odpadkov. Skoraj polovica teh je hrana. Vsako leto jo namreč zavržemo kar 1,3 milijarde ton. Hkrati pa je odpadna hrana močan vir onesnaževanja, saj onesnažuje zrak po vsej svoji poti.

Voda je življenje. Je predpogoj za obstoj človeka, živali in rastlin. Prekriva kar tri četrtine našega planeta. Če bi lahko vso vodo na Zemlji shranili v 100 steklenic, bi dobili 97 steklenic slane vode, dve steklenici sladke vode in le za prst pitne vode.

Naš projekt je trajal od 16. oktobra (svetovni dan hrane) do 22. marca (svetovni dan voda). Z učenci smo si ogledali nekaj kratkih poučnih filmov o odpadkih, podhranjenosti in lakoti ter pomanjkanju pitne vode, prebirali različno literaturo, izdelali plakate, obiskali čistilno tovarno, merili količino odpadkov pri šolski malici in kosilu, porabo pitne vode pri splakovanju stranišč ter iskali rešitve in spremembe vsakodnevnih navad, ki prinašajo pozitivne učinke na okolje.

Maruša Vrhovnik, Socialne in čustvene potrebe nadarjenih učencev v sodobnem času

V sodobnem času je čustvena stabilnost in sprejetost med sošolkami in sošolci ter prijatelji pri nadarjenih otrocih nujno potrebna. Prispevek opisuje oblike in metode dela, s katerimi se je avtorica srečala pri čustveni stiski nadarjene učenke, in sicer zaradi nesprejetosti v oddelku in prekinitvi prijateljskih vezi z najboljšima prijateljicama. Zaradi težav se je učenka v šoli počutila neprijetno in nesprejeto. Učitelji so pri pouku opazili spremembo. Težko je ostala osredotočena na delo in učenje. Avtorica prispevka opiše svoje prizadevanje na podlagi dolgoletne pedagoške prakse z učenko se je veliko pogovarjala, ji nudila pozornost in podporo. O učenkinih težavah sta govorili le, če je to želela sama. Avtorica jo je spodbujala in jo usmerjala k dejavnostim, ki so jo veselile. Sodelovala je s šolsko psihologinjo in starši – z namenom, da bi izboljšala samopodobo nadarjene učenke ter njen uspeh pri navezovanju stikov z učenci z enakimi interesi na interesni dejavnosti in boljšo komunikacijo s sošolci.

Maruša Vrhovnik, Domače naloge pri matematiki

Avtorica prispevka opiše namen pisanja domačih nalog pri matematiki. Osnova reševanja katere koli domače naloge iz matematike je razumevanje. Vrsto pravil, zakonitosti, definicij in izrekov morajo učenci znati na ravni avtomatizirane spretnosti, zato jih mora ponavljati in utrjevati tudi takrat, ko jih znajo že na pamet. Vrzeli v znanju morajo učenci čimprej nadoknaditi, saj je za matematiko značilna logična zgradba, kar pomeni, da mora nova snov trdno „stati“ na prejšnji. Domača naloga pri matematiki je namenjena vaji, utrjevanju znanja, poglobljanju znanja, sistematizaciji, razširjanju znanja, uporabi znanja v danih primerih in pripravi na obravnavo nove snovi. Koliko uspeha imajo učenci pri domači nalogi, je odvisno od njihovih subjektivnih danosti (sposobnosti, predznanja, zdravja ...), poleg tega pa v veliki meri od vrste zunanjih dejavnikov, ki izhajajo iz doma in šole (stalen in primeren prostor, učinkovite učne navade, sodelovanje in optimalna pomoč staršev). Učenci morajo razmišljati pri reševanju številskih izrazov in reševanju besedilnih ter konstrukcijskih nalog. Avtorica učence spodbuja, da upoštevajo naslednje postopke: večkrat pozorno preberejo nalogo, analizirajo, katere količine so znane in katere neznanne, načrtujejo načrt reševanja in zapišejo izraz, uresničijo načrt, pri tem skušajo biti natančni in pazijo na obliko poteka reševanja, prepričajo se, ali so pravilno opravili svoje delo. Avtorica domače naloge preverja na začetku učne ure. Domače naloge

lahko zastavi kot matematični izziv. Domača naloga na učno temo Pitagorov izrek je lahko izdelana tudi v glasbeni zvrsti rapa.

Maruška Korelc, Matematika in obnovljivi viri energije

Turizem v Šenčurju je še zelo nerazvit. V letu 2020 bomo pričeli z izgradnjo Krompirjeve dežele, kjer bomo postavili 6 lično urejenih manjših hišk. Izkoristili bomo obnovljive vire energije in na strehe teh hišk postavili fotovoltaične celice. Obnovljive vire energije smo povezali z matematiko. Dijaki 4.letnikov so pri izračunu uporabili geometrijske like, procentni račun, računanje deleža. Tako smo na praktičen primer uporabili predmet matematike in poslovni model, ki se bo dejansko izvršil. Maruška Korelc, Ureditev, zasaditev okolice in matematika.

V letu, ki prihaja, bo podjetje začelo s projektom izvedbe resorta Krompirjeva dežela. Projekt bo zajemal 6 nastanitvenih kapacitet. Podjetje sem povezala z dijaki 4.letnika hortikulturni tehnik. Dijaki so se ukvarjali z zasaditvijo resorta in pa samim izračunom zasedenosti površine zemljišča. Računali smo koliko zavzame zasaditev žive meje, koliko parkirišče, koliko parkirišče za avtodom,... Pripraviti so morali tudi načrt zasaditve resorta, poiskati cene artiklov. Pridobili so tudi ustrezne popuste. Tako so dijaki na praktičnem primeru videli povezavo hortikulture, matematike in podjetništva.

Matej Mlakar Strateška igra: življenje na planetu B

Življenje na planetu Zemlja bo zaradi globalnega segrevanja postalo nevzdržno. Potrebno bo poiskati nov planet in na njem ustvariti življenje. Toda kako? Mogoče za začetek s strateško igro. Igra je zasnovana tako, da morajo učenci obiskovati različne postaje. Te postaje so: voda, zrak, kamnine, energija, mikroelementi. Na postajah, ki jih razporedimo po bližnji okolici naše stavbe, morajo učenci razdeljeni v skupine, opraviti različne naloge v povezavi s posameznim elementom. Za uspešno opravljeno nalogo, dobijo učenci žeton. Ko zberejo določeno število žetonov, lahko kupijo Vodne elemente (izvir, potok, reko...), Živali Rastline Zrak, Sonce, Prst... Igra se konča tako, da učenci zbrane elemente nalepijo na list papirja in predstavijo svoj planet B. Hkrati tudi pokomentirajo, zakaj so se odločili za posamezni element, kaj bi še potrebovali za uspešno življenje na planetu B. Igra je namenjena učencem od četrtega razreda dalje. Učenci so nad igro izredno navdušeni, saj so cel čas igre fizično in umsko aktivni.

Mateja Biluš, Od A do Ž s pesmico

Na razvoj opismenjevanja vplivajo dejavniki, kot so splošni intelektualni razvoj otroka, razvoj spoznavnih funkcij, sposobnosti zavedanja, vidno in slušno zaznavanje, razvoj grafomotorike, pozornost in koncentracija, sposobnost mentalne kontrole, razvoj razumevanja jezika in aktivnega besednjaka, pomnjenje, interes ter motivacija in so posledica otrokovih razvojnih značilnosti.

Ključnega pomena so osnovne metode in hitrost opismenjevanja, usposobljenost učitelja in odnos do samega opismenjevanja, branja in pisanja. Zaradi različnih izobraževanj in načinov poučevanja učiteljev se pri opismenjevanju pojavljajo različne metode.

V prispevku bom predstavila svoj pristop opismenjevanja velikih tiskanih črk v 1. razredu, kot primer dobre prakse s pomočjo lastnih pesmic, nastale v povezavi z lutko, ki pripoveduje zgodbe o državah, katere prva črka se začne na črko, ki jo spoznajo.

Primer: pri obravnavi črke I, spoznajo državo Italijo, njeno zastavo, glavno mesto in znamenitost kolosej s pesmico I,I,I, konjiček v Italijo hiti, tam Ivo v Rimu živi.

I,I,I,

KONJIČEK V ITALIJO HITI.

TAM IVO V RIMU ŽIVI.

Z metodo učenja črk ob pesmicah si učenci le te lažje zapomnijo, so bolj motivirani za učenje in zraven pridobivajo nova znanja o državah sveta.

Mateja Bubnič, Čuječe spoznavanje človeškega telesa

Učitelji iščemo poti, da bi se učenci učili izkustveno in multi senzorno preko lastne aktivnosti, saj bi tako njihovo znanje postalo trdnejše in trajnejše. V 3. razredu spoznavajo dele svojega telesa preko gibalne dejavnosti in čuječe prisotnosti v danem trenutku. Ob športni aktivnosti preizkušajo delovanje svojih pljuč in srca. Mišice, sklepe in kosti čutijo in spoznavajo ob masaži sošolca in samo masaži. Učijo se zavestnega in čuječega prehranjevanja z vključevanjem vseh čutov. Razvijajo si pozitiven odnos do hrane ter do ljudi, ki jo pridelujejo. Spoznavajo delovanje notranjih organov in njihovega pomena za zdravje. Svoj sluh preizkušajo z vajami tišine. Zavedajo se negativnega vpliva fizičnega nasilja na svoje telo. Vedo, da so njihovi intimni predeli nedotakljivi. Učijo se prepoznavati stres in ga blažiti z dihalnimi vajami in vajami sproščanja.

Z dobrim poznavanjem delovanja svojega telesa se zavedajo, da so odgovorni za svoje dobro počutje in zdravje.

Mateja Iskra, Migajmo in se učimo

Učenje skozi gibanje ustvarja aktiven in dinamičen način poučevanja. Vključuje tudi pozitivne komponente socializacije, vzgoje in socialnih stikov. Ravno zato pripomore k večji zapornitvi učne snovi in pestrosti pouka.

Učenje je učinkovitejše, če je v možganih več kisika. Spominski odtis je močnejši, če se informacija oziroma znanje, ki ga učitelj poda, učenca dotakne na igriv in čustveno angažiran način.

Veliko učencev lahko izboljša svoje učenje z vključevanjem gibanja oziroma s kinestetičnimi aktivnostmi. Le-te zahtevajo uporabo grobih in finih motoričnih spretnosti kot del učnega procesa. Učencem dovoljujejo, da se učijo, obdržijo znanje in obdelujejo informacije, medtem ko se gibajo. Svoje učenje postavijo v kontekst, ki ga razumejo. Učenci, ki se učijo s pomočjo kinestetičnih aktivnosti, se bolje spomnijo več ključnih konceptov in jih smiselno povežejo s snovjo. Kinestetične aktivnosti so pomembne tudi za hiperaktivne učence, ki težko ostanejo pri miru med uro.

Tovrstni pristop k pouku je zelo dobrodošel, saj učenci v šoli in doma veliko presedijo. Pomemben pa je predvsem, ker gre za izkustveno učenje, učenci so aktivni, ustvarjajo, razmišljajo. Učitelj jim pri tem pomaga in jih usmerja, lahko pa se tudi sam vključi v dejavnost, kar dodatno okrepi njegov odnos z učenci.

Raziskujemo tujino

Eno od možnosti, da sledimo zahtevam sodobnega pouka ter ga naredimo zanimivejšega in bolj življenjskega, predstavlja organizacija strokovnih ekskurzij. Gre za skupek posebnih oblik in metod dela, ki so določene z letnim delovnim načrtom šole in se izvajajo izven učilnic ter so del vzgojno-izobraževalnih programov. Ponujajo številne možnosti za medpredmetno povezovanje in sodobne poučevalne strategije, kot sta projektno-raziskovalno delo ter izkustveno učenje.

Medpredmetne šolske ekskurzije so dober primer za razvijanje proceduralnega in prenosljivega vseživljenjskega znanja, ki je skupno vsem šolskim predmetom in s katerim učenci pridobivajo novo znanje, ga izpopolnjujejo in razširjajo (Geografija: učni načrt, 2011, str. 5). Ekskurzije v tujino so pouk na prostem, v drugem okolju, kjer učenci z aktivnim pristopom spoznavajo nove kraje, običaje in druga področja. Učenci pridobivajo znanje v konkretnem okolju ter doživljajo pristen stik z njim. Širijo si obzorje ter razvijajo in nadgrajujejo svoje sposobnosti in znanje s področij jezika, zgodovine, geografije, umetnosti in kulture. Razvijajo veščine sobivanja in prevzemanja odgovornosti zase, pa tudi zmožnost prilagajanja v novih življenjskih situacijah. Ekskurzije lahko zagotovo prištevamo med tiste dejavnosti, ki bogatijo življenje in delo na šoli.

Spletni viri pri pouku zgodovine

Današnja družbo zaznamujejo različne tehnologije in izjemna dostopnost informacij, tako da jo lahko imenujemo informacijska družba. Za uspeh v tej družbi ne zadostuje več le v šoli pridobljeno znanje. Potrebno je vseživljenjsko učenje, pri tem pa so nam v veliko pomoč informacije, ki so dostopne na svetovnem spletu. Dostopnost do njega se je močno povečala, saj do njega dostopamo ne le z namiznih ali prenosnih računalnikov, ampak tudi preko tabličnih računalnikov, mobilnih telefonov in drugih naprav. Na internetu lahko podatke objavlja kdorkoli in je množica le-teh skoraj neskončna, kar pomeni tudi, da podatki niso nujno zanesljivi. Uporabnik se mora naučiti informacije poiskati, kritično ovrednotiti in uporabiti. Te veščine se je smiselno začeti učiti že v osnovni šoli. Informacijsko-komunikacijska tehnologija (IKT) se pri pouku vedno bolj uveljavlja, učenec je aktiven, učitelj pa postaja organizator učnega procesa oziroma moderator pouka. V prispevku je predstavljenih več primerov dejavnosti uporabe spletnih virov pri pouku zgodovine.

Mateja Lešničar, Aktivno učenje prvošolčkov za pripravo na opismenjevanje

Tehnike aktivnega učenja otroke spodbujajo, da z lastno aktivnostjo pridobivajo in spoznavajo izkušnje v svojem okolju. Otrokom vzgojitelji, učitelji ponujajo različne dejavnosti, s katerimi si razvijajo spretnosti za pisanje. Otrokom morajo zato ponuditi dovolj možnosti in situacij za razvoj grobe in fine motorike. Fina motorika je temelj koordinacije in se začne s prenosom predmetov iz roke v roko. Otroci, ki imajo dobro razvito grobo in fino motoriko, imajo na področju opismenjevanja manj težav in lažje vstopajo v svet pisanja besed.

Otroci potrebujejo določene spretnosti in veščine, da bi lahko grafične znake razmestili v prostor, jih pravilno usmerili in oblikovali.

Mateja Simončič Tomič, Vključevanje in medsebojno sedelovanje dijakov v procesu medpredmetnega sodelovanja

Dober učitelj tujega jezika bi se moral zavedati pomena znanja jezika na vseh ravneh; torej, bi moral vzpodbujati in motivirati dijake k dodatnemu delu, pri čemer bi dijaki ozavestili pomen samostojnega raziskovanja in bi tako usvojili vse vidike znanja tujega jezika. Poleg komunikacijske sposobnosti je za razumevanje in znanje tujega jezika ključno tudi spoznavanje tako domačega kot tudi tujega kulturnega in družbenega okolja. Tako je nastal medpredmetni projekt 'Zajtrk', ki smo ga izvajali pri pouku slovenščine ter tujih jezikov - angleščine, nemščine in francoščine. Poleg očitnih kompetenc, kot je na primer sporazumevanje v tujem jeziku, so se v veliki meri razvijale tudi ostale kompetence, predvsem učenje učenja, medkulturnost oz. kulturna zavest ter socialna in družbena kompetenca. Z delom v skupinah so se

morali prilagajati drug drugemu, sodelovati in se motivirati, kar se je velikokrat izkazalo kot najtežji del procesa. Prenos znanja je tako potekal klasično s strani učitelj – dijak samo v prvi fazi učenja, kasneje pa se je z aktivno vključenostjo dijakov v sam proces preusmeril iz dijaka na dijaka.

Mateja Tomažič, Podpora mladostnikom preko programa MEPI

Ranljivi skupini mladostnikov postavlja program Mepi koristno dopolnitev formalnega izobraževanja ter posebej prispeva k aktivnemu udejstvovanju mladih ter razvoju vsestranske osebnosti.

Program Mepi izvira iz Velike Britanije (The Duke of Edinburgh's Interational Award Foundation), kjer so ga pred dobrimi 60-imi leti osnovali zaradi upada interesa mladine na mnogih področjih. Vzroki za nastanek programa so danes vsaj toliko aktualni kot ob njegovem nastanku. Na OŠ Vojke Šmuc pod pokroviteljstvom Zavoda Mepi izvajamo program z učenci 8. in 9. razredov v obliki interesne dejavnosti četrto leto.

Program je namenjen mladim od 14. do 25. leta starosti in je razdeljen na tri stopnje: bronasto, srebrno in zlato. Na vsaki od stopenj si mladostniki pod vodstvom mentorja izberejo in uresničujejo osebne izzive - cilje na področju športa, veščin ter prostovoljstva. Poleg tega udeleženci v manjši skupini samostojno načrtujejo in izvedejo po kriterijih določeno večdnevno odpravo. Aktivnosti na omenjenih področjih se glede na stopnjo programa časovno povečujejo.

Dejavnosti udeležencev se beležijo v Indeks dosežkov, v katerem je razvidno spremljanje mladostnika, razvoj njegovih zanimanj in potencialov, povezanost z vrstniki ter njegovi odzivi na potrebe okolja.

Zaradi izkušenj, ki jih mladi pridobijo z vključitvijo v program, se osebnostno ojačajo, pridobijo nove izkušnje (samozavest, komunikacija) ter se lažje vključujejo tako v civilno družbo kot na trg dela.

Mateja Vodenik Pangeršič, Timsko delo, povezovanje in sodelovanje dveh zavodov – šole in vrtca

V današnjem času pri pedagoškem delu stremimo k tinskemu delu in povezovanju strokovnih delavcev različnih zavodov.

Naš vidik sodelovanja razumem kot vzgojno-izobraževalno strategijo, ki zajema in povezuje sodelovanje predšolskih otrok in šolarjev ter vzgojiteljic in učiteljic. To sodelovanje ne pomeni le sodelovati v nečem, ampak biti del nečesa, kar se razvija in je del našega življenja in vpletenosti v lokalno in kulturno okolje, katerega del smo šola in vrtec.

Predstavila bom sodelovanje, katerega dojemam kot pomemben dejavnik, ki omogoča vsakemu posamezniku postati aktiven sooblikovalec in povezovalac med vrtcem in šolo. Osnovna naloga našega sodelovanja je predšolskim otrokom olajšati prehod iz vrtca v šolo, navezovati prijateljske stike, se seznaniti z nekoliko drugačnim načinom dela v šoli in šolskim življenjem.

Ob pogledu na otroke vrtca in učence šole, ki so se družili skupaj, igrali in sodelovali v različnih dejavnostih, si med seboj pomagali ter začutili prijateljstvo in ob tem gradili most povezanosti med sproščeno igrivostjo in pot v učenost, sem začutila zadovoljstvo in uspeh v drugačnih oblikah dela in sodelovanja.

Mateja Voh, Filmska vzgoja – več kot le izbirni predmet

»Film naj trka na srce in zaposli razum,« je misel pionirke filmske vzgoje Mirjane Borčić. Umetnosti ne moremo poučevati, temveč se moramo z njo srečevati, jo izkusiti, jo približati na različne načine. Na OŠ Šmarje pri Jelšah že nekaj let verjamemo v to, zato smo se resno pričeli ukvarjati z dejavnostmi FOŠ-a (Filmske osnovne šole) in posledično filmske vzgoje, ki nam je v izziv in jo prvo leto izvajamo v obliki izbirnega predmeta filmska vzgoja, s katerim je na šoli zavel svež veter. Zavedamo se, kako pomembno je, da imajo učenci možnost neposredne izkušnje filmskega področja umetnosti. Izkustveno učenje skozi ogled filmov ter dejavnosti pred in po imajo dolgoročne učinke, učenci razvijajo spretnosti komunikacije, analitičnega in kritičnega mišljenja, timskega dela ter nenazadnje razvijanje svoje ustvarjalnosti in inovativnosti. Zame pomembna izkušnja je tudi, da so ob spremljajočih dejavnostih do besede in presenetljivih ter izvirnih pogledov na dogodke, odnose ... prišli ravno učenci, ki v šoli sicer ne izstopajo kot zelo uspešni učenci in imajo tudi sicer vedenjske težave, a so izražali suvereno mnenje o zapletenejših življenjskih položajih. Vodeni pogovori in medpredmetna povezava so tako najdragocenejša dodana vrednost filmske izkušnje, učenci imajo možnost, da o filmih razmislijo in jih postavijo na svoje mesto v svojem svetu. Nekateri filmi bodo hitro odšli v pozabo, drugih se bodo spominjali še dolgo, morda celo za vedno.

Mateja Žvokelj Kostanjevec, Plesna dejavnost na posebnem programu vzgoje in izobraževanja

V referatu predstavljam terapevtske plesne kot možnost izbirne vsebine na Posebnem programu vzgoje in izobraževanja. Najprej opredelim pomoč z umetnostjo, gibno-plesno terapijo, motnjo v duševnem razvoju, cvetno terapijo dr. Edvarda Bacha ter Bachove cvetne plesne .V nadaljevanju predstavim Posebni program vzgoje in izobraževanja in izbirne vsebine kot del tega programa in opišem izvajanje terapevtskih plesov z učenci. Na koncu referata podam sklepne ugotovitve in sicer, da imajo Bachovi cvetni plesi dokazane učinke z vidika pozitivnih čustvenih stanj in so torej pomemben dejavnik osebnostnega razvoja učencev in dodatna obogatitev izbirnih vsebin na Posebnem programu vzgoje in izobraževanja.

Mateja, Šilak Zlati rez "Povezanost med disciplinarnimi znanji v okviru posameznih predmetov ali širših predmetnih področij ter povezave med različnimi področji predstavljajo pomemben dejavnik trajnostnega razvoja. Učitelj poskuša neko vsebino ali problem podati oziroma obravnavati čim bolj celostno, iz različnih zornih kotov.

Odločila sem se, da bomo na ta način z dijaki obravnavali Fibonaccijevo zaporedje, ki smo ga spoznali kot zelo znan primer zaporedja ter razmerje zlatega reza, ki je povezano s tem zaporedjem. Motivacija nam je bil roman ameriškega pisatelja Dana Browna »Da Vincijeva šifra«, v kateri sta ta dva pojma ključ do rešitve zapletenega primera. Zlati rez so znani umetniki uporabljali v likovni umetnosti in arhitekturi, Fibonaccijevo zaporedje pa srečamo v naravi. Skupaj z dijaki smo poiskali več primerov uporabe obeh matematičnih pojmov.

Pri obravnavi te vsebine je šlo za povezavo več predmetnih področij: matematike, slovenščine, likovne umetnosti oziroma umetnostne zgodovine, arhitekture in biologije.

Matevž Sakelšek, Z moderno tehnologijo do uspeha na šolskih športnih tekmovanjih

Moderna tehnologija nam je lahko v veliko pomoč, ne samo pri učenju ampak tudi pri »treniranju«.

Sam uporabljam tehnologijo že mnogo let, z kar lepimi uspehi na šolskih športnih tekmovanjih. Glede na to, da uspehe dosegamo na področju, ki mi ni najbolj blizu, ima ob odličnih učencih pomembno vlogo tudi sodobna tehnologija. Brez njene uporabe bi bili naši učenci dosegali le povprečne rezultate, tako pa smo zadnja leta konkurenčni na državnem nivoju.

V prispevku vam bom predstavil na kakšen način sem tehnologijo uporabil učencem v prid. Opisal bom katera tehnologija je primerna v začetku pripravljanja na tekmovanje katera vmes ter kateri dajem poudarek v zaključni fazi priprav. Seveda pa je potrebno poznati tudi ustrezne metodične postopke poučevanja, ker le na takšen način lahko pridemo do zelenih rezultatov.

Metka Kozar, Multisenzorni pristop k zgodnjemu poučevanju tujega jezika

Strokovnjaki ugotavljajo, da je za senzibilizacijo in motivacijo posameznika za učenje tujega jezika ključnega pomena prvo izobraževalno obdobje. Učitelji praktiki potrebujemo za poučevanje v zgodnjem obdobju specifična znanja in spretnosti.

Izkušnje kažejo, da je najučinkovitejše poučevanju tem, povezanih z življenjem otrok in s predlaganimi vsebinami iz učnih načrtov drugih predmetov. Kot primer dobre prakse predstavljam poučevanje tematskega sklopa oblačila, ki ga poglobljeno obravnavam v 3. razredu.

Najosnovnejše besede in fraze na to temo učenci spoznajo že v 1. in 2. razredu. V svojem prispevku predstavljam didaktični material, pesmi, gibalne aktivnosti in igre, ki jih vključujem pri obravnavanju teme oblačila v povezavi z drugimi vsebinami, kot so letni časi, deli telesa, šport itd.

Zgodnje učenje tujega jezika mora biti prijetno, zanimivo in pestro, zagotavljati mora bogat in raznolik jezikovni vnos in spodbujati optimalen jezikovni iznos. S tem je udejanjen eden od ključnih ciljev poučevanja tujega jezika in razvijanja jezikovne in sporazumevalne zmožnosti.

Metka Kozar, Inkluzija učencev Romov v razredno skupnost

V slovenskih razredih srečujemo učence različnih ras, veroizpovedi, etnične pripadnosti, sposobnosti in interesov. Posebno skupino predstavljajo učenci Romi. Položaj, način življenja ter vključenost Romov se po Sloveniji razlikujejo. Naša šola je v Mariboru in ima skupno 270 učencev, od tega je 39 romskih učencev, se pa število skozi šolsko leto spreminja.

Na OŠ poučujem štirinajst let in sem razredničarka po dvema, trem ali celo štirim Romom. Kljub temu, da se vključenost Romov izboljšuje, se še zmeraj srečujejo z zmerjanjem, izključnostjo, nesprejemanjem, s preziranjem in predsodki.

V prispevku opisujem primere dobre prakse sodelovanja z učenci Romi, z njihovimi starši in z vključevanjem teh otrok v razredno skupnost. Predstavljam tudi oblike pomoči romskim učencem, ki jih nudi naša šola, in so se izkazale kot uspešne.

Vsaka šola je za otroke z vidika varnosti ključnega pomena in mora vsem otrokom zagotavljati prostor in priložnost, da lahko izrazijo sebe, se vsestransko razvijajo in se uveljavijo.

Miha Gartner, Cinkarniška pot v Celju – zeleno srce mesta?

V okviru programa Mladi za Celje z raziskovalnimi nalogami dijaki skupaj s svojimi mentorji med drugim iščejo načine, kako izboljšati kvaliteto okolja in spremeniti način življenja prebivalcev mesta, da bi le to postalo bolj trajno. Dijake sem v tem letu motiviral za raziskovanje možnosti, kako bi lahko najbolj degradirana območja v Celju z ukrepi za zmanjšanje onesnaženosti zemljine, zraka in vode postali zdravju manj škodljiva in z investicijami v različne dejavnosti postala privlačna za bivanje, rekreacijo in oskrbo prebivalcev mesta in širše okolice. V nalogi želim predstaviti potek dela, ki ga je pod mojim mentorstvom dijakinja 3. letnika, ob sodelovanju s službami Občine Celje, pomoči lokalnega okolijskega društva in ob pomoči dijakov iz njenega razreda, pri iskanju rešitev problema onesnaženosti in neurejenosti območja na Cinkarniški poti v Celju. V nalogi so bili zbrani podatki o onesnaženosti, možnih ukrepih za zmanjšanje le te in predlogi za razvoj območja.

Miha Golob, Poučevanje fotografije po principu obrnjene učilnice s spletno učilnico Wordpress

Izobraževalne institucije so v zadnjih nekaj desetletjih z ogromnimi investicijami v IKT-opremo dodobra prenovile način dela v srednjem šolstvu, kar sovpada s hitrim tehnološkim razvojem v svetu. Posledično se je spremenil tudi odnos deležnikov v izobraževalnem procesu do novih tehnologij in s tem tudi do rabe spletnih učilnic, ki predstavljajo enega izmed ključnih komunikacijskih kanalov v moderni šoli. Zaradi dobre tehnične podpore, funkcionalnosti in brezplačne domene smo se odločili za vzpostavitev spletne učilnice na Arnesovi platformi z uporabo CMS-ja Wordpress.

V šolskem letu 2019/2020 pri strokovnem modulu izražanje s sliko in zvokom, na Srednji medijski in grafični šoli Ljubljana, že tretje leto klasične oblike pouka dopolnjuje delo na daljavo s podajanjem teoretičnih vsebin preko spletne učilnice. Odločitev za uporabo Wordpress platforme nam je dala veliko svobode pri oblikovanju strani, strukturiranju vsebin in dodajanju naprednih možnosti, kot so galerija, koledar in vdelava videoposnetkov. Čeprav takšen model dela v teoriji nudi veliko prednosti se pokažejo težave predvsem pri prevzemanju odgovornosti dijakov za samostojno delo doma.

Miha Indihar, Tekiške aktivnosti v Dijaškem domu Ivana Cankarja

Tek spada med najbolj preproste aktivnosti, za katere ne potrebujemo posebnih rekvizitov, predznanja ali spretnosti. Priporočljiv je za vsakega posameznika, odvisen pa le od posameznikove odločitve in njegove volje. Zaradi ugodnih okoliščin je tek eden najbolj popularnih pristočasnih aktivnosti, ki mu posebno pozornost namenjamo tudi v dijaških domovih.

V Dijaškem domu Ivana Cankarja že vrsto let izvajamo tek v okviru interesnih dejavnosti in se udeležujemo številnih tekaških prireditev v Sloveniji in tujini. Rezultat pozornosti, ki jo namenjamo teku niso le visoke uvrstitve na tekmovanjih, ampak predvsem veliko sodelujočih dijakov in številne prednosti, ki jih nudi tek.

Milan Bahar, Pedagoški poklic in glasovne težave

V današnji družbi kar tretjina zaposlenih dela v poklicih, kjer so glasovno obremenjeni. Še posebej izpostavljena skupina so pedagoški delavci, ki imajo pogosto glasovne težave. Glavni vzroki hripavosti pri učiteljih so: velika glasovna obremenitev, izpostavljenost respiratornim okužbam zaradi stika z množico učencev

in zadrževanja v zaprtih prostorih ter neprimerne glasovne navade. Pri profesorjih športne vzgoje so poleg tega prisotni še drugi dejavniki, saj so telovadnice velike, pogosto v njih odmeva, prisotne je ropot kot je npr. tapkanje žog, pa tudi učenci so bolj sproščeno glasni, kot so v razredih. Z nekaterimi preventivnimi ukrepi lahko velik del glasovnih težav preprečimo. Večina ne dobi navodil glede skrbi in rabe glasu v času svojega študija, zato bi se morali kasneje v poklicu ustrezno izobraziti o skrbi za glas ter pravilni vokalni tehniki. Kajti dober glas je za profesorje športne vzgoje, poleg dobre fizične pripravljenosti in pedagoškega znanja, pogoj za dobro opravljanje poklica.

Milan Bizjan, Zgodba o uspehu akrobatskega navijaštva

Gimnazija Bežigrad iz Ljubljane je leta 2003 v okviru Šolske košarkarske lige ustanovila Akrobatsko navijaško skupino Bakros. Sestavlja jo skupina deklet in fantov, ki s pomočjo male prožne ponjave zabijajo na koš in ustvarjajo akrobatske in plesne elemente in s tem ustvarjajo atraktiven in zabaven nastop. Iz skromnih začetkov in slabega akrobatskega in košarkarskega znanja so dijaki z zagnanim delom in vztrajnostjo napredovali in nastopali na šolskih prireditvah in tekmovanjih.

Po maturi so nekdanji dijaki gimnazije po vodstvu Domna Rozmana leta 2008 ustanovili akrobatsko skupino Dunking Devils, ki je postala svetovno znana akrobatska skupina, ki je že nastopala po celem svetu. So najboljši primer, kako je z inovativnim mišljenjem, neobremenjeno, z veliko zagnanostjo in delom mogoče zgraditi prepoznavno blagovno znamko.

Velja pa še nekaj: vse kar v šoli posejemo in negujemo lahko v bodočnosti zraste v kaj večjega in odmevnejšega. Akrobatske skupine Dunking Devils to potrjuje.

Milanka Hrovatin, Narava kot učilnica

Učenci velikokrat sprašujejo, kje jim bo znanje, ki ga pridobivajo v šoli koristilo v vsakdanjem življenju. Zato je zelo pomembno, da učence vključimo v dejavnosti, kjer lahko svoje znanje različnih šolskih predmetov uporabijo tudi na drugačen način.

Naša šola že veliko let sodeluje v projektu Mreže šol Parka Škocjanske jame. Vsako leto se učenci na kongresu mladih raziskovalcev Biosfernega območja Kras predstavijo z raziskovalno nalogo.

Letos smo z učenci določali kakovost vode ob reki Reki. Pri teh dejavnostih so morali učenci uporabiti znanje naravoslovja, biologije in kemije. Ugotovili so, da ima prepoznavanje organizmov v vodi svoj pomen, da je dobro vedeti, kaj je biotska pestrost ter da poznavanje soli in ionov pri kemiji ni tako nepomembno. Vsekakor pa je raziskovanje v naravi povsem nekaj drugega kot učenje v razredu.

Milena Golob, Mediacija – oblika izobraževanja

Murray (2003) definira šolsko mediacijo, kot proces, ki pomaga učencem pri prevzemanju odgovornosti za svoje vedenje. Mediator nudi pomoč udeležencem v sporu tako, da prisluhne vsem vpletenim udeležencem in jih spodbuja k pogovoru ter oblikovanju poštenega dogovora. Upoštevati moramo načelo prostovoljnosti in resnicoljubnosti. Proces mediacije je uspešen, če učenca prideta do rešitve, s katero sta oba zadovoljna, pri tem pa se izboljša tudi razredna klima. Pridobljene veščine lahko mladostniki uporabljajo v vsakdanjem življenju. Mediacija izboljša posameznikovo samopodobo, pripomore k prevzemanju odgovornosti in prispeva k osebnostni rasti.

V letošnjem letu sem bila mediator v razredni situaciji, kjer je nastal spor med skupino dijakov razredne skupnosti, dijakinjo z okvaro sluha in profesorico angleškega jezika. Zaradi hudo zaostrenih odnosih in psihičnega pritiska na dijakinjo je bila izvedena mediacija. Uporabila sem tehniko ločenega postopka, t. i. lupljenje čebule in piramido vrednosti. Mediacija je bila uspešna, niz odkritih pogovorov je vplival na razvoj čustvene empatije in pripomogel k večjemu razumevanju ravnanj ter izkušenj drugih. V razredu je sedaj popolnoma drugačna klima, ki omogoča vsem boljše pogoje izobraževalnega procesa.

Mileta Grujić, Medpredmetno povezovanje

V svoji dolgoletni izkušnji s poukom strokovnih predmetov v srednji glasbeni šoli lahko povem eno stvar, katero mislim, da jo je treba prenoviti in narediti na njej spremembe.

To je splošno pomanjkanje povezovanja med predmeti, kjer se učenci in dijaki pogosto učijo o isti snovi, ampak se tega ne zavedajo. V učnih načrtih tega konkretno ni. Govorim o učnih načrtih v Srbiji, seminarji ne obdelujejo to temo, celo učitelji se med sabo o tem ne pogovarjajo.

V nekaterih učbenikih Glasbene umetnosti so časovnice in je to prava smer za rešitev te težave. Omenjeno ni le problem glasbenih, ampak tudi drugih predmetov, ki se jih poučujejo v šoli, to je umetniških, zgodovine in geografije. Na primeru ene skladbe bom pokazal, kaj želim povedati.

Mirjana Tomažič, Povezovanje šole s širšo skupnostjo za boljši danes in jutri

Trajnostni razvoj naj bi zadovoljil potrebe sedanjih generacij in hkrati omogočil razvoj prihodnjim generacijam. Pokriva pa različna področja: ekološko ozaveščenost in odgovornost, zdrav življenjski slog, spoštovanje vrednot, medkulturni dialog, kakovostno preživljanje prostega časa, razvijanje podjetnosti, spodbujanje ustvarjalnosti in dejavnosti, kakovostno izobraževanje itd. V učnih načrtih najdemo veliko ciljev, ki uresničujejo skrb za trajnostni razvoj. Pri realizaciji le-teh pa je nujno potrebno, da se povežemo s širšo skupnostjo. Tako sodelujemo z različnimi društvi in s posamezniki, ki z nami delijo svoje znanje in izkušnje ter usmerjajo učence v lepo prihodnost.

Letos smo prvič gostili člane recitacijsko-literarne skupine bistriških upokojencev, se udeležili Bogatajevih dni v Postojni, večina ostalih pa sodeluje z nami že vrsto let.

Mojca Grula, Učenci - arhitekti zunanjega prostora za igro, sproščanje in medgeneracijsko povezovanje

Pri pouku likovne umetnosti v osmem razredu so se učenci na področju krajinske arhitekture lotili načrtovanja zunanjega prostora za igro, sproščanje in medgeneracijsko povezovanje, ki vključuje vse cilje trajnostnega razvoja. Prostor, za katerega so učenci načrtovali postavitev, je za našo šolo. Zelo pomembno je bilo, da so učenci razmišljali o namenu uporabe prostora, kakšne možnosti bo ponujal in da bo vključeval naravne materiale, ki bodo na razpolago tudi prihodnjim generacijam in ki bodo imeli najmanjši negativni vpliv na okolje ter jih lahko pridobimo iz lokalnega okolja. Zelo pomembno je bilo, da ohranijo zeleno površino, ki nudi naravno udobje, saj s pravilno izbiro materialov lahko vplivamo tudi na počutje. Učenci so pri načrtovanju izhajali iz lastnih potreb po gibanju, druženju s sošolci, prijatelji iz šole, zato so izvedli tudi intervju pri prvošolčkih in starih starših. Izdelali so makete s postavitvami, ki so vključevale elemente varnih igrišč, ki spodbujajo kreativnost,

možnost za razvijanje motoričnih spretnosti in druženja. Makete s podrobnimi opisi so predstavili na razstavi v šoli in bili na razpolago za vsa vprašanja. V poletnih mesecih pa nas čaka postavitvev po vzgledu maket, kot zaključek projekta načrtovanja igrivega prostora.

Mojca Kovačič, Popravilo in uporaba namiznih iger v vzpodbudnem okolju

V oddelek podaljšanega bivanja smo dobili veliko škatlo starih, raztrganih in delno izgubljenih namiznih iger. Učenci so igralne plošče zlepili, poiskali nerabljene in zavržene igralne figure doma, popravili leseno škatlo za šah, uredili in dopolnili karte z novimi slikami, razvrstili sestavljanke ter na spletu poiskali navodila za igre. Med najzanimivejšimi so bile igre fižolkanje z zrnji fižola, sestavljanke iz črk slovenske abecede in karte lustik.

V prednovoletnem času smo šolsko avlo pred razredom okrasili. Izdelali smo motive kontrastnih barv, ki krepijo vidno stimulacijo učencev. Po napisani domači nalogi so se učenci igrali v avli na tleh. Z različnimi položaji telesa so zmanjševali posledice negativnega vpliva na sedenje. Z blazinami so si ustvarili prijetno okolje. Poleg tega, da so se zabavali, so opazovali, razvijali koncentracijo, logično mišljenje in se urili v upoštevanju pravil.

Mojca Pev, Matematika izven učilnice

Pouk zunaj učilnice se največkrat izvaja v obliki dnevov dejavnosti ali v šoli v naravi. Na samo učilnico je največkrat lociran klasični pouk. Razred učencev je lahko zelo pisan, tako po zanimanju kot tudi po sposobnostih. Z uporabo različnih načinov in pristopov učenja zagotovimo individualnost razlik med učenci. Učenci pri pouku znotraj učilnice pridobijo manj izkušenj, kot če se z matematičnimi vsebinami srečajo v konkretni situaciji, v življenju. Kar izkusimo, si tudi zapomnimo. Pri spoznavanju novih učnih vsebin sem sledila naslednjim ciljem:

- Učno situacijo tako zastaviti, da bo učenec uvidel matematične vsebine v naravi in bo začutil povezanost matematike z vsakdanjim življenjem.
- Vsebine usvajati skozi gibanje, s tem povečati dotok krvi v možgane in tako vplivati na sposobnost pomnjenja in razvijati pozornost in koncentracijo.
- Pri vsebini prepoznati in analizirati matematične informacije.

Učiteljeva naloga je, da prepozna katere vsebine se lažje obravnava zunaj učilnice in temu prilagodite tudi načine in metode dela. Sama sem se odločila za nekaj vsebin iz 8. razreda. Z učenci smo okrog šole spoznali vsebine iz naslednjih sklopov: krog, Pitagorov izrek, kocka in kvader, večkotniki, grafi premera in obratnega sorazmerja. Delo je imelo tudi raziskovalni in skupinski pridih. Pri delu so učenci uporabljali modele iz narave, pisalo, računalo in druge IKT naprave.

Monika Kačičnik, Matematika, odrasli in poklicna matura

Kadar slišim o trajnostnem razvoju v izobraževanju, pomislim na formalno izobraževanje odraslih, s katerim se ukvarjam že več kot 15 let. S spremembo zakona je bilo preimenovano v »izredno izobraževanje«, saj udeležencem omogoča pridobiti potrdilo o zaključku formalnega srednješolskega izobraževanja, ki ga niso opravili po redni poti.

Poleg vseh papirjev, s katerimi se po službeni dolžnosti ukvarjam, poučujem tudi matematiko. Z vsakim novim šolskim letom se soočam z izzivom, kako slušateljem, ki me prvo uro gledajo z velikimi prestrašenimi očmi, prikazati matematiko kot nekaj uporabnega, koristnega in življenjskega.

S skupnimi močmi se nekako dokoplujemo do zaključnih ocen.

Ko pa se nekateri slušatelji pogumno odločijo za izbiro matematike na poklicni maturi, se za njih in zame začne poseben izziv. Takrat začnemo z resnim delom in »predalčkanjem« nalog v posamezna poglavja matematike. To se je izkazalo kot primer dobre prakse, saj se tako naučijo prepoznati »tipe« nalog, kar jim zelo olajša reševanje.

Monika Mihelič, Disleksija pri pouku angleščine

V zadnjih tednih je postal očiten pomen ustrezno prilagojenih materialov za izvajanje pouka angleščine na daljavo, predvsem pri učencih s posebnimi potrebami. Delovni listi, powerpointi, kvizi morajo biti dovolj zanimivi, da pritegnejo tudi najbolj nenavdušene učence. Pri učencih z motnjo avtističnega spektra in pri učencih z motnjo pozornosti je bil pouk prek računalnika, s pomočjo interaktivnih nalog dovolj zanimiv, da njihova motiviranost za delo ni opazno upadla. Pri učencih z disleksijo pa je zadeva postala malce bolj zahtevna – predvsem pri angleščini sama uporaba računalnika ni bila dovolj. Pri interaktivnih kvizih se besede hitro spreminjajo, powerpointi so polni informacij, po možnosti tudi slik, delovni listi pa niso na barvni podlagi, kot so vajeni v šoli.

V tem prispevku je skupek drobnih ugotovitev, ki naredijo veliko razliko pri učencih z motnjami branja in pisanja. Pripomorejo pa k boljši pozornosti tudi polnočutnih otrok. Nastali so tekom večletnega poučevanja angleščine v drugi triadi osnovne šole.

Monika Prašnikar, Besede lahko ranijo in zdravijo

V programih Trgovec in Ekonomski tehnik v vsebinskem sklopu Temelji pravne kulture obravnavamo tudi človekove pravice in sovražni govor. V okviru teh vsebin izvajam aktivnost BESEDE LAHKO RANIJO. IN ZDRAVIJO, ki jo predstavljam v referatu kot primer dobre prakse. V prvem delu predstavljam definicijo sovražnega govora. Sovražni govor je izražanje mnenj, da so nekateri ljudje manjvredni zaradi določene osebne okoliščine: družbeni položaj, gmotno stanje, izobrazba, zdravstveno stanje, invalidnost, narodnost, itd. Glavni cilj sovražnega govora je ponižati. V drugem delu izvedem primer sovražne komunikacije na papirnem modelu: dijaki morajo izrekati negativna sporočila in ob vsakem negativnem sporočilu odtrgajo del modela. Nato se morajo opravičiti in ob opravičilu postavijo odtrgane dele nazaj. Seveda papirni model ne bo izgledal enako kot na začetku - čeprav je bila škoda z opravičilom do neke mere odpravljena, model nikoli več ne bo enak. Njegova čustva so bila ranjena in rane so ostale. Besede imajo veliko moč!

Monika Prašnik, Trajnostni razvoj: pravična trgovina in dan brez nakupov

V Agenda 2030 za trajnostni razvoj na uravnotežen način povezuje tri dimenzije trajnostnega razvoja (ekonomsko, socialno in okoljsko) in jih prepleta skozi 17 ciljev trajnostnega razvoja, ki jih bo potrebno uresničiti do leta 2030. Pomembno vlogo pri uresničevanju teh ciljev imata vzgoja in izobraževanje. V referatu bom predstavila dva primera dobre prakse iz Srednje trgovske šole v Ljubljani. V prvem primeru dijaki spoznajo PRAVIČNO TRGOVINO kot trgovinsko partnerstvo, ki temelji na dialogu, transparentnosti in spoštovanju ter si prizadeva za večjo enakopravnost v mednarodni trgovini. K trajnostnemu razvoju prispeva tako, da ponuja boljše pogoje prodaje in zagotavlja pravice marginaliziranih proizvajalcev ter delavcev, predvsem iz ekonomsko manj razvitih dežel. V drugem primeru dijake osveščam o DNEVU BREZ NAKUPOV (BUY NOTHING DAY), ki kot nasprotje ČRNEGA PETKA (BLACK

FRIDAY) poziva k vseživljenjskemu zmernejšemu potrošništvu in opozarja na odgovorno uporabo stvari ter spodbuja k trajnostnim navadam: kupi manj in samo tisto, kar res potrebuješ.

Nada Klemenčič, Seme življenja

V prvem razredu učenci spoznajo živa bitja, njihove značilnosti ter kaj le-ta potrebujejo za rast in razvoj. Vedo, da je pomlad čas, ko se začne delo na vrtu, da je potrebno pripraviti gredice, kamor sejemo in sadimo. V okolici šole nimamo primerne prostora za delo na prostem, zato dejavnosti izvajamo v učilnici. Učenci skrbno zbirajo semena, poskrbijo za lonček, zemljo. Z opazovanjem rasti rastlin ugotovijo, kateri življenjski pogoji so potrebni za rast. Do znanja in spoznanj prihajajo spontano z lastno aktivnostjo, medsebojnim sodelovanjem, komuniciranjem, strpnostjo, raziskovanjem in opazovanjem. Takšen način dela pri učencih razvija samostojno iskanje in razmišljanje ter preizkušanje različnih poti do rezultata. Spodbuja miselne in čustvene procese, medsebojno sodelovanje ter prenašanje znanja v konkretne situacije v vsakdanjem življenju. Znanje, pridobljeno na podlagi samostojnega dela, je trajnejše, hkrati pa učenci sami prevzamejo odgovornost za svoje učenje. S skrbnim načinom dela seme vzklije, raste in obrodi sadove.

Natalija Kocijan, Nevroplastičnost in razvojno usmerjena miselna naravnost kot vsebina TR v učnem načrtu

Koncept trajnostnega razvoja na področju OŠ izobraževanja se implementira skozi različne projekte, skozi naravoslovno-tehnične in družboslovno-humanistične vsebine.

TR predvideva strukturne spremembe v družbi, ekonomskem in političnem sistemu, ki temeljijo na radikalni spremembi človekovega odnosa do narave, zato se moramo vprašati ali je mogoče spremeniti naš odnos do narave, če najprej ne spremenimo odnos do sebe. Spremeniti sebe pa pomeni tudi spremeniti prepričanje o lastnih intelektualnih sposobnostih, katere pa je moč z učenjem in prizadevanjem izboljšati. Vendar je potrebno učence osveščati in poučevati o možganski plastičnosti.

Ko učenci vedo, da je njihovo inteligentnost in uspešnost mogoče izboljšati, posedujejo miselno naravnost k rasti, kar lahko prinese motivacijo in vztrajnost, ko se spopadejo s težkimi problemi.

Učenčeve zmožnosti so namreč lahko bistveno večje, kot si navadno mislimo, saj se njihovi možgani razvijajo, spreminjajo, celo anatomsko in fizično preoblikujejo.

ln šele, ko posameznik spozna sebe, svoje potencialne zmožnosti, uravna svojo miselno naravnost k rasti, lahko izboljša tako svojo kot sočlovekovo kakovost življenja in ustvarja ne-monetarno bogastvo.

Poznavanje lastnih potencialov, ki jih prinašata nevroplastičnost in razvojno usmerjena miselna naravnost, sta ključna za spreminjanje vedenjskih vzorcev posameznika. Šele ko posameznik spozna svoje zmožnosti, lahko razvija svoje talente, s katerimi prispeva k napredku in harmonični družbi.

Tako se tudi približamo bolj holističnemu pristopu poučevanja.

Osveščanje posameznikov o možganski fleksibilnosti in njihovem potencialu za razvoj in rast bi kot vsebina morala biti prisotna v učnih načrtih. Kot takšna bi se pridružila ostalim socialnim, ekonomskim in okoljskim vsebinam.

ln zakaj je ključno, da bi bolj sistematično poučevali in osveščali otroke o modifikaciji sinaps skozi izkušnje in učenje? – Odgovor je preprost – »plastičnost možganov proces, ki sicer poteka vse življenje, je pa najbolj intenziven v zgodnjih letih.« (Sousa, 2013)

Nataša Adam, Kulturna dediščina našega okolja

Na podružnični šoli v Senožečah, na kateri poučujem, že več kot dvajset let zapored učence navajamo k sprejemanju drugačnosti, saj živimo v družbi, kjer smo si ljudje med seboj zelo različni, drugačni, imamo različne sposobnosti, značilnosti, itd. V stik z drugačnostjo prihajamo v šoli tudi zaradi učencev, ki prihajajo iz različnih kulturnih ozadij in prav zaradi tega, si na naši šoli prizadevamo spodbujati strpnost med raznolikimi vrstniki.

Sama učencem vsako leto drugačnost med vrstniki predstavim kot izziv, ne pa kot nekaj, česar bi se bilo treba bati. Zato vedno znova v šolo povabim učence CUEV Strunjan, enota Divača, da se v skupnih delavnicah družijo.

V minulem šolskem letu so delavnice temeljile na trajnostnem razvoju. Posvetili smo se kulturni dediščini našega okolja, ki počasi tone v pozabo in nam jo s svojim pripovedovanjem pomagajo ohranjati ravno none in nonoti. Izbrana tematika »Recepti naših non« nas je povezala pri pripravi bezgovega sirupa, peki krofov, šivanju ekoloških vrečk za kruh in pri oblikovanju eko knjižice z recepti. Skupaj smo k sodelovanju povabili še naše none in sodelovali na sejmu Altermed Celje, kjer smo za nalogo prejeli Zlato priznanje.

Vsako leto znova ugotavljam, da so tovrstni projekti, ki podpirajo drugačnost v šolah zelo zaželeni, saj si učenci z njimi bogatijo svoje izkušnje in dobivajo veliko več, kot sami skozi projekt dajejo. Učenci se naučijo sprejemati raznolikost, ki nas vse skupaj bogati, saj vsak človek v sebi nosi nekaj edinstvenega, zaradi česar je poseben.

Nataša Čupeljić, Mednarodna kolegialna hospitacija pri pouku zgodovine

Naša šola je vključena v dvoletni mednarodni projekt skupaj s tremi šolami iz tujih držav, in sicer Srbije, Poljske in Turčije. V sklopu projekta učenci pridobivajo veščine, potrebne za življenje in delo v sodobni družbi, ki je mešanica različnih kultur, ras, veroizpovedi in narodov. Koordinatorji sodelujočih držav so bili prvi, ki so obiskali našo šolo. V sklopu enotedenskih aktivnosti, ki so se odvijale na naši šoli, je bila med njimi tudi mednarodna kolegialna hospitacija pri pouku zgodovine.

Pouk je to uro izjemoma potekal v angleškem jeziku, saj je učiteljica želela vključiti vse deležnike. Tema ure, Evropa in svet v 16. stoletju: spremenjena politična in verska podoba Evrope, je bila kot nalašč za aktivno sodelovanje tujih učiteljev. Učenci so ob zemljevidu prepoznali versko pripadnost Evrope, tuji učitelji so predstavili vsak svojo religijo. Učenci so imeli priložnost ne samo prisluhniti, ampak tudi aktivno sodelovati z vprašanji, kar je odprlo precej zanimivih diskusij.

Nataša Frank, Gibanje za učno šibkejše otroke

Hiter življenjski slog nas v našem vsakdanu pogosto prikrajša za prosti čas, predvsem za tistega, ki ga namenjamo gibanju. To se odraža v upadu koncentracije, motivacije, težavah v fizičnem razvoju ter posledično v nižjih učnih dosežkih. Prav slednje nam je bilo v največjo motivacijo pri projektu, ki se je rodil iz želje pomagati otrokom do boljših učnih dosežkov. Pri spoznavanju novih črk in števil imajo nekateri učenci v prvem razredu veliko problemov. Zato smo jim poskušali črke in števila približati preko vseh čutil, tudi preko gibanja. UGOTOVITVE: Ugotavljamo, da otroci preko gibanja lažje in hitreje osvojijo učno snov, se pri tem zabavajo in družijo. Prosti čas, šolske ure in podaljšano bivanje je sedaj bolj zabavno in prijetno. ZAKLJUČEK: Delo učitelja in vzgojitelja ni le posredovanje znanja otrokom, temveč tudi vzgajanje novih generacij. Zato je pomembno, da z gibanjem, igro in zgledom v šoli spodbudimo učence, da čim več časa preživijo aktivno. Prebudimo v učencih veselje

do izražanja in znanja, veselje do gibanja, saj je to eno najpomembnejših področij v otrokovem razvoju.

Nataša Rupnik, Izziv kombinirane skupine

15. člen zakona o vrtcih pravi, da poteka predšolska vzgoja v vrtcih v dveh starostnih obdobjih: prvega, kjer so otroci stari od enega do treh let in drugega, kjer so otroci v starosti od treh let do vstopa v šolo. V kolikor pa imamo mešano skupino, v katero so vključeni otroci obeh starostnih obdobj, ga poimenujemo kombiniran oddelek. V našem vrtcu že vrsto let oblikujemo tudi take oddelke. Če so to otroci, ki so stari od 2 do 4 leta, niti ne opaziš razlike, saj kljub takemu poimenovanju med otroki ni velike starostne razlike. Ko pa gre za enoto, ki ima le eno ali dve skupini, pa je lahko razlika precejšnja, tudi do 5 let. V tem primeru smo vzgojiteljice postavljene pred izziv, kako se lotiti čisto vsakdanjih stvari, kot je npr. dnevna rutina, da bo za vse enako prav in enako dobro. V svojem prispevku bi želela spregovoriti prav o tem, kako nam to uspeva.

Nataša Skala, Zdrav odmor = rekreativni odmor

Gibanje je ena izmed osnovnih otrokovih potreb. Pomanjkanje gibanja in sprostitve otrok se lahko kaže tudi kot nemir. Gibanje in igra pomagata sproščati napetost in energijo. Otroci z gibanjem urijo svoje gibalne sposobnosti, izboljšujejo svojo samozavest in svoje razpoloženje. Za razbremenitev med šolskim delom smo pred približno desetimi leti uvedli rekreativni odmor. Napetost in potreba po gibanju se je pri učencih odražala v nenehnem teku, lovljenju in drugih oblikah sproščanja nakopičene napetosti in energije na šolskih hodnikih. Tema »divjanje po šolskih hodnikih« je bila stalnica učiteljskih konferenc, ki ga tudi navkljub dodatnim dežurnim učiteljem ni bilo moč zaježiti. Učitelji športa smo se sestanku aktiva odločili, da uvedemo tako imenovani rekreativni odmor. Vodstvo šole nas je pri uvedbi rekreativnega odmora podprlo. Prav tako tudi ostali sodelavci. Udeležba na rekreativnih odmorih je prostovoljna, udeležijo se jih učenci, ki čutijo potrebo po gibanju oz. se želijo z gibanjem sprostiti pred nadaljnjim šolskim delom.

Nataša Strah, Šport kot sredstvo razvoja zdrave samopodobe mladostnika

Šport je oblika dejavnosti, ki krepi telesne in psihične zmogljivosti. Vpliva na zaznavanje samega sebe. Izvaja se po določenih pravilih, pri kateri sodeluje ena ali več oseb hkrati. Pri tem se medsebojno tekmuje. Njen primarni cilj je želja po doseganju dobrega rezultata. Na njeni osnovi pa se zadovoljujejo še druge potrebe, ki izredno ugodno vplivajo na razvoj zdrave osebnosti. Ravno zato je šport odlično sredstvo, ki mladostniku daje možnost, da razvija zdravo samopodobo. Zdrava samopodoba mladostnika pomeni, da se spoštuje, da si zaupa, da si postavlja jasne in zdrave cilje ter si jih prizadeva doseči, da sodeluje z drugimi in jih sprejema, da ima prijatelje, da se ne umika pred težavami, ampak jih poskuša reševati, da je pri svojih odločitvah samostojen, da ne potrebuje odobravanja drugih, da se lažje prilagaja spremembam, da prevzema odgovornost za svoje vedenje, da prepozna, sprejema, izraža, uravnava svoja čustva ter je večinoma zelo dobro razpoložen.

Nataša Svetek, Raznolikost podaljšanega bivanja v 3. razredu

Podaljšano bivanje je čas, ko učenci pišejo domače naloge in marsikateri laik bi to misel kar tu končal. Vendar se mi zdi, da je tu prostor za učence, kjer se jim lahko posvetimo, se pogovarjamo, družimo, ustvarjamo, pojemo, odkrivamo talente in jim dovolimo, da so lahko vsi nekaj posebnega.

Ker starši pričakujejo, da bodo otroci naredili vse naloge v času podaljšanega bivanja, smo učitelji v precepu in sicer koliko časa nameniti domačim nalogam. Sama sem določila čas od 35 – 45 minut, odvisno od dneva. V tem terminu otroci delajo nalogo, v razredu zagotovim mir in tišino ter pomoč, ki jo nekateri potrebujejo. Verjamem, da otroci potrebujejo gibanje in čas za igro na igrišču, v parku in jim to moramo zagotoviti.

Kdaj imamo potem sploh čas, da z učenci ustvarjamo, pojemo, beremo, iščemo talente, vključujemo projekte. Brez sodelovanja z razredniki ne gre. Prav tako sem postala amaterski meteorolog in se prilagajam vremenu, letnim časom, praznikom itd. Zagotovo je potrebno vse aktivnosti načrtovati pa tudi prilagoditi in si zagotoviti dovolj časovnega razpona, da uspešno izvedemo dejavnosti, ki smo si jih zadali.

Nataša Štebe, Trajnostni didaktični pripomočki v 1. razredu OŠ

Vsaka generacija prvošolcev prinese nam učiteljem nove izzive. Učenci se po predznanju med seboj zelo razlikujejo. Včasih je celotna skupina učno zelo močna in je le nekaj posameznikov, ki potrebujejo stalno pomoč učitelja, spet drugič je ravno obratno. Po mojih izkušnjah pa večina otrok pride v prvi razred z željo po znanju. Ravno zaradi takšnih razlik me učenci vsako leto izzovejo, da jim pripravljam didaktične materiale, s katerimi jim pomagam k boljšemu napredku ali pa potešim njihovo radovednost in željo, da bi spoznali še več. V razredu imam premične police, na katerih so didaktični pripomočki za različne predmete. Vse je izdelano tako, da bodo gradivo lahko uporabljale še naslednje generacije (večkratna uporaba) in da se lahko izognem prevelikemu fotokopiranju učnih listov. Učenci imajo čas za te izzive, kadar prej končajo delo pri uri, pri pouku jih lahko izberejo kot dodatno vajo, v jutranjem varstvu in v podaljšanem bivanju. Trudim se, da so to ekološki materiali iz odpadne embalaže, leseni, iz blaga, nekaj gradiva pa je plastificiranega.

Nataša Vesel Plos, Ugani, kje sem?

Narava nam s svojim raznolikim rastlinskim in živalskim svetom daje ogromno možnosti za učenje in raziskovanje. Skriti kotički dajejo pridih skrivnostnosti in burijo otrokovo domišljijo. Pogosto hodimo po naravi z »zaprtimi« oči. Z vodenim raziskovanjem sem poskušala pri otrocih vzpodbuditi pristen stik z naravo. Že v razredu je otroke pričakalo pismo veverice, ki jih je vabila na raziskovanje. Delo je potekalo v manjših skupinah, ki smo jih določili z žrebom. Otroci so se sami orientirali, ugibali po kateri poti morajo nadaljevati, na vsaki postaji so reševali naloge. Otroci imajo radi skrite in napete izzive. Ob odkrivanju poti v grajskem parku, prepoznavanju rastlin, živali, zvokov okolja, so začutili pomen narave za življenje. Raziskovalno delo je potekalo vse dopoldne, organizirano je bilo tako, da so se med seboj povezovali predmeti prvega razreda. Učenci so med seboj sodelovali, dejavnosti so jih zbliževale in jih bogatile, predvsem pa razburjale njihovo domišljijo.

Nataša Vrabl, Varno v promet

Na naši šoli smo v preteklosti dajali velik poudarek na varnost učencev v prometu. Vključevali smo se v raznovrstne projekte, redno sodelovali s policisti in namerno

vključevali te teme v vsakodnevne vsebine pri pouku. Tako nam je uspelo vzgojiti odgovorne udeležence v prometu.

Sledilo je kakšno leto »premora«, saj smo imeli občutek, da je stanje in ozaveščenost o varnosti v prometu bila na visokem nivoju tako pri učencih kot starših.

Zato sem bila zgrožena, ko je pogovor z učenci naključno nanesel na njihovo vožnjo v avtomobilih. Na primer, kje sedijo, ali imajo svoje sedeže, so pripeti z varnostnimi pasovi, so pripeti starši in... Šokiralo me je, koliko otrok se vozi kar na sprednjem sedežu, z razlago, saj je samo en kilometerček, saj je samo do trgovine, saj je samo do babice... Precej otrok nima več posebnega varnostnega sedeža, kljub temu, da še niso dovolj visoki, z razlago, v avtomobilu ni več dovolj prostora, saj sem že dovolj velik...

Tudi povpraševanje o varnosti na kolesu ni bilo kaj drugače. Več kot polovico otrok vozi kolesa kar brez kolesarske čelade, z razlago, saj se vozim samo doma okrog hiše, saj se vozim počasi...

Kaj hitro sem ugotovila, da je potrebno pošteno poprijeti za delo in učence ter starše ponovno podučiti, ozavestiti kako pomembna je varnost, ko si udeleženec v prometu. Pa naj si pešec, sopotnik v različnih prevoznih sredstvih ali kolesar. Vedno smo ranljivi in zakaj ne bi sami naredili nekaj za svojo varnost in varnost naših bližnjih.

Učilnica na prostem – GOZD

Otroci potrebujejo gibanje, aktivnost. Zato je logična posledica, da moramo k temu dejstvu težiti tudi v šoli. Pouk, vezan samo na učilnico, kjer učenci sedijo vsak pri svoji mizi, učitelj pa frontalno podaja snov, otrokom ne omogoča poglobljenega, trajnega znanja in zdravja. Dokazano je, da si človek prej in kvalitetneje zapomni nova znanja na podlagi gibanja, aktivnosti, izkustva.

In kateri prostor bi bil v slovenskih šolah najprimernejši, najpriročnejši in najuporabnejši za uresničevanje teh ciljev?

Odgovor se ponuja kar na dlani, glede na podatek, da je Slovenija z njim prekrita kar s 60 odstotki. Seveda GOZD!

Narava je naša najboljša učiteljica in zdraviteljica. Zato je otroke treba peljati ven, jim razširiti učno okolje, jim vzpodbuditi željo po učenju. In ker poučujem v šoli, ki se nahaja v vaškem okolju, imam še večjo srečo, možnost in priložnost, da svoje učence popeljem izven meja klasične učilnice.

Seveda naši odhodi v gozd niso namenjeni pohajkovanju in sprehajanju, da nam mine čas. Vsak naš obisk gozda je z namenom, da nekaj pridobimo, se naučimo, se »obogatimo« in »rastemo«.

Nataša Vrhovnik Jerič, Šolanje na domu v izjemnih okoliščinah

Zakon o snovni šoli, ki ureja slovensko osnovnošolsko izobraževanje in ga izvajajo javne in zasebne osnovne šole ali se izvaja kot izobraževanje na domu, v svojih ciljnih osnovnošolskega izobraževanja predpisuje zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu.

Starši oz. skrbniki morajo zagotoviti, da njihov otrok izpolni osnovnošolsko obveznost. Večina učencev je vpisana na javne oz. zasebne osnovne šole, nekaj učencev pa se šola na domu. O pravici do izobraževanja na domu zakon pravi, da mora učenec pridobiti vsaj enakovreden izobrazbeni standard, kot ga zagotavlja obvezni program javne šole. V praksi in v izjemnih primerih, teh je v slovenskem osnovnošolskem sistemu še vedno razmeroma malo, šolanje na domu deluje bolj ali manj uspešno.

Zaradi pojava virusa Covid 19 je na evropskem prostoru pri osnovnošolskem izobraževanju zaradi začasnega zaprtja vseh vzgojno-izobraževalnih ustanov prišlo do posebnih okoliščin. Vsi učenci so trenutno šolajo na domu. Na kakšen način so se

slovenske in evropske vzgojno-izobraževalne ustanove lotila dela, ali je lahko delo na domu na krajši rok uspešno, kako delo organizirati in kakšna je motivacija učencev pri tovrstnem načinu učenja?

Nataša Zajc Krašovec, Uporaba šolskega dnevnika pri učencih s posebnimi potrebami

V osnovni šoli Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana izobražujemo učence z različnimi posebnimi potrebami: gluhe in naglušne, učence z avtistično motnjo in učence z govorno-jezikovno motnjo. Učitelji svoja dodatna znanja pridobivamo doma in na izobraževanjih v tujini. Tako smo se pred nekaj leti v tujini seznanili z dnevnikom, ki služi za lažjo komunikacijo med učencem in starši. Šolski dnevnik smo oblikovali in ga prilagodili našim potrebam. Šolski dnevnik uporabljajo učenci od 1. do vključno 5. razreda, po presoji učitelja lahko tudi učenci iz višjih razredov. Šolski dnevnik vsebuje pomembne podatke (urnik, urnik izbirnih predmetov, urnik interesnih dejavnosti, pomembne telefonske številke in kontakte) šolska pravila in tabelo za spremljanje vedenja in sodelovanja za vsak posamezni teden. Preko šolskega dnevnika starši vsak dan dobijo informacije o učenčevem sodelovanju, vedenju ali o morebitnih ostalih posebnostih. Uporaba šolskega dnevnika je staršem kot učiteljem v veliko pomoč.

Nevenka Bertoncelj, Športni oddelek na Gimnaziji Škofja Loka

Avtorica v prispevku predstavlja interni športni oddelek na Gimnaziji Škofja Loka. Vsako leto se na šolo vpiše večje število dijakov športnikov. Pred petimi leti je bila sprejeta odločitev, da se te dijake razporedi v športni oddelek. Delo v športnem oddelku ima določene prilagoditve, da dijaku športniku omogočimo kar najboljše pogoje za izobraževanje in tudi njegovo športno udejstvovanje. Dijaki športniki imajo tri ure športne vzgoje tedensko. V drugem in tretjem letniku imajo dodano eno uro, ki jo realizirajo s športnim taborom. Zimski tabor se izvaja na Golteh, kjer dijaki opravijo osnovni in nadaljevalni tečaj smučanja in deskanja. Poletni tabor poteka v Pakoštanah. Dijaki se seznanijo z vodnimi športi, kot so potapljanje, stoječe veslanje, surfanje, jadranje in veslanje s kajaki. Cilj je, da na taborih dijaki razširijo motorično znanje in posledično povečajo uspešnost v izbranem športu. Dodano imajo tudi uro biologije tedensko, v kateri predelajo vsebine, ki so pomembne za zdravo športno življenje.

Nikolaja Stock, Domače branje

Raziskave kažejo, da učenci vse manj berejo leposlovne knjige, oziroma mnogi berejo le tisto, kar morajo. Družinske navade imajo pri tem izredno pomembno vlogo in nalogo. Prav gotovo pa je tako tudi zaradi vse bolj prisotnega spleta in posledično pomanjkanja časa, saj ga otroci veliko preveč preživijo v spletnih klepetalnicah in na družabnih omrežjih.

Učni načrt za slovenščino v didaktičnih priporočilih navaja, da mora biti branje osredinjeno na učenca. To pomeni, da je učiteljeva naloga ohraniti otrokovo prepričanje, da se človek v književnosti srečuje predvsem s samim seboj, to pa je najmočnejša motivacija za branje leposlovja.

Učiteljeva uvodna motivacija, usmeritve, oblike in metode dela so prav zato izredno pomembne, saj naj bi pri učencih sprožile doživljanje in domišljjsko sodelovanje pri oblikovanju predstav prebranega književnega besedila in pri poustvarjanju.

V prispevku bom predstavila letošnjo obravnavo domačega branja Ronja, razbojniška hči.

Razvijanje recepcijske zmožnosti s (po)ustvarjanjem pri pouku slovenščine

Učni načrt za slovenščino navaja, da učenci razvijajo zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja umetnostnih besedil tudi tako, da pišejo (po)ustvarjalna besedila. V 7. r. pišejo krajše dramsko besedilo, v 8. r. komične dramske fragmente in prizore, v 9. r. pa naj bi v svojem izvirnem besedilu posnemali slog dramskega besedila. S (po)ustvarjalnim tvorjenjem učenci pokažejo zmožnost doživljanja in razumevanja dramskih besedil, prav tako tudi poznavanje njihovih značilnosti. Ob tem naj bi učenci prepoznavali ustvarjanje dramskega besedila kot poseben govorni položaj, saj sami oblikujejo besedilni svet na osnovi svojih izkušenj in znanja.

Nina Cerkvenik, Sustainability in education: Historical perspectives - literary and real-life

In my presentation I am going to explore sustainability in education through the light of a recently taught literary work of William Golding – Lord of the Flies. There will inevitable be parallels to present - day society as well as other literary works, such as 1984 and Brave New World.

What happens to a group of young boys when marooned on a desert island? When deserted by society, far from adults? What happens to us in lockdown? Are we to be trusted with ourselves? Or should we be policed?

What makes a woman say: "There's no such thing as Society". What makes a man say 33 years later: "There is such a thing as Society". What do they have in common? What role does education play in helping people understand THEY make the society for better or worse. Preferably BETTER.

Nina Fajfar Baša, Pomen sproščanja učencev z namenom doseganja boljših učnih uspehov in rezultatov

Učenci se na svoji izobraževalni poti pogosto srečujejo z napetostjo oziroma tremo, ki jim preprečuje, da bi pokazali svoj znanje v polni meri. Dihalne vaje in vaje za sproščanje v svojem razredu uvajam deseto leto zapored in ugotavljam, da učenci dosegajo boljše rezultate na tekmovanjih ter nastopih, kadar se zavestno sproščajo. Dihalne vaje pozitivno vplivajo na njihovo zbranost in koncentracijo, zaradi česar se pri javnem nastopanju pojavlja manj napak, učenci so bolj zbrani in samozavestni. Dihalne vaje so razdeljene v dva sklopa. V prvem sklopu so zbrane izključno dihalne vaje, v drugem sklopu pa dihalne vaje povezane z gibanjem. Vaje izvajamo v razredu ali dvorani tako z mlajšimi kot tudi s starejšimi učenci.

Nina Golob, Literarno ustvarjanje in kritično mišljenje mladih.

Literarno ustvarjanje se udejanja v obliki ustvarjalnega branja in ustvarjalnega pisanja. Pomembno je, da pri mladih spodbujamo in razvijamo sposobnost branja, pisanja ter učinkovitega in kritičnega mišljenja, enega pomembnejših vzgojno-izobraževalnih ciljev. Triper je dijaška literarna revija, ki izhaja v Dijaškem domu Ivana Cankarja. Je tisti medij, ki mladim daje možnost ustvarjanja, razmišljanja in pisanja ter jim hkrati odpira nove svetove in tudi spoznanja. Spodbuja kritično mišljenje ter širi splošno razgledanost in vedoželjnost, saj se njegova vsebina dotika tematike aktualnih dogodkov, umetnosti, kulture, potovanj in posledično spodbuja kritičnost ter refleksijo pri mladih bralcih.

Nina Pantić Čehajić, Komplementarne metode kot del specialpedagoškega pristopa gibalno oviranemu otroku

Že od prazgodovine lahko zasledimo zavestno uporabo zvoka v namene izboljšanja zdravja in počutja. Zvok kot vibracija ima blagodejne učinke na prav vse strukture človeškega telesa, ki so jih različne kulture izrabljale vsaka na svoj način. Novodobne raziskave so prinesle tudi nova spoznanja o pozitivnih učinkih zvoka na naše telo, nove tehnike in metode uporabe zvoka in vibracij. Prispevek, bo predstavil komplementarni pristop, ki sloni na novodobni metodi dela z vibracijskimi posodami. Ob uporabi v specialpedagoškem pristopu gibalno oviranemu otroku metoda ponuja veliko možnosti uporabe ter odpira veliko potencialov, saj dolgo trajajoči vibrirajoči zvok vibracijskih posod zajema vse strukture telesa, od celičnega nivoja do nivoja organskih sistemov in celotnega telesa in na ta način sprošča fizične napetosti in nam pomaga uskladiti občutke na čustvenem področju.

Nuša Košmer, Raziskovanje logaritemske funkcije pri dodatnem pouku matematike

Pri pouku matematike na gimnazijskem nivoju je uporaba IKT tehnologije zelo dobrodošla, saj dijakom omogoča bolj jasn pregled nad grafi in geometrijskimi objekti, hkrati pa lahko s pomočjo spleta raziskujejo pomen matematike v vsakdanjem življenju. Ko sem poučevala drugi letnik gimnazijskega programa sem opazila, da je dijakom prvi stik z logaritemsko funkcijo precej tuj, saj le ta spada med prve začetke nove matematične snovi v srednji šoli, v primerjavi s potenčnimi in korenskimi funkcijami, katere so dijaki vsaj malo že spoznali v osnovnih šolah. S tem namenom smo z dijaki tretjega letnika tehniške gimnazije v okviru dodatnega pouka matematike s pomočjo IKT tehnologije in programa GeoGebra najprej raziskali pomen parametrov v logaritemski funkciji $f(x) = [b \cdot \log]_a [(x-p)] + q$. Nato sta dijaka samostojno s pomočjo spleta raziskala uporabo logaritemske funkcije v glasbi. Za konec pa sta dobila nalogo, da poiščeta svoj primer uporabe logaritemske funkcije v vsakdanjem življenju ter utemeljita ali bi bila uporaba dobra oz slaba.

Nuša Ponikvar, Oj smrečica, oj smrečica

Kot učiteljica tehnike in tehnologije poleg pouka izvajam interesno dejavnost Ustvarjalne delavnice in delam tudi z nadarjenimi učenci na področju tehnike. Ta oblika dela nudi učencem razvijanje ročnih spretnosti, strpnosti, ustvarjalnosti, natančnosti, racionalnosti, kritičnega mišljenja in še bi lahko naštevati. Vse oblike dela izhajajo iz projektnega dela »od ideje do izdelka«. Preko takih oblik dela se učenci med seboj zelo povezujejo in gradijo svojo samopodobo.

Letošnja rdeča nit ustvarjanja je smrečica. Glede na dejstvo, da smo najstarejša eko šola, so učenci za vse izdelke uporabljali odpadni material.

Za praznično prednovoletno vzdušje na šoli smo med drugim poskrbeli z zelo lepimi unikatnimi in uporabnimi izdelki. Sodelovali smo tudi na božično-novoletnem bazarju, kjer smo se izkazali kot dobri podjetniki in s svojim ustvarjanjem obogatili šolski sklad. V simpatične voščilnice pa smo zapisali tople in vzpodbudne misli ter jih poslali našim partnerjem in sodelavcem.

Nuša Zadražnik, Ohranjanje kulturne dediščine

Učencem danes učenje predstavlja vedno večjo obremenitev. Učitelji se tega zavedamo in v pouk vpletamo različne načine dela. Pri učnih predmetih se da povezati marsikatero cilje ter pouk izvesti medpredmetno - tako se spremeni tudi način poučevanja.

Ena izmed pomembnih nalog učnega načrta je, da učencem predstavimo našo kulturno dediščino. In ravno to je bilo moje vodilo pri načrtovanju tematskega tedna. Učenci so spoznali različne praznike, primerjali praznovanje nekoč in danes ter poslušali zgodbe o šegah in navadah. S pomočjo starih staršev so izdelali velikonočno butarico, jo naslikali, spoznali bršljan in njegove značilnosti ter rastlino opisali. S pomočjo spleta in letakov so našli cene jabolk in pomaranč ter računali v evrih.

Kot primer dobre prakse se je pokazal tudi medgeneracijski prenos znanja in izkušenj. Delo je spodbujalo sodelovanje, povezovanje in načrtovanje. Pridobljeno znanje učenci lahko uporabijo v vsakdanjem življenju in je dodana vrednost pouku ter splošni razgledanosti posameznika.

Nuška Štros, Spoznajmo svoje telo

V sodobnem času čedalje pogosteje ugotavljamo, da se naši otroci (učenci) spreminjajo. Na to je vplivalo veliko dejavnikov (vzgoja, večji in lažji dostop do informacij, vodene dejavnosti od zgodnjega otroštva...). Če želimo, da bodo učenci v šoli uspešni, se jim moramo prilagoditi ter spremeniti tudi učne metode in oblike dela. Le-te morajo biti prilagojene tudi različnim učnim stilom otrok. V razredu poleg običajnih, uporabljamo še manj statične metode, kjer otroci lahko sami raziskujejo, odkrivajo, izdelujejo in preizkušajo. Kot zelo uspešna se je izkazala metoda prerazporejanja, kjer pa mora učitelj stvari dobro načrtovati, saj je drugače za četrtošolce to kar zahtevna naloga. To metodo običajno nadgradimo še s praktičnimi izdelki otrok, ki znanje dodatno utrdijo. V lanskem ter letošnjem šolskem letu smo se tega načina dela posluževali predvsem pri urah naravoslovja. Izkazalo se je, da so si učenci na ta način zapomnili več, znanje pa je bilo trajnejše, kar smo dokazali ob koncu leta.

Peter Bunetić, Priredba ljudske pesmi

Ljudska pesem in pripovedništvo ter ljudska glasbena zapuščina že od zgodnjega otroštva igrajo pomembno vlogo pri kognitivnem razvoju otroka kot tudi pri izgradnji odnosa do dediščine. Pri ohranjanju in poustvarjanju ljudskih pesmi se mnogokrat poslužujemo sodobnih tehnoloških sredstev z namenom, da bi ljudsko zapuščino približali širokemu krogu poslušalcev. Med temeljitim raziskovanjem računalniških programov in aplikacij za mobilne naprave smo z učenci izbrali aplikacijo, ki po enostavnosti in nezahtevnosti uporabe izstopa od ostalih. Poleg tega spodbuja h konstruktivnemu in inovativnemu ustvarjanju pesmi na nov, otrokom bližji način, saj vsebuje značilne elemente pop kulture (inštrumenti, ritmi, itd.). Priredbo ljudske pesmi, ki je nastala s pomočjo omenjene aplikacije, smo uspeli deliti na socialnih omrežjih in doživeli pozitiven odziv, kar pa je bila odlična spodbuda k nadaljnjemu delu.

Peter Koščak, Potencial dijakov pri projektnem delu

V izobraževanju se vse bolj postavlja v ospredje praktično izobraževanje v šoli. Praktično izobraževanje v izobraževalnem programu ekonomski tehnik je tudi učno podjetje. Učno podjetje je simulacija poslovanja realnega poslovnega sistema, gre za namišljeno poslovanje podjetja z vsemi poslovnimi funkcijami realnega poslovnega sistema. Namen prispevka je predstaviti projektni način dela v učnem podjetju in aktivno vključevanje dijakov/inj v vse faze projektnega dela. V prispevku bom predstavil specifičen primer dobre prakse, ko je skupina dijakov/inj presegla izobraževalne cilje in nadgraditi namišljeno poslovanje s konkretnim, celo inovativnim izdelkom. Dijaki/nje so se odločili/e, da razvijejo inovativno slaščico. Pri izdelavi slaščice so dijaki/nje sodelovali/e z zunanjim slaščičarjem in slaščičarno. Inovativno slaščico so testirali/e na trgu, uporabnikom so slaščico ponudili/e ob različnih dogodkih. Dijaki/nje so se odločili/e, da zbrana finančna sredstva namenijo Pediatrični kliniki Ljubljana za potrebe zdravljenja otrok. V omenjenem projektu je skupina dijakov/inj dokazala, da znajo in zmorejo stopiti izven postavljenih okvirjev, pri tem pa so pokazali/e še humanitarno noto.

Petra Kraigher, Skrb za sočloveka

Človek je po naravi socialno bitje. Za svoj obstoj potrebuje druge ljudi, s katerimi se družijo, sodelujejo in si medsebojno pomagajo. V sodobnem svetu in ob današnjem načinu življenja veliko ljudi potrebuje pomoč. Zato je skrb za sočloveka ena od najpomembnejših vrednot v družbi. Razvijati se začne že v zgodnjem otroštvu, ko se pri posamezniku začnejo pojavljati občutja empatije. V kolikšni meri se ta občutja razvijejo, je odvisno predvsem od vzgoje, ki se začne v družini, nadaljuje pa v vrtcu in kasneje v šoli. V letošnjem šolskem letu je prednostna naloga naše šole skrb za sočloveka. Predstavila bom nekaj dejavnosti, s katerimi uresničujemo to prednostno nalogo. Nekatero dejavnost izvajamo v okviru posameznih oddelkov oz. razredov, nekatere v okviru šole. Prav posebno vlogo pri tej prednostni nalogi pa ima podmladek Rdečega križa, ki ima na naši šoli že zelo dolgo tradicijo.

Petra Metul, Tekmovanje iz poznavanja periodnega sistema

V srednji strokovni in tehniški šoli se srečujemo s pomanjkanjem zanimanja za kemijo ter ogromnim razkorakom v predznanju, ki ga dijaki prinesejo iz osnovnih šol. V letu 2019 smo ob 150 letnici periodnega sistema prvič organizirali interno tekmovanje iz poznavanja kemijskih elementov brez poudarjanja predhodnega znanja.

Ker je dandanes ogromno informacij preprosto dostopnih, smo želeli v njih spodbuditi raziskovalni duh s pomočjo iskanja le-teh na spletu. Vprašanja so bila razvrščena po težavnosti, težja so zahtevala več vztrajnosti, povezovanja informacij in izbrano selekcioniranje iskalnih pojmov.

Za izvedbo tekmovanja smo uporabili šolske prenosne računalnike, vprašanja so bila tekmovalcem posredovana preko spletne učilnice, ki jo dijaki uporabljajo pri nekaterih predmetih. Udeleženci so lahko dostopali do vseh informacij dosegljivih na spletu, le medsebojna komunikacija je bila prepovedana.

Izkazalo se je, da so se angažirali in izkazali tudi dijaki, ki v razredu niso med najbolj ambicioznimi. Zaradi dobre učne prakse bomo to tekmovanje organizirali tudi v prihodnje.

Petra Pugelj Peca, Z racionalno načrtovanim in preživetim časom do spretnosti in znanj za sedanjost in prihodnost

Učenci velikokrat povedo, da domače naloge niso naredili, ker niso imeli časa, so bili udeleženi v drugi dejavnosti ipd. Čeprav je področje popoldanskih dejavnosti v domeni staršev, ima šola pomembno vlogo pri opolnomočenju učencev za smotno in racionalno rabo časa. To jih omogoča uspešnejše usklajevanje šolskih in drugih obveznosti, hkrati s tem pa jih uči tudi samostojnosti in odgovornosti ter jim privzgaja organizacijske spretnosti. Iz tega razloga je v prispevku predstavljen potek dejavnosti, katerih namen je bil razvoj zgoraj omenjenih znanj in spretnosti. V okviru njihove realizacije so učenci 4. in 5. razreda najprej predstavili svojo trenutno situacijo izrabe popoldanskega časa. Sledilo je preverjanje znanja o temeljnih pojmih izvedenih aktivnostih, samostojno oblikovanje individualnih kriterijev uspešnosti, tritedenska realizacija dejavnosti s povratnimi informacijami učiteljice in vrstnikov ter samovrednotenje. Učenci so s temi aktivnostmi razvijali tudi socialne spretnosti, komunikacijo, kritično mišljenje in pridobivali spretnosti ter znanja, ki so pomembna za njihovo delovanje v sedanjosti in prihodnosti.

S projektom Storyline do trajnostnih znanj

V prispevku je predstavljena realizacija celostnega didaktičnega pristopa pripovedovanja zgodb ali Storyline, mednarodno priznanega pedagoškega pristopa, ki so ga razvili na Škotskem, ko so na podlagi novega kurikularnega zakona, t. i. »Primarnega Memoranduma« iz leta 1965, pričeli posodabljanje šolsko izobraževanje. Njegovi temelji slonijo na ideji ustvarjanja zgodbe, ki jo kreirajo učenci v razredu skupaj z učiteljem. Pobudo za izvedbo projekta so učenci 4. in 5. razreda dobili na razpisu 18. mednarodnega natečaja za najboljšo otroško in mladinsko knjigo 2020 mestne občine Schwanenstadt v Gornji Avstriji. S pomočjo različnih metod in gradiv so nato odkrivali, kako nastane knjiga, kakšna dela opravljajo ljudje, ki sodelujejo v tem procesu, in kje se posamezni segmenti izdelave tega predmeta odvijajo. Svoje aktivnosti so vizualizirali s pomočjo izdelanega »friza«. Sledili sta izbira tem in izdelava osnutkov, na podlagi katerih so nato oblikovali besedila. Dopolnili so jih z ilustracijami, tako da so nastale preproste slikanice. Na koncu sta sledila še predstavitev izvedenega projekta s samoevalvacijo izvedenih aktivnosti in pošiljanje izdelkov na naslov natečaja. S pomočjo tega didaktičnega pristopa so bile realizirane tudi medpredmetne povezave, učenci so pridobivali znanja sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije in razvijali trajnostna znanja več predmetnih področij.

Petra Sedmak Strle V bistvu smo, ste in so vsi ustvarjalniStrokovnjaki vsak iz svojega vidika proučujejo področje ustvarjalnega mišljenja, vendar so si edini v tem, da ustvarjalnost ni nekaj kar ljudje imamo oziroma nimamo, pač pa je to že od nekdaj del človeka. To je pogoj, da je sploh preživel. Kako pa šolsko obdobje, predvsem njegov začetek »preživijo« učenci in kako strokovni delavci vplivamo na to? Tudi tako, da spodbujamo in razvijamo njihovo ustvarjalno mišljenje. Preko praktičnih primerov bom predstavila nekaj pristopov, ki se jih lahko poslužujemo. Eden od teh so tako imenovani ključi za razmišljanje, pri katerih gre za ustvarjanje nenavadnih povezav. Razvijanje posameznih področij inteligentnosti s pomočjo literarnih del za otroke. Izvajanje igre za spodbujanje ustvarjalnega mišljenja po NTC programu in nazadnje razvijanje ustvarjalnosti z uporabo preprostega predmeta iz vsakdanjega življenja.

Petra Tevž, Pouk na prostem v povezavi z lokalno skupnostjo

V zadnjem času se je močno spremenila vloga in naloga učitelja. Populacija učencev postaja vse bolj raznolika. Ni redkost, da se v enem oddelku znajdejo otroci z

vedenjskimi težavami, otroci s posebnimi potrebami, otroci begunci in migranti, visoko nadarjeni otroci ... Učitelji iščemo načine za izboljšanje počutja otrok, ki izhajajo iz različnih marginalnih skupin, hkrati pa se ukvarjamo z njihovimi jezikovnimi težavami in se trudimo zagotoviti vključujoče izobraževanje. Vedno bolj ugotavljamo, da klasične metode poučevanja ne zadoščajo več za dosego učnih ciljev. Učitelji tako ves čas iščemo nove (ali ponovno odkrivamo nekatere stare) metode poučevanja.

Predstavila bom primer medpredmetnega pouka na prostem v povezavi z lokalno skupnostjo. Učitelji lahko bolje izkoristimo okolje zunaj učilnice. Med poukom na prostem je motivacija učencev običajno zelo visoka. Takšen način poučevanja/učenja omogoča aktivno sodelovanje, razvijanje kritičnega mišljenja in spretnosti reševanja problemov. Učencem omogoči delo z različnimi materiali. Na ta način pridobljeno znanje je trajnejše, saj gre za neposredno povezavo med teorijo in prakso.

Petra Valenčič, Kvaliteten pouk temelji na aktivnosti učencev

Velikokrat med učenci slišimo izjave kot so : Zakaj se sploh učimo to matematiko, saj mi ne bo nikoli rabila in podobno. Seveda se mi učitelji zavedamo da to nikakor ne drži, kajti ravno matematika je za življenje ključnega pomena. Glavni razlog zaradi katerega se učimo matematiko, je prav njena uporabnost v vsakdanjem življenju. Besedilne naloge pri matematiki so namenjene prav temu cilju. O tem, da je matematika uporabna v vsakdanjem življenju, ni nobenega dvoma. Poleg omenjenega pri pouku matematike spodbujamo različne oblike mišljenja, ustvarjalnost in spretnost, kar je ključnega pomena za razvoj posameznika.

Matematika za marsikaterega otroka predstavlja trd oreh in je med učenci neprijazna, saj se jim zdi abstraktna, zahtevana in nezanimiva, zato se velikokrat vprašamo, kako doseči, da bo pouk sproščen, sodelovalen in zanimiv, predvsem pa prilagojen vsakemu posamezniku, ki učencu omogoča da izkaže svoje znanje ne glede na sposobnosti. Pomembno je, da pri učencih razvijemo odgovoren odnos do učenja in osvajanja nove snovi ter dosežemo predvsem to, da učenci razumejo kaj se učijo in zakaj.

Vpetost matematičnega znanja v vsakdanje življenje dosegam s poučevanjem, ki v pouk vključuje modele. Ti so sredstvo za razumevanje in obravnavo matematičnih problemov. Odnos učencev do matematičnih pojmov, ki jih obravnavamo pri matematiki, se pozitivno izgrajuje z uporabo konkretnih modelov, preko katerih pridejo do abstraktnih predstav in ugotovitev, da je matematika ključnega pomena za vsakdanje življenje.

Polona Benigar, Tudi jaz lahko rešim življenje - prva pomoč v četrtem razredu

Znanje prve pomoči je znanje, ki rešuje življenja. Prva pomoč pomeni neposredno zdravstveno oskrbo poškodovanca ali nenadno obolele osebe na kraju dogodka. Opravimo jo s preprostimi pripomočki. Prva pomoč traja do trenutka, ko poškodovanec ali obolela oseba ne dobi ustrezne strokovne pomoči.

Tudi otroci se lahko znajdejo v položaju, ko so priča nesreči ali nenadno oboleli osebi. Zato je zelo pomembno, da jih čim prej naučimo pravilno ukrepati v dani situaciji. Otroci se hitro učijo in so po naravi radovedni, zato je učenje veščin iz prve pomoči v teh letih bistvenega pomena.

S to zavestjo že nekaj let, ob pomoči ZD Ilirska Bistrica in šolske ekipe prve pomoči, v četrtem razredu organiziramo naravoslovni dan z naslovom: Tudi jaz lahko rešim življenje. Cilj dneva je otroke seznaniti z osnovnimi postopki nudenja pomoči poškodovancu ali obolelemu. Naučimo se, da vsak lahko pomaga po svojih močeh."

Polona Čeligoj Tam ob ognju našem - tabor pod zvezdami V vrtcu Jožefe Maslo Ilirska Bistrica smo že dve leti zapored organizirali dvodnevne taborne v naravi za naše predšolske otroke. Tabor je nekakšen podaljšek celoletnega aktivnega preživljanja časa v gozdu. Je nagrada in intenziven paket doživetij na vseh področjih. Spanje v šotoru, sedenje ob tabornem ognju, priprava hrane na ognju, opazovanje nočnega neba, prijatelji, zrak in narava. Kaj vse bodo otroci odnesli s sabo v šolo, kaj jim takšna izkušnja prinaša, kako se jo bodo spominjali?

Polona Maček, Dijaki in poslovno komuniciranje

Avtorica poučuje v programu ekonomske gimnazije. V okviru obveznih izbirnih vsebin z dijaki 3. letnika 30 ur nameni poslovnemu komuniciranju. Teme se najprej lotijo teoretično, nato pa še praktično. Poznavanje pravil poslovnega komuniciranja oziroma protokol pri poslovni večerji bi prišel prav vsakemu od nas, ki bi se znašel v podobnem (bolj svečanem) položaju. Avtorica prispevka opiše potek priprave in program, po katerem pripravi dijake na svečani dogodek: protokolarno večerjo na posestvu Brdo.

Dijaki pri tem uporabijo teoretično znanje, ki ga pridobijo v šoli, in tako razširijo svoja obzorja. Dijaki so aktivni in uporabljajo svoje znanje na praktičnem nivoju, kar je za bodoče ekonomiste nepogrešljivo, saj se tako navajajo na položaje, v katerih se bodo znašli, ko bodo del poslovnega sveta. Projektno delo in izkustveno učenje tem dijakom prinašata novo dimenzijo znanja. Trajnost usvojenega znanja je večja kot samo pri praktični obdelavi gradiva.

Polona Markovič, Medvrstniška pomoč – učenci s posebnimi potrebami

Kot izvajalka dodatne strokovne pomoči se pri svojem delu z otroki s posebnimi potrebami že vrsto let srečujem z učenci s posebnimi potrebami, ki so med sabo različni tako z vidika osebnosti kot tudi iz vidika primanjkljajev. Osnovni cilj moje pomoči je iskanje otrokovih močnih področij in zagotovitev optimalnih pogojev za njegov celostni razvoj.

V prispevku bom predstavila primer dobre prakse-tutorstvo med učenci s posebnimi potrebami. V tem šolskem letu je učenec 9. razreda s primanjkljaji na posameznih področjih učenja pomagal učenki 1. razreda. Njegovo najmočnejše področje je šport, medtem ko je ravno šport njeno najšibkejše področje. Njune ure DSP smo združili in jih tako 2x/teden na šolskem igrišču. Naš glavni cilj je bil, da devetošolec uresniči svojo željo po poučevanju in da prvošolka premaga strah pred žogo. Učenca sta vzpostavila med sabo vzajemno pozitiven odnos in rezultat takšne oblike pomoči je, poleg učenkinega napredka na področju športa, zadovoljen in aktiven devetošolec. Izkušnja, ki sta je bila deležna, oba učenca ocenjujeta z oceno odlično 5.

Gibalni odmor

ADHD je v današnjem času vse pogostejša vedenjska motnja otrok in prizadene od 3-5% šoloobveznih otrok. Otroci z ADHD motnjo od svojih vrstnikov izstopajo predvsem zaradi večje potrebe po gibanju. Strokovnjaki poudarjajo pomen športa za celosten razvoj vsakega otroka, medtem ko otroci z ADHD motnjo potrebujejo še več gibanja.

V poučevanju in delu z učencem 5. razreda, ki ima motnjo ADHD, smo spremenili tri stvari, in sicer: izvajanje DSP v naravnem okolju, zunaj šole, prilagojen prostor v razredu in možnost gibalnih odmorov pri pouku. Gibalni odmor pomeni, da smo učencu načrtno večkrat omogočili gibanje in pozornost ni bila več usmerjena na to, da ga opozarjamo in mirimo. Učenec je tako vedno lahko razdelil učne liste, v

razredu pripravljaj pripomočke za poskuse, pobrisal tablo, obiskoval tajništvo šole v imenu celega razreda ipd. Zaradi bolj zadovoljene potrebe po gibanju je učenec lažje sledil učiteljični razlagi in vpeljane spremembe so pripomogle k bolj dejavni vključenosti učenca v pouk. Pravzaprav, majhne spremembe za velik napredek.

Polona Požar, Igrajmo se družabne igre pri predmetu šport

Družabne igre so del vsakdana, ki ga uporabljamo tako doma kot tudi v šoli. Kot primer dobre prakse vam bom predstavila nekaj družabnih iger, ki jih uporabljam pri urah športa (tako v uvodnem, glavnem ali zaključnem delu ure). Učenci se pri igrah zabavajo in razvijajo medsebojne odnose. Kar nekaj iger najdete na internetu, le te pa sem prilagodila pogojem, ki jih imamo na šoli. Zanimivo je, da modifikacijo igre večkrat predlagajo tudi otroci in tako se od njih učim tudi jaz. Igramo se: križci krožci oz štiri v vrsto, twister na plezalni steni, kačo, pohiti na drugo stran, pantomima, napiši besedo... Igre so primerne tako za mlajše kot tudi starejše otroke, kot tudi za odrasle.

Polona Rajher, Preživetje v naravi – možna vsebina športnih taborov

Delovanje ljudi ima velike posledice za ravnotežje v naravi. V nenehni želji po napredku, v pohlepu po materialnih dobrinah, povečevanju storilnosti in dobičku je človek močno ogrozil naravne pogoje življenja. Namesto, da bi jo čim bolj spoznaval in spoštoval njene zakone, jo je s svojim ravnanjem razvrednotil in onesnažil. Pri izvajanju športnih taborov in ostalih aktivnostih na prostem imamo učitelji idealno priložnost, da dijakom približamo odnos okoljsko ozaveščenega človeka do narave. Pri njih lahko vzpodbudimo željo po življenju v čistem zraku, pitju čiste vode ter željo po gibanju v ohranjenih predelih narave. V prispevku je prikazano, kako lahko vsebine preživetja v naravi vključimo v športne taborne.

Polona Siussi Podergajs, Program učenja plavanja za osebe s posebnimi potrebami

V življenju vsakega posameznika zavzema gibanje zelo pomembno vlogo. Otroci, ki so kakorkoli gibalno ovirani, so običajno prikrajšani pri športnih dejavnostih, saj ne zmorejo enakega športnega udejstvovanja kot njihovi vrstniki brez težav. Zato jim je potrebno športno dejavnost prilagoditi tako, da jim omogoča pravo mero vključenosti in primerno obliko neomejenega gibanja. Ena izmed najprimernejših dejavnosti za otroke s posebnimi potrebami je plavanje. Na naši šoli izvajamo zaščiteno in izviren program učenja plavanja za gibalno ovirane osebe in osebe s posebnimi potrebami, imenovan Halliwickov program učenja plavanja. Le-ta vključuje duševno in telesno prilagoditev na vodo, kontrolo dihanja in kontrolo ravnotežja ter gibanja. Skozi te faze poteka učenje po desetih točkah predvsem na zabaven način, skozi igre, zato učenci hitreje izgubijo strah in pridobijo večjo samostojnost v vodi. Velik pomen v procesu učenja predstavlja tudi osebni stik učitelja in učenca, ki mora temeljiti na zaupanju ter občutku varnosti. Eden od glavnih ciljev tega programa je doseči čim večjo stopnjo učenčeve gibalne samostojnosti v vodi. Plavalčev napredek pri gibanju v vodi pa posledično vpliva tudi na njegovo gibalno področje izven bazena ter na počutje v šoli in doma.

Polonca Bilbija, Razvoj socialnih veščin kot temelj trajnostnega razvoja in kvalitetnega življenja učencev

V prispevku bom v izhodišču predstavila teoretski okvir socialnih veščin. Socialne veščine niso prirojene, so pridobljene, zato je v kontekstu osnovnošolskega izobraževanja pomembna usmerjenost v učenje in poglobljanje le-teh. Učencem prinašajo večjo kakovost osebnega življenja in medvrstniškega povezovanja in učenje skrbi zase. Gre za sposobnost ocenitve socialnega dogajanja, odzivanja v skupini in učenje načinov razreševanja težav. Predstavila bom tri vidike razvoja socialnih spretnosti. Prvi vidik zajema aktivnosti, vezane na razvoj socialnih veščin učencev na ravni OŠ Grm. Drugi vidik bo predstavljen kot oblika interesne dejavnosti socialne igre za učence tretje triade. Tretji vidik pa bo predstavitev učenja socialnih veščin pri otroku s posebnimi potrebami s težavami v socialnem funkcioniranju. V okviru dodatne strokovne pomoči, ki jo izvajam kot socialna pedagoginja, bom opredelila načine učenja socialnih veščin pri učencu, vključujoč predpostavke transakcijske analize. Training učenja socialnih veščin je rezultiral v opolnomočenju, modifikaciji čustvovanja, odzivanja in vedenja učenca. Vsi trije vidiki učenja socialnih veščin učencem prinašajo trajnostne načine učenja in osebnostnega razvoja.

Vodenje za razvoj kolektiva OŠ Grm kot temelj trajnostnega razvoja, poglobljanja odnosov in dviga kvalitete delovanja strokovnih delavcev

V vlogi pomočnice OŠ Grm bom v prispevku razmišljala o vodenju. Na začetku bom opredelila teoretski okvir šolske kulture in klime. Le-ti sta namreč bistveni komponenti, ki prispevata k trajnostnemu razvoju učitelja, poučevalca. Opredelila bom vizijo OŠ Grm, prvine vodenja vodstva šole in vsebine prednostne naloge Odnosi, ki jo kontinuirano izvajamo že peto leto. Izpostavila bom pomembnost vrednot in krepitev pripadnosti šoli, biti Grmčan. Vodstvo OŠ Grm vzpodbuja profesionalni in osebni razvoj učiteljev, ki prispevata k trajnostnemu razvoju. Poleg rednih strokovnih izobraževanj je bilo v letošnjem šolskem letu v 40-urna izobraževanja iz komunikacije in mediacije vključenih kar 45 učiteljev. Naši pomembni vidiki pri vodenju so vključenost učiteljev, odprta komunikacija in podpora učiteljem. Opisala bom formalne in neformalne oblike druženja, ki prispevajo h konstruktivni klimi, poglobitvi odnosov in zadovoljstvu učiteljev. Zaključila bom z navedbo podatkov iz vprašalnika o vodenju, ki so ga januarja 2020 izpolnili učitelji, starši in učenci OŠ Grm.

Polonca Počivalšek, Do znanja kemije na aktiven način

Kemija je učencem hkrati zanimiva zaradi eksperimentov in težka, saj si s težavo predstavljajo submikroskopski svet snovi.

Pri vsebinskem sklopu Elementi v periodnem sistemu delo učencev zastavim kot projektno delo. V uvodu podam navodila za delo, razdelim učencev v heterogene skupine ter predstavim kriterije za ocenjevanje.

Projektno delo je razdeljeno v dva sklopa. V prvem sklopu učenci ob vodenih predlogah raziskujejo skupine elementov z metodo sodelovalnega učenja. Pri tem delu je ključnega pomena delo z besedilom ter različne bralne strategije. Pri raziskovanju poteka tudi eksperimentalno delo, npr. plamenske reakcije. V drugem sklopu vsak učenec za izbran element izdelava papirnat model atoma elementa. Opiše vir tega elementa v naravi, njegove lastnosti in uporabo ter najde izdelek ali snov, ki vsebuje ta element. Nato sledi predstavitev sošolcem.

Učenci so pri tej obliki poučevanja aktivni, ustvarjalni in predvsem se veliko naučijo.

Primož Meglič, Tehnični dan malo drugače

Na naši šoli smo tradicionalni slovenski zajtrk združili s tehničnim dnevom in povezali biologijo, matematiko, šport in IKT. Na začetku smo učencem 8. razreda predstavili zdravo prehrano in njene smernice, ki vključujejo pijačo in šport. Z učenci smo stehali žemljice, med, jabolko... ter s pomočjo tabel preračunali kalorije, ki so jih zaužili pri malici. Potem smo se z učenci odpravili na pohod 10km. Učenci so imeli lahko izjemoma s seboj telefone, na katere so si naložili športe aplikacije, ki omogočajo merjenje razdalje in merjenje kaloriji. Po pohodu je sledila analiza podatkov in učenci so ugotovili, kako pomembna je zdrava prehrana, saj je potrebno za »hitro« hrano, slane prigrizke in sladke pijače veliko dela, športa in predvsem časa, da se jih porabi. Ugotovili so, da ena sama aplikacija na telefonu lahko nadomesti veliko dragih naprav in nam postreže z veliko zanimivimi podatki, ki nam lahko služijo kot motivacija in spremljajo naš napredek.

Primož Umek, Vzgoja za prihodnost

V sodobnem svetu zaradi hitrega tempa v službi starši vse manj časa preživijo s svojimi otroki. Otroci so večji del dneva v šoli, popoldneve pa preživljajo na raznih športnih in drugih izvenšolskih interesnih dejavnostih. Zaradi prekomernega dela in kompleksnosti sodobnega življenja, starši običajno nimajo dovolj časa za kvalitetno preživljanje prostega časa s svojimi otroki. Večinoma pričakujejo, da bomo učitelji prevzeli ne le vlogo podajalca učne snovi, pač pa tudi vlogo vzgojitelja. Sam kot učitelj zato vidim veliko vlogo Mednarodnega programa za mlade pri vzgoji otrok.

Koncept programa temelji na osebnem izzivu. Mladim predstavlja uravnotežen, netekmovalen program prostovoljnih, športnih, kulturnih, intelektualnih in avanturističnih dejavnosti, ki spodbujajo osebno odkrivanje in rast, samozaupanje, vztrajnost, odgovornost do samega sebe in ne nazadnje služenje skupnosti.

Program je izredno uravnotežen, ker stremi med intelektualnim in praktičnim ter duhovnim in fizičnim. Ravno zaradi pestrosti in večplastnosti v okviru neformalnega izobraževanja spodbuja celostni razvoj, aktivno državljanstvo in aktivno udeležbo mladih v družbenih zadevah.

Cilj programa je razvoj samopodobe in družbenega zavedanja mladega človeka z udeležbo na različnih interesnih področjih. Z uravnoteženim spletom prostovoljnih, izobraževalnih, športnih in pustolovskih dejavnosti pomaga k osebni rasti mladih. Prispevek opisuje dobro prakso izvajanja programa na naši šoli.

Rebeka Bajec, Promocija zdravja v 1. triletju

Življenjske navade si človek pridobi že v otroštvu. Poleg družine je šola eden ključnih podpornih okolij pri otroškem razvoju. Otroci in mladostniki so ranljiva skupina, med katerimi se hitro lahko pojavijo tvegana vedenja, zato je potrebno, da jim zdravstveno-vzgojne vsebine predstavijo tako učitelji kot tudi zdravstveno osebje. Z usmerjenim pristopom v šolskem okolju lahko vplivamo na bolj zdrav življenjski slog otrok. V prispevku je opisano, s katerimi dejavnostmi na Osnovni šoli Gabrovka - Dole učence in njihove starše v 1. triletju ozaveščamo o pomenu zdravega načina življenja. Pri tem že vrsto let uspešno sodelujemo z zdravstvenim domom. Vsebine iz področja zdravja vedno načrtujemo in izvajamo skupaj z medicinskimi sestrami.

Renata Mežič, Projektno delo učencev na razredni stopnji

Učenci v celotnem procesu govornega nastopa od ideje do izvedbe razvijajo vse štiri sporazumevalne zmožnosti: govor, branje, pisanje, poslušanje. Stremimo k temu, da

se na govorni nastop pripravijo pri pouku. V 2. razredu so učenci pri govornem nastopu opisali žival. Do končnega izdelka smo učence vodili postopoma: brali smo opise živali, obiskali šolsko knjižnico, se seznanili s strokovno literaturo. Ob sličicah smo se učili pisanja povedi ter na spletu iskali podatke in zanimivosti o živalih. Nato smo postopno naredili primer miselnega vzorca za eno žival. Oblikovali smo ključne besede (zunanost, razmnoževanje ...), k njim pripisali bistvene podatke o živali in nato miselni vzorec pretvorili v besedilo. Po tem vzoru so učenci iskali podatke o svoji živali, pripravili govorni nastop in ga predstavili sošolcem. Učenci so v tem procesu razvijali tudi samostojnost, ustvarjalnost, uporabo znanja v vsakdanjem življenju, digitalno in informacijsko pismenost, raziskovanje ter učenje učenja.

Renata Strmec, Pomen zdravega življenjskega sloga in preventivne vadbe za poklic frizer

Osnovna človekova potreba je gibanje, ki posamezniku prinaša vrsto pozitivnih koristi skozi vsa starostna obdobja. Gibanje varuje in krepi človekovo telesno in duševno zdravje. Še posebej je slednje pomembno pri mladostnikih, saj vpliva na njihov celostni razvoj.

Prav zato sta zdrav življenjski slog in preventivna vadba pomembna tudi pri dijakih, ki bodo opravljali poklic frizer. Pri svojem delu opažam, da vse preveč dijakov ostaja gibalno neaktivnih. Tudi raziskave kažejo, da s starostjo gibanje upada. Še posebej mladostniki več časa namenjajo sebi, svoji identiteti, svoji podobi, novim socialnim omrežjem.

V učni proces sem zato pričela vključevati vaje, ki pozitivno vplivajo na sklepe, mišice, ki so še posebej obremenjene pri praktičnem pouku (poklicu frizer). Vaje lahko izvajamo na začetku, med poukom in ob koncu učne ure. Zato je še kako pomembno vsako vključevanje dodatnih oblik gibanja v šolsko okolje in v šolske ure. Dijaki tako spoznajo pozitivne učinke vadbe, ki pozivno vpliva tudi na njihovo samopodobo.

Robert Lang, Projekt Beremo skupaj na OŠ Mala Nedelja

Kot šolski knjižničar in učitelj slovenskega jezika skupaj s kolegi učitelji zadnja leta ugotavljamo upad bralcev med učenci, predvsem tistimi na predmetni stopnji. Ko ugotavljamo vzroke upada zanimanja za branje, najprej pomislimo na računalnike oz. razne druge naprave (telefoni, tablice ...). Vendar pa nisem hotel ostati samo pri splošnem, stereotipnem mnenju, in sem se odločil za anketo, s katero sem pri učencih preveril, kakšen je njihov odnos in zanimanje za branje. Rezultati so bili zanimivi. Med višje uvrščenimi vzroki je bil tudi slab vzgled doma. Le redki učenci vidijo starše, ki berejo, kaj šele, da bi se o prebranem pogovorjali z njimi. Zato je kot naročen prišel projekt Beremo skupaj, ki ga že drugič izvaja Društvo Bralna značka. Projekt sem staršem in učencem predstavil na prvem roditeljskem sestanku in odziv je bil soliden. Knjige nam je Društvo BZ doniralo in so jih učenci in starši po branju lahko tudi zadržali.

Pametni telefon – učiteljev pomočnik

Življenje ljudi v današnjem času zaznamuje številne »pametne« naprave. Najprej so pametni postali telefoni, nato televizorji, nadaljevalo se je s sesalci, kosilnicami, hladilniki, žarnicami in drugimi napravami, ki so del našega vsakdanjika. Oglaševalci hvalijo in poudarjajo dobre lastnosti teh naprav, predvsem to, da namesto nas opravljajo določeno delo. Vdoru teh naprav v naše vsakdanje življenje le stežka nasprotujemo. Svoj prvi osebni računalnik sem kupil pred petindvajsetimi leti, danes

imam v dlani napravo, ki je neprimerno zmogljivejša od tedanje »škatle«. Ob analizi rabe pametnega telefona bomo ugotovili, da je pogovor na daljavo samo še ena izmed številnih funkcij te naprave. Danes s telefoni fotografiramo, snemamo, pošiljamo in sprejemamo e-pošto, igramo igrice, prevajamo besedila in še veliko drugega. Poimenovanje telefon v bistvu sploh ni več ustrezno, saj gre za multifunkcijsko napravo. Zakaj ne bi to multifunkcionalnost obrnili sebi v prid? V prispevku bom predstavil nekaj aplikacij, s katerimi si učitelji lahko olajšamo ali popestrimo svoje delo.

Robi Šantl, Sodelovalno učenje pri pouku športa

Smernice sodobnega časa narekujejo hiter tempo življenja. Na voljo nam je vsa moderna tehnologija, zaradi katere dostikrat pozabimo na osnovne stvari, ki so in bi morale biti najpomembnejše. Tukaj bi izpostavil predvsem socialne stike in gibanje. Ti dve komponenti imata zelo pomembno vlogo v naših življenjih, a sta dostikrat zapostavljeni. Kot učitelj športne vzgoje opažam, da so učenci pri pouku športa dostikrat gibalno manj motivirani, kar se najbolj kaže v količini njihovega sodelovanja. V prispevku so predstavljeni primeri dobre prakse, kako lahko s pomočjo sodelovalnega učenja na inovativen in zabaven način pripomoremo k dvigu motivacije in ravni znanja. Otroci se zato lažje vključijo v proces učenja, hitreje napredujejo in obenem dosegajo boljše učne rezultate. S tovrstno učno obliko lahko vplivamo na razvoj celotnega telesa in jo vključimo v katerikoli del učne ure. Ker vadbeni proces vselej spremlja komponenta igre, je zato končni učinek še toliko uspešnejši.

Rok Mahne, Tipanka – motivacija učencev razredne stopnje za branje

V zadnjih letih opažamo drastičen padec interesa za branje na vseh ravneh osnovne šole, kar posledično privede do zelo slabega bralnega razumevanja. K padcu interesa do prebiranja knjig, je med drugim pripeljala tudi sodobna tehnologija, ki se izredno hitro razvija. Zaradi določenih programov in iger mladostniki veliko časa namenijo elektronskim napravam, kar pogosto vodi v zasvojenost z računalniškimi igrami in socialnimi omrežji.

Inkluzija v devetletni osnovni šoli je nedvomno prinesla veliko izzivov. Slepimi in slabovidni učenci so tako pogosto del oddelčne skupnosti, ki berejo s pomočjo brajice ali povečevalnih lup. Učenci običajno inkluzijo dobro sprejmejo, pomembno pa je, da o tem v razredu tudi odkrito spregovorimo.

S pomočjo tipanke lahko vsem učencem približamo specifično branje in tako tudi povečamo interes do branja. Preko tipanke učenci razvijajo sočutje do oseb s posebnimi potrebami (OPP). Na nazoren način spoznajo, da njihov slabovidni sošolec za branje uporablja povsem druge tehnike in metode. Tudi OPP (slabovidni sošolec) se ob uporabi tipanke pri pouku počuti povsem sprejet in enakovreden sošolcem. To pa nikakor ni nezanemarljivo.

Knjiga-tipanka z naslovom Legenda o nastanku Cerknškega jezera je plod mojega magistrskega dela, ki je bila med slepimi zelo dobro sprejeta. Koristno jo uporabljam pri vključevanju OPP v razred in tudi kot motivacijo za branje.

Romana Kompan, Delo z nadarjenimi – učiteljev izziv

Zakon o osnovni šoli (11. člen) določa, da so nadarjeni učenci tisti, ki izkazujejo visoko nadpovprečne sposobnosti mišljenja ali izjemne dosežke na posameznih učnih področjih, v umetnosti ali športu. Šola jim mora prilagoditi metode in oblike dela

ter jim omogočiti vključitev v dodatni pouk in druge oblike individualne in skupinske pomoči ter druge oblike dela. Da bi v času osnovnega šolanja prepoznali vse, ki so nadarjeni, in jim ponudili možnosti za čim boljši razvoj njihovih sposobnosti, je potrebno zgodnejše sistematično odkrivanje in delo z njimi.

Delo z nadarjenimi učenci, naj bi izhajalo iz temeljnih načel:

- širitev in poglobljanje temeljnega znanja,
- hitrejša napredovanje v procesu učenja,
- razvijanje ustvarjalnosti,
- uporaba višjih oblik učenja,
- upoštevanje posebnih sposobnosti in močnih interesov,
- upoštevanje individualnosti,
- spodbujanje samostojnosti in odgovornosti,
- skrb za celostni osebnostni razvoj,
- skrb za to, da so učenci v svojem razrednem in šolskem okolju ustrezno sprejeti,
- ustvarjanje možnosti za občasno druženje glede na njihove posebne potrebe in interese ...

Z vsemi temi načeli se sreča učitelj, ko dobi v razred nadarjenega učenca. Naloga učitelja je nadarjenost pri učencu prepoznati in ustrezno prilagoditi delo, tako da takemu učencu nudi razvijanje potencialov, ki jih ima. Učitelj mora poskrbeti za intelektualni in celostni razvoj nadarjenega otroka. Zelo pomembno je, da učitelj nadarjenega učenca ne vidi kot »motnjo« v procesu dela, ampak ga zna »uporabiti« kot pomoč pri delu v razredu.

Želim predstaviti primer dobre prakse, ki sem ga izvedla z nadarjeno učenko v 5. razredu. Po obravnavi dramskega besedila, je predlagala, da sama napiše besedilo, v katerem bi nastopali vsi njeni sošolci. Besedilo z naslovom: »Če jem sadje in zelenjavo, živim življenje pravo!«, je bilo kmalu napisano. Po pregledu besedila je učencem razdelila vloge in začeli smo pripravljati dramatizacijo. Bili so zelo zagnani, saj je vsak imel svojo vlogo. Pri pripravi sem jih usmerjala, spodbujala. Kmalu so pripravili zanimive kostume. Pri tem jim je v pomoč priskočilo tudi podjetje Interspar, ki jim je podarilo lutke. Učenci so se z igrico predstavili na šolski prireditvi ter v okviru programa Ekošola. Besedilo je bilo objavljeno v šolskem glasilu ter reviji, ki jo objavlja podjetje Interspar. Vsi smo bili zadovoljni. Zame je bila to izjemna izkušnja, kako lahko nadarjen učenec pripomore, da se vsi v razredu dokažejo.

Nekateri menijo, da so nadarjeni učenci pri pouku velikokrat moteči, saj jih vse zanima, veliko sprašujejo, ne zadovoljijo se z enostavnimi odgovori, potrebujejo večje izzive. Učitelj mora delo prilagoditi tistim, ki jim gre težje, kot tistim, ki si želijo več. Sposobnost pravega učitelja je vzpostaviti ravnovesje med obema stranema, tako da pritegne pozornost obeh. Za učitelja pomeni to veliko dodatnega dela, saj se mora na vsako uro skrbneje pripraviti, vendar ob uspehu doseže posebno veselje tako on, kot tudi učenci, ki se v razredu počutijo sproščeno, enakovredno, pomembno. Menim, da je prav v tem skrivnost našega poslanstva, ki se marsikomu zdi zelo enostavno, vendar skriva kar velik zalogaj za nekoga, ki bi rad navdušil vse. Vsak otrok je edinstven in v sebi nosi potenciale. Učitelji jih moramo sproti odkrivati in omogočati, da jih učenci razvijajo in pokažejo.

Romana Padovnik Rajšter, Eco Day at Secondary Vocational School for Catering and Tourism Celje

Secondary Vocational School for Catering and Tourism Celje as a certified Eco-school organizes every year the so called ECO-DAY which is dedicated to various activities promoting the importance of healthy way of living, waste reduction, energy consumption and responsible attitude to environmental problems and threats.

In November 2019 the opening activity of our Eco-Day was the presentation of the Zero Waste Power project to the students and teachers of our school. Five subsequent presentations supported by the Power Point slide show were made and involved more than 360 participants.

The students showed interest and welcomed the possibilities of getting actively involved in the project: to participate in the pilot testing of digital learning tools, to take part in the learning activities in the partner countries or to simply contribute ideas, information or examples of good practice from their compulsory training in Slovenian companies in hotel, restaurant and catering sector.

Romana Rojko, Bilo je nekoč

Nekoč je bilo življenje drugačno! Brez telefona, brez računalnika, brez televizije... Namesto tega se je pelo, plesalo, družilo. Otroci so se lovili, skrivali, plezali po drevesih.

Z učenci prvega razreda izvajamo projekt Bilo je nekoč. Dva tedna posvetimo tej tematiki in v tem času učenci dobro spoznajo življenje nekoč. Vsebine se prepletajo na vseh predmetnih področjih. Obujamo stare igre in ljudske plese, prepevamo ljudske pesmi, ki jih spremljamo z ljudskimi glasbili ali kar s kuhalnico in loncem. Učimo se hudomušnih ljudskih izštevank, računamo s fižolčki in kamenčki, izdelujemo stare igre, prebiramo ljudske pravljice. Spoznavamo stare predmete, hiše, oblačila, prevozna sredstva, ljudska glasbila. V šoli pripravimo mini muzej starih predmetov (otroci prinašajo starine od doma, babic...). V goste povabimo zbirateljico starin, ki s seboj prinese številne stare predmete. Otroci spoznajo, čemu so ti predmeti služili in kakšnega tudi preizkusijo (meljejo kavo, pišejo na pisalni stroj...). Izvedemo anketo o prehrani babic in dedkov, v času njihovega otroštva ter kakšno babico ali dedka povabimo tudi medse, da nam popestri urico ali dve z zgodbami iz svojega otroštva.

Projekt zaključimo s prireditvijo za starše, babice in dedke. Skozi dramatizacijo, ples in pesem jim približamo življenje nekoč. Povabimo jih tudi na ogled mini muzeja, ki je nastajal tekom izvajanja projekta ter pripravimo likovno razstavo starih predmetov.

Namen tega projekta je ohranjanje kulturne dediščine in vključevanje le-te v šolski vsakdanjik. Ljudska pesem, ples, igra se ne zaključijo s koncem projekta, temveč se k njej vračamo in jo oživljamo znova in znova.

Sabina Breznik, Svetovalno delo z impulzivnim otrokom

V prispevku bom predstavila metode in tehnike svetovalnega dela z impulzivnim otrokom.

Deček ima v šoli in doma težave z izbruhi jeze. Takrat se lahko vede agresivno, odreagira brez premisleka. Pogosto vpada v besedo, njegova koncentracija pa je kratkotrajna. Sicer je deček bister, razgledan, večjih učnih težav ni opaziti.

Deček potrebuje veliko spodbud, bližine, pristen stik z učiteljem in sprotne povratne informacije.

Z otrokom se dobivava enkrat tedensko. Na začetku srečanja vedno analizirava potek tedna in pregledava veščine, ki jih je pridobil v preteklem srečanju. Delava na področju izboljšanja samopodobe, prepoznavanja, poimenovanja in uravnavanja čustev. Igrava se različne didaktične igre, preko katerih otrok spoznava sebe, druge in svoje odzive. Učiva se veščin za izboljšanje socialnih in komunikacijskih spretnosti. Prikazala bom številne vaje, igre in delovne liste za uravnavanje otrokovega impulzivnega vedenja. Hkrati bom povzela način sodelovanje šole s starši in zunanjimi institucijami, ki so v obravnavo otroka vključene.

Sabina Pokovec, Glasbena umetnost in gluhi otrok

Integracija gluhih in naglušnih otrok z vključevanjem tolmača slovenskega znakovnega jezika (SZJ) v učni proces poteka od leta 2014. Tolmač gluhim učencem in dijakom predstavlja most med svetom slišočih in svetom gluhih.

Leta 2014 sem pričela s tolmačenjem učenki v 5. r OŠ. Skozi leta sva vzpostavili dobre odnose, poglobilo se je najino razumevanje in zaupanje.

Eden večjih izzivov ji je bilo približati pouk GUM. V šestem razredu sva se z učiteljico za GUM odločili, da zdaj je pa čas, da odkrijemo kako lahko sodeluje tudi ona. Dan dejavnosti je bil odlična priložnost za najino zamisel. Na delavnici z glasbili ji je učiteljica v roke potisnila instrument, ravno tako kot vsem ostalim. Bila je čisto šokirana, saj tega ni pričakovala. Potrebovala je kar precej spodbud z moje strani. V spodbujanju sem vključila tudi njene sošolce in sošolke. Na koncu ure je igrala na palčke.

Samo Meden, Novoletna ekovelja

V prispevku z naslovom Novoletna ekovelja bom predstavil izdelavo novoletnih drevesc iz odpadne embalaže. Izdelka smo se lotili zato, da bi učencem, staršem in delavcem šole pokazali, kako pomembno je okoljsko ozaveščanje in aktivno sodelovanje pri skrbi za okolje.

Vodilo pri organizaciji dneva dejavnosti je bil predvsem ekološki vidik. Novoletna jelka je bila izdelana iz že odrabljenih gradiv, ki smo jim z ustvarjanjem vdahnili novo uporabnost in estetsko noto. Jelke so bile izdelane iz gradiv, ki jih tudi sicer ločujemo, glede na vrsto odpada, vendar je celotno drevesce moralo biti izdelano le iz enega tipa gradiva.

Na tak način smo lahko izdelane novoletne jelke, po končanemu novoletnemu vzdušju in zaključku novoletne okrasitve, odvrgli v odpadne kontejnerje brez dodatnega ločevanja.

V predstavitvi bom predstavil kako smo projekt vključili v vzgojno izobraževalni proces osnovne šole, ter predstavil odziv učencev, učiteljev in staršev.

Na cesti nisi sam

Osnovna šola Dragomirja Benčiča-Brkina Hrpelje se nahaja ob zelo obremenjeni in prometni regionalni cesti, ki povezuje strateški mesti Reka-Trst. Na šoli izvajamo različne dejavnosti, ki bistveno pripomorejo k povečanju varnosti učencev v prometu.

V prispevku z naslovom Na cesti nisi sam bom predstavil dejavnosti, ki so bile organizirane v sodelovanju med šolo in širšo lokalno skupnostjo z namenom povečanja prometne varnosti in zavedanja dejstva, da na cesti nisi nikdar sam.

Samo Zanjковиč, Tehniški dnevi kot trajnostni razvoj

Pred leti sva z ženo podedovala potočni mlin. Mlin se nahaja na turistični poti imenovani Razkriški kot. Skupaj z muzeji in prazgodovinsko naselbino je objekt »poln« zgodovine. Pot pelje mimo mnogih naravnih lepot. Zgodovina muzejev je prikazana s še živečimi mojstri teh obrti. Tehniški dan se tako povezuje in nadgrajuje z sodelovanjem učencev pri pripravi in uporabi rekreacijsko turističnih pripomočkov in vključevanje sodobnih naprav. Vse z namenom učenja, utrjevanja in povezovanja znanja zgodovine, matematike, predvsem pa fizike in tehnike. Pri mlinu se tako vozi s kanuji in izmeri hitrost rek, tudi s telefonskimi aplikacijami. Izdelali smo 120 m dolg zipline, kjer prav tako merimo hitrosti in se pogovarjamo o silah. Ker se vozi s kanuji

smo pripravili več zanimivih poskusov za razumevanje vzgona in mnoge druge poskuse. Vsako leto se ob in v mlinu postavi kaj novega.

Sandra Kapus, Izpeljava športnega dne iger z žogo

Kako izpeljati športni dan, da bo na njem aktivnih čim več otrok? Da jih bo pritegnil in bo razgiban, zabaven, nekoliko tekmovalen, ne preveč stresen in zahteven? Prav tak športni dan vsako leto izpeljemo na naši osnovni šoli. Namenjen je učencem in učenkam od 6. do 9. razreda. Med seboj tekmujejo v različnih igrah z žogo. Tekmovanje je razdeljeno v dve kategoriji. V mlajši tekmujejo učenci 6. in 7. razredov, v starejši učenci 8. in 9. razredov. Mlajši učenci se med seboj pomerijo v igri »med dvema ognjema«, v nogometu in dvoranskem hokeju. Starejši učenci odigrajo tekmovalne v odbojki, nogometu in košarki. Vsa tekmovalna potekajo na igriščih oz. površinah ob šoli. Cilj takega dne je poleg povezovanja, tudi izkušnja tekmovalna, pričakovanja, ponosa, spodbujanja, fair playa. Je preizkus lastne vzdržljivosti, volje, dati vse od sebe in iti preko sebe tudi, ko je težko, ko je potrebno narediti nekaj za skupno dobro.

Sandra Mikšič, Razvoj kompetencija samoreguliranog učenja u razrednoj nastavi

Samoregulirano učenje jedno je od središnjih tema proučavanja u području psihologije učenja posljednjih desetak godina. Obzirom na brzinu kojom se događaju promjene u društvu i tehnologiji jedna od ključnih kompetencija potrebna učenicima kako bi se pripravili za buduća zanimanja i izazove koji ih očekuju je naučiti ih kako učiti i osposobiti ih za cjeloživotno učenje. Razvijati samoregulativne tehnike učenja možemo već od najranijeg stupnja školovanja raznim strategijama i postupcima kojima ćemo poticati učenike da promišljaju o svom učenju i razvijaju vještine samoocjenjivanja i samovrednovanja . U ovoj prezentaciji predstaviti ću vam izradu "didaktičkog ugovora" , odnosno individualnog plana učenja koji zajednički donose učenik, roditelj i učitelj s ciljem razvoja kompetencija samoreguliranog učenja u suradnji s roditeljima kao važnim partnerima u odgoju i obrazovanju njihovog djeteta.

Sandra Vuleta, Razvijanje bralne pismenosti pri matematiki

Prispevek predstavlja razvijanje bralne pismenosti pri matematiki v 3. razredu. Učenci geometrijske pojme spoznavajo s preizkušanjem konkretnega materiala (kocka, kvader) in z uporabo slikovnega/simbolnega prikaza. Z iskanjem, primerjanjem in urejanjem geometrijskih pojmov izkazujejo tudi razumevanje prebranega. Zato učitelj premišljeno vključuje različne pristope poučevanja in učenja, da osmisli povezavo med geometrijskimi pojmi pri tretješolcih. Delo organizira tako, da lahko učenci sodelujejo med seboj, si izmenjujejo izkušnje, se učijo drug od drugega in medsebojno komunicirajo. Pri realizaciji te vsebine je pomembno, da jih spodbuja pri delu, se preveč ne vpleta v njihove strategije načrtovanja učenja in reševanja problema. Od učencev pa pričakuje večjo odgovornost do šolskega dela, večjo lastno aktivnost pri pouku in izmenjavo idej in rešitev.

Tak pristop jim omogoča uporabo strategij raziskovanja in načrtovanja, kar vodi k uspešnejšemu doseganju ciljev, kjer tudi abstraktni pojmi postanejo bolj konkretizirani. Izkušnje, ki jih pridobivajo z aktivnim učenjem, vplivajo na trajnejše znanje.

Sandra Zelko Sitar, Matematika na prostem

Matematika se učencem z lažjo motnjo v duševnem razvoju, pripravlja tako, da učne vsebine spoznavajo s pomočjo različnih izkustvenih vsebin in dejavnosti. Poleg izkušenskega učenja, so v ospredju tudi konkretne situacije, ki so prepletene z različnimi življenjskimi izzivi. Ob enem se učne vsebine na prostem povezujejo z gibom ter lastno ustvarjalnostjo svojega telesa. Naš cilj je, da učenec preko igre, gibanja ter konkretnih primerov iz narave uporablja vsebine matematike na različne načine. V osrednjem delu bom predstavila, kako je lahko učenec z lažjo motnjo v duševnem razvoju pri učenju matematike uspešen ter ob enem ustvarjalen. Poučevanje in učenje matematike poteka v kombinaciji z učilnico ter učenjem na prostem. Kljub odstopanju na konceptualnih, socialnih, motoričnih, čustvenih področjih lahko dosegamo trajnostni razvoj za vsakega posameznika s posebnimi potrebami.

Sanja Bekrić, Vključevanje terapevtskih psov v proces vzgoje in izobraževanja

V prispevku bom predstavila pozitivne učinke na učence vključene v dejavnosti s psi. Predstavila bom iz praktičnih izkušenj, kako se lahko terapevtske pse vključuje v učni proces v razredu (poudarek na predmete slovenščina, matematika, gibanje), kakšni so pozitivni učinki na čustvovanje učencev ob prisotnosti psa in kakšni psi so primerni za tovrstno delo. Dotaknila se bom tudi povezovanja psov in pripomočkov, ki so potrebni za doseganje učnih ciljev znotraj učnih načrtov.

Sara Trstenjak, Vaja evakuacije – priložnost pridobivanja praktičnih izkušenj

Požarna varnost vzgojno-izobraževalnih institucij je zelo pomembna. Priporočljivo je, da so o evakuaciji poučeni vsi pedagoški in nepedagoški delavci ter tudi dijaki. V sklopu srednjega strokovnega izobraževanja tehnik varovanja smo dijake vključili v izvedbo vaje evakuacije ter okrepili sodelovanje s pristojnim lokalnim prostovoljnim gasilskim društvom. Zavedamo se dodane vrednosti in neprecenljivega znanja, ki ga člani društva prenesejo na dijake, zato smo jih povabili k sodelovanju pri izvedbi vaje evakuacije. Načrtovanje in izvajanje požarnega varovanja ter kritična presoja in odgovorno ravnanje v primeru požara, naravne ali druge nesreče so osnovni cilji strokovnega modula varstvo pred požarom, ki ga izvajamo v sklopu programa tehnik varovanja. Za doseg teh ciljev pa je nujno, da dijaki teorijo obogatijo s praktičnimi izkušnjami.

Saša Kralj, Deset aktivnosti za lažjo pot do znanja

Vsak otrok/dijak potrebuje spodbude, tako od sošolcev kot od učitelja. Predstavila bom deset aktivnosti, s katerimi lahko spoznavamo, utrjujemo ali ponovimo učno snov. So zabavne, zanimive in lahko služijo kot uvodna motivacija ali pa jih uporabimo kadarkoli med šolsko uro, ko opazimo upad delovne motivacije. In najpomembneje je, da aktivnosti spodbujajo samozavest učencev, željo po znanju in povezanost razreda. Sama poučujem angleščino v srednji šoli že desetletje, imam pa tudi šestletne izkušnje s poučevanjem v osnovni šoli in lahko potrdim, da so aktivnosti primerne za vse starosti in hkrati za večino šolskih predmetov. Aktivnosti, ki jih predstavljam, spodbujajo zdravo tekmovalnost in sproščenost. In dokazano je, da se največ naučimo, ko smo sproščeni. Učitelji smo kreatorji šolskega okolja in v veliki meri je od nas odvisno, kako bomo predali snov ter kako se bodo otroci počutili v razredu. Te aktivnosti so kamenčki na poti do znanja, ki so primerni tudi za tiste, ki

delajo majhne korake. Otroci si med sabo pomagajo ter skupaj delajo daljše korake k znanju in posledično zadovoljstvu in boljši samopodobi.

Sebastijan Mavrič, Dobro je biti pripravljen

Fraza "Dobro je biti pripravljen" bomo v šolah gotovo najprej povezali z znanjem, ki ga usvojimo v procesu učenja pred takšnimi in drugačnimi preverjanji ali ocenjevanji znanja. Pri tem pa pogosto zanemarjamo vsebine, veščine in znanja, ki v učnih načrtih niso podrobno zajete, so pa ravno tako pomembne in lahko odločajo med življenjem in smrtjo. Varnostni vidik pripravljenosti na naravne in druge nesreče, ki statistično lahko doletijo vsakega med nami, je gotovo ena takih tem. Bojazen, da bi se kaj takega zgodilo v času pouka, ko na šolah nosimo polno odgovornost za naše učence, nas nedvomno sili, da k usposabljanju zaposlenih in otrok pristopamo profesionalno, odgovorno ter skrajno resno. Sodelovanje z gasilci, reševalci, policijo, civilno zaščito in drugimi službami je nujno. Da bomo v takšnih situacijah vsi skupaj odreagirali ustrezno, so potrebna izobraževanja, demonstracije postopkov ter evakuacijske vaje, s katerimi kontrolirano simuliramo specifično situacijo, jo analiziramo in zmanjšamo možnost napak.

Sergej Mijatović, Učenje skozi lastno izkušnjo in razvijanje kritičnega mišljenja

Izkustveno učenje kot inovativna učna metoda presega tradicionalne okvire poučevanja in spodbuja drugačna razmerja in razumevanje odnosov med šolo, učečim in družbenim okoljem. Prav tako izkustveno učenje podpira razvoj lastnosti, ki jih bodo novodobni učeči potrebovali v svojem prihodnjem družbenem udejstvovanju. Omogoča trajnejše znanje in spodbuja samostojno kritično mišljenje in delovanje, razvija pa tudi sposobnost prožnega prilagajanja novemu ter iznajdljivost v nepredvidljivih družbenih situacijah. Izkustveno učenje predstavlja celovito učenje, ki z novimi izkušnjami znanje povezuje in premika na vedno višje ravni. V Slovarju slovenskega knjižnega jezika je izkustvo opredeljeno kot spoznavanje, ki temelji na čutnem. Ob tem je pomembna aktivna vpletenost posameznika v izkušnjo ter razmišljanje o tej izkušnji.

Za razvoj celovite osebnosti otroka in mladostnika izkustveno učenje in razvoj kritičnega mišljenja torej predstavljata zelo pomembni deli.

Sergeja Petročnik, Uporaba didaktičnih pripomočkov pri pouku slovenščine kot spodbuda za samostojno učenje

Učenci šestega razreda so pri dodatnem pouku po lastnih zamislih izdelali različne didaktične pripomočke za učenje slovenščine (plakat z imeni in vprašalnicami za sklone, kartice za razvrščanje pridevnikov/prislovov/krajšav v posamezne podskupine, oblikovali so didaktično igro za iskanje sopomenk, izdelali kartončke za utrjevanje zapisa števnikov ipd.). Eden od učencev je predstavil svoj didaktični pripomoček, ki ga je izdelal po vzoru Paukove strategije učenja. Sledila je predstavitev in uporaba teh pripomočkov pri redni uri. Učenci so se razvrstili v skupine po pet, vsaka skupina je imela t. i. moderatorja, ki je sodelujočim v skupini razložil uporabo posameznega pripomočka, nato pa so se ostali v skupini preizkusili v uporabi le-tega. Vsakih pet minut so skupine zaokrožile, tako so imeli v eni šolski uri možnost uporabiti posamezne pripomočke vsi učenci.

Vsekakor pa je vredno poudariti, da sta izdelava in uporaba didaktičnih pripomočkov samo dva od zaključnih korakov učenja, pomembni pa so tudi predhodni.

Silvija Makovec, Pouk na daljavo: danes izziv, jutri vsakdan?

Znašli smo se v situaciji, na katero roko na srce, nismo bili pripravljeni. Spominjam se besed prijatelja profesorja, ko mi je dejal, da odslej (po pojavu Covid-19) nikoli ne bo več isto in na njegove besede, kako se bo obdobje v zgodovini delilo na obdobje pred in po Coroni. Mislila sem, da pretirava. Te besede je izrekel mesec dni, preden se je pri nas začela odvijati zgodovina povezana z nam precej neznanim virusom. V šoli smo začeli pripravljati načrt preventive povezane z razkuževanjem prostorov in ukrepanjem, če bodo zaposleni in učenci zbolevali za omenjenim virusom. Nismo pa pripravili strateškega načrta poučevanja na daljavo, če bi do tega prišlo. Nekako nismo dojeli, da se bo to zares zgodilo. In se je. Bili smo porinjeni v situacijo, v kateri smo morali urgentno ukrepati. In smo. Z vami bi rada podelila izkušnje, ki so jih imeli učitelji po prvem tednu poučevanja na daljavo. Med zaposlenimi na OŠ Draga Bajca (strokovni delavci) sem opravila anketo (na daljavo), ki nam oriše njihove izkušnje s poučevanjem na daljavo po tednu dni izvedbe.

Simona Kirn Volf, Vaje vsakdanjega življenja po metodi Montessori

Montessori pedagogika je stara čez 100 let a v današnjem času, času napredne tehnologije, hitenja, še kako aktualna. Danes se pedagogika M.M. ponovno odkriva in nezadržno širi.

Eno izmed njenih področij je vsakdanje življenje. To področje ponuja otroku aktivnosti, ki jih opazuje pri odraslih doma. Zajema materiale, ki jih otrok vidi doma in so mu domači. Pri tem se povezujejo telo, um in volja. Namen tega področja je otroku pomagati pri razvijanju samostojnosti, reda, delovnih navad, senzornega raziskovanja, potrpežljivosti, koncentracije, koordinacije gibov, občutka odgovornosti...

Vaje vsakdanjega življenja so razdeljene v 5 skupin, glede na spretnost, ki jo otrok razvija: skrb za osebo, skrb za okolje, vljudnost in spoštovanje, osnovni gibi in vaje ravnotežja, igra tišine.

Je osnova za ostala področja (pisanje, branje, matematika...).

Pomagaj mi, da naredim sam. Kaj moram imeti v mislih, ko pripravljam material? Kako material otroku predstavim? Kako vpletem vaje vsakdanjega življenja v razred?

Simona Kovač, Pristopi in metode za uspešno usvajanje tujega jezika španščina

Namen prispevka je predstaviti različne pristope in metode za uspešno usvajanje tujega jezika. Vir na podlagi katerega črпам svoje znanje in izkušnje je moje poučevanje izbirnega predmeta španščina v osnovni šoli. Učenci pri učenju tujega jezika stopajo na pot neznanega in ravno z uporabo posameznih pristopov lahko uspešno odpravimo določene ovire, s katerimi se posameznik srečuje pri učenju tujega jezika. V prispevku prikažem metode, ki jih najpogosteje uporabljam pri pouku španščine: izkušenjsko učenje, igre, projektno delo, skupinsko delo, zaznavno učenje, povezovanje teoretičnega s praktičnim. Kot učinkovita se je izkazala tudi uporaba bralno učnih strategij, ki učencem olajšajo bralno razumevanje umetnostnih in neumetnostnih besedil. Metode na učence delujejo motivacijsko in jim posredujejo veselje do učenja tujega jezika. S pomočjo teh metod učenci razvijajo lastno samostojnost v procesu učenja in se aktivno vključujejo v pouk. Hkrati pouk poteka v bolj sproščenem vzdušju, kar ustvarja ustrezno klimo za uspešno usvajanje tujega jezika.

Simona Kovač, Šolska odbojcarska liga

Na naši šoli prihajajo učenci v šolo že zgodaj. Želeli smo jih aktivno zaposliti v času do začetka pouka. Ponudili smo jim igranje v šolski nogometni in odbojcarski ligi. Tekme se igrajo zjutraj pred poukom. V jeseni, od septembra do konca oktobra in spomladi, od aprila do konca šolskega leta. Vse tekme se odigrajo na zunanjih igriščih ob šoli. Lige se igrajo v dveh kategorijah. V mlajši igrajo učenci 6. in 7. razreda, v starejši igrajo učenci 8. in 9. razredov. Učenke igrajo odbojko, učenci nogomet. Obe ligi vodijo učenci sami. Ob koncu jesenskega dela in šolskega leta izdelajo končno lestvico. Učenci in učenke so ligo vzeli za svojo. Naučijo se pravil iger, sodniških znakov in sojenja, fair playa, spoštovanja sodnika in tudi nasprotnika. Pridobijo si dragocene tekmovalne izkušnje. Odkar imamo na šoli omenjene lige, naši učenci redno zmagujejo na področnih tekmovanjih in se uvrščajo na višje ravni tekmovanj.

Simona Levec, Z igro vlog do znanja o kmečkih uporih

Pri pouku zgodovine uvajamo inovativne oblike učenja. Inovativne oblike učenja spodbujajo aktivnost učencev znotraj pouka, ki je nujna za uspešen izobraževalni proces. Cilj takega učenja je razvijati učenčevo mišljenje in sposobnosti delovanja v realnem življenju. Ker je tema o kmečkih uporih učencem zanimiva, sem učencem osmega razreda predlagala, da temo kmečkih uporov obravnavamo preko igre vlog. Pri takih oblikah dela učenci sodelujejo in delijo odgovornost za celoten proces od načrtovanja do rezultatov.

Delo je potekalo v majhnih skupinah. Učenci so si glede na svoja močna področja razdelili naloge. Sami so poskrbeli za rekvizite, sceno, glasbo, scenarij, si razdelili vloge in se naučili besedilo. Učenci so predstavili svoje delo pred razredom, njihov nastop smo vrednotili po načelih formativnega spremljanja. V analizi so podali svoje mnenje o tem kaj so se naučili, kaj bi lahko izboljšali, ter pripravili povzetek za sošolce.

Pri preverjanju in ocenjevanju znanja sem ugotovila, da so se na tak način veliko več naučili. Učenci so se v procesu učenja med seboj povezali, se bolje spoznali v drugih vlogah. Vsi učenci so dobili priložnost, vsi so nosili del odgovornosti za uspešno opravljeno nalogo.

Simona Ostović, Matematika v trgovini

Velikokrat slišimo od otrok in tudi staršev vprašanje: »Ja kdaj bomo pa to rabili?« In priznati si moramo, da je včasih odgovor na to vprašanje res težak ali nemogoč.

Matematika ni le faktografsko in proceduralno znanje niti ni le veščina kritičnega mišljenja, učenja postopnosti in iskanja bistva. Matematiko moramo ponotranjiti kot orodje za vsakdanje življenje. In zato se kot učiteljica ob vsaki vsebini vprašam ali jo bodo lahko učenci uporabili v trgovini, na vrtu, v življenju. Takrat pa ni več vprašanje le kaj, kdaj in kje temveč predvsem kako.

Ko vsebine spoznamo teoretično in praktično, jih prenesemo na konkretne življenjske situacije in probleme.

Prikazala vam bom vsebino Odstotki - V TRGOVINI. Aktivnost je sestavljena iz dveh delov. Prvi del je namenjen urjenju računanja popustov brez uporabe računalna, svinčnika in papirja, drugi del pa raziskovanju zakonitosti potrošništva, trgovinskih kuponov ter popustov. Učenci raziskujejo, kateri dan v tednu se jim najbolj splača v trgovino, če morajo kupiti točno določene izdelke in imajo v trgovini različne dni različne popuste.

Aktivnosti sledijo načelom formativnega spremljanja, diferenciacije, samostojnega preiskovanja in učenja za življenje, kar so smernice današnjega šolstva.

Simona Painkret, Spoštovanje. Odgovornost. Kreativnost. – Temelji dela pri pouku psihologije

V svetu hiperprodukcije ter povečevanja individualnosti je, po mojem mnenju, ena izmed temeljnih nalog vzgojno-izobraževalnih zavodov, da se zavzemamo za poudarjanje in razvijanje vrtilin, ki so potrebne za sodelovanje med ljudmi. Znan afriški rek pravi: »Če hočeš hiteti, pojdi sam. Če hočeš priti daleč, pojdi v skupini.«. Z razumevanjem pomena odnosa ter dejstvom, da je vzpostavljanje odnosa »tek na dolge proge«, se ure v vseh razredih septembra začno na enak način – s postavljanjem oz. osvežitvijo temeljev sooblikovanja ur psihologije – Spoštovanje. Odgovornost. Kreativnost. Ti trije temelji so rdeča nit mojega odnosa z dijaki in načina izvedbe ur, ter se odražajo tako skozi procese skupinskega odločanja, sklepanja skupinskih dogovorov in sodelovalnih oblik dela. V prispevku bom predstavila kateri pristopi so se izkazali kot učinkoviti pri postavljanju in spoštovanju skupinskih dogovorov, ter kako jasne in dosledne meje koristijo sodelovanju v razredu.

Simona Pezdir, Poučevanje sklopa živali v tretjem razredu pri angleščini

Učenci imajo pri angleščini zelo radi temo živali. Pri angleščini se lahko na to temo zelo dobro združi gib, igro, govor in tudi branje, ki je svojevrsten izziv za tretješolce, ki se s to sporazumevalno dejavnostjo prvič srečajo. Za obravnavo te teme sem oblikovala igro spomin, ki jo je mogoče igrati v več različicah in ki s tem ponuja tudi možnosti za diferencirano in individualizirano delo. Predstavila bom to igro in postopek, po katerem smo se seznanjali z vsebino živali ter igro prirejali glede na težavnost. Del sklopa smo izvedli tudi na daljavo, kar mi je dalo nove možnosti za obravnavo in obnavljanje te vsebine. Leto prej sem izvedla vsebinski sklop z večjo skupino učencev, kar je dobro izhodišče za skupinsko delo, letošnje leto pa sem ga obravnavala s šestimi tretješolci, kar je po drugi strani dalo možnost za bolj individualiziran pristop.

Simona Roškar, Lutke brez jezikovnih meja

Živimo v času, ko je poznavanje vsaj enega tujega jezika postalo nujno za vsakdanje življenje sodobnega človeka. Zaradi tega otroke seznanjamo s tujimi jeziki že v njihovem najzgodnejšem obdobju. Otroci se tujega jezika učijo skozi igro in igralne aktivnosti. V našem zavodu, ki obsega matično in podružnično šolo ter dve enoti vrtca, se otroci že v predšolskem obdobju srečujejo s tujim jezikom angleščine in nemščine. Prav tako z učenjem nadaljujemo v prvem razredu. Še posebej se nam zdi pomembno učenje nemškega jezika. Smo namreč obmejna šola s sosednjo Avstrijo in je poznavanje jezika sosednjega naroda dodana vrednost. To nas je pripeljalo do čezmejnega sodelovanja, kjer že več kot deset let sodelujemo s partnersko šolo iz avstrijskega mesta Mureck. V letošnjem letu smo se odločili, da bomo skupaj pripravili večjezično lutkovno predstavo. Lutke poleg slovenskega, nemškega in angleškega jezika govorijo tudi bosanski jezik. Predstava je zanimiva in posebna iz večih vidikov.

Snežana Dragić, Zdravljenje brez klasičnih zdravil

Ljudje smo si različni. Naše bolezni tudi. Zato smo predani odkrivanju in razvoju posamezniku prilagojenih zdravil in diagnostičnih testov, ki pomagajo ljudem živeti bolje in dlje. V sodobnem času je poleg uradne medicine vedno bolj prisotna tudi alternativna medicina. Poglejte na primer homeopatijo, ki spada pod alternativno zdravljenje. Homeopatski izdelki so dosegljivi v vedno več lekarnah, saj uspešno odpravljajo bolečine in bolezni. Čeprav alternativna medicina ni znanstveno dokazljiva, jo za zdravljenje mnogih bolezni uporablja vse več ljudi. Alternativno zdravljenje se približuje klasični medicini, saj se slednji večkrat pripeti, da ne pozna odgovora na določene bolezni.

Snežana Sotlar, Virtualni sprehod po kranjskem prezbiteriju v cerkvi Svetega Janeza Krstnika na Suhi pri Škofji Loki

Predstaviti želim učni pripomoček, ki je nastal kot diplomska naloga študenta na FRI-ju, katere somentorica sem bila. Delo je bilo zasnovano in izdelano z željo ustvariti 3d virtualni sprehod po srednjeveški cerkvi Svetega Janeza Krstnika na Suhi pri Škofji Loki, natančneje po kranjskem prezbiteriju, ki je v celoti poslikan s freskami. Diploma je bila izdelana z namenom, da se bo končni izdelek, to je virtualni sprehod po cerkvi uporabljal v učne namene, zato je tudi prosto dostopen na spletu: <http://lrv.fri.uni-lj.si/~aljaze/>.

Ogled panoramske slike deluje tako, da se iz vhodne točke, ki je tudi vhodna pozicija, premikamo po prostoru in si poslikane prizore približujemo ali oddaljujemo. Vsaka slika vsebuje info točko: če pritisnemo na katerokoli sliko, se nam prikaže okno s podrobnim informacijami o tem določenem prizoru, hkrati pa je dodana še povezava na splet.

Virtualni sprehod po kranjskem prezbiteriju na Suhi pri Škofji Loki je nastal na mojo pobudo, saj je ohranjanje in promoviranje umetnostnih spomenikov s sodobnimi metodami in tehnologijo na področju 3D digitalizacije in vizualizacije kakovostno in ima veliko vrednost pri varovanju, ohranjanju, raziskovanju, izobraževanju in promociji naše kulturne dediščine.

Snežna Kožuh Mravljak, Example of good practice: organization of school workshops for students of MYP programme of International School, Gimnazija Bežigrad Ljubljana

Gimnazija Bežigrad is organised as a school with two organisational units: the national Gimnazija and the International School.

The international students of MYP (Middle Years Programme, Grades 9 and 10) have to perform an assigned number of hours of activities and community service during the school year.

It is important for students that they choose activities that increase their awareness of the world around them. During the service they should grow emotionally and socially, increase their sense of responsibility and develop sense of compassion.

When performing such activities they also develop positive self-esteem and grow personally, which is one of the most important things for young people.

Nevertheless, foreign students have to connect with the new community and get involved so it is important that they get insight into different social patterns and ways of life.

I will introduce workshops that we organized in school to help students perform those service hours:

- Making wooden houses for birds, placing them in the school park and feeding birds through the winter
- Making Christmas decoration, Christmas cards and other gifts for Charity week
- Making small paper gifts for people in Retirement home Bežigrad
- Colouring Easter eggs and preparing packets of food for people in Center for homeless people in Ljubljana

Stanka Benigar, Kamibišaj kot didaktični pripomoček

V sodobnem svetu prevladuje uporaba sodobne tehnologije, zato se ta hkrati pojavlja tudi v učnem procesu. Tako se pri pouku uporablja tablice, mobilne telefone in interaktivne projektorje. Računalniki so že skoraj zgodovina. Tudi založbe stremijo k posodabljanju in omogočajo preverjanje ter poglobljanje znanja s pomočjo interaktivnih učbenikov. Učitelji pri delu uporabljajo različne pristope in tako se poslužujejo različnih tehnologij ali drugih pripomočkov glede na svoje predznanje, temo, vreme, prostorske pogoje ipd.

Kamišibaj je primer japonskega gledališča. Združuje likovno umetnost, gledališče in retoriko. Uporaba je preprosta in ne zahteva posebnega predznanja, temveč precej dela učitelja. Ta ob slikah pripoveduje zgodbo. Lahko je odlična uvodna motivacija ali pa ideja za likovno ustvarjanje. Neprecenljivo vrednost ima tudi za urjenje javnega nastopanja (gledališče). Učenci se med poslušanjem v zgodbo vživijo in imamo njihovo pozornost do zadnjega lista, kar je dandanes že velik dosežek.

Na konferenci bom predstavila, kako pri Likovnem snovanju nastanejo likovni izdelki za kamišibaj.

Suzana Boj, Generacija izven okvirja!?

Preteklo šolsko leto je bilo leto izven okvirja. Z učenci smo imeli medgeneracijsko srečanje v domu starejših občanov. Kot se za praznovanje spodobi, smo pripravili kratek program. Skozi leto smo izvajali projekt Literarne urice. Vsaka skupina je predstavila življenje pesnika-ce, recitali in deklamirali so izbrane pesmi, postavili razredno sceno. Razred smo za kratek čas spremenili v gledališče.

Skozi leto sem poskrbela za dobro sodelovanje s starši in jih ob priložnostih povabila k nam, v razred. Povabili smo jih na literarne urice. Ker smo imeli glasbeno družino, smo ta njihov talent izkoristili za krajši razredni koncert. Ker pa je tudi za naše otroke pomembna retorika, smo imeli delavnico retorike, ki jo je izvedla naša mama.

Kako je pa vse to izgledalo in potekalo v praksi, pa z veseljem predstavim na vašem srečanju.

Suzana Miklič, Poučevanje učenca s sladkorno boleznijo

Učitelji se v današnjem času v razredu soočamo z mnogimi izzivi. Eden izmed izzivov je tudi poučevanje učencev s posebnimi potrebami. Ti zahtevajo še posebej poglobljeno pripravo, saj so načini in metode dela s takšnimi učenci različne, kot so si različne njihove posebne potrebe. Kaj pa, ko mora učitelj v razredu poleg poučevanja prevzeti tudi vlogo vodenja sladkorne bolezni učenca? V praksi to pomeni, da mora dobro poznati osnove nastanka, poteka in vodenja sladkorne bolezni, priprava na prihod takšnega učenca pa se mora zgoditi še preden se začne dejansko izvajati pedagoški proces z njim. Kje lahko učitelj pridobi znanja potrebna za vodenje sladkorne bolezni med učnim procesom, kdaj se prvič sestati s starši učenca, kako poteka usklajevanje poučevanja in vodenja sladkorne bolezni, kako ozaveščati ostale

učence v razredu o sladkorni bolezni, kako sodelovati s starši in kakšne so možnosti sodelovanja z drugimi strokovnimi delavci na šoli? V prispevku bom predstavila odgovore na vsa zgoraj našeta vprašanja iz lastne prakse.

Suzana Vidmar, Escape land 1

Podjetnost, ki je ne moremo enačiti s podjetništvom je ena izmed splošnih veščin vseživljenjskega učenja. Z njo pridobivamo znanja in spretnosti, ki so potrebne za življenje in delo v sodobnosti. Veščine je potrebno razvijati med poukom, ustrezne cilje pa poiskati v obstoječih učnih načrtih. Pomembno je, da otrok razvija svoje potencialne. Šola sodeluje v projektu POGUM, ki krepi kompetence podjetnosti in spodbuja prožno prehajanje med izobraževanjem in okoljem. Podjetnost kot kompetenca je prisotna v vseh življenjskih področjih. Odraža se v skrbi za lastni osebni razvoj, podjetni državljani aktivno prispevajo k družbenemu razvoju. V projektu smo razvijali veščine Entre compa na raziskovalno vprašanje Legenda o gradu na Soviču. V preteklem šolskem letu so učenci ustvarili veliko inovativnih izdelkov, pripravili prireditev s srednjeveško pogostitvijo za širšo javnost. V tem šolskem letu je raziskovalna tema: Odstiramo zgodbe in podobe starega mestnega jedra.

Suzi Avsec, Razvoj domoljubja skozi obeleževanje državnih praznikov

Od šolskega leta 2012/13 naj bi šole obvezno obeležile tri državne praznike – dan samostojnosti in enotnosti, dan državnosti in Prešernov dan. Pri tem imajo proste roke, na kakšen način bo obeležitev potekala. Na naši šoli se za vsako šolsko leto posebej določi skupino učiteljev, ki je zadolžena za organizacijo proslave ob posameznem prazniku. Znotraj skupine je nekdo zadolžen za domovinski del proslave, velikokrat je isti učitelj tudi vodja prireditve in mora poskrbeti še za preostale organizacijske zadeve. Vsi tisti, ki smo se že znašli v tej vlogi, vemo, da naloga ni enostavna. Vedno znova mi predstavlja izziv, kako obeležiti praznik nekoliko drugače kot predhodno leto in hkrati pritegniti učence in druge poslušalce ali gledalce ter pri njih vzbuditi domovinsko identiteto in ponos. Menim, da je zelo pomembno, da je domoljubje najprej prisotno pri učitelju. Znati mora na zadeve pogledati skozi otroške oči in jim na ta način približati dogodke, ki jih sami niso doživeli.

Špela Kajič Kmetič, Z medpredmetnim povezovanjem do boljših rezultatov in večje prepoznavnosti

Včasih je ideja dobra, predstavitev pa problematična. V prispevku predstavim, kako lahko s povezovanjem splošnoizobraževalnih in strokovnih predmetov povečamo zaposlitvene možnosti dijakov. Kadar se prijavljajo na razpise za delovna mesta, štipendije itd., v predstavitvi, življenjepisu ali motivacijskem pismu lahko navedejo tudi seznam svojih objavljenih člankov, projektnih in raziskovalnih nalog.

Tovrstne naloge so neumetnostna besedila, velik del predstavljajo skice, diagrami, formule in fotografije. Kljub temu je potreben tudi besedni del, v katerem dijak predstavi idejo, način dela, morebitne dileme, predloge za izboljšave, primere rabe in priporočila za nadaljnje delo. Kadar ta besedila obravnavamo tudi pri slovenščini, se motivacija za pouk zelo poveča. Ob izhodiščnem besedilu tako spoznavamo posamezne jezikovne ravnine. V prispevku predstavljam možnosti za obravnavo posameznih enot po letnikih in uspešne primere medpredmetnega povezovanja.

Svetlana Oletič, Gibanje nas rešuje!

Človeško telo je ustvarjeno za gibanje. Dokazano je, da je gibanje najboljša protiutež dolgotrajnemu sedenju in življenju v zaprtih prostorih. Dviguje naš imunski sistem in blaži različne psihične in duševne stiske, do katerih je še posebej prihajalo v karanteni. Naloga športnih pedagogov je biti ambasador gibanja in navduševati učence za gibanje vsak dan.

V tem obdobju smo se vsi učitelji športa morali znajti po svoje. Nisem obremenjevala učencev z dolgimi navodili, teorijo, ki nima povezave s praktičnim delom, in z nesmiselnimi nalogami.

Najbolj sem bila zadovoljna, ko mi je učenec, ki ni bil kaj prida športnik, napisal, da mu je učenje pri športu na daljavo bolj pisano na kožo. Z veseljem mi je pošiljal slike in videe, kako telovadi, teče ali kolesari.

Veselilo me je, da so se nekateri učenci, posebej deklice, zelo posvetile različnim športnim aplikacijam, in upam, da bodo s tem nadaljevale tudi v prihodnje.

Tadej Braček, Krizni menedžment

Samostojni otvoritveni referat obravnava delovanje ravnatelja v kriznih razmerah pri finančnem, pedagoškem in organizacijskem vodenju. Izpostavlja pomen dobre in hitre komunikacije z zaposlenimi, starši, otroki in drugimi deležniki. Navede tudi primere dobre prakse v OŠ Jelšane v času epidemija koronavirusa in zunaj teh okoliščin. Avtor bo izpostavil tudi pomen dobre psiho-fizične kondicije pri vodenju in poučevanju.

Fluency and Accuracy in English Classroom

Avtor samostojnega referata bo kot anglist navedel primer dobre prakse zanimivega delovanja učencev višjih razredov osnovne šole, kjer lahko le-ti vadijo tekočnost v tujem jeziku in pri tem vadijo preteklik, sedanjik in prihodnjik. Za to uporabijo karte, kjer izvejo napoved prihodnosti za neko osebo: izhajali bodo iz preteklosti, obrazložili sedanost in nato napovedali še prihodnost. Karte so pozitivne in spodbujajo dobro samopodobo ter počutje.

Tadeja Belšak, Dimenzije delovanja specialnega in rehabilitacijskega pedagoga v Strokovnem centru za gibalno ovirane otroke in mladostnike

Strokovni center za gibalno ovirane otroke in mladostnike deluje že četrto leto pod okriljem Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport v okviru Mreže strokovnih institucij za podporo otrokom s posebnimi potrebami in njihovim družinam in je sofinanciran iz Evropskega socialnega sklada. V projektu sodelujemo predvsem specialni in rehabilitacijski pedagogi, ki nudimo različne oblike podpore in pomoči otrokom in mladostnikom v prilagojenih izobraževalnih programih po celotni Sloveniji. V prispevku bodo predstavljene dimenzije in uspešni načini delovanja specialnih in rehabilitacijskih pedagogov v okviru Strokovnega centra za gibalno ovirane otroke in mladostnike v zadnjih treh letih. Med drugim smo podajali specifična znanja v obliki svetovanj, izobraževanj, delavnic, e-informacij na spletni strani, organiziranjem literarnih in likovnih natečajev, izdajanjem literature, ... Na osnovi večletnih izkušenj bodo predstavljeni tudi smiselni načini delovanja specialno pedagoške stroke v bodoče z namenom vzpostavljanja, vzdrževanja in izboljševanja podpornih okolij, ki bodo omogočala uspešnejše vključevanje in delovanje gibalno oviranih oseb v družbi.

Tadeja Belšak, Prilaganje poučevanja geometrije gibalno oviranim učencem

Učitelji se pri poučevanju otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami v izobraževalnih programih s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo srečujejo z različnimi izzivi. Pri gibalno oviranih otrocih in mladostnikih se pojavljajo posebnosti v čutnem dojetju okolja, zaznavanju prostora, omejitve v gibanju, večinoma imajo pridružene tudi druge težave in zato so učitelji primorani razmišljati o alternativah pri podajanju snovi in ocenjevanju. Še posebej veliko težav se pojavlja pri matematiki oz. učnih urah iz geometrije, kjer gibalno ovirani učenci zelo težko načrtujejo z geometrijskim orodjem. V prispevku bodo predstavljeni prilagojeni metodični postopki, prilagojen didaktični material in prilagojeno ocenjevanje iz geometrije v dveh primerih: za učenca z živčno mišičnim obolenjem in za učenca s cerebralno paralizo. V obeh primerih bodo predstavljeni primeri dobre prakse pri uporabi geometrijskih orodij in pri ocenjevanju načrtovanja z namenom spodbujanja učenca, da se loti tudi težjih nalog, vzdržuje motivacijo, vzdržuje gibalne funkcije in da mu omogočamo doživljanje uspeha.

Tadeja Florjančič Zupančič, Pomen dobrega sodelovanja med srednjo in osnovno šolo

Srednja trgovska šola Ljubljana se lahko pohvali z dolgoletno tradicijo sodelovanja z osnovnimi šolami iz Ljubljane in bližnje okolice. Vse skupaj se je pričelo leta 2009, ko smo v prvem letu povabili k sodelovanju le nekaj ljubljanskih osnovnih šol. Sodelovanje poteka v obliki tehniških dni in sicer s ponudbo štirih ustvarjalnih delavnic za osmošolce in devetošolce. Material, ki uporabljamo pri izvedbi delavnic je večinoma odpadni material iz katerega kasneje nastanejo številni novi izdelki. Namen sodelovanja je predstaviti osnovnošolcem poklic Aranžerski tehnik ter jih osveščati o pomenu reciklaže. Učenci, ki se udeležijo takšnih delavnic, na naši šoli tako spoznajo nek nov poklic, hkrati pa pridobijo nova uporabna znanja. Pri sami izvedbi tehniških dni sodelujejo učitelji strokovnih predmetov, kot tudi dijaki višjih letnikov. Tako se ustvari prijetno medgeneracijsko sodelovanje med mladimi. Ob koncu delavnic dobijo vsi obiskovalci-osnovnošolci tudi zgibanke.

Kot primer kako potekajo trajnostno naravnani tehniški dnevi za osnovnošolce na Srednji trgovski šoli Ljubljana, navajam podatke iz šolskega leta 2017/2018:

V mesecu avgustu smo poslali na vse osnovne šole v osrednji, jugovzhodni in gorenjski regiji poslano povabilo na delavnice, ki smo jih na naši šoli organizirali za učence osnovnih šol na predmetni stopnji. Vabila smo pošiljali ravnateljem in svetovalnim delavkam. Število šol, ki se je udeležilo delavnic je bilo v tem letu 8, število učencev pa 337. Po koncu delavnic lahko učenci izdelke odnesejo domov.

Tajda Štrukelj, Poučevanje računalništva v koraku s časom

Pouk računalništva je tesno povezano z razvojem tehnologije v vsakdanjem življenju, saj ji kot njeno področje tesno sledi tudi pri napredku. Iz tega sledi, da se učenci o tehnologiji in računalništvu veliko naučijo izven šole, kar pomeni, da se pri pouku dolgočasijo in jim ni zanimiv. Posledično so učitelji ujeti v empirični cikel, kjer morajo tako odzive učencev na pouk računalništva, kot tudi samo področje tehnologije neprestano evaluirati in prilagajati tako vsebino, kot tudi način poučevanja.

V želji pomagati učiteljem računalništva, bom predstavila nekaj težav, ki se pri pouku pogosto pojavljajo in predlagala odgovore. Tako bomo raziskali, kako zgraditi učencem zanimivejši pouk okrog že obstoječega učnega načrta z vključevanjem aktualnih tem, kako povečati zanimanje za pouk računalništva in razbiti "polarnost" zanimanja preko vključevanja dejavnosti, ki niso vezane na učilnico, kako spremljati potek samega poučevanja in odziva učencev preko približka učnih analitik ter zakaj je potrebno, da je vsak učitelj računalništva tudi strokovnjak na svojem področju."

Tamara Čeh, Povezovanje učencev z ljudmi na podeželju

V krajevni skupnosti Velika Nedelja, ki spada pod občino Ormož, so v okviru sestankov krajevnih skupnosti kmetje izrazili željo, da si želijo svoje splošno znanje in na splošno življenje »spremeniti na boljše«. To pomeni, da bi se radi počutili bolj vključene v družbo in se seznanili z novimi stvarmi, ki so v družbi nepogrešljiv dejavnik.

Kot učiteljica v Osnovni šoli Velika Nedelja sem se odločila, da izdelam program za »boljši jutri« ljudi na podeželju in program izpeljem skupaj s svojimi učenci. Tako sem se odločila, da program skrbno pripravim in z učenci naredimo načrt za izvajanje tega, saj bi radi s svojo motiviranostjo in željo po pomoči drugim, pomagali dvigniti življenjski standard ljudi na podeželju. Udeležence želimo usposobiti za vseživljenjsko učenje, jih motivirati in usmerjati pri učenju. Za bolj samostojno in kakovostno življenje potrebujejo boljše obvladovanje temeljnih spretnosti in znanj, ki jim bodo omogočili čim bolj enakovredno in optimalno vključevanje v okolje.

Tamara Jušković, Razbijanje stereotipov med učenci in starši o učencih s posebnimi potrebami

Šole s prilagojenim programom imajo v manjših krajih med prebivalci negativen prizvok. Strokovni delavci se trudimo, da bi se stigmatizacija učencev zmanjšala, predvsem pa da bi se izboljšala socialna vključenost. Učencem s posebnimi potrebami sem v lanskem začetku šolskega leta predstavila učence, ki obiskujejo oddelke večinske osnovne šole. Predvidevala sem, da se bodo najboljši rezultati pokazali z vključevanjem mlajših otrok, zato sem v šolski projekt Jaz tebi-ti meni vključila 20 učencev 1.razreda večinske osnovne šole in 10 učencev s podružnične osnovne šole (1.r nižji izobrazbeni standard in 1. stopnja posebni program). Izvedla sem mesečna srečanja. Iz začetne stiske, sramežljivosti učencev so se do konca leta navadili drug na drugega, se sproščeno družili in pomagali drug drugemu. V letošnjem letu, smo se zaradi uspešnosti odločili, da z Jaz tebi-ti meni nadaljujemo do 9.razreda. Srečanja so prinesla odlične rezultate predvsem z vidika sprejemanja učencev, med učenci so se spletle prave prijateljske vezi.

Tamara Oblak, Medpredmetno povezovanje z uporabo IKT

Prispevek obravnava tri primere dobrih praks medpredmetnega povezovanja z uporabo sodobnih tehnologij. Poleg medpredmetnega povezovanja smo prakticirali tudi sodelovanje učencev različnih razredov. Krepili smo pomembne kompetence 21. stoletja, kot so sodelovanje, kritično mišljenje, reševanje problemov in ustvarjalnost ter nekatera področja digitalnih kompetenc.

Realizirali smo medpredmetno sodelovanje treh dnevov dejavnosti. V sklopu naravoslovnega dne so učenci po spletu brskali, iskali in izbirali podatke o Potočki zijalki. Na tehniškem dnevu so se naučili uporabljati aplikacijo iMovie, spoznali so tudi pomembne lastnosti dobre fotografije in videoposnetka. Na športnem dnevu so se s tabličnimi računalniki podali na pohod do Potočke zijalke. Na poti so znamenitosti in dogodivščine fotografirali ter snemali. Znanja različnih predmetnih področij so povezali in ustvarili kratke filme o Potočki zijalki ter jih predstavili drugim učencem.

Ob podpori aplikacije CŠOD Misija so se učenci različnih razredov po skupinah odpravili na orientacijski pohod po dolini Tople. Aplikacija jih je vodila skozi različne naloge, kjer so spoznavali zanimivosti doline Tople in reševali različne izzive. Znanja različnih predmetnih področij so jih pripeljala do cilja.

Učence prvega razreda so uporabo aplikacije Actionbound učili njihovi zaščitniki, učenci osmega razreda. V parih so raziskovali naravne, kulturne in geografske značilnosti domačega kraja, hkrati so reševali tudi nekatere gibalne naloge. Medtem ko so prvošolci uživali v nekoliko "drugačnem" učenju, so osmošolci v vlogi učiteljev svoje varovance učili uporabe tabličnih računalnikov in odgovornega ter varnega rokovanja z njimi. Z medgeneracijskim sodelovanjem so poglobili prijateljske vezi.

Tanja Babič, Kreativno pisanje pri pouku tujega jezika

Učenje jezika pomeni usvajanje besedišča, ki ga moramo v dani situaciji ustrezno, tekoče in pravilno uporabiti. Da bi učencem spodbudili željo po učenju tujega jezika, ne samo verbalno, ampak tudi pisno, uporabljamo učitelji različne inovativne in motivacijske pristope poučevanja. V prispevku navajam primere dobre prakse za to, kako razvijati zmožnost pisanja pri tujem jeziku na bolj zabaven in posledično bolj privlačen način za učence. Eden izmed teh je kreativno pisanje, ki spodbuja učenčevo domišljijo, pri tem pa ne dajemo tako velikega poudarka slovnični in pravopisni pravilnosti. Teh izdelkov ne ocenjujemo, lahko pa jih na primer formativno spremljamo, saj je eden izmed ciljev jezika izboljševanje pravopisne in slovnične pravilnosti. Z različnimi kreativnimi nalogami naj bi učenci ta pravila usvojili postopoma, zato je s takšnim pisanjem smiselno začeti že zgodaj.

Tanja Blaznik Cvetko, Obvladajmo jezo – zmanjšamo nasilje

Nasilje je vsako dejanje, katerega namen je škoditi drugemu človeku. Človeka ogroža ali pa mu povzroča škodo. Medosebno nasilno ravnanje je načeloma spodbujeno in prežeto s čustvi. Dobro se je zavedati, katero čustvo doživljamo, zakaj ga doživljamo in s kakšnim razmišljanjem je povezano. Ker je nasilje pogosto reakcija na jezo, sem za učence pripravila program, ki jim je pomagal prepoznati in izraziti čustva, ki se pojavljajo pred jezo in so njen vzrok, prepoznati misli, ki sprožajo čustva, in se naučiti obvladovanja jeze na sprejemljiv način. Naš cilj je bil, da postane jeza naš kompas za iskanje možnih sprememb v vedenju. Učenci so izboljšali zavedanje čustev, več težav pa imajo z obvladovanjem intenzivne jeze in čustvenih izbruhov, ki se ob tem pojavljajo.

Tanja Blaznik Cvetko, spodbujanje čustvenega in socialnega razvoja z vključevanjem čuječnosti

V tem šolskem letu sem v okviru razširjenega programa osnovne šole (RaP) posebno pozornost namenila čustvenemu in socialnemu učenju z vključevanjem čuječnosti. Čuječnost je zavedanje tega, kar se dogaja v sedanjem trenutku. Učenci se učijo usmerjati svojo pozornost in zavedanje na sedanji trenutek, ob katerem se zavedo svojih misli, telesnih občutkov in zunanjega dogajanja. Sposobni so strpnosti do samega sebe, bolje uravnavajo svoja čustva in so v odnosih z drugimi pozornejši, občutljivejši, stabilnejši in mirnejši. Vaje izvajam z učenci prve triade z namenom izboljšati počutje, vedenje, komunikacijo in koncentracijo učencev. Vključujem vaje čuječnega dihanja, zavedanja čutov, misli, čustev in svojega telesa. Učenci so se naučili nekaj vaj iz posameznega področja, ob tem pa jih spodbujam, da kakšno vajo opravijo tudi doma. Opažam, da učenci bolje uravnavajo svoja čustva, se znajo umiriti in usmeriti svojo pozornost, izboljšali so komunikacijske veščine in postali bolj sočutni. Pri izvajanju vaj sodelujejo razredničarke, saj si želim, da bi čuječnost postala vsakodnevna navada v naši učilnici.

Tanja Blažek, Medena pravljica

Z učenci in starši ustvarjamo vzporedno vsak svoj projekt o čebelah. S starši pripravljamo igrico Medena pravljica, po kateri sem tudi poimenovala projekt, z učenci pa raziskujemo čebele in njihovo življenjsko pravljico v čebeljanju in na travniku. Čebele opazujemo, okušamo in ustvarjamo z njihovimi proizvodi, slikamo, pišemo o njih in s pomočjo njih računamo. Čebele so za nekaj časa postale naše sošolke. Vzporedno z delom v razredu, pa popoldne s starši ustvarjamo presenečenje za otroke. Ob učenju igrice, se družimo, smejimo, uživljamo v različne živali, valjamo in plešemo.

Tanja Jagarinec, Poraba energije in trajnostni razvoj

Svetovna poraba energije nezadržno raste. Prav tako narašča svetovna populacija. Če upoštevamo to povečano porabo, se bodo zaloge fosilnih goriv v roku 50 ali 100 let izčrpale, odvisno od količine še neodkritih zalog teh goriv. Nekaj nadomestil za fosilna goriva na določenih področjih življenja že poznamo. Električni avtomobili vse bolj nadomeščajo klasična vozila, ki jih poganjajo fosilna goriva. V bivalnih prostorih je vse večji poudarek na toplotni izolaciji, ki preprečuje izgube pri ogrevanju. Razvoj pa bo najverjetneje prinesel še marsikaj novega in morda tudi kaj nepričakovanega. Količina električne energije iz alternativnih virov je trenutno zanemarljiva, uporabljamo jo le kot dopolnilo klasičnim virom. Zavedati se moramo tudi, da imajo vsi viri energije - tudi alternativni - vpliv na okolje. V skladu s trajnostnim razvojem je potrebno pridobivanje energije zastaviti tako, da na okolju ne bo negativnih ali vsaj nepopravljivih posledic. Zelo pomembno je varčevanje z energijo. Z dijaki smo ugotavljali, za kaj porabimo največ električne energije, kje so največje izgube in kaj lahko posamezniki storimo za zmanjšanje porabe.

Tanja Jerič, Elektronsko preverjanje in ocenjevanje znanja

Dandanes se pouk izvaja s pomočjo uporabe sodobne informacijske komunikacijske tehnologije. V šolah uporabljajo projektorje, elektronske table, tablične, prenosne in osebne računalnike. Poleg strojne opreme je na voljo različna programska oprema; aplikacije in elektronske vsebine lahko nadomestijo papir. Učni pristopi in metode poučevanja se spreminjajo v taki obliki, da spodbujajo vključevanje in uporabo informacijske komunikacijske tehnologije v vseh fazah pouka, tudi pri ocenjevanju znanja. Z uporabo interaktivnih gradiv je delo hitrejše in enostavnejše, izboljša se učinkovitost pedagoškega procesa, pri dijakih se poveča motivacija in samostojnost za učenje, usvajanje znanja je lažje in učinkovitejše. V prispevku je predstavljen primer spletnega orodja Moodle, ki med drugim omogoča tudi izdelavo testov in izvedbo elektronskega preverjanja ter ocenjevanja znanja za dijake.

Tanja Korošec, Motorična pot

Dokazano je, da so možgani zaradi gibanja precej bolj učinkoviti kot med mirnim sedenjem. Telesna aktivnost izboljšuje miselne sposobnosti, daljša koncentracijo in poveča pozornost. Otroci današnje dobe ne zmorejo biti dalj časa pri miru, veliko je hiperaktivnih in veliko takih z motnjo pozornostjo. Zavedanje vsega tega me je pripeljalo do razmišljanj, kako pomagati učencem pri pouku, ko morajo nekaj dalj časa delati mirno in individualno (reševanje računov, branje besedila in reševanje nalog povezanih z besedilom, reševanje preverjanj znanja ...). Na hodniku in po avli sem jim z rekviziti iz telovadnice začela postavljati poligone, čez čas pa sem

oblikovala motorično pot, ki je označena z znaki na tleh (to pot dopolnujem, posamezne naloge spreminjam, povečujem zahtevnost). Na gibalno pot gre otrok, ko začuti potrebo po gibanju. V tem času mu jaz pregledam do tedaj narejene naloge (namesto da čaka v koloni, opravi gibalno pot). Gibalna pot je na voljo učencem tudi med odmori ter učencem iz drugih oddelkov.

Tanja Pangerc Žnidaršič, Kemija in etnologija z roko v roki

Pust je star ljudsku običaj, ki ima korenine še pred krščanstvom. Po nekaterih podatkih naj bi bilo pustovanje v Sloveniji omenjeno šele v 17. stoletju. Namen obredov ob pustu je bil odganjanje zlih duhov in zime, ter čaščenje pomladnih sil. Še nekaj deset let nazaj so si ljudje sami doma izdelovali maske in v povorki hodili od hiše do hiše, zaželeli srečo in v zameno prejeli kmetijske pridelke, v zadnjem času pa tudi denar. Po naših vaseh tradicija sobotnih pustnih povork izumira. V šoli pa se maškarajo učenci prve triade in še ti imajo večinoma kupljene kostume.

V prispevku bom predstavila, kako smo šemljenje in pustne norčije združili s poukom kemije in spoznavanjem kemijskih elementov, ter si pri razredni uri sami izdelali kostum.

Dan za varnost – tehniški dan za vso šolo

Šole so dolžne vsaj enkrat letno izvesti vajo evakuacije, s katero učijo učence in učitelje kako naj izpraznijo šolo v primeru elementarne nesreče. Pri nas vajo običajno izvedemo v mesecu oktobru in zanjo porabimo eno šolsko uro ali manj. S sodelavko sva se odločili, da vajo razširiva na tehniški dan, ki bo trajal šest šolskih ur in ga zaradi zunanjih sodelavcev izvedemo v soboto.

V prispevku bom predstavila, kako sva se spopadli z izzivom organizacije tehniškega dne na 30 oddelčni šoli, ki ima v oddelku povprečno 24 učencev. Na dnevu je sodelovalo 36 zunanjih sodelavcev iz 12 organizacij in društev.

Tanja Paravinja, Spodbujanje otrok k spoznavanju, okušanju in pripravi različne zdrave prehrave v vrtcu

Otrokove prehranske navade in okus se začnejo oblikovati v domačem okolju, vendar ima vrtec priložnost spodbujati zdravo prehranjevanje, saj otroci v vrtcu preživijo velik del dneva. Zdrave navade, pridobljene v najzgodnejšem otroštvu so pomembna popotnica za življenje. Zavedamo se, da hranilno siromašna, predelana hrana, ki vsebuje veliko aditivov in sladkorja, lahko vpliva na razdražljivost, nespečnost, nervozo... Zato je pomembno, da otroke navajamo na zdrave obroke, ki so pomembni tako za fiziološki, psihosocialni kot tudi za kognitivni razvoj posameznika. Otroke že od vstopa v vrtec in do sedaj, ko so stari približno 4 leta, spodbujava k spoznavanju, okušanju in pripravi različne zdrave hrane. Otroci so se spoznali s pripravo čipsa iz kodrolistnega ohrovtá, kot zdrav prigrizek pri malici smo spekli čičerikine bombice, pri kosilu smo si sami skuhalo bučno juho, seznanili smo se z vzgojo kalčkov za prehrano. Ker veliko otrok živi v stanovanjskih blokih, hišah, ki nimajo svojega vrtička... sva dobili zamisel, da bi sami vzgojili mikrozelenje. Vzgoja mikrozelenja je eden od načinov, kako lahko tudi doma na okenski polici vzgojimo hrano, ki ima v povprečju od 4- do 6- krat več hranil kot odrasle rastline iste vrste. Prav tako takšen način vzgoje, ne obremenjuje okolja oziroma ga ne onesnažuje.

Tanja Tonejc, Poučevanje angleščine kot tretjega tujega jezika pri učencih z lažjo motnjo v duševnem razvoju

Poučevanje angleščine na osnovni šoli s prilagojenim programom je lahko velik izziv. Učiti se je začnejo komaj v 7. razredu in nadaljujejo v 8. in 9. razredu po dve uri tedensko. Program obiskujejo učenci, ki so usmerjeni kot učenci z lažjo motnjo v duševnem razvoju. Vedno več jih ima še dodatne primanjkljaje in kombinirane motnje, kar jim učenje še dodatno otežuje.

Pri poučevanju je potrebno posebej upoštevati tudi učence, ki jim je angleščina tretji tuj jezik (materni jezik jim je romski ali albanski). Že slovenski jezik jim predstavlja dodatno oviro, zato jim je učenje angleškega jezika še težje.

Veliko učencev nekaj let obiskuje večinsko osnovno šolo kjer dobijo prvi stik in izkušnje s tujim jezikom. Največkrat je to negativna izkušnja in pusti globoke posledice.

Predstaviti želim primere dobre prakse, s katerimi poskušam učencem olajšati razumevanje in pomnjenje novih angleških besed ter povečati interes do angleškega jezika.

Tanja Vesel, Trajnostni izzivi v šoli

V svojem prispevku bom predstavila, na kakšne načine smo se na naši podružnični šoli Jevnica, ki ima 5 oddelkov, lotili trajnostnega izziva. Najprej smo začeli ozaveščati učence o problematiki ekologije in kmalu slediti trem načelom krožnega gospodarjenja: zmanjševanje porabe, ponovna uporaba in predelava neorganskih odpadkov. Ko smo z učenci osvojili tri načela krožnega gospodarjenja in jih vpeljali v naš vsakdan, smo se lotili naslednjih korakov: vrtnarjenje na šolskem ekovrtu na permakulturni način, uporaba pridelkov z vrta v šolski kuhinji, zmanjševanje organskih odpadkov, ozaveščanje o potrošništvu in porabi virtualne vode.

Cilj našega dela je, da učenci razvijajo kritično mišljenje, se izoblikujejo v ozaveščene potrošnike in kot odrasli postanejo aktivni državljani, ki bodo s svojim zgledom podpirali trajnostni življenjski slog.

Oblike preko katerih poteka izobraževanje in jih bom podrobneje predstavila v svoji predstavitvi so: različni projekti, naravoslovni in tehniški dnevi, učne vsebine, interesne dejavnosti, predavanja in seminarji.

Tanja Vičič, Razvijanje participacije učencev v okviru skupnosti učencev šole

Participacija otrok je pomembna za razvoj odgovornosti in jih pripravlja na življenje v demokratični družbi. Sodelovanje učencev, vključevanje v vsakdanje šolsko življenje ter izražanje mnenj, pobud vzpodbujamo v okviru skupnosti učencev šole. S pomočjo swot-analize, preko predstavnikov oddelkov ugotavljamo prednosti, pomanjkljivosti, priložnosti in nevarnosti na naši šoli. Z učenci vsako leto evalviramo pravila šolskega reda in predlagamo izboljšave. Z različnimi dejavnostmi obeležujemo teden otroka. Ob letošnji temi—naše pravice, smo posebno pozornost namenili pravici do participacije, ki smo jo na svetovni dan otroka obeležili na prav poseben način. Učenci so za en dan lahko postali hišnik, tajnica, kuhar, knjižničarka, učiteljica in celo ravnateljica. Oceno participacije otrok, predvsem njihove vtise, ali so slišani in imajo besedo pri (za njih) pomembnih odločitvah, smo želeli ovrednotiti tudi od zunaj. Zato smo se odzvali povabilu Inštituta za socialno varstvo, ki je po mednarodni metodologiji Sveta Evrope, s pomočjo fokusne skupine izvedel oceno participacije.

Tanja Zanjkovič, Razredništvo kot trajnostni razvoj

Razredništvo ni le vodenje razreda, je poslanstvo! Učitelj razrednik spoznava učence z opazovanjem njihovega vedenja v različnih situacijah: v razredu, med odmori, na izletu, v šoli v naravi itd. Razrednik mora biti empatičen, si skuša predstavljati, kako učenec doživlja različne dogodke. Če je dober poslušalec, lahko dobi tudi veliko informacij od učencev samih. Ne dovolimo si, da nas zaslepi etiketiranje; spoznajmo, kakšen je otrok v resnici in kakšen bi lahko bil. Kako pri razrednih urah razvijati k dobrim, trdim, pozitivnim medosebnim odnosom. Kako učence navajati na vrednote, na načelo dam – daš. Skozi štiri leta ene generacije se pri razrednih urah svojega razredništva poslužujem raznih tehnik razreševanja konfliktov, za boljšo komunikacijo, o samopodobi, strpnosti, prijateljstvu ... Učenci se radi odzovejo na delavnice v obliki psihosocialnih interaktivnih iger. V pričujočem prispevku bom predstavila nekaj svojih dejavnosti pri razrednih urah.

Tatjana Užnik, »Ekoučitelji« predavajo »ekoučencem«

Na OŠ Ledina že več let sodelujemo v projektu EKOBARANJE ZA EKOŽIVLJENJE. Da bi motivirala učence 1. triade za branje in predstavitev prebranega v času PB, sem se odločila, da jim prepustim avtoriteto. In avtoriteta res dela čudeže pri otrocih! Ekobralci se za nekaj minut prelevijo v ekoučitelje, ki svojim ekoučencem predstavijo vsebino prebrane knjige/članka z okoljsko tematiko. Tako imajo nevede že prve govorne nastope, ki so odlična popotnica za tiste ocenjevane v višjih razredih. Po svojem učiteljskem predavanju učencem zastavijo 3 vprašanja, da preverijo, če so poslušali in razumeli vsebino. "Znalce" pohvalijo, "neznalce" pa v šali okarajo. Nato predstavijo še svoj izdelek na prebrano vsebino (risba, plakat, zasajena rastlina, eksperiment, ...) in dajo nalogo. Običajno je to ilustracija ali doma pripravljen delovni list. Ekoučenci se lotijo naloge in ko jo končajo, jo dajo ekoučitelju v pregled. Ni lepšega kot imeti možnost dati štampiljko, svoj podpis in komentar pod nalogo.

Tatjana Užnik, Nagrobniki na javni prednovoletni prireditvi

Na OŠ Ledina smo 4. decembra 2019 pripravili tradicionalno prednovoletno prireditev Ledinec ledincu. Letošnja je imela naslov Otroci enega sveta. V njej so učenci prikazali, kako otroci praznujejo vstop v novo leto na različnih koncih sveta.

Ker imam že tretje leto učence, ki jim je zelo blizu rok glasba in se ne bojijo lobanj, pajkov, miši, podgan, ščurkov, kač, stenic ..., sem se odločila, da bo moj razred skozi dramatisacijo, glasbo in ples prikazal, kako silvestrujejo v Čilu. Tam se namreč na silvestrovo zberejo na pokopališču ob nagrobnikih in v novo leto vstopijo s pokojnimi sorodniki, ki jim okrasijo grobove z rožami in lučkami.

Napisala sem scenarij, v katerem družina Addams silvestruje s pokojnimi rok in pop zvezdami. Addamsovi so na koncu zaplesali s pokojnimi zvezdniki na koreografijo, ki sem jo ustvarila na znano melodijo. Točko sem poimenovala Silvestrov večer pri Addamsovih.

Ta rahlo bizarna točka je požela huronski aplavz.

Teja Loriger, Z vzgojo do samostojnih, kritičnih in samozavestnih članov družbe

Vzgojne metode so načini in postopki s katerimi želimo učinkovati na osebnost, da dosežemo zaželeni vzgojni cilj. V predšolski vzgoji je izrednega pomena, da se vzgojitelji zavedajo pomena ustreznega vzgojnega delovanja in posledic, ki jih

njihova vzgoja lahko ima. Predstaviti želimo izsledke raziskave, s pomočjo katere smo želeli spoznati, katere vzgojne metode in katera vzgojna sredstva so najpogosteje uporabljena v predšolski vzgoji in zakaj.

Ugotavljamo, da vzgojitelji najpogosteje uporabljajo pohvalo kot vzgojno sredstvo vzgojne metode spodbujanja in želijo s pohvalo doseči krepitev zaželenega vedenja in preprečevanje nezaželenega vedenja ter razvoj samostojnosti pri predšolskih otrocih.

V prispevku želimo predstaviti pomen avtoritativnega vzgojnega stila in permisivnih vzgojnih metod za razvoj samozavestnih, kritičnih in samostojnih članov družbe.

Teja Lorger, Celostna zgodnja obravnava predšolskih otrok s posebnimi potrebami med teorijo in prakso

Namen prispevka je predstaviti nekatere poudarke v aktualni zakonodaji, ki ureja področje celostne zgodnje obravnave predšolskih otrok s posebnimi potrebami in so pomembni za delo v vrtcih. S 1.1.2019 se je začel izvajati Zakon o celostni zgodnji obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami (ZOPOPP) (Ul.RS 41/2017), ki predstavlja korak naprej pri obravnavi predšolskih otrok s posebnimi potrebami in predšolskih otrok z rizičnimi dejavniki, ki lahko vplivajo na otrokov razvoj, zato so strokovni delavci v predšolski vzgoji dolžni poznati in izvajati omenjeni zakon. V prispevku želimo predstaviti naloge t.i. centrov za zgodnjo obravnavo (pred novo zakonodajo v t.i. razvojnih ambulantah) in strokovnih skupin za zgodnjo obravnavo, ki se oblikujejo v vrtcih ter njihovo delovanje v praksi.

Tina Dolgan, Odpadni material ali ponovna uporaba

Vsak dan odvržemo preveč embalaže (karton, plastika, steklo, pločevinke). Živiljenjska doba take embalaže je absolutno prekratka. V tovarni se embalaža izdelava in nato pride v naše domove. Hrano iz nje pojemo, lepilni trak ali WC papir porabimo, škatle izpraznimo in zavržemo. Potem pa dobimo idejo za izdelavo nekega materiala, gremo v trgovino in kupimo preveč nepotrebnih stvari, ki bi jih lahko sami ustvarili iz odpadlega materiala, če bi ga v pravem času spravili. Prednost takih igrac je, da jih ustvarjamo skupaj z otroki in glede na njihov interes. Vsak otrok se najraje igra z igračo, v katero je tudi sam vložil nekaj truda oziroma se je ustvarjala pred njim, mu vlivala domišljijo in nestrpno pričakovanje, kaj bo iz tega nastalo. Imajo pa take igrače seveda tudi pomanjkljivosti, največkrat niso tako obstojne kot kupljene, so primerne za tisto generacijo in potem nič več.

Zato sem pripravila nekaj idej, ki so razporejene po letnih časih in obdelanih temah.

Tina Kodolja, Spolna vzgoja oseb z zmerno motnjo v duševnem razvoju

V Centru za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje Vipava, letos že tretje leto zapored izvajamo delavnice o izzivih pubertete za učence z zmerno motnjo v duševnem razvoju.

Dejstvo je, da imamo vsi spolni nagon, vendar pa je pri nekaterih bolj in pri drugih manj izražen. Osebe z MDR spadajo zaradi specifičnosti njihovega razvoja med tiste, pri katerih je spolni nagon zaradi pomanjkljive kontrole impulzov in pomanjkljive spolne vzgoje pogosteje izražen na socialno neprimeren način. Izobraževanje oz. spolna vzgoja oseb z MDR je tista, ki pripomore k pridobivanju samozavesti in asertivnejšemu odločanju o lastnem telesu, pomaga jim razumeti, kaj se dogaja z njihovim telesom in jih nauči na socialno sprejemljiv način izražati svoje spolne težnje.

V prispevku želim pokazati kako lahko tudi s pomočjo delavnic za mladostnike z zmerno motnjo v duševnem razvoju na temo izzivi pubertete, bolj poglobljeno obravnavamo teme s katerimi se soočajo mladostniki, kot tudi njihovi starši in učitelji.

Tina Korče, Odnos do hrane

Poučujem na OŠ Kozara Nova Gorica, kjer izvajamo prilagojeni program z nižjim izobrazbenim standardom. Večina naših učencev prihaja iz socialno šibkih družin in si ekološko pridelane hrane ne morejo privoščiti. V anketi so učenci odgovorili, da se doma prehranjujejo večinoma nezdravo in po njihovih željah. Ravno zato na šoli ozaveščamo učence o zdravi prehrani. Poleg tega razvijamo pri učencih primeren odnos do hrane, saj opažamo, da ima večina učencev nespoštljiv odnos do hrane in jo jemljejo kot nekaj samoumevnega. Ugotovili smo, da na šoli veliko hrane zavržemo in da se po obrokih nabere veliko odpadne embalaže. Zato smo sklenili, da je skrajni čas, da na šoli glede tega nekaj ukrenemo. Izvedli smo:

- predavanje in delavnico na temo odnos do hrane,
- predavanje na temo pravila pri hranjenju,
- obisk EKO kmetije,
- obisk Biotehniške šole v Šempetru pri Gorici,
- sprejeli smo nova pravila hranjenja.

Omenjeni ukrepi so bili učinkoviti, zato vam jih bom podrobneje predstavila.

Tina Stanič, Soča, ki je ne poznam

Soča je ena najlepših evropskih rek, ki je zelo prepoznavna doma, vedno bolj tudi širše. Slovi po izraziti smaragdni barvi in živahnih brzicah, neokrnjenih naravnih lepotah, kanjonih, tolmunih, koritih, kraškem izviru v Trenti in še bi lahko naštevali. Takšno Sočo poznamo vsi, toliko bolj mi, ki živimo ob njej. Kaj pa Soča v svojem spodnjem toku, tam, kjer zapusti Slovenijo? Tega dela (skoraj) ne poznamo. Pa čeprav živimo zelo blizu, nam je tokrat počasna, rjavkasta, vijugasta reka tuja. Dijakom sem jo želela približati tudi takšno, zato sem skupaj z njimi soustvarila ekskurzijo na njeno »italijansko« stran. Dijaki so doma raziskovali literaturo na temo območij, ki smo si jih ogledati, in sicer: Doberdobski kras s presihajočim jezerom in tam živečimi zamejskimi Slovenci, spodnjo dolino Soče z njenim izlivom, naravnim rezervatom, rastjem in živalstvom. Z gradivom, ki so ga pripravili, so bili sošolcem na terenu vodiči ekskurzije, ki se je zaključila z ogledom mesta Gradež, saj je nastalo na otočkih, ki so naplavine izliva reke Soče.

Tina, Šabec, Učenje izven okvirjev: medpredmetno raziskovalni projektni dan

Osnovna šola Prade se je preteklo šolsko leto prvič vključila v mednarodno sodelovanje učiteljev preko programa Erasmus + , v katerem sodelujejo učitelji iz Litve, Grčije in Slovenije. Cilj projekta je šolam omogočiti, da razvijejo in krepijo mreže ter primerjajo in delijo ideje, prakse in metode.

V dvoletnem projektu Out of subject box smo poskusili vsaj občasno nekoliko stopiti izven natančno določenih predmetnih okvirjev. Z učenci 4. razredov smo izpeljali medpredmetno povezan projektni dan na temo voda, na katerem so izdelali peščeni filter za vodo in vodni krog, raziskovali ledišče, narisali strip o dveh kapljicah in stari mlin ter v jezikovnih koticah z interaktivnimi igrami in kvizom pridobivali in utrjevali besedišče v angleščini in italijanščini. Dobre izkušnje in gradiva smo si izmenjali tudi s sodelujočimi šolami, tako med celotnim trajanjem projekta postopoma nastaja

rezultat skupnega mednarodnega sodelovanja, to je spletni priročnik dobrih praks za učitelje Toolbox.

Tjaša Hace, Popestritev šolskih prostorov in popestritev pouka s sodobno tehnologijo

Prispevek obravnava primer dobre prakse, kako popestriti prostore na šoli in pouk. Poučujem na podružnični šoli Šentanel. Šola je stara in nima sodobne opreme, kot je interaktivna tabla in moderno pohištvo, zato sem poživila tla hodnikov z barvnimi trakovi. Učenci imajo tako označene poti, po katerih se lahko gibljejo na različne načine. S pomočjo iger, narisanih na tleh, izboljšujejo tudi motorične sposobnosti. Stopnice na šoli sem popestrila z barvnimi listi, na katere sem napisala različne poučne besede in jih plastificirala. Enkrat na teden sedijo učenci na hopi žogah, z namenom zdrave drža telesa pri pouku. Za prijeten začetek dneva sem si omislila zabavne pozdrave, ki smo jih uvedli v naš vsakdan. Sama sem si kupila tablico, da bi tudi na podružnici stopili v korak s časom, popestrili ure pouka in dneve dejavnosti s sodobno tehnologijo, ki omogoča doseganje višjih ciljev in naredi pouk kakovostnejši ter posledično zanimivejši. Imeli smo pohod, ki smo ga izvedli z aplikacijo Actionbound. Ure športa popestrimo z aplikacijo Hudl Technique in VideoDelay, s pomočjo katerih učenci svoje gibanje vidijo in ga samovrednotijo, kar je pomemben element formativnega spremljanja in ga je pri športu brez tehnologije težje izvajati. Za sprostitev barvamo pobarvanke, ki s pomočjo aplikacije Quiver oživijo. Ob raznih priložnostih pa si ogledamo kratke filmčke, ki jih ustvarim s pomočjo aplikacije iMovie – staršem in krajanom tako predstavimo in približamo dogajanje na šoli.

Tjaša Lajmsner Paklec, Trening socialnih veščin pri učencih s čustvenimi in vedenjskimi motnjami v osnovni šoli

Glavna značilnost otrok s čustvenimi in vedenjskimi motnjami so težave v socialnih odnosih bodisi z vrstniki, z učitelji ali s starši. Trening socialnih veščin se je razvil z namenom, da bi pri otrocih zmanjšali primanjkljaje v socialni kompetentnosti. Razvijanje socialnih veščin potrebujejo otroci, ki zaostajajo na področju samokontrole, socialnega in čustvenega razvoja. Namen treningov je poučevanje specifičnih socialnih veščin, izboljšanje socialnega razvoja in zmanjšanje vedenjskih problemov. Zaradi izkustvenega učenja, je pri treningu socialnih veščin, delavnica najbolj primerna metoda dela. Na OŠ borcev za severno mejo že drugo leto izvajamo trening socialnih veščin v obliki delavnic. Delavnice zajemajo šest različnih področij. Področja delavnic so izbrana na podlagi vsakodnevnih težav učencev, ki so: izražanje in razumevanje emocij, samokontrola, reševanje konfliktov, primerno in neprimerno vedenje, medsebojni odnosi in pozitivno samovrednotenje. S treningom socialnih veščin so se tekom šolskega leta pokazale pozitivne spremembe in boljši socialni odnosi pri učencih s čustvenimi in vedenjskimi motnjami.

Tjaša Volk, Medgeneracijsko sodelovanje

Odnosi med generacijami so ključnega pomena za družbo in posameznika v njej. Medgeneracijsko sodelovanje ter prenašanje znanj in izkušenj med mlajšo in starejšo generacijo je eden bistvenih procesov v sodobni družbi. Gre predvsem za medčloveški odnos in uresničevanje medgeneracijske solidarnosti v današnjih družbenih razmerah.

Medgeneracijsko sodelovanje je zavestna odločitev in v družbi, ki se stara, družbena nuja. Le-to temelji na izmenjavi izkušenj in spoznanj, druženju, učenju, pomoči ene

generacije drugi, ustvarjanju, ohranjanju in širjenju socialne mreže ter za materialno varnost in ohranjanje kulturne dediščine. Pri vzpostavljanju sodelovanja in medsebojnega spoštovanja ter kreptvi solidarnosti med mlajšimi in starejšimi imamo pomembno vlogo tudi vzgojno-izobraževalne ustanove. V katerih je pomembno vzpostavljanje vzgoje za strpnost in medsebojno razumevanje ter razvijanje pozitivne podobe staranja in starejših ljudi v družbi.

V prispevku bom s teoretičnega in praktičnega vidika osvetlila medgeneracijsko sodelovanje na različnih ravneh delovanja vrtca, njegove prednosti in slabosti ter primer dobre prakse sodelovanja v nacionalnem prostovoljskem projektu Simbioza Giba.

Tjaša Žnidaršič, Ozaveščanje učencev OŠ Ivana Cankarja Vrhnika o nevarnosti UV žarkov

OŠ Ivana Cankarja Vrhnika že dlje sodeluje v programu Varno s soncem Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Šolska koordinatorica projekta je uvidela, da je zaradi naraščanja rakavih obolenj kože v Sloveniji in povezanosti kožnega raka z izpostavljanjem UV sevanju ter sončnimi opeklinami v otroštvu, nujno učence in starše potrebno opozoriti na nevarnosti UV žarkov. Odločila se je osveščati o učinkih prekomernega izpostavljanja sončnemu sevanju in o izvajanju samozaščitnih ukrepov. Z delavci šole različnih profilov so najprej zasnovali medpredmetno učno uro, ki so jo nadgradili z gradivi lastne domišljije. Učencem razredne stopnje in šole z nižjim izobrazbenim standardom so predstavili nevarnosti sončnih žarkov na njim razumljiv način. Učenci so se poistovetili z glavnim likom zgodbe in predlagali potrebne spremembe. Njihove predloge je koordinatorica uporabila v razlagi, kako se ustrezno zaščititi pred soncem. Učiteljica je razložene smernice povezala še s praktičnimi primeri in jim je predstavila možne praktične rešitve. Učenci so ob koncu ure rešili delovne liste.

Tomi Martinjak, Delo s starši za boljšo prihodnost

V stanovanjski skupini Črnuška Gmajna veliko časa namenjamo delu s starši, saj je večina težav mladostnikov povezanih z neustrezno ali pomanjkljivo vzgojo oziroma so razlogi povezani z neprimernim vzgojnim stilom. Vzrokov je lahko še veliko, najpogostejši pa so neprimerna komunikacija, nerealna pričakovanja, nespoštovanje, nejasne meje, pravice, dolžnosti, kritike in pohvale. Največkrat v kombinaciji z nedoslednostjo in neusklajenostjo med staršema. Vse to privede do velikih nesporazumov, stisk, sporov in konfliktov. V naši stanovanjski skupini je osnovni cilj poleg učenja samostojnosti in šolskega dela tudi delo s starši, saj smo prepričani, da je to ena od najpomembnejših nalog v času, ko so mladostniki pri nas. Z različnimi delavnicami, terapevtskimi srečanji in ostalimi oblikami dela želimo staršem in mladostnikom pokazati primernejše načine komuniciranja in razreševanja konfliktov. Prav tako pa med temi srečanji razrešujemo zamere, ki jih imajo med sabo, in vse druge družinske težave zato včasih vključimo v srečanja tudi preostale družinske člane (brate, sestre, babice, dedke, tete idr.), odvisno od družinske situacije.

Vpliv športa na mladostnike

V stanovanjski skupini Črnuška gmajna že daljše obdobje vključujemo v strokovno obravnavo razne dodatne doživljajske aktivnosti (mednarodne izmenjave, prostovoljce iz tujine, športne aktivnosti ...), s čimer želimo našim mladim omogočiti boljšo kvaliteto življenja. V tem šolskem letu smo se odločili, da v redni program vključimo še več športnih in doživljajskih vsebin. S tem programom smo mlade

seznanili z različnimi športnimi aktivnostmi, jih vzpodbudili k aktivnemu preživljanju prostega časa in jim s pomočjo izkušnje športnih aktivnosti pomagali premagovati ovire tudi na drugih socialnih in psiholoških področjih. Naš cilj ni bil vzgoja športnikov, ampak športnega duha. Šport nam je služil kot poligon oziroma sredstvo za pridobivanje novih pozitivnih učenj za življenje. Z načrtovanim programom smo izboljšali tudi osebnostne lastnosti posameznikov, kot so obvladovanje stresa, asertivno izražanje agresije, spodbujanje empatije in timskega sodelovanja, odpravljanje pasivnosti, razvijanje vzdržljivosti, izboljšanje samopodobe in bolj zdrav odnos do svojega telesa.

Uroš Rozina, Prva pomoč in evakuacija za učence 1. triade OŠ

Vsem nam se je v življenju že zgodila kakšna nesreča. Sama usposobljenost za reševanje kritičnih situacij pa je tista, ki določa posledice. V osnovni šoli je pomembno, da se učenci učijo stvari, ki jim bodo v življenju koristile. Nepričakovana situacija lahko namreč predstavlja hud stres in morebitne psihične posledice za vse, ki se znajdejo v njej. Preventivne delavnice prve pomoči in požarne varnosti so učencem zanimive zaradi praktične naravnosti. Izobraževanje poteka prilagojeno njihovi starosti. Za učence delavnice organizirane kot dan dejavnosti z različnimi gosti. Med učenci so aktivnosti zelo dobro sprejete. Namen prispevka je vzpodbuditi zanimanje za tovrstne aktivnosti na šolah.

Urška Doblehar, Poslušanje kot temelj komuniciranja

V zadnjih dveh desetletjih se v naši družbi soočamo s pojavom čuječnosti, družbenih motenj oz. konfliktov na različnih področjih, odsotnosti, institucionalnega preobrata in aktivacije globalnega socialnega polja. Vsi ti pojavi pa vdirajo tudi na šolsko področje in nas usmerjajo k prilagajanju in spremembam. Spoprijemanje z novi izzivi nas vodijo k novemu načinu delovanja, ki nas po Teoriji U iz naslanjanja na pretekle izkušnje usmerja k učenju iz prihodnosti. Za ta nov model razmišljanja pa potrebujemo vodjo, katerega vodenje bo slonelo v prvi fazi na procesu poslušanja in komuniciranja. Sistem lahko spremenimo, če pride najprej do transformacije ljudi, ki so aktivni del nekega sistema. V prispevku bomo predstavili Teorijo U ter se ustavili pri poslušanju in komuniciranju kot temeljnimi prvinam vodenja ter podkrepili s primeri iz šolskega področja.

Supervizija kot pot do večje poklicne usposobljenosti

Supervizija je ena od metod, ki pomaga zaposlenim na področju dela z ljudmi razvijati zavedanje o lastnem načinu razmišljanja, čustvovanja, vedenja in povečuje subtilnost do okolice. Gre za srečanje z interpersonalnim in intrapersonalnim svetom na področju vsebin, ki so povezane s poklicnim delom. Obenem pa supervizija vodi k večji usposobljenosti na profesionalnem področju.

Pri delu s težko populacijo, kot so otroci s posebnimi potrebami, se pri samem delu odpre mnogo negotovosti, dilem, strokovnih vprašanj. V času hitenja, se je potrebno ustaviti in vzeti čas, da se lahko z meta pogledom zazremo na trenutno stanje in bolj opolnomočeni gremo naprej. Prav iz tega razloga je v našem delovnem okolju v CIRIUS Vipava na različnih nivojih omogočena supervizija, tako za posvetovalni svet, kot za učitelje in varuhe negovalce. Le-ta prinaša kvalitativni notranji premik v vsakem posamezniku, posledica tega pa je pozitivna sprememba na strokovnem področju posameznika.

Urška Filač, Sortiranje odpadkov pri šolski malici

Na začetku šolskega leta sem oblikovala in zapisala pravila, s pomočjo katerih učenci pravilno sortirajo in ločujejo odpadke, ki nastanejo pri šolski malici. Pravila sem oblikovala z namenom, da se čista hrana vrne nazaj v jedilnico in jo lahko ponovno ponudimo učencem tekom celotnega dne. Nečisto hrano pa zavržemo. Naj povem, da sem pravila sestavila na podlagi izkušenj, ki sem jih pridobila na drugi osnovni šoli, kjer sem bila zaposlena kot organizator šolske prehrane.

S pravilno in dosledno uporabo pravil učencem pomagamo privzgojiti lastnosti, s katerimi bodo razvili pozitiven in spoštljiv odnos do hrane. Pri prehranjevanju ne smemo pozabiti na kulturo prehranjevanja, za katero je odgovoren vsak učitelj in nenazadnje vsak učenec posebej. Kultura prehranjevanja v veliki meri odraža osebnost človeka, saj razkriva kdo smo, kaj smo in s kom se družimo. Šola ima pomembno vzgojno in izobraževalno vlogo pri razvijanju zavesti o zdravi prehrani, zdravih prehranjevalnih navadah, kulturi prehranjevanja in odgovornega odnosa do sebe in svojega zdravja.

V nadaljevanju bom predstavila organizacijo šolske prehrane, vzgojno-izobraževalne dejavnosti s področja hrane in prehranjevanja, pravila pri sortiranju malice, kulturo prehranjevanja, bonton pri jedi, skrb za red in čistočo ter kako zmanjšati količino odpadkov, ki nastanejo pri šolski malici in kosilu.

Urška Gašperšič Raič, Ločujemo in na novo ustvarjamo

O pomenu skrbi za okolje in ločevanju odpadkov seznanjam učence vsak dan. V razredu tako ločujemo papir, embalažo, organske odpadke, steklo. Učence od začetka šolskega leta navajam na ločevanje odpadkov, hkrati pa seznanjam z možnostjo njihove ponovne uporabe. Navajam nekaj primerov: vazice iz steklenih kozarčkov, svečniki iz malih kozarcev od kumaric, brenkala in škatlice za shranjevanje drobnega materiala iz praznih škatel od robcev, ropotuljice iz jogurtovih lončkov, trganka iz ostankov papirnatih odrezkov ipd. Iz praznih škatlic zdravil in ostankov alu folije smo ustvarili robotke. Prazne pločevinke smo oblepili z ostanki volne ali koščki blaga in dobili lonček za barvice, pisala. Raznobarvne zamaške uporabimo pri obravnavi množic, seštevanja. Prazne kinder jajčke smo uporabili za izdelavo zvočnega spomina. Učenci tako spoznavajo pomen ponovne uporabe materialov kot tudi to, da za ustvarjanje ni potrebno vedno vsega na novo nakupiti.

Urška Lenarčič Čeranič, Koncertni list

Gimnazija Koper ima že dvajset let program umetniške gimnazije – glasbene smeri. Glavnino štiriletnega srednješolskega glasbenega izobraževanja predstavlja individualni pouk inštrumenta. Dijaki sodelujejo v raznih komornih zasedbah, zborih in orkestrih. Sestavni del glasbenega izobraževanja je seveda tudi glasbeno nastopanje. Tako se med letom dijaki predstavijo publiki na številnih nastopih in koncertih. V letošnjem letu navajamo dijake, da sami organizirajo nastop in pripravijo koncertni list, kar predstavlja velik izziv mladim glasbenikom. Pri predmetu informatika pripravijo oblikovno podobo, pri zgodovini glasbe pa se dijaki naučijo pravil pisanja koncertnih listov. Kako jim je to uspelo, bom predstavila na konferenci.

Urška Valenčič, Matematika je povsod okoli nas

Beseda matematika izhaja iz grške besede mathema, kar pomeni učiti se. Je neopazno skrita povsod, je del našega življenja. Ruski matematik je rekel, da se je z matematiko nesmiselno prepirati.

Učenje matematike je lahko zelo zanimivo. Ena izmed možnosti, ko je učenje matematike lahko prijetno, je učenje v naravi. Narava nam omogoča, da matematiko povežemo z vsakdanjim življenjem in ostalimi področji.

Valentina Gartner Kako živeti z naravnimi nesrečami?

Laško z okolico se zelo pogosto sooča s poplavami in številnimi zemeljskimi plazovi, ki so na eni strani posledica spremenjenega podnebja, po drugi strani pa posledica človekovega delovanja. Učenci prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom v okviru naravoslovnih in tehniških dni raziskujejo bregove Savinje, kjer si ogledujejo višino vode v času poplav, v poletnem času pa nizek vodostaj reke Savinje. Država in občina že več let poizkušata z različnimi ukrepi, predvsem na območju, kjer Savinja zapušča Laško, preprečiti nove poplave, zato lahko učenci na učnih sprehodih v živo spremljajo dela v in ob rečni strugi. V okviru naravoslovnih dni si z učenci ogledamo tudi posamezne zemeljske plazove, ki nastajajo zaradi obilnih deževij ali neprimernih posegov. Globalne podnebne spremembe so za učence našega programa abstraktne, zato jim nevarnosti in posledice poizkušamo predstaviti čim bolj konkretno.

Valentina Vrhovšek Malovič, Frazemi mi ne ležijo

Kot izvajalka DSP sem pogosto postavljena pred številne izzive, kako učencem posredovati učne vsebine, ki so zanje pretrd oreh, kako jih motivirati za delo in učenje. UPP, ki imajo diagnosticirane težave na posameznih področjih učenja, imajo pogosto težave z razumevanjem prebranega, še posebej besednih zvez s prenesenim pomenom. Zato se trudim iskati prilagojene učne oblike in metode, posebej pa še prilagojene učne tehnologije in didaktične pripomočke, ki so prilagojeni njihovim zmožnostim in ki pomembno prispevajo k motivaciji za učenje ter tako doseganju ciljev in standardov znanj, določenim z učnimi načrti.

Pri obravnavi frazemov, ki so pomembna sestavina vsakega naravnega jezika in so močno ukoreninjeni v naši jezikovni tradiciji, pri UPP pogosto opažam, da prenesenega pomena frazemov ne razumejo, pogosto pomen razumejo dobesedno ali ga razumejo napačno, zato imajo posledično težave pri razumevanju besedila. Zato sem se v sodelovanju z učiteljico slovenščine odločila frazeme predstaviti nekoliko drugače.

Vanja Rogič, Z avtobusom in vlakom naokoli

V sklopu projekta Trajnostna mobilnost v vrtcih in šolah smo želeli našim otrokom približati prevozni sredstvi avtobus in vlak, ter jih še dodatno spodbuditi k hoji in uporabi koles brez pedal. Dnevno smo hodili na krajše in daljše sprehode v naravo v različnih vremenskih razmerah, na cesti opazovali avtobuse, kolesarje, pred šolo vstopili v šolski avtobus in si ogledali njegovo notranjost. Ob različnih priložnostih in na različnih krajih; v garderobi, sobi, hodniku in telovadnici smo jim ponujali kolesa brez pedal in se ob tem redno pogovarjali o uporabi varnostnih čelad v želji, da bodo to navado obdržali vse do odraslosti. Globalne minute v sobi smo večkrat izpolnili z igro Kam pelje vlak, avtobus?. Ob predvajanju glasbe z različnih CD-jev, smo plesali v paru ali individualno in se na postaji-z imenom določenega slovenskega kraja kratkočasili do prihoda vlaka. Ob žvižgu piščalke in tišini smo se veselo posedli na

vlak ali avtobus in se v domišljiji odpeljali, kamor smo želeli. Svoje raziskovanje trajnostnih prevoznih sredstev smo preko različnih slikanic in pesmic zaključili s popoldanskim sodelovanjem s starši. Z brezplačnim lokalnim avtobusom smo se odpravili na železniško postajo, si ogledali nekaj mimoidočih potniških in tovornih vlakov, parno lokomotivo, se sprehodili skozi podhod ter poslušali zvoke vlaka, ki se je peljal nad nami. Preko načrtovanih dejavnosti smo ugotovili, da je vožnja s kolesom, vlakom ali avtobusom lahko zelo zabavna in okolju najbolj prijazna."

Veronika Šmid, Ustvarjanje in izvedba avtorskih skladb

Kot učiteljica glasbe na Srednji vzgojiteljski šoli v Ljubljani sem pri dijakih izvedla že kar nekaj projektov, ki so se izkazali kot primeri dobre prakse. Odločila sem se, da enega izmed njih predstavim na 3. mednarodni konferenci o trajnostnem razvoju v izobraževanju.

Gre za projekt, ki so ga morali opraviti dijaki 1. letnikov Srednje vzgojiteljske šole pri predmetu Ustvarjalno izražanje glasbe z naslovom USTVARJANJE IN IZVEDBA AVTORSKIH SKLADB. Skozi leta poučevanja sem se spraševala, kako bi lahko dijakom čim bolj pomagala, da se jim snov nebi zdela pretežka, hkrati pa bi glasbo vzljubili in spoznali lepoto te umetnosti. Prišla sem na idejo, da ustvarimo skupine, v katerih sodelujejo dijaki z in brez glasbenega predznanja in si tako med seboj pomagajo. Njihova naloga je bila, da vsaka skupina ustvari svoje avtorsko besedilo, ki ga uglasbijo, napišejo spremljavo za klavir, pesem izvedejo in predstavijo svojim sošolcem. To pomeni, da so dijaki vse pridobljeno znanje prenesli v prakso. Začeli so dojemati, zakaj se učimo lestvice - če jih ne znamo, se ne moremo naučiti novih pesmi, saj ne vemo v katerem duru smo, oz. katere predznake moramo upoštevati, da bomo pesem pravilno zapeli. Zakaj se učimo intervale? Če je pesem zapisana v velikih intervalnih razdaljah, jo ne morejo peti otroci v 1. starostnem obdobju, saj so večji intervalni skoki za petje v mlajših starostnih skupinah pretežki., itd. Po predstavitvi je sledila refleksija. Dijaki so pozitivno začeli dojemati glasbo, težje stvari so lažje razumeli, predvsem pa med poukom ni bilo več vprašanj: »Zakaj se moramo učiti glasbeno teorijo, saj nam nič ne bo pomagala v vrtcu!«

Za predstavitev na mednarodni konferenci imam pripravljene njihove avtorske izdelke, ter posnetke njihovih nastopov.

Veronika Švigelj, Zeliščno kolo

Z učenci 7. in 8. razreda, ki obiskujejo izbirna predmeta Kmetijska dela in Sodobno kmetijstvo smo se lotili izdelave vrtička, ki bi vseboval zelišča in zeli po principu dobrih sosedov v obliki kolesa v opuščnem šolskem sadovnjaku. V predstavitvi bom poročala, kako smo dosegli ta cilj in kako uporabljamo vrt kot učilnico na prostem.

Vesna Boštjančič, Cirkus – več kot le zabava!

Z vpeljavo neobveznega izbirnega predmeta šport so bile cirkuške spretnosti delno umeščene v program osnovne šole. Cirkus s svojim vsebinami in veščinami poleg oblike zabave nudi veliko mero ustvarjalnosti, spodbuja sodelovanje, krepi medsebojno zaupanje, razvija gibalne sposobnosti, učence motivira, jim vzbuja veselje do gibanja in omogoča sprostitvev. S pomočjo različnih pripomočkov in metod dela učenci OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica razvijajo veščine ravnotežja (hoja s hoduljami, vožnja nožnega pedala, ravnotežje na žogi, hoja po vrvi ipd.), žongliranje (vaje z žogicami, palico, malimi obroči, diablom ipd.) in klovnovske veščine (pantomima, improvizacija, umetniška ustvarjalnost ipd). Raznovrstnost veščin

otrokom omogoča, da vsak najde svoje področje, v katerem se individualno razvija, istočasno pa krepi skupinske kvalitete, kot so medsebojno sodelovanje, usklajevanje in zaupanje. Zaradi svobode izbire, kreativnosti in izražanja nudijo cirkuške vsebine nepozabno izkušnjo, ki trajnostno vpliva na posameznika.

Vesna Mozetič Černe, Matematika – šola za življenje

Matematika je v moji predstavi ogromna vreča problemov, podobno kot življenje samo. Tako kot se v življenju na vsakem koraku srečujemo s takimi in drugačnimi problemi, je podobno tudi v matematiki. Pri poučevanju se mi zdijo velikega pomena vsakodnevni pogovori z dijaki, v katerih prihajajo do uvida, da jim je pouk matematike idealno okolje, v katerem imajo možnost urediti veščine, ki jim bodo prišle prav v vsakodnevnem življenju. Vsaka naloga, pred katero se znajdemo, je problem. Stojimo pred bistvenimi vprašanji: kaj naredim, ko se kadarkoli in kjerkoli srečam s problemom? Si upam pogledati vanj in se z njim soočiti, ali se raje umaknem "na varno" in problem pustim nerešenega? V kolikor se odločim, da bom problem rešil, kako pristopim k reševanju? Poznam strategije? In nenazadnje: sem dovolj "močan", da vztrajam do konca? Vse to in še več so vprašanja, s katerimi se dijaki vsakodnevno srečujejo pri mojih urah matematike in o njih razmišljajo še dolgo po tem, ko šolanje že zaključijo.

Vesna Navodnik Ocvirk, Vpliv živali na otroke s psihičnimi težavami ali motnjami

V šolskem okolišu prisotnost malih ljubljencev (Mongolski skakač, paličnjaki, hrčki,...) lagodno vpliva in je hkrati podpora terapija za otroke s psihičnimi težavami ali motnjami. Terapija in razne aktivnosti z živalmi so za otroke v določenih skupinah s posebnimi potrebami kot so selektivni mutizem, anksiozne motnje ter otroke s slabšo koncentracijo in pozornostjo. Vključeni so lahko tudi otroci z velikimi čustvenimi, učnimi in socialnimi težavami. Ob stiku z živalmi se otroci sprostito, niso napeti, izboljšajo govor in se naučijo komunicirati. Rastejo tudi na osebnem razvoju, izboljšujejo psihosocialno in kognitivno področje. Preden stopijo v stik z živalmi moramo otroke seznaniti z rokovanjem le-teh, poudariti njihov način življenja in spoštljiv odnos. Za živali, ki so vključene v sam proces terapevtske izvedbe v šolskem okolišu je potrebno paziti, da niso preobremenjene, pomembno je, da oskrbnik živali dobro pozna. Zelo pomembna je tudi odgovornost za skrb živali, ki jo pri otrocih lahko še dodatno pridobimo z natančnim načrtovanjem. V skladu z dogovorom otrok pripravimo tabelo v katero vpisujemo skrbnika otroka, dan v tednu in žival za katero bo odgovoren. Terapijo ali aktivnosti v katero so vključene živali lahko izvajamo individualno ali skupinsko.

Vida Truden, Skrivnostni zvoki Panove piščali

Spreminjajoče se Cerknjsko jezero je čudovit izziv za izvedbo različnih pravljicnih poti. Tu se stekata življenjski utrip s pridihom tradicije in sodobnim utripom časa. Za učence ustvarjalnega krožka je to priložnost, da začutijo vez med človekom in naravo. Panova pravljicna pot učence popelje mimo požiralnikov v skrivnostni svet trstičevja, iz katerega odzvanja regljanje jezerskih žab. Med potjo so učenci sledili navodilom, ki so bili označeni z violinskim ključem in so jim bili v pomoč na neznani lokaciji. Srečali so se z različnimi pravljicnimi bitji, uporabnimi predmeti, ki so povezani s krajem in ljudmi.

Ves čas je učence vabil zvok Panove piščali, ki jim je bil v izziv, da pridejo do cilja. Spoznavali in preizkušali so različne materiale iz narave, s katerimi so ustvarjali zvoke. Ob srečanju s Panovo piščaljo so učenci poiskali v okolju ustrezen material, iz katerega so izdelali glasbilo.

Viktor Klampfer, Etične in moralne dileme v športu

Pri športu se je od nekdaj stremelo k vrhu. Biti prvi, končati pred ostalimi tekmovalci, doseči najboljši čas, dvigniti največ uteži. Od kar so športna tekmovanja je bil cilj posameznikov ali skupine da premaga nasprotnike. Dokler je to v duhu fair playa, poštene borbe brez goljufanja pač zmaga tisti, ki je v danem trenutku bolje razporedil moči, uporabil boljše taktiko ali pač bil enostavno boljši. Seveda pa se v vsakem sistemu najdejo posamezniki, ki želijo na hitrejši, enostavnejši in nedovoljen način priti do zmage ali si zagotoviti boljše uvrstitev. Tu pa se pokažejo etična in moralna načela športnikov. Mnogi med njimi se v sodobnem športu poslužujejo nedovoljenih sredstev da bi si pridobili prednost pred drugimi. Žal se to dogaja celo na ravni držav, kjer celoten sistem države podpira take športnike in jim celo prireja rezultate testiranj. To se dogaja ker je tudi šport postal orodje politike in tudi skozi šport države želijo vzpostaviti prevlado nad drugimi. Žal so športniki postali orodje v rokah politikov. V športu se obrača preveč denarja, da ne bi bil zanimiv za zaslužkarje. Danes si ne moremo predstavljati uspešnega športnika brez managerja, ki bi lahko uspešno konkuriral na trgu igralcev. Zato bo potrebno korenito spremeniti miselnost športnikov. Stanje se ne bo spremenilo dokler bodo tudi športniki tekmovali kdo bo več zaslužil. Športniki so tisti, ki imajo v rokah »škarje in platno«. Res pa je da tudi sami včasih nevede prekršijo pravila saj jim trenerji in njihovi pomočniki ne povedo kaj in kako so jim pripravili razne »napitke« in so v bistvu žrtev manipulacije trenerjev in politike.

Viktorija Kukovec-Potrč, Magičen vpliv lutke

Lutke pozitivno vplivajo na otroke, saj omogočajo otroku sodelovanje v namišljenem svetu, katerega sam ustvarja v igri. Vzpodbujajo njegov miselni, fizični in emocionalni svet in omogočajo, da otrok z besedami izraža doživljanje sveta. Otroci se z njimi poistovetijo kot gledalci, lahko pa prevzamejo vlogo animatorja. Z lutko v rokah so bolj sproščeni. Otroci z govornimi težavami lutki dajo prav poseben značaj s svojim govorom in tudi tisti, ki so sicer bolj v ozadju, z lutko v rokah dobijo pogum, da stopijo v ospredje. Naše lutke so vedno ročno izdelane, najpogosteje iz odpadnih materialov. Z otroki oblikujemo scenarij, pripravimo sceno, nazadnje pa lutkovno predstavo obogatimo še z glasbeno spremljavo. Ustvarili smo številne lutkovne predstave. Otroci skozi predstave krepijo kreativnost in domišljijo, naučijo se izražanja in prepoznavanja čustev ter pomena sodelovanja drug z drugim kot ekipa. Najpomembnejše pa je to, da so v ta proces združeni vsi otroci, tako nastopajoči kot publika.

Vojka Cvitko Macedoni, Sodoben način spoznavanja kulturno – zgodovinske poti po Novem mestu

V prispevku bom predstavila primer kulturnega dne za učence 7. razreda, ki je namenjen poznavanju kulturno-zgodovinskih spomenikov v domačem kraju, hkrati pa spoznavanju osnov orientacije v naravi.

V preteklosti smo učence od točke do točke vodili učitelji ter jim ob točkah razlagali, vendar je bila motivacija učencev nizka. Zato smo se v aktivu dogovorili, da v delo vključimo mobilne naprave, ki so za učence nepogrešljiv pripomoček.

Odločila sem se za uporabo aplikacije CŠOD misija, ki je interaktivni vodič za samostojno učenje na prostem. Aplikacija je prosto dostopna in po namestitvi na mobilni telefon ne potrebuje internetne povezave.

Na zanimiv način so spoznavali najznačilnejše kulturno-zgodovinske ustanove, med seboj tekmovali, hkrati pa z uporabo mobilnih naprav pridobivali spretnosti in sposobnosti, potrebe za samostojno učenje in timsko delo, razvijali medsebojno komunikacijo in tehnološke spretnosti.

Med sprehodom so uporabljali tudi zemljevid in kompas, fotografirali pokrajino in pri urah geografije naredili svoj Turistični vodnik po Novem mestu.

Vojko Brantuša, Matematika v čebeljem panju

Pri poučevanju matematike nas učenci velikokrat vprašajo: »Kje bom to potreboval?« Na zgornje vprašanje učencev sam običajno odgovorim takole: »Zakaj nekateri ljudje igrajo šah ali rešujejo sudoku in podobno? Sudoku bi lahko vstavil v računalnik, ki bi preveril vse možnosti in pravilno izpisal. Podobno lahko za najboljšo potezo vprašam šahovski program, vendar to seveda ne bi bilo zabavno. Podobno je pri matematiki.« Matematika je v osnovi abstraktna veda, kjer nas pomen spremenljivk večinoma ne zanima. Kljub temu je za večino učencev privlačnejše, če spremenljivkam damo konkretni vsakdanji pomen. Tako lahko teorijo večkotnikov preko racionalne funkcije povežemo s šestkotno obliko satovja v panju. V tretjem letniku srednje šole lahko na ta način ponovimo teorijo pravih večkotnikov in jo nadgradimo z uporabo racionalne funkcije. Učenci lahko iz dobljene funkcije sami potegnejo določene zaključke.

Takšno delo je za učence zanimivo in raziskovalno, kar je pri pouku matematike vsekakor dobrodošlo.

Zdenka Dolamič, Učenci s tiki in Tourettovim sindromom v razredu

V zadnjih letih na šoli opazamo porast prepoznanih učencev s Tourettovim sindromom. Literature o učencih s Tourettovim sindromom v osnovni šoli v slovenščini skorajda ni. Tourettov sindrom in motnje tikov so širši javnosti in tudi večini strokovnih delavcev v osnovnih šolah manj poznani. Za uspešno vključevanje otrok z motnjami tikov in Tourettovim sindromom je ključnega pomena, da strokovni delavci šole razumejo, kaj so motnje tikov in Tourettov sindrom, katere so pridružene motnje/primanjkljaji, kako primanjkljaji vplivajo na učenčeve sposobnosti pridobivanja in izkazovanja znanja, ter vključevanja v razred. Le tako bomo strokovni delavci v šolah lahko omogočili učencem ustrezno podporo, učno okolje in prilagoditve, ki jih potrebujejo.

V prispevku bom predstavila prilagoditve za uspešno vključevanje učencev s tiki in Tourettovim sindromom v razred.

Zemka Kečanovič, Moje roke govorijo

Gluhi svoje misli, občutke, potrebe in želje vsakodnevno izražajo v znakovnem jeziku, ki odraža sporočilno vrednost informacij namenjenih ljudem v okolju gluhih oseb. To, kar so za glasovni jezik besede, so za znakovni jezik kretnje, mimika obraza in nekateri deli telesa. Za posredovanje najrazličnejših informacij namesto glasu uporabljajo gluhe osebe roke, obrazno mimiko in telesno gibanje. Z uporabo

znakovnega jezika si gluhe osebe gradijo jezikovno-kulturno identiteto v gluhi skupnosti znotraj družbenoekonomskega sistema. Znakovni jezik je način sporazumevanja večine odraslih ljudi, kadar se družijo z drugimi gluhi ali slišječimi osebami, ki obvladajo znakovni jezik. Znakovni jezik je kompleksen, struktura, jezik je živi jezik, tako kot so to govorni jeziki.

Živana Rusić, V razred je vpisan gluhi ali naglušni učenec. Joj, kaj pa zdaj?!

Vse več je integracije naglušnih otrok v redne osnovne šole. Učitelje zaradi tega velikokrat popade panika, kako delati s takšnim otrokom in kako mu prilagoditi poučevanje in delo v razredu. Ker tudi moji začetki segajo v poučevanje na redni osnovni šoli in sem tudi sama v sebi bila deležna negotovosti in dilem, ko sem vstopila v svet drugačnosti in v delo z otroki s posebnimi potrebami, bi želela svojim kolegom predstaviti, da je panika nepotrebna in se vse da. Želela bi predstaviti: Značilnosti gluhih in naglušnih otrok v primerjavi s slišječimi? Kako prilagoditi pouk, preverjanje znanja, učne vsebine, oblike dela, sodelovanje s starši, kadar se v razredu pojavi gluhi otrok? Zakaj je potrebno v pouk vključevati pri gluhem učencu toliko več gibanja? Predstavila bi primer dobre prakse z videoposnetkom, na katerem je prikazano moje poučevanje in različne oblike dela z gluhi in naglušnimi učenci v razredu. Moj namen je zmanjšati strah pri kolegih, ki prav tako vstopajo v svet drugačnosti in gluhoti. Vse to pa lahko pri svojem delu uporabijo tudi kolegi, ki poučujejo učence z govorno-jezikovnimi motnjami.